

Møteinnkalling

Utvalg

Kommunestyret

Dato

12.11.2024 kl. 18:00

Sted

Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær.

Sakskart

Saker til behandling

69/24 24/17836-1 Godkjenning av protokoll kommunestyret 15. oktober 2024

70/24 24/07741-12 Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

---

71/24 24/16182-1 Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

---

72/24 24/16970-1 Valg2025 - valg over 1 eller 2 dager / delegering av myndighet / fastsettelse av stemmekretser

---

73/24 24/17167-1 Møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4

Referatsaker

Interpellasjoner

6/24 24/17842-1 Interpellasjoner til kommunestyret 12. november 2024

Asker, 31.10.2024
Lene W. Conradi
ordfører

Møteprotokoll

Kommunestyret

Dato	Tid	Sted
12.11.2024	18:00 – 20:20	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Utvalgsmedlem	Cecilie Lindgren (H)	
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Vanessa V. Nystedt (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	Til stede f.o.m. sak 73/24
Varamedlem	Sigurd Dæhli (H)	Til stede t.o.m. sak 72/24
Utvalgsmedlem	Lars Kristian Wear (H)	
Utvalgsmedlem	Marcus Riley Nafstad (H)	
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Bente Stein Mathisen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kay Arne Sørensen (H)	
Varamedlem	Åge Rasmussen (H)	Trond Jerve (H)
Utvalgsmedlem	Julius Kvello Mellgren (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Ove Røed (H)	
Utvalgsmedlem	Anniken P. Elisenberg (H)	
Utvalgsmedlem	Kirsti Kierulf (H)	
Utvalgsmedlem	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge Stenberg Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Utvalgsmedlem	Simen Sandelien (H)	
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	

Utvalgsmedlem Kari Sofie Bjørnsen (H)
Utvalgsmedlem Ivar Granum (A)
Utvalgsmedlem Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem Marie Østensen (A)
Utvalgsmedlem Jørn Nygren (A)
Utvalgsmedlem Ronnie M. A. G. Larsen (A)
Utvalgsmedlem Farah Ali (A)
Utvalgsmedlem Weronika Margol (A)
Utvalgsmedlem Tonje Lavik Pederssen (FrP)
Utvalgsmedlem Espen Hansen Aspås (FrP)
Utvalgsmedlem Rikke Sjølander (FrP)
Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
Utvalgsmedlem Karin Ståhl Woldseth (FrP)
Utvalgsmedlem Elisabeth Holter-Schøyen (V)
Utvalgsmedlem Tobias Waage Bremnes (V)
Varamedlem Annemarie Abeler (V) Gro Buttingsrud (V)
Utvalgsmedlem Christian Skrede (V)
Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)
Utvalgsmedlem Helge Haugen (MDG)
Utvalgsmedlem Paal Steine (MDG)
Utvalgsmedlem Sara L. S. Vatn (MDG)
Utvalgsmedlem Anne Høie Guettler (SV)
Utvalgsmedlem Une Borg Kjølseth (SV)
Utvalgsmedlem Anders Nordmo (SV)
Utvalgsmedlem Christin Gerner-Mathisen (INP)
Utvalgsmedlem Odd Sigurd Flock (INP)
Utvalgsmedlem Bård-Kjetil Dahl (R)
Utvalgsmedlem Oddvar Igland (Sp)
Utvalgsmedlem Harald Conrad Ødemark (P)
Utvalgsmedlem Eva Høili (KRF)

Forfall:

Utvalgsmedlem Trond Jerve (H)
Utvalgsmedlem Gro Buttingsrud (V)

Møtet ble satt med 55 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke	kommunedirektør
Kai Erik Lund	direktør for oppvekst
Aud Hansen	direktør for velferd
Ragnar Sand Fuglum	direktør for samfunnstjeneste
Eli F. Aubert	direktør for samfunnsutvikling
Christer Best Gulbrandsen	direktør for medborgerskap
Randi Sandli	direktør for organisasjon, styring og utvikling
Trine Groven	protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

69/24	24/17836-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 15. oktober 2024	4
70/24	24/07741-12	Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling	4
71/24	24/16182-1	Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser	6
72/24	24/16970-1	Valg2025 - valg over 1 eller 2 dager / delegering av myndighet / fastsettelse av stemmekretser	9
73/24	24/17167-1	Møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4	11

Referatsaker

6/24	24/18369-1	Referatsaker til kommunestyret 12. november 2024
------	------------	--

Interpellasjoner

6/24	24/17842-1	Interpellasjoner til kommunestyret 12. november 2024
------	------------	--

Saker til behandling

69/24 Godkjenning av protokoll kommunestyret 15. oktober 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	12.11.2024	69/24

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 15. oktober 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 15. oktober 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

70/24 Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	28/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	37/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	24/24
4 Formannskapet	05.11.2024	153/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 153/24**Innstilling**

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.
3. Under kapittelet «Føringer for nasjonale planer» og avsnittet «Regionale føringer» byttes første kulepunkt, første setning:
  - *Regional planstrategi for 2020-2024 «Veien til bærekraftig Viken».*
  - *Regional planstrategi for Akershus 2024-2028, vedtatt 24.10.2024.*

Nest siste kulepunkt endres til:

- *Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025 (vedtatt 2015). Denne erstattes med*
- *«Regional plan for kompetanse og verdiskaping for Oslo og Akershus» når den er klar (under utarbeidelse)*

Nytt kulepunkt:

- *Regional plan Akershus for økt livskvalitet og deltakelse (under utarbeidelse)*

Behandling

Elisabeth Holter- Schøyen (V) tok opp en mindre språklig endring i vedtakspunkt 3.

Med denne endringen ble innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.
3. Under kapittelet «Føringer for nasjonale planer» og avsnittet «Regionale føringer» byttes første kulepunkt, første setning:
  - Regional planstrategi for 2020-2024 «Veien til bærekraftig Viken» med:
  - *Regional planstrategi for Akershus 2024-2028, vedtatt 24.10.2024.*

Nest siste kulepunkt endres til:

- Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025 (vedtatt 2015). Denne erstattes med:
- *«Regional plan for kompetanse og verdiskapning for Oslo og Akershus» når den er klar (under utarbeidelse)*

Nytt kulepunkt:

- *Regional plan Akershus for økt livskvalitet og deltakelse (under utarbeidelse)*

[Lagre vedtak]

71/24 Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 154/24

Innstilling

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.
2. A. Drift av badene
  - Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.
- B. Renovasjon
  - Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.
- C. Tekniske tjenester
  - Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.
- D. Institusjoner/bofellesskap
  - Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.
- E. Samarbeid på VA-området
  - Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensgraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

Hvis anbudskonkurranse av helse og omsorgsinstitusjoner gjennomføres, skal kommunen legge inn et tilbud om drift i egen regi.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 A ble vedtatt, mot 12 stemmer (A,SV,R,Steine-MDG)

Innstillingens punkt 2 B ble vedtatt, mot 1 stemme (R).

Innstillingens punkter 2C og 2D ble vedtatt, mot 13 stemmer (A,SV,R,Steine+Haugen-MDG)

Innstillingens punkt 2E ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 siste setning ble enstemmig vedtatt.

Dahls forslag fikk 14 stemmer (R,A,SV,MDG+Vatn), og falt.

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende protokolltilførsel:

Når kontrakter med private leverandører på ulike tjenesteområder går ut, bør kommunen vurdere å ta tjenester tilbake i egen regi.

Dette fikk tilslutning fra følgende medlemmer: Kjølseth (SV), Guettler (SV), Dahl (R), Steine (MDG), Nygren (A), Østensen (A), Ali (A), Margol (A).

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.
2. A. Drift av badene
  - Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.
- B. Renovasjon
  - Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.
- C. Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

D. Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

E. Samarbeid på VA-området

- Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensgraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

[Lagre vedtak]

72/24 Valg2025 - valg over 1 eller 2 dager / delegering av myndighet / fastsettelse av stemmekretser

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	05.11.2024	155/24
2 Kommunestyret	12.11.2024	72/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 155/24

Innstilling

1. Stortings- og sametingsvalget i Asker avholdes som én-dags-valg - mandag 8. september 2025. Det tilrettelegges ikke for mottak av valgtingsstemmer søndag 7. september.

2. Kommunedirektøren/leder av politisk sekretariat gis fullmakt til å ta avgjørelser/ fatte beslutninger som gjelder gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget 2025 så lenge disse ikke har eller er av prinsipiell betydning.
3. I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 14 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund / 13 Sydskogen / 15 Holmsbu - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende alternative forslag til punkt 3:

I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 15 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund og 13 Sydskogen - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

Innstillingens punkter 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.

Dahls forslag fikk 10 stemmer (R,SV,MDG,INP), og falt.

Innstillingens punkt 3 ble deretter vedtatt, mot 13 stemmer (A,FrP,Sp).

Vedtak

1. Stortings- og sametingsvalget i Asker avholdes som én-dags-valg - mandag 8. september 2025. Det tilrettelegges ikke for mottak av valgtingsstemmer søndag 7. september.
2. Kommunedirektøren/leder av politisk sekretariat gis fullmakt til å ta avgjørelser/ fatte beslutninger som gjelder gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget 2025 så lenge disse ikke har eller er av prinsipiell betydning.
3. I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 14 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund / 13 Sydskogen / 15 Holmsbu - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

[Lagre vedtak]

73/24 Møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	05.11.2024	156/24
2 Kommunestyret	12.11.2024	73/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 156/24

Innstilling

1. Retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer vedtas.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer vedtas.

[Lagre vedtak]

Interpellasjoner

6/24 Interpellasjoner til kommunestyret 12. november 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	12.11.2024	6/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Legges frem uten forslag til vedtak.

Behandling

Une Borg Kjølseth (SV) fremmet sin interpellasjon om de foreslåtte kuttene innen virksomheten Psykisk helse og rus.

Ordfører besvarte interpellasjonen.

Ordfører foreslo at kommunestyret ikke debatterte saken. Dette fikk enstemmig tilslutning.

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-6/24	18369-1	Referatsaker til kommunestyret 12. november 2024

1.	Ordfører orienterte om Norges Fotballforbunds planer for mulig treningsanlegg på kommunens tomt på Drengsrud.
2.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om status i omstillingsprosessen (<i>presentasjon</i>).
3.	Siden forrige møte har ordfører mottatt og svart på følgende spørsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål fra Paal Steine (MDG) om flagging på FNs internasjonale solidaritetsdag for det palestinske folk

Saksframlegg

Arkivsak
24/17836-1

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandles av
Kommunestyret

Møtedato
12.11.2024

Godkjenning av protokoll kommunestyret 15. oktober 2024

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 15. oktober 2024 godkjennes slik den foreligger.

1. Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra kommunestyret møte 15. oktober 2024 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:
Protokoll kommunestyret 15.10.2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/17836

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandlet av
1 Kommunestyret

Møtedato   **Saksnr.**
12.11.2024   69/24

Godkjenning av protokoll kommunestyret 15. oktober 2024

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 69/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 15. oktober 2024 godkjennes slik den foreligger.

Møteprotokoll

Kommunestyret

Dato	Tid	Sted
15.10.2024	18:00 – 22:30	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Varamedlem	Sigurd Dæhli (H)	Cecilie Lindgren (H)
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Vanessa V. Nystedt (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	
Utvalgsmedlem	Lars Kristian Wear (H)	
Utvalgsmedlem	Marcus Riley Nafstad (H)	
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Bente Stein Mathisen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kay Arne Sørensen (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Jerve (H)	
Utvalgsmedlem	Julius Kvello Mellgren (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Ove Røed (H)	
Utvalgsmedlem	Anniken P. Elisenberg (H)	
Utvalgsmedlem	Kirsti Kierulf (H)	
Utvalgsmedlem	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge Stenberg Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Varamedlem	Åge Rasmussen (H)	Simen Sandelien (H)
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	
Utvalgsmedlem	Kari Sofie Bjørnsen (H)	

Utvalgsmedlem Ivar Granum (A)
Utvalgsmedlem Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem Marie Østensen (A)
Utvalgsmedlem Jørn Nygren (A)
Utvalgsmedlem Ronnie M. A. G. Larsen (A)
Utvalgsmedlem Farah Ali (A)
Utvalgsmedlem Weronika Margol (A)
Utvalgsmedlem Tonje Lavik Pederssen (FrP)
Utvalgsmedlem Espen Hansen Aspås (FrP)
Utvalgsmedlem Rikke Sjølander (FrP)
Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
Utvalgsmedlem Karin Ståhl Woldseth (FrP)
Utvalgsmedlem Elisabeth Holter-Schøyen (V)
Varamedlem Gunn-Torill H. Mathisen (V) Tobias Waage Bremnes (V)
Utvalgsmedlem Gro Buttingsrud (V)
Varamedlem Annemarie Abeler (V) Christian Skrede (V)
Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)
Utvalgsmedlem Helge Haugen (MDG) Til kl. 22:00, tom sak 68/24
Utvalgsmedlem Paal Steine (MDG)
Utvalgsmedlem Sara L. S. Vatn (MDG)
Utvalgsmedlem Anne Høie Guettler (SV)
Utvalgsmedlem Une Borg Kjølseth (SV)
Utvalgsmedlem Anders Nordmo (SV)
Utvalgsmedlem Christin Gerner-Mathisen (INP)
Utvalgsmedlem Odd Sigurd Flock (INP)
Utvalgsmedlem Bård-Kjetil Dahl (R)
Utvalgsmedlem Oddvar Igland (Sp)
Utvalgsmedlem Harald Conrad Ødemark (Pp)
Utvalgsmedlem Eva Høili (KrF)

Forfall:

Utvalgsmedlem Cecilie Lindgren (H)
Utvalgsmedlem Simen Sandelien (H)
Utvalgsmedlem Tobias Waage Bremnes (V)
Utvalgsmedlem Christian Skrede (V)

Møtet ble satt med 55 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke	kommunedirektør
Kai Erik Lund	direktør for oppvekst
Aud Hansen	direktør for velferd
Ragnar Sand Fuglum	direktør for samfunnstjenester
Eli F. Aubert	direktør for samfunnsutvikling
Christer Best Gulbrandsen	direktør for medborgerskap
Randi Sandli	direktør for organisasjon, styring og utvikling
Trine Groven	protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

56/24	24/15979-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024	5
57/24	24/01667-36	Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025	5
58/24	24/13606-1	2. tertial rapport 2024 - økonomi	6
59/24	24/15309-1	2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning	10
60/24	24/12253-1	Asker kommunes økonomireglement – revidering	10
61/24	24/13492-1	Asker kommunes finansreglement – revidering	11
62/24	24/13593-1	Reglement for delegering og innstilling	12
63/24	24/07095-1	Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak	15
64/24	24/16027-1	Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune	16
65/24	23/11102-5	Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling	16
66/24	23/00518-20	Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager	17
67/24	24/02334-23	Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035	18
68/24	24/15679-1	Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025	19

Referatsaker

Saker til behandling

56/24 Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	15.10.2024	56/24

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 10. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 10. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

57/24 Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	136/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	57/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 136/24

Innstilling

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025.

[Lagre vedtak]

58/24 2. tertial rapport 2024 - økonomi

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	137/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	58/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 137/24

Innstilling

- 1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

· Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0

6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	

VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Behandling

Tonje Lavik Pederssen (FrP) fremmet følgende endringsforslag:

Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret knyttet til bevilgning til utstyr til indre bane i Velodromen i forbindelse med ordinær budsjettbehandling for 2025. De 900 000,- som er foreslått i 2. tertial trekkes ut.

Hanne Lisa Matt (MDG) tok opp følgende endringsforslag, tidligere fremmet i formannskapet:

Utstyr indre bane Velodrom - 900' – strykes.

Matts forslag fikk 13 stemmer (MDG,FrP,SV,R), og falt.

Pederssens forslag fikk 13 stemmer (FrP,MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter vedtatt, mot 5 stemmer (FrP).

Vedtak

1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250

9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	

Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

[Lagre vedtak]

59/24 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	138/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	59/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 138/24

Innstilling

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

[Lagre vedtak]

60/24 Asker kommunes økonomireglement – revidering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
---------------------	-----------------	----------------

1 Formannskapet	17.09.2024	129/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	60/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 129/24

Innstilling

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

[Lagre vedtak]

61/24 Asker kommunes finansreglement – revidering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	130/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	61/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 130/24

Innstilling

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til tillegg i § 5a-1:

... som er ekskludert av SPU. Asker kommune skal heller ikke investere i land som okkuperer andre områder i strid med folkeretten, eller i selskap som bidrar til å understøtte og tilrettelegge for slik okkupasjon.

Dahls forslag fikk 12 stemmer (R,MDG,SV,A:Margol,Ali,Nygren,Østensen)

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

[Lagre vedtak]

62/24 Reglement for delegering og innstilling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 139/24

Innstilling

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Behandling

Rikard G. Knutsen (FrP) tok opp følgende (*reviderte*) forslag, tidligere enstemmig vedtatt av utvalg for plan og byggesak:

Punkt 8.4., siste avsnitt endres til følgende:

«Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny **eller gjenoppbygget** bolig i uregulert område
- **Tiltak som** krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- **Tiltak i område** med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- **Tiltak** som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- Saken er spesielt konfliktfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger
- **Saken gjelder dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl § 18-1., og/eller vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.»**

Hanne Lisa Matt (MDG) tok opp følgende forslag, tidligere fremmet i hovedutvalg og formannskap:

Tillegg til punkt 1.5.:

Enkeltvedtak skal alltid offentliggjøres innen 14 dager

Endring i punkt 7.7.:

... fullmakt til å disponere inntil kr 20.000 ...

Nytt avsnitt under punkt 8.4.:

I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsone, LNF-områder eller naturområder, skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak. Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.

Christin Gerner-Mathisen (INP) fremmet følgende forslag til nytt kulepunkt i punkt 8.4. siste avsnitt:

Tiltaket krever dispensasjon eller reguleringsendring fra materielle bestemmelser i eldre arealplan som har blitt innhentet av nyere lovverk, forskrift eller kommuneplan (uten overstyring). Med eldre arealplaner menes planer som er eldre enn 10 år.

Matts forslag om tillegg til punkt 1.5 fikk 8 stemmer (MDG,SV,R), og falt.

Matts forslag til endring i punkt 7.7. fikk 9 stemmer (MDG,SV,R,Sp), og falt.

Matts forslag til nytt avsnitt i punkt 8.4. fikk 15 stemmer (MDG,SV,R,A), og falt.

Gerner-Mathisens forslag til tillegg i punkt 8.4 fikk 2 stemmer (INP), og falt.

Innstillingen, med Knutsens forslag til endringer, ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.

Punkt 8.4., siste avsnitt endres til følgende:

«Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny eller gjenoppbygget bolig i uregulert område
- Tiltak som krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- Tiltak i område med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- Tiltak som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- Saken er spesielt konfliktfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger

- Saken gjelder dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl § 18-1., og/eller vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.»
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
  3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
  4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

[Lagre vedtak]

63/24 Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	140/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	63/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 140/24

Innstilling

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

[Lagre vedtak]

64/24 Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	141/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	64/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 141/24

Innstilling

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

[Lagre vedtak]

65/24 Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	18.09.2024	44/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	65/24

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 18.09.2024 sak 44/24

Innstilling

1. Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

[Lagre vedtak]

66/24 Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	40/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	66/24

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 40/24

Vedtak

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

[Lagre vedtak]

67/24 Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdområdet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 31/24

Innstilling

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier, løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier, løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.
5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

[Lagre vedtak]

68/24 Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	142/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	68/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 142/24

Innstilling

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

- 28. januar
- 4. mars
- 1. april
- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober
- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (ons)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober
20. mars	27. november
24. april	
22. mai	

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

Behandling

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende forslag:

1. Saken sendes tilbake, og ber om at Ordfører tar en ny runde med gruppelederne for å diskutere muligheten for å redusere antall møter med tanke på den økonomiske situasjonen Asker kommune står i.

2. Den kommunale middagen foreslått i 2025 tas ut av kalenderen.

Nordmos forslag, punkt 1, fikk 3 stemmer (SV), og falt.

Nordmos forslag, punkt 2, fikk 4 stemmer (SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

28. januar
4. mars
1. april

- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober
- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (ons)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober
20. mars	27. november
24. april	
22. mai	

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-5/24	24/17050	Referatsaker for kommunestyret 15. oktober 2024

1.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om den pågående prosessen med omstilling og nedbemanning, grunnet kommuneøkonomien (<i>presentasjon</i>).
2.	Ordfører orienterte om at Forsvarsdepartementet har kontaktet kommunen og orientert om en mulighetsstudie om etablering av et nytt industrianlegg for produksjon av sprengstoff. Formannskapet vil bli orientert om saken i møte 22.10.
3.	Ordfører oppmuntret alle til å melde seg som bøssebærer til årets TV-aksjon til inntekt for Barnekreftforeningen.

Saksframlegg

Arkivsak
24/07741-12

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandles av
Eldrerådet
Ungdomsrådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
24.10.2024
24.10.2024
24.10.2024
05.11.2024
12.11.2024

Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.

1. Sammendrag

Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanen, felles for samfunnsdelen og arealdelen, har vært på høring og offentlig ettersyn. Høringsfristen for de to førstnevnte, planstrategien og planprogram var 1. september 2024. Frist for innspill til arealdelen løper fortsatt, fristen er 1. september 2025.

Høringssaken er behandlet av rådene og utvalgene som støtter planstrategien og planprogrammet, men som kommer med noen konkrete innspill. For å ivareta innspillene er planstrategien og planprogrammet endret.

Kommunen har mottatt høringsuttalelser fra 29 fra ulike parter, fra lag, foreninger, innbyggere, næringslivsaktører, offentlige instanser og en nabokommune.

Generelt sett uttrykker høringsuttalelsene støtte til planstrategien og planprogrammet med de utvalgte temaene for revisjon av kommuneplanen. I noen av høringsuttalene

er det konkrete innspill til planstrategien og planprogrammet. Det er i tillegg mange konkrete innspill til samfunnsdelen og arealdelen. Disse tas med videre til vurdering i utarbeidelsen av samfunnsdel og arealdel etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.

Det er gjort enkelte presiseringer og justeringer i planstrategien og planprogrammet som følge av høringsinnspillene. Kommunedirektørens oppsummering og vurdering av hvert av innspillene, samt en oversikt over utførte endringer, kommer frem av vedlagte dokument «Behandling av høringsuttalelser».

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til planstrategi vedtas og at planprogram fastsettes med de foreslåtte endringene. Det endelige forslaget har tittel «Planstrategi 2024-2027 med planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, datert 02.10.2024» (publiseringsdato)

2. Bakgrunn for saken

Arbeidet med kommunal planstrategi og planprogram for ny kommuneplan har bakgrunn i formannskaps vedtak av 05.12.2023 sak 190/23, Kunnskapsgrunnlag til planstrategi 2023-2027.

Formannskapet har i møte 18. juni 2024 vedtatt at forslag til planstrategi med planprogram legges ut på offentlig ettersyn og sendes på høring.

Ved behandling av saken vedtok formannskapet følgende punkter:

1. Asker kommunes planstrategi 2024-2027 med planprogram for revisjon av kommuneplanen, datert 29. mai 2024 sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13.
2. Arbeid med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel varsles igangsatt i medhold av plan- og bygningslovens § 11-12.
3. Formannskapet vurderer det som viktig å legge til rette for at innbyggere i Asker lettere og enklere kan velge kollektivtransport til og fra jobb. Formannskapet ber derfor kommunedirektøren vurdere aktuelle områder der kommunen kan være pådriver eller utfører av aktuelle tiltak som kan bygge opp under dette. Et eksempel kan være innfartsparkeringer, herunder arealregulering, opparbeidelse og drift.
4. Temaplan for digitalisering og smart bruk av teknologi revideres i perioden.
5. Formannskapet ber kommunedirektøren om å sette fokus på hvordan Askers temaplaner samvirker og hvordan arbeidet med de ulike temaplanene kan bli enda mer tværgående slik at vi utnytter synergier i temaplanene, koordinerer

mål, ambisjoner og tiltak bedre og øker resultatoppnåelse. Dette bes innarbeidet i Askers planstrategi som viktig tema.

Formannskapetets vedtakspunkter ble innarbeidet i planstrategi med planprogram datert 18. juni 2024, som ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn.

3. Saksopplysninger

Planstrategi og planprogram for ny kommuneplan gjennomføres i en felles planprosess, i samsvar med plan- og bygningslovens § 10-1.

Om kommunal planstrategi:

Planstrategien setter rammer for kommunens planlegging i kommunestyreperioden. Asker kommune har i forrige fireårsperiode utarbeidet ny kommuneplan og vedtatt 17 temaplaner som bygger på mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel. I planstrategien er det foreslått å revidere tre av temaplanene i kommende fireårsperiode. Dette er temaplan arbeidsgiverpolitikk, temaplan barnehage- og skolekapasitet og temaplan digitalisering og smart bruk av teknologi.

Når det gjelder sistnevnte temaplan digitalisering og smart bruk av teknologi foreslår kommunedirektøren at denne revideres/erstattes med ny temaplan for tjenesteutvikling gjennom innovasjon, digitalisering og bruk av kunstig intelligens. Innovasjon er vesentlig for at kommunen skal være rigget for å møte utfordringene innenfor samfunns- og tjenesteutvikling de kommende årene. Digitalisering og smart bruk av teknologi gir mulighet for å løse noen av oppgavene i kommunen på nye og bedre måter. I tillegg er det en rekke andre virkemidler som skal bidra i kommunens arbeid med innovasjon. Når temaplanen digitalisering og smart bruk av teknologi nå skal rulleres er det derfor aktuelt å endre noe på navn og innretning på planen, slik at flere sider av innovasjon blir en del av planen. Kommunedirektøren vil komme tilbake til dette i sak om mandat for temaplanen.

Kommunestyret skal i disse dager behandle forslag til handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035. Handlingsplanen inngår som en del av *statlige plankrav* i plansystemet til kommunen. Øvrige planer av denne typen vil fortløpende vurderes ettersom nye plankrav dukker opp.

Om planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel:

Før planarbeidet startes opp må det utarbeides et planprogram i samsvar med plan og bygningsloven. Gjeldende samfunnsdel har langsiktige mål og strategier som foreslås videreført. Ved revisjon av samfunnsdelen fokuseres på oppdatering av analyser for langsiktig økonomisk utvikling, langsiktig areal- og transportutvikling og handlingsdelen. Gjeldende arealdel er utarbeidet med utgangspunkt i arealstrategien fra samfunnsdelen, og ivaretar mål, strategier og ønsket arealutvikling i kommunen. Arealdelen bygger opp om en helhetlig bærekraftig utvikling: miljømessig, økonomisk og sosialt. Ved revisjon av arealdelen fokuseres på å videreutvikle enkelte temaer som ikke ble tilstrekkelig utdypet og avklart i forrige kommunestyreperiode.

Høring, innspill og framdrift:

Planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplan har vært på høring og offentlig ettersyn. Høringsfristen for planstrategi med planprogram og samfunnsdelen var 1. september 2024. Høringsfristen for arealdelen er 1. september 2025. I høringsperioden ble ny nettside for kommuneplanen opprettet for å få innspill til planprogrammet: [Ny planstrategi og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel | Asker kommune](#)

Kommunen har mottatt høringsuttalelser fra 29 ulike parter. Disse fordelte seg slik:

- Offentlige instanser 12
- Lag og foreninger 11
- Næringsaktører 4
- Innbyggere 2

Kommunen har også mottatt innspill som kun retter seg mot oppstart av samfunnsdelen og/eller arealdelen. Disse vil bli oppsummert og vurdert i det videre kommuneplanarbeidet, etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.

Høringssaken har vært behandlet i følgende råd og utvalg:

- Ungdomsrådet, 22.08.2024
- Eldrerådet, 22.08.2024
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse, 22.08.2024
- Utvalg for plan- og byggesak, 21.08.2024
- Utvalg for oppvekst, 27.08.2024
- Utvalg for velferd, 27.08.2024
- Utvalg for samfunnstjenester, 29.08.2024
- Utvalg for medborgerskap, 29.08.2024

Utvalgene og rådene gir sin støtte til planstrategien med planprogram, men har også gitt noen høringsinnspill i vedtaksform. Som følge av innspillene er dokumentet endret. Kommunedirektørens oppsummering og vurdering av hvert av innspillene kommer frem av vedlagte «Behandling av høringsuttalelser».

Lag og foreninger har gitt innspill til planstrategien og planprogrammet basert på deres interesser. Det er flere natur og miljøorganisasjoner som har gitt høringsinnspill og disse omhandler i hovedsak grøntområder, friluftsmål og bevaring av naturverdier. Planprogrammet er justert noen steder som følge av høringsinnspillene.

Næringsaktører har i sine høringsinnspill fokusert på arealdelen. Det har kommet flere konkrete arealinnspill som vil bli vurdert i det videre arbeidet med arealdelen.

Høringsinnspill fra offentlige høringsinstanser og Oslo kommune framhever nasjonale forventninger og regionale føringer og anbefaler at disse blir ivarettatt ved

revisjon av kommuneplanen. De har kommet med mange konkrete innspill som har medført at planprogrammet er justert. Flere høringsparter vektlegger betydningen av oppdatert kunnskap, samfunnssikkerhet, regionalt samarbeid om areal og transport, strandsoner, vannressurs, jordvern, folkehelse og friluftsliv. Disse temaene er allerede framhevet i planprogrammet. Flere innspill hører til kommuneplanens samfunnsdel og arealdel og vil bli vurdert og ivaretatt i den videre prosessen, etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren setter pris på at mange lag/foreninger, innbyggere, næringsliv, offentlige instanser samt råd og utvalg i Asker har bidratt med innspill. Innspillene gir gode bidrag til planstrategien og planprogrammet og kommunedirektøren anbefaler å styrke dokumentet på flere områder.

En del av innspillene har medført endring i planstrategi og planprogram. Etter kommunedirektørens oppfatning er en del av innspillene ikke direkte innspill til planstrategi og planprogram, men innspill til kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Kommunedirektøren anbefaler at disse innspillene oppsummeres og tas med videre til vurdering i utarbeidelsen av planforslag for henholdsvis samfunnsdel og arealdel.

Det er utarbeidet en overordnet medvirkningsplan som er vedlagt. Denne vil bli videreutviklet og detaljert i det videre arbeid med samfunnsdelen og arealdelen. Den detaljerte medvirkningsplanen vil sørge for god informasjon og medvirkning i kommuneplanarbeidet. Medvirkningsplanen vil også gjøre rede for hvordan innbyggere, politiske organer, næringsliv, frivilligheten og andre interessenter og aktører skal involveres.

Etter at planstrategi med planprogram er fastsatt vil kommunedirektøren arbeide videre etter følgende milepeler:

- Utkast til samfunnsdel behandles politisk våren 2025
- Revidert samfunnsdel vedtas innen desember 2025
- Utkast til arealdel behandles politisk våren 2026
- Revidert arealdel vedtas innen juni 2027

Kommunedirektøren påpeker at dette er en realistisk framdriftsplan som har utgangspunkt i en enkel revisjonsprosess, hvor vi fokuserer på handlingsdelen i samfunnsdelen og temautdypninger i arealdelen.

Parallelt med revisjon av kommuneplanen prioriterer planstrategien arbeid med større planer, blant annet kommunedelplan for sentrale Asker, et strategisk dokument for masseforvaltning og en mulighetsstudie for Verket på Klokkarstua. Disse planarbeidene skal ha egne medvirkningsprosesser som bidrar til informasjon, dialog og mulighet til å medvirke aktivt på ulike måter. Aktivitetene konkretiseres og

gjennomføres senere som egne prosesser, blant annet etter dialog med interessentgrupper.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at planstrategi vedtas og at planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med de foreslåtte endringene. Det endelige forslaget har tittel «Planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, datert 02.10.2024». Videre anbefaler kommunedirektøren at innspill som omhandler samfunnsdelen og arealdelen, tas med videre til vurdering i utarbeidelsen av disse to planene.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Behandling av høringsuttalelser til planstrategi med planprogram 02.10.2024
Alle høringsuttalelser til planstrategi med planprogram i sin helhet 02.10.2024
Medvirkningsplan for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
Planstrategi med planprogram 02.10.2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/07741

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	28/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	37/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	24/24
4 Formannskapet	05.11.2024	153/24
5 Kommunestyret	12.11.2024	

Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Eldrerådet har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 28/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.

Saksprotokoll

Arivsak
24/07741

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	28/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	37/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	24/24
4 Formannskapet	05.11.2024	153/24
5 Kommunestyret	12.11.2024	

Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 24/24

Behandling

Leder Kay Arne Sørensen innledet kort til saken.

Innstillingen i 2 punkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.

Saksprotokoll

Arivsak
24/07741

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	28/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	37/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	24/24
4 Formannskapet	05.11.2024	153/24
5 Kommunestyret	12.11.2024	

Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 24.10.2024 sak 37/24

Behandling

Rådgiver Hege Oshaug innledet til saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.

Saksprotokoll

Arivsak
24/07741

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	28/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	37/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	24/24
4 Formannskapet	05.11.2024	153/24
5 Kommunestyret	12.11.2024	70/24

Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 153/24

Behandling

Avd. leder Håvard Bergsagel redegjorde for saken.

Elisabeth Holter-Schøyen (V) fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

«Under kapittelet «Føringer for nasjonale planer» og avsnittet «Regionale føringer» byttes første kulepunkt, første setning:

- *Regional planstrategi for 2020-2024 «Veien til bærekraftig Viken».*
- *Regional planstrategi for Akershus 2024-2028, vedtatt 24.10.2024.*

Nest siste kulepunkt endres til:

- *Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025 (vedtatt 2015). Denne erstattes med*
- *«Regional plan for kompetanse og verdiskapning for Oslo og Akershus» når den er klar (under utarbeidelse)*

Nytt kulepunkt:

- Regional plan Akershus for økt livskvalitet og deltakelse (under utarbeidelse)»

Innstillingen i to punkter ble enstemmig vedtatt.

Holter-Schøyens forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.
3. Under kapittelet «Føringer for nasjonale planer» og avsnittet «Regionale føringer» byttes første kulepunkt, første setning:
  - *Regional planstrategi for 2020-2024 «Veien til bærekraftig Viken».*
  - *Regional planstrategi for Akershus 2024-2028, vedtatt 24.10.2024.*

Nest siste kulepunkt endres til:

- *Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025 (vedtatt 2015). Denne erstattes med*
- *«Regional plan for kompetanse og verdiskapning for Oslo og Akershus» når den er klar (under utarbeidelse)*

Nytt kulepunkt:

- Regional plan Akershus for økt livskvalitet og deltakelse (under utarbeidelse)

Saksprotokoll

Arivsak
24/07741

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	24.10.2024	28/24
2 Ungdomsrådet	24.10.2024	37/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	24.10.2024	24/24
4 Formannskapet	05.11.2024	153/24
5 Kommunestyret	12.11.2024	70/24

Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan – 2.gangsbehandling

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 70/24

Behandling

Elisabeth Holter- Schøyen (V) tok opp en mindre språklig endring i vedtakspunkt 3.

Med denne endringen ble innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Planstrategi 2024-2027 vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1.
2. Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fastsettes med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, planprogram og § 11-3, utarbeiding av planprogram.
3. Under kapittelet «Føringer for nasjonale planer» og avsnittet «Regionale føringer» byttes første kulepunkt, første setning:
  - Regional planstrategi for 2020-2024 «Veien til bærekraftig Viken» med:
  - *Regional planstrategi for Akershus 2024-2028, vedtatt 24.10.2024.*

Nest siste kulepunkt endres til:

- Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025 (vedtatt 2015). Denne erstattes med:
- *«Regional plan for kompetanse og verdiskapning for Oslo og Akershus» når den er klar (under utarbeidelse)*

Nytt kulepunkt:

- *Regional plan Akershus for økt livskvalitet og deltakelse (under utarbeidelse)*

Asker
kommune

Planstrategi for Asker kommune 2024 – 2027

med

Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

2. oktober 2024

Fotograf: Joakim Fjeldli

Innhold

Kapittel 1: Rammer for planstrategien og planprogrammet.....	2
Hva er en planstrategi?.....	2
Hva er et planprogram?	2
Føringer for kommunal planlegging.....	3
Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?	6
Medvirkning og framdrift	9
Kapittel 2: Asker kommunes planstrategi.....	13
Plansystemet	13
Vurdering av planbehovet i fireårsperioden	15
Kapittel 3: Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel	20
Hva skal vi revidere?.....	21
Dette legger vi til grunn for arbeidet	22
Hvilke temaer må vi utrede?	25
Konsekvensutredninger og ROS-analyse	30

Kapittel 1: Rammer for planstrategien og planprogrammet

Dette dokumentet består av to deler:

- Asker kommunes planstrategi
- Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Planstrategien for 2020-2024 var den første planstrategien i ny kommune. Asker kommune har nå vært gjennom fire år med planlegging. I de neste fire årene skal vi ha fokus på å gjennomføre det som vi har planlagt. Dette gjenspeiles i planstrategien for 2024-2027.

Arbeidet med kommuneplanen var omfattende. Fokuset vårt var å få til en ny felles kommuneplan som erstattet kommuneplanene fra de tre tidligere kommunene, Asker, Røyken og Hurum. I dag ser vi ikke samme behov for å gjennomføre en like omfattende prosess og planprogrammet vil derfor legge grunnlaget for arbeidet med en enklere revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Vi skal videreføre gjeldende langsiktige mål og strategier i ny kommuneplan. Samtidig ser vi behov for å videreutvikle en del temaer som ikke ble tilstrekkelig utdypet.

Arbeidet med revisjonen av gjeldende kommuneplan vil starte opp, når planprogrammet blir politisk vedtatt.

Hva er en planstrategi?

Kommunal planstrategi er et verktøy som setter rammer for kommunens planlegging. Planstrategien skal peke ut hvilke planoppgaver Asker skal starte opp, revidere eller videreføre for å legge til rette for ønsket utvikling. I tillegg skal planstrategien drøfte kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, arealbruk og miljøutfordringer. Planstrategien er i seg selv ikke en plan, eller en arena for å vedta mål og strategier. Den skal drøfte utviklingstrekk i kommunen for å kunne vurdere planbehovet i kommunestyreperioden.

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta kommunal planstrategi.

Hva er et planprogram?

Planprogrammet er en beskrivelse av hvordan vi skal lage den nye kommuneplanen, hvilke temaer som skal belyses, hvilke utredninger som må utarbeides, og hvordan du kan komme med innspill og delta aktivt i prosessen.

Føringer for kommunal planlegging

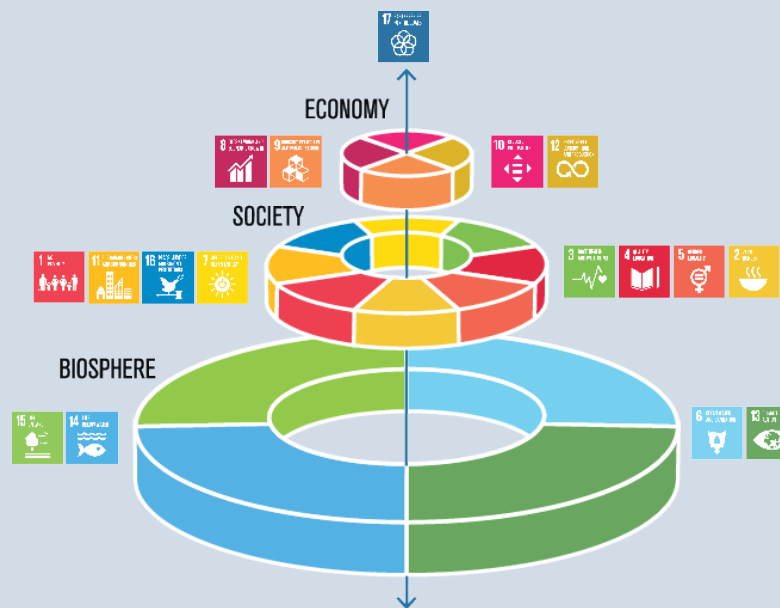
For arbeidet med kommuneplanen skal vi legge nasjonale og regionale forventninger og føringer til grunn. Oversikten nedenfor viser de viktigste føringene og planene.

FNs bærekraftsmål i Asker

Gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging gir regjeringen tydelige føringer for at kommuner skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Asker kommune har som en av de første kommunene i landet implementert FNs bærekraftsmål i kommuneplanen.

FNs bærekraftsmål er delt inn i tre dimensjoner; miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Når vi tar beslutninger, skal de vurderes opp mot alle de tre dimensjonene.

Kilde: Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University CC BY-ND 3.0.

Nasjonale føringer

- Gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 har regjeringen vektlagt fem hovedområder; samordning og samarbeid i planleggingen, trygge og inkluderende lokalsamfunn, velferd og bærekraftig verdiskaping, klima, natur og miljø for framtida samt samfunnssikkerhet og beredskap.
- Statsforvalteren i Oslo og Vikens forventninger til kommunal arealplanlegging (Forventningsbrev 2024). Forventingene utdyper og konkretiserer hva kommunene bør prioritere å følge opp i sin arealplanlegging. Statsforvalteren har blant annet vektlagt: En utvikling mot et bærekraftig samfunn, reduksjon av klimagassutslipp og kompakt by- og stedsutvikling, folkehelse og boligsosiale hensyn, samfunnssikkerhet, klimatilpasning og naturbaserte løsninger, jordvern og økt matproduksjon, strandsone, vassdrag og vannkvalitet, naturmangfold og sammenhengende blågrønne strukturer, masseforvaltning og kvalitet i arealplanene.
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging fra 2014.
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning fra 2018.
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen fra 2021.
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen fra 1995.
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag fra 1994.
- Nasjonal transportplan for 2022-2033
- Rundskriv H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og

byggesaksbehandling 2018.

- Veileder Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder) – 2020.
- Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv – 2021.

Regionale føringer

- Regional planstrategi for 2020-2024 «Veien til bærekraftig Viken». Den regionale planstrategien gir mål og strategier for Viken fylkeskommune. I tillegg er det vedtatt en samferdselsstrategi for Viken for 2022-2032.
- Regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken 2022-2027
- Regional plan for handel, service og senterstruktur i Akershus, vedtatt 2018
- Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus, vedtatt 2015
- Regional plan for masseforvaltning i Akershus, vedtatt 2016
- Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035, vedtatt 2018
- Regionalplan for klima og energi i Akershus, vedtatt 2018
- Regionalplan for kulturminner og kulturmiljøer i Akershus, vedtatt 2019
- Regionalplan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025
- Regional plan for areal og mobilitet for Oslo og Akershus (under utarbeidelse)

Lover og forskrifter

- Lov om ansvar på det boligsosiale feltet (Boligsosial lov, trådte i kraft 01.07.23). Loven er todelt og innebærer en vedtaksfestet rettighet til individuell bistand for innbyggere, og et tydelig ansvar for kommunene for organisering og planlegging av det boligsosiale arbeidet. Ifølge den nye loven skal kommunen blant annet knytte det boligsosiale arbeidet til arbeidet med planstrategi og til rullering av kommuneplaner.
- Plan- og bygningsloven. I 2021 ble denne loven revidert, og det ble krav om at kommunen skal legge til rette for «tilstrekkelig boligbygging», se § 3-1 i plan- og bygningsloven.

Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?

Vi står overfor en rekke store og komplekse utfordringer i årene fremover. Kommuneplanen og temaplanene beskriver dette utfordringsbildet, og peker på hvilke strategier vi må gjennomføre for å møte utfordringene og nå målene.

Noen utfordringer er større og mer krevende å løse enn andre. Begrepet samfunnsfloker brukes for å beskrive store og komplekse samfunnsutfordringer hvor årsakene ofte er sammensatte, og løsningene ikke er åpenbare. For å løse samfunnsfloker må vi ofte tenke nytt, samarbeide og samhandle på nye måter, og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Samtidig skal vi bygge en felles kultur for læring og erfaringsdeling.

Kunnskapsgrunnlaget for planstrategien og planprogrammet

Kunnskapsgrunnlaget belyser relevante temaer som gir en felles forståelse for hvilke utfordringer og muligheter kommunen står ovenfor. Kunnskapsgrunnlaget for planstrategien og planprogrammet ble behandlet 5. desember 2023 i formannskapet, sak 190/23. Folkehelseoversikten inngår som del av kunnskapsgrunnlaget, men på grunn av dens omfang ligger den som et eget dokument parallelt med det øvrige kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget og folkehelseoversikten kan du lese her:

- [Kunnskapsgrunnlag til planstrategi og planprogram](#)
- [Folkehelseoversikten](#)

Utfordringer i et folkehelseperspektiv

Asker kommune har ansvar for et folkehelsearbeid som er helsefremmende og sykdomsforebyggende. Asker har hatt en årlig befolkningsvekst på 1,2 prosent de siste 20 årene. Veksten vil sannsynligvis lande på 1,6 % i 2024. En noe lavere vekst kan forventes de neste 20 årene. Husholdningene har jevnt og trutt blitt mindre de siste 15 årene. Dette skyldes at flere nå bor alene, og familier har færre barn enn tidligere. Veksten er imidlertid avhengig av boligproduksjon. En høy boligproduksjon gir høyere befolkningsvekst, og derav en bredere befolkningssammensetning.

Arbeidssituasjonen er generelt gunstig i Asker, med høy sysselsetting og lav arbeidsledighet. Likevel har vi sett en økning i behovet for hjelp, spesielt blant grupper som tidligere klarte seg med lavere inntekt. Dette antyder økonomiske utfordringer i enkelte deler av befolkningen. Asker har en befolkning med høy medianinntekt. Samtidig er det mange som står utenfor utdanning og arbeid.

Mål for befolkningsvekst, boligproduksjon og vekst i antall arbeidsplasser vil bli diskutert i kommuneplanens samfunnsdel.

Det er identifisert seks hovedutfordringer for folkehelsen i Asker:

- Sosial ulikhet i helse
- Bekymringsfulle trender i helserelaterte vaner
- Mange opplever utfordringer med psykisk helse
- Endringer i befolkningssammensetningen
- Mange opplever det utfordrende å finne sin plass i samfunnet og å høre til
- Endringer i klima, natur og miljø påvirker folkehelsen

Utfordringer innen samfunnssikkerhet og beredskap

Asker kommune står ovenfor flere utfordringer knyttet til strammere økonomi, flere eldre og færre yrkesaktive, forskjeller i levekår og utenforskap.

Klimaendringene har påvirket risikobildet for naturhendelser som flom, skred og tørke. De ulike naturhendelsene vil opptre oftere og med større intensitet. I tillegg til naturhendelsene, vil klimaendringene også kunne føre til uforutsigbarhet når det gjelder konsekvenser av forsyningssikkerhet og migrasjon.

De siste årene har vist hvordan geopolitiske forhold kan føre til konsekvenser også på lokalt nivå. Det er i dag store politiske spenninger mellom stormaktene. Verden har i dag matvarekrise og energikrise. Når stormakter tar i bruk handels- og investeringspolitiske virkemidler for å oppnå sine mål, kan det føre til at varestrømmer forhindres, og forsyninger av gass, olje og andre råvarer kuttes.

Slike situasjoner er ofte en politisk villet handling, som får ringvirkninger langt utover området det er ment å treffe, fordi vi lever i en globalisert verden. Skjult påvirkning og spredning av falske nyheter kan også være et virkemiddel i dette storpolitiske bildet, og er noe som folk flest møter i sosiale medier.

Asker kommune har en oppdatert helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan. "[Helhetlig ROS 2024](#)" viser at kommunen får større utfordringer, både på hendelsenes karakter, men også på omfang og styrke. Denne ROS-analysen vil danne grunnlag for kommunens arbeide med samfunnssikkerhet og beredskap i tiden fremover.

Digitalisering og teknologisk utvikling har tilført samfunnsutviklingen stor nytteverdi, men bringer også med seg usikkerhetsmomenter og

nye sårbarheter. Utviklingen går i høyt tempo, ikke minst innenfor kunstig intelligens (KI), og det er utfordrende å danne seg et helhetlig risikobilde for hvilke fremtidige farer og trusler den digitale utviklingen kan medføre på lokalt, nasjonalt og globalt nivå.

Det er også økt sannsynlighet for sammensatte trusler som forsterker hverandre, binder opp ressurser og kapasitet, og som gir uønskede konsekvenser for storsamfunnets stabilitet, grunnleggende behov i befolkningen og våre kritiske samfunnsfunksjoner.

Økonomisk utvikling

Internasjonalt og nasjonalt har vi det siste året vært gjennom en mer krevende økonomisk periode, med økende renter og konkurser. Dette berører både kommuneøkonomi, næringsliv og enkeltpersoner. En urolig verden minner oss om at de økonomiske utsiktene fortsatt er usikre.

Den demografiske utviklingen i Asker vil forsterke våre utfordringer i kommuneøkonomien, så vel som voksende forskjeller i befolkningen. Næringslivet i Asker har ikke ekspandert i tråd med befolkningsutviklingen. Kommunen må ha et sterkere fokus på omstilling og effektivisering. Samtidig må vi tilrettelegge for nye arbeidsplasser.

Klima- og naturutfordringer

Klimaendringer er en av de største utfordringene vi står overfor i vår tid, og Asker kommune skal aktivt bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. Asker skal være i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.

Naturen er grunnlaget for vår eksistens og alt liv på jorda. Den gir oss mat, materialer og medisiner. Eskalerende oppvarming og tap

av natur er de største utfordringene samfunnet står overfor. Ifølge FNs naturpanel har naturmangfoldet aldri vært så truet som det er i dag.

Asker er en av kommunene i Norge med rikest naturmangfold, og med dette mangfoldet følger et stort ansvar.

Ungt utenforskap

Ungt utenforskap er en samfunnsutfordring som handler om at unge står utenfor deler av samfunnslivet. Det er om lag 1000 unge under 25 år i Asker som ikke er i arbeid, aktivitet eller utdanning. Mange av disse har langvarig fravær fra skolen og løs tilknytning til felleskapet med jevnaldrende. Å stå utenfor kan få negative konsekvenser både for den enkelte og for samfunnet.

Asker kommune vil bekjempe utenforskap blant unge, og legge til rette for målrettet inkluderingsarbeid. Målet er at flere unge gjennomfører videregående opplæring, og deltar i arbeidslivet og i samfunnslivet.

Demografiutfordringer

I likhet med resten av landet blir det også flere eldre i Asker. Selv om folketallet i de yngste aldersgruppene øker, så øker antall eldre i de eldre aldersgruppene i langt større grad.

Levealderen øker, samtidig som vi har lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Arbeidsinnvandringen vil ikke være like høy framover, noe som medfører færre personer i arbeidsfør alder i Norge. Flyktninger vil påvirke innvandringen i perioder, men omfanget er ikke like stort som behovet for arbeidskraft.

Disse faktorene vil føre til at vi blir færre i arbeidsfør alder, samtidig som vi blir flere eldre. Dette legger et stort press på velferdssystemet, helsevesenet og arbeidsmarkedet vårt.

Medvirkning og framdrift

Medvirkning

I Asker kommune skal vi ha høye ambisjoner om innbyggerinvolvering og det skal være lett å delta i prosesser som interesserer deg. En sentral del av arbeidet med planstrategi og kommuneplan er å sikre at innbyggerne har god tilgang til informasjonen som ligger til grunn for beslutninger og prioriteringer. Dette bidrar til å styrke lokal tillit, engasjement og deltakelse i prosessene.

Dette planprogrammet beskriver viktige temaer og problemstillinger for arbeidet med å revidere kommuneplanen, og vil danne grunnlag for medvirkningsmetoder og tiltak.

I tillegg til de formelle kravene om informasjon og medvirkning etter plan og bygningsloven, skal det lages en medvirkningsplan som viser hvordan og når vi skal sikre god medvirkning og deltagelse. Asker skal gi god og tydelig informasjon om kommuneplanarbeidet og om muligheter for innspill i de ulike fasene av planprosessen.

Krav til informasjon og medvirkning i prosessen sikres gjennom:

- God informasjon og tilgjengelighet på kommunens hjemmeside og sosiale medier
- Digitale løsninger for innbyggerdeltagelse, som gjør innsyn og innspill lettere tilgjengelig (Innbyggerdialog)
- Åpne informasjonsdager i høringsperioder og ved behov
- Presentasjon og diskusjon av revisjonsarbeidet med regionale myndigheter i planforum

Møter med eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, råd og paraplyorganisasjoner, frivillige organisasjoner og innbyggere generelt.

Medvirkningsbehovet skal kontinuerlig bli vurdert i medvirkningsplanen gjennom hele planprosessen. For hver fase skal det detaljeres tiltaksplan for medvirkning som bygger på fremdrift- og medvirkningsplan (s. 10-12).

Hovedformålet med planarbeidet er å gjøre en enkel revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for å oppdatere og forbedre gjeldende kommuneplan.

Ved starten av hver fase vil en sentral oppgave i medvirkningsarbeidet være å samle inn kunnskap og erfaringer. Dette innsiktsarbeidet gir oss en tydeligere forståelse for hvilken informasjon vi trenger mer av, hvilke avklaringer som gjenstår, samt hvordan vi best kan tilrettelegge for videre medvirkning i planprosessen.

Det er viktig med en åpen og transparent prosess der rammen for medvirkning, hva kan vi gi innspill på og når, er tydelig. Vi skal vektlegge åpen kommunikasjon og et klart språk i hele planprosessen.

Folkevalgte vil bli tett involvert i arbeidet med kommuneplan. Basert på temaene i planprogrammet vil vi invitere til politiske arbeidsverksteder. Dette blir tydeliggjort når det utarbeides tiltaksplan for samfunnsdelen (fase 2) og arealdelen (fase 3).

Fremdriftsplan – hva skjer videre?

Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er delt i 3 faser:

- Fase 1: Planstrategi og planprogram
- Fase 2: Kommuneplanens samfunnsdel
- Fase 3: Kommuneplanens arealdel

Fase 1: Planstrategi og planprogram

Kommuneplanarbeidet starter opp og du kan komme med innspill til både planstrategi, planprogram, kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Forslag til planstrategi med planprogram		■													
Førstegangsbehandling			■												
Varslet oppstart av samfunnsdelen og arealdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Annonsering og varsling 		■												
Offentlig ettersyn: 24.06.24 til 01.09.24	<ul style="list-style-type: none"> • Egen nettside • Mulighet for innspill 		■	■											
Behandling av merknader				■	■										
Fastsetting av planstrategi med planprogram					■										

Fase 2: Kommuneplanens samfunnsdel

I denne fasen kan du komme med høringsuttalelser til samfunnsdelen, med hovedvekt på handlingsdelen.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Innspillperiode: 24.06.24 til 01.09.24	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Mulighet for innspill 														
Forslag til revidering av samfunnsdelen	<ul style="list-style-type: none"> Innsiktsarbeid Intern medvirkning Politisk medvirkning 														
Førstegangsbehandling															
Offentlig ettersyn	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Åpen informasjonsdag Annonsering og varsling Mulighet for innspill 														
Behandling av merknader															
Vedtak, kommuneplanens samfunnsdel	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside 														

Fase 3: Kommuneplanens arealdel

I denne fasen kan du komme med høringsuttalelser til arealdelen, med hovedvekt på temaene som framgår av planprogrammet.

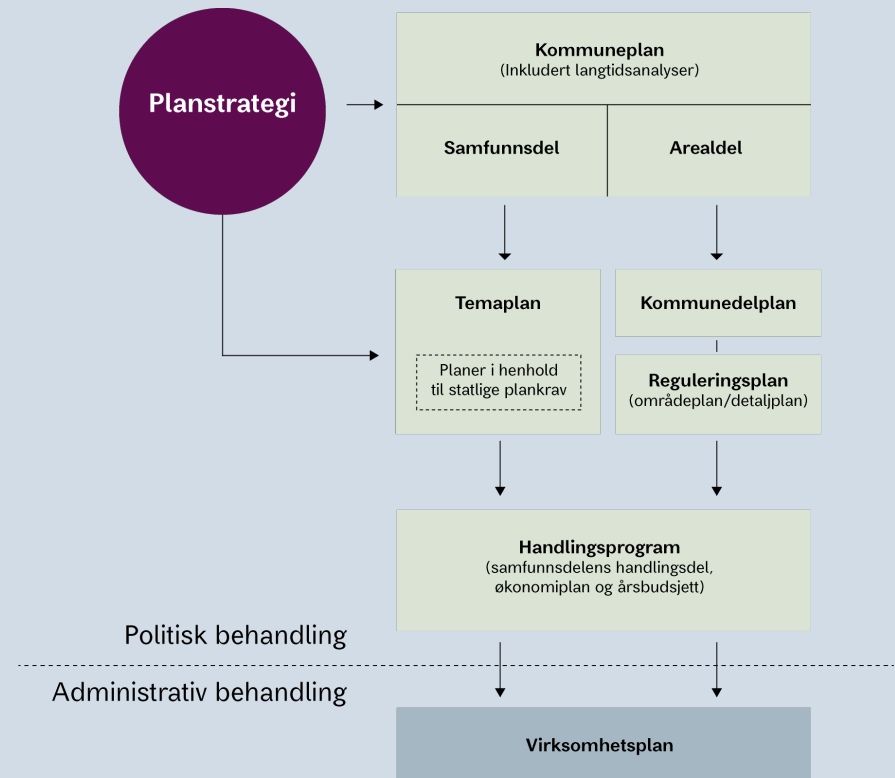
Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Innspillperiode: 24.06.24 – 01.09.25	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Digitalt innspillskjema (innbyggerdialog) 														
Forslag til revidering av arealdelen	<ul style="list-style-type: none"> Innsiktsarbeid Politisk medvirkning Møter med aktuelle lag, foreninger, næringsliv og offentlig instanser Intern medvirkning 														
Førstegangsbehandling															
Offentlig ettersyn	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Åpen informasjonsdag Annonsering og varsling Mulighet for innspill 														
Behandling av merknader															
Vedtak, kommuneplanens arealdel	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Åpent informasjonsmøte 														

Kapittel 2: Asker kommunes planstrategi

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Asker kommune skal ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. God plan- og virksomhetsstyring skal ivareta både de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioritering, og kommunens ansvar for å iverksette politiske vedtak.

Plansystemet

Figuren til høyre viser plansystemet i Asker kommune. Alle planer vedtas politisk, med unntak av virksomhetsplaner. Alle planer skal gjøres tilgjengelig via kommunens nettsider.

Kommuneplan

Kommuneplanen er Asker kommunes overordnede strategiske styringsdokument. Den inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen er forankret i plan- og bygningsloven og utarbeides for en periode på 12 år, og rulleres normalt hvert fjerde år. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel.

Samfunnsdelen beskriver langsiktige utfordringer, mål og strategier for askersamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Alle planer i Asker skal bidra til å realisere mål og strategier i samfunnsdelen. Samfunnsdelen har en arealstrategi som er styrende for arealutviklingen i kommuneplanens arealdel.

Arealdelen er juridisk bindende og fastsetter hovedtrekkene i arealdisponeringen ved å definere rammer og betingelser for balansen mellom vekst og vern.

Kommunedelplaner og reguleringsplaner

I følge plan- og bygningsloven er det i første rekke kommunen selv som gjennom planlegging fastsetter rammene for det fysiske miljøet, sikrer kvalitet og vurdering av vekst og vern ut fra lokale forutsetninger. Dette kan gjøres gjennom kommunedelplaner og reguleringsplaner.

En kommunedelplan er en overordnet plan, innenfor et geografisk område eller et bestemt tema. En reguleringsplan er en mer detaljert arealplan for spesifikke områder eller eiendommer.

Temaplaner

En temaplan er en strategisk plan om et spesifikt tema eller fagområde. Temaplaner har, i all hovedsak, samme tidsperspektiv som kommuneplanen (minimum 12 år). Tidspunkt for revisjon av den enkelte temaplan, skal vurderes i forbindelse med

planstrategien hvert fjerde år.

Temaplaner er i all hovedsak sektorovergripende, det vil si at de gir føringer for hele askersamfunnet. Et eksempel er *Temaplan for medborgerskap*. Andre temaplaner gjelder for et mer avgrenset fagområde, som kommunens *Temaplan for arbeidsgiverpolitikk*.

I det videre arbeidet med temaplaner vil vi fokusere på hvordan temaplanene samvirker og hvordan arbeidet med de ulike temaplanene kan bli enda mer tverrgående. Slik vil vi utnytte synergier på tvers av temaplanene og øke resultatoppnåelsen.

Planer iht. statlig plankrav

Noen planer har et statlig plankrav, enten fordi det har vært en forutsetning for økonomisk bidrag eller gjennom krav i loven. Kommunens plikt til å utarbeide en overordnet beredskapsplan er nedfelt i lov og skal beskrive hvordan beredskapen i kommunen er organisert ved alvorlige uønskede hendelser som rammer kommunen som helhet. Andre eksempler på planer er *Trafikksikkerhetsplan*, *Handlingsplan for forebygging av selvmord* og *Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer*.

Handlingsprogram

Alle norske kommuner er pålagt å utarbeide en økonomiplan og et handlingsprogram som revideres årlig og omfatter minst de fire neste budsjettårene. I Asker kommune innarbeides økonomiplanen sammen med årsbudsjettet i handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet inneholder en rekke måleindikatorer som benyttes systematisk for å vurdere om vi beveger oss i retning av hovedmålene og delmålene i kommuneplanen. Den nasjonale klassifiseringsmodellen (taksonomien) er benyttet aktivt for å forstå hva de ulike tallene faktisk måler, og dermed også til å vurdere hvilke indikatorer som er best egnet til å vurdere måloppnåelse.

Virksomhetsplaner

Alle kommunens virksomheter skal hvert år utarbeide en virksomhetsplan for sin virksomhet, og denne skal oppdateres løpende. Mål, strategier og oppdrag fra kommuneplanen, temaplaner og handlingsprogrammet følges opp og implementeres i virksomhetene gjennom virksomhetsplanene.

Vurdering av planbehovet i fireårsperioden

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 9. juni 2020.

Asker kommunes visjon er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Visjonen vår er "Asker skal sammen skape et nærere, mer aktivt og bærekraftig samfunn med respekt, raushet og nysgjerrighet".

Samfunnsdelen inneholder kommunens politikk, mål og strategier. Samfunnsdelen er tuftet på FNs bærekraftsmål, og er konkretisert i åtte satsingsområder:

- Samarbeid for å nå målene
- Bærekraftige byer og samfunn
- Handling mot klimaendringene
- God helse
- God utdanning
- Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling
- Medarbeidere
- Økonomi

Hvert satsingsområde har 1 hovedmål, 28 delmål (dette skal vi oppnå) og 89 strategier (dette skal vi gjøre for å nå målene). For å støtte opp om valgte mål og strategier, er det i samfunnsdelen

fastsatt en langsiktig arealstrategi. Gjeldende samfunnsdel har en virkeperiode på 12 år, og et perspektiv på 20 år. Den har virket i 4 år.

Analysen for langsiktig areal- og transportutvikling, og langsiktig økonomisk utvikling har et perspektiv fram mot 2040. For å styrke samfunnsdelen er det hensiktsmessig å gjennomføre en enkel revisjon som oppdaterer analysene og handlingsdelen, slik at de tilpasses nye trender i samfunnsutviklingen og utfordringer kommunen står overfor. Faktaopplysninger, utfordringer, oppdaterte nasjonale og regionale forventninger til kommuneplanleggingen, samt nye lovkrav, som kommunen må ta hensyn til i planlegging, vil bli oppdatert.

Samfunnsdelens mål og strategier legger gode føringer for fremtiden, disse vil derfor videreføres uten endringer.

Kommuneplanen til Asker bygger på FNs bærekraftsmål, som har et perspektiv til 2030. Det er derfor viktig å holde på de fastsatte målene i kommuneplan

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt av kommunestyret 13. juni 2023.

Arealdelen har et tydelig plangrep som er godt forankret i kommuneplanens samfunnsdel, og er basert på dens prinsipper om både vern og utvikling. Gjeldende arealdel ivaretar sammenhengen mellom mål og strategier i samfunnsdelen og ønsket arealutvikling i kommunen. Arealdelen bygger opp om en helhetlig bærekraftig utvikling: miljømessig, økonomisk og sosialt.

Det har ikke skjedd vesentlige endringer i grunnlaget som ble brukt da gjeldende kommuneplan ble utarbeidet. Samfunnsdelen ga grunnlag for prioriteringer i arbeidet med arealdelen, herunder

senterstruktur, arealbehov for ulike funksjoner, prioriterte vekstområder, infrastruktur, boligbygging, næring og kommunale tjenester mm.

Arbeidet med gjeldende arealdel var omfattende, og fokuset var å få til en ny felles arealdel som erstattet arealdelene fra de tre tidligere kommunene, Asker, Røyken og Hurum. Enkelte temaer som ble løftet fram i forrige prosess ble ikke utredet og utviklet i tilstrekkelig grad. Det legges derfor opp til en forenklet revisjon av arealdelen som gir anledning til temadrøftinger, nødvendige utredninger og oppdateringer etter nye nasjonale og regionale føringer samt nye lovkrav.

Arealplaner

Asker kommune nærmer seg 100 000 innbyggere, og er en langstrakt kommune på over 376 km² og med en kystlinje på 207 km. Asker sentrum er kommunesenter, og i tillegg har vi en senterstruktur bestående av 9 lokalsentre og 26 nærsentre – som betjener sine lokal- og nærområder. God utvikling av en levende senterstruktur er avgjørende for å lykkes med en helhetlig og identitetsskapende stedsutvikling i Asker. Arbeid knyttet til utvikling av sentrene vil derfor ha høy prioritet. Hvert sted har sin historiske møteplass og er unikt med sine utfordringer og mulighetsrom. Hvert sted skal tilrettelegge for tilhørighet og felleskap i eget nærmiljø.

Stedsutvikling krever at vi arbeider strategisk og kunnskapsbasert med en langsiktig tidshorison, samtidig må vi være i stand til å agere og tilrettelegge for smidige samarbeidsprosesser for å realisere verdiene som ligger i de langsiktige planene.

Arealplaner skal ivareta prioriterte nasjonale føringer for arealutviklingen, bygge opp om effektiv arealplanlegging og sikre gode beslutningsgrunnlag for politisk styring.

I denne fireårsperioden vil vi sette fokus på å styrke arbeidet med stedsutvikling gjennom følgende:

Vi skal styrke vårt fokus på målrettet og strategisk medvirkning i stedsutviklingsprosesser. Dette omfatter både interne prosesser og samarbeid med private aktører, næringsliv, academia, frivillige og innbyggere. Skal vi få til ønsket stedsutvikling er vi avhengig av deltagelse og innspill fra de som bor og bruker stedene, slik at hvert sted bevarer sin egenart og planer får sin lokale forankring. I dette arbeidet er det spesielt viktig å ivareta de uorganiserte og de som ikke kommer til med sin stemme. Det skal gjøres gjennom blant annet økt kompetanse på medvirkning i arealplaner, tidlig medvirkning i egne og private planer og økt fokus på digitale løsninger.

Prosjektorganisering av stedsutvikling koblet til senterstrukturen for å sikre helhetlig og koordinert utvikling, tydelige kontaktpunkt og smidig samarbeid. Det jobbes kontinuerlig med utvikling av alle sentrene både sør og nord i kommunen, og dette arbeidet fortsetter. Viktige temaer i dette arbeidet er blant annet arealutvikling, samlokalisering og synergier mellom ulike funksjoner, hverdagsmobilitet og stedlige kvaliteter som bygger opp om den gode hverdagen, identitet og tilhørighet. Innsats og ressursbruk på de ulike stedene må tilpasses den aktuelle fasen og ulike problemstillinger. Stedsutviklingsoppgaver knyttet til Sætre, Slemmestad, Spikkestad og Røyken vil i denne perioden kreve prioritert innsats for å følge opp aktivitet og ønsket utvikling.

Planrevisjon, «planvask» av kommunens reguleringsplaner.

Ved behandling av gjeldende kommuneplanens arealdel i juni 2023, ble det vedtatt en gjennomgang av alle kommunens reguleringsplaner; «Kommunedirektøren bes om å igangsette et arbeide for å oppdatere, strukturere, og standardisere kommunens

mange reguleringsplaner (planvask). En gjennomgang av eldre arealplaner er også forankret i kommunens nylig vedtatte Temaplan for naturmangfold (2023-2035); «Asker kommune skal gjennomgå vedtatte planer for å avdekke manglende hensyn til natur, slik at disse planene kan endres eller oppheves».

I kommuneplanarbeidet vil man vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil kommunen prioritere å sette i gang arbeidet med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse.

Viktige temaer som utarbeides parallelt med kommuneplanen

Masseforvaltning er et viktig tema som krever et regionalt perspektiv, og arbeid med temaet vil gå parallelt med kommuneplanprosessen, og vil forankres gjennom arbeid med arealdelen.

Tilsvarende vil vi arbeide med temaet Kulturminner og kulturmiljø. Kvalitet i stedsutviklingen vil også fremheves som tema gjennom utarbeidelse av en veileder for arkitektur og stedsutforming.

Regionalt samarbeid

Samordning og samarbeid fremheves i nasjonale forventninger til planlegging. På regionalt nivå er dette særs relevant for temaer som krever felles innsats på tvers av kommunegrenser og som har et tverrsektorielt perspektiv. Dette gjelder blant annet samordnet areal- og transportplanlegging, naturmangfold, næringsutvikling, kulturmiljøer, masseforvaltning og Oslofjorden. E18 og E134 er viktige samferdselsårer som vil kreve koordinert innsats for å realisere. Det samme gjelder grønn mobilitet som et satsningsområde. Hvordan vi lykkes med kvalitet i stedsutviklingen er også viktig å fremheve på tvers av kommunegrenser - slik at vi

kan lære av hverandre og tenke nytt.

Prioriterte større arealplaner som påbegynnes i denne perioden

Arealplaner i perioden	Oppstart
Kommuneplanens arealdel	Høst 2024
Kommunedelplan sentrale Asker	Høst 2024
Mulighetsstudie og påfølgende planarbeid for Dikemark	Avhenger av salgsprosess
Mulighetsstudie og påfølgende planarbeid for Verket på Klokkarstua	2025
Brønnøya reguleringsplan	2024/2025
Strategisk plan for næringsutvikling langs E134	2024/2025

Temaplaner

Asker kommune har i forrige fireårsperiode utarbeidet ny kommuneplan, og vedtatt 17 temaplaner som bygger på mål og strategier i samfunnsdelen.

Temaplaner for Arbeidsgiverpolitikk og temaplan Barnehage- og skolekapasitet revideres i løpet av perioden.

Temaplan digitalisering og smart bruk av teknologi revideres/erstattes med ny temaplan for tjenesteutvikling gjennom innovasjon, digitalisering og bruk av kunstig intelligens. Innovasjon er vesentlig for at kommunen skal være rigget for å møte utfordringene innenfor samfunns- og tjenesteutvikling de kommende årene. Digitalisering og smart bruk av teknologi gir mulighet for å løse noen av oppgavene i kommunen på nye og bedre måter. I tillegg er det en rekke andre virkemidler som skal bidra i kommunens arbeid med innovasjon. Foreløpig tittel på ny temaplan er tjenesteutvikling gjennom innovasjon, digitalisering og kunstig intelligens.

Det kan beskrives som at Asker har vært gjennom planleggingens fire år og nå står ovenfor handlingens fire år. Det er nedlagt en betydelig innsats i utforming av temaplanene og det er til sammen vedtatt om lag 80 innsatsområder og nesten 400 strategier i disse temaplanene. Nå står vi ovenfor jobben med å prioritere hvilke innsatser som skal gjennomføres for å oppnå måloppnåelsen av temaplanene. Dette vil kreve en grundig jobb, både politisk og administrativt.

Alle temaplanene har i tillegg høye ambisjoner. Dette innebærer at det kreves sektorovergripende og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonene i

temaplanene som hovedregel må realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år. Det må gjøres en årlig prioritering av hva som skal gjennomføres, når og med hvilke ressurser.

Kommunen vil i fireårsperioden legge til rette for at kommunens folkevalgte blir tett involvert i arbeidet med iverksettelsen av temaplanene og aktivt får delta i arbeidet med prioritering av strategier og aktiviteter. Dette vil foregå både gjennom arbeid i workshops og gjennom behandling av politiske saker. Arbeidet vil kobles til den årlige rulleringen av handlingsprogrammet.

Som et grunnlag for det politiske prioriteringsarbeidet, er det også viktig å innhente kunnskap fra innbyggere og brukere om deres opplevelse av tjenestene. Asker kommune har en bred verktøykasse for innbyggermedvirkning. Kommunen gjennomfører blant annet jevnlig brukerundersøkelser i tjenestene, og benytter innbyggerpanelet til å få innspill om ulike temaer og problemstillinger.

Kommunedirektøren vil redegjøre nærmere for disse årshjulsprosessene i sak om årshjulet, som legges frem for politisk behandling i desember hvert år.

Temaplaner	Vedtaksdato	Status
Arbeidsgiverpolitikk	08.09.20	Revideres
Medborgerskap	13.04.21	
Barnehage- og skolekapasitet	15.06.21	Revideres
Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	15.06.21	
Handling mot klimaendringene	15.06.21	
Næring	14.09.21	
Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker	08.03.22	
Vann og vannmiljø	08.03.22	
Kultur	04.04.22	
Digitalisering og smart bruk av teknologi	15.11.22	Revideres
Mestre hele livet – psykisk helse og rus	31.01.23	
Å høre til – temaplan for oppvekst	09.05.23	
På lik linje – personer med nedsatt funksjonsevne	09.05.23	
Naturmangfold	20.06.23	
Eiendom	30.01.24	
Samferdsel og mobilitet	10.09.24	
Bærekraftig boligutvikling	10.09.24	

Kapittel 3: Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Kommuneplanen er kommunens overordnede, helhetlige styringsverktøy. Den inneholder to deler; en samfunnsdel og en arealdel. I samfunnsdelen har vi politiske mål, delmål og strategier som legger føringer for samfunnsutviklingen og kommunens tjenester. I arealdelen fastsetter vi arealutviklingen: både vekst og vern i kommunen, det vil si hva arealene kan brukes til.

I følge plan- og bygningslovens § 4.1 skal vi lage et planprogram som grunnlag for kommuneplanarbeidet. Planprogrammet er en beskrivelse av hvordan kommuneplanarbeidet gjennomføres.

I dette planprogrammet beskriver vi:

- formålet med revisjon av kommuneplan
- føringer for revisjonsarbeidet
- behovet for plan- og temaautredninger
- fremdrift og medvirkning

Når vi reviderer kommuneplanen, er det en todelt prosess. Først reviderer vi samfunnsdelen og vedtar den. Deretter starter vi arbeidet med revisjon av arealdelen. Vi gjør det i denne rekkefølgen fordi endringer i samfunnsdelen kan gi nye føringer for arealdelen. Dette planprogrammet er felles for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Kistefosdammen barnehage, fotograf: Tove Lauluten

Hva skal vi revidere?

I planstrategien vurderer vi om det er behov for revisjon av kommuneplanen i denne fireårsperioden. Kommuneplanen vår er robust. Den har langsiktige mål og strategier i samfunnsdelen, og en helhetlig arealstruktur i arealdelen. Dette skal vi videreføre og utvikle i gjeldende periode.

Enkel revisjon av kommuneplanen

Vi skal gjøre en enkel og mindre revisjon av både samfunnsdelen og arealdelen.

Samfunnsdelen

- Gjennomføre analyser for langsiktig areal- og transportutvikling, og langsiktig økonomisk utvikling og handlingsdelen.
- Gjennomgå nye nasjonale og regionale føringer og gjøre nødvendige justeringer.
- Oppdatere fakta og gjøre nødvendige justeringer.

Arealdelen

- Utvikle og utrede temaer som er beskrevet nærmere i dette kapitlet.
- Gjøre nødvendige justeringer i plankart, bestemmelser og retningslinjer.

Dette legger vi til grunn for arbeidet

Gjeldende arealstrategi, oppdatert arealregnskap og erfaringer fra gjeldende kommuneplan vil inngå som et viktig grunnlag for utarbeidelse av revidert arealdel.

Vår langsiktige arealstrategi

I kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede arealstrategi definert, og denne gir direkte føringer for kommuneplanens arealdel. Arealstrategien omhandles i kapitlene langsiktig areal- og transportutvikling, langsiktig økonomisk utvikling og handlingsdelen. Kapitlene skal oppdateres i revisjonsarbeidet, men hovedprinsippene i arealstrategien skal videreføres og legger viktige rammer for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Arealstrategien i samfunnsdelen bygger på følgende prinsipper for arealutvikling:

- Utviklingen av Asker skal baseres på prinsippene for samordnet areal- og transportplanlegging, med vekt på en knutepunktutvikling rundt eksisterende kollektive transporttilbud. I den nordre del av kommunen gjelder prinsippet om nullvekst i personbiltrafikken. I den sørlige del av kommunen er kollektivtilbudet ikke tilstrekkelig utbygd til å innføre et slikt prinsipp om nullvekst.
- Utviklingen av Asker skal baseres på den eksisterende senterstrukturen; kommunesenter Asker sentrum, kommunens 9 lokalsentre; Tofte, Sætre, Spikkestad, Røyken, Slemmestad, Heggedal, Vollen, Dikemark og Holmen, og kommunens 26 nærsentre. Vi legger vesentlig vekt på å etablere gode, vekstkraftige og inkluderende lokalsamfunn som sikrer likeverdige service- og tjenestetilbud, som muliggjør allsidig samfunnsdeltakelse og

tilrettelegger for sosial og geografisk tilhørighet i alle deler av kommunen.

- Utviklingen av Asker skal sikre et bredt bolig- og arbeidsplasstilbud, basert på kommunens behov og fortrinn i hele kommunen.
- Utviklingen av Asker skal tilpasses kommunens kapasitet på teknisk og sosial infrastruktur, med et særlig fokus på skolekapasitet, vann og avløp, og transportkapasitet.
- Utviklingen av Asker skal sikre kommunens grønne profil og historiske forankring, gjennom ivaretagelse av det ikke bygde og det bebygde landskapet, med sine naturkvaliteter, marka, strandsonen, sjø og vassdrag, landbruks-, villa- og tettstedsstrukturer og kulturmiljøer.
- Asker kommune skal tilrettelegge for et mangfoldig friluftsliv, kultur- og idrettstilbud og en vital frivillighet.
- Utviklingen av Asker skal skje med minst mulig risiko for uforutsette hendelser og fare.

Arealregnskap og arealnøytralitet

Arealregnskap er et verktøy som kan tydeliggjøre for kommunen hvor store arealer som settes av til utbygging i årene fremover. Målet med arealregnskap er å styrke kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for arealbeslutninger.

Det er viktig at det blir utarbeidet et arealregnskap som vil gi kommunen et bedre kunnskapsgrunnlag for å kunne ivareta viktige naturområder, og fortsatt kunne utvikle egnede utbyggingsområder. En god oversikt over naturverdiene i kommunen vil gi grunnlag for en bærekraftig naturforvaltning. Det er viktig å synliggjøre både kortsiktige og langsiktige konsekvenser av arealbruk, og arealregnskap er et godt verktøy for å vise verdier av natur.

Arealnøytralitet er et nytt begrep i naturforvaltningen og innebærer

gjenbruk og fortetting av allerede utbygde arealer framfor å bygge ned mer natur, herunder bevaring av dyrkbar mark for å sikre framtidig matproduksjon og kulturlandskap.

Gjeldende samfunnsdel har mål om å verne om og sikre naturmangfold i Asker. For å oppnå dette målet har «Temaplan for naturmangfold 2023-2035» definert strategien om at Asker kommune skal føre arealregnskap og arbeide for å oppnå arealnøytralitet. Visualisering av arealregnskap vil gi innsikt i ulike naturtypers bidrag til det lokale miljøet og økosystemet, inkludert bedre forståelse for naturtypenes økologiske verdi relatert til klimaendringer.

Erfaringer med gjeldende kommuneplan

Som del av revisjonsarbeidet skal vi gjennomføre en evaluering av gjeldende kommuneplan og de rammer den gir for utvikling i inneværende periode.

Det er relativt kort tid siden kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni 2023. Likevel ser vi at det er hensiktsmessig å vurdere om planen har fungert godt for å styre arealbruk og utbygging, og om det er behov for å justere hensynsoner, bestemmelser og retningslinjer.

I evalueringen skal vi blant annet ha søkelys på om:

- Bestemmelsene gir forutsigbarhet
- Planen gir tilstrekkelige og tydelige nok føringer for byggesaksbehandlingen
- Den gir hovedprioriteringer og langsiktige strategier for utviklingen i kommunen.

I evalueringen vil vi også ha fokus på følgende:

- Føre statistikk over omsøkte, innvilgede og avslåtte dispensasjoner. Statistikken skal benyttes til årlig oppfølging av utviklingen innenfor området, samt til grunnlag for denne rulleringen av kommuneplanens arealdel.
- Føre statistikk for klagesaker for å undersøke om det er et mønster i klagene opp imot enkelte bestemmelser eller fortolkninger av bestemmelser av kommuneplanen som gjør det nødvendig å vurdere disse på nytt.
- Drøfte kriteriene for definering av boligområder, generelle boligområder (GB) og spesielle boligområder (SB).

Vi skal legge resultatene fra evalueringen til grunn for revisjon av kommuneplanen. Evalueringen vil bli gjennomført før arealdelen legges ut til offentlig ettersyn.

Hvilke temaer må vi utrede?

Et sentralt mål for kommuneplanen er å bruke veksten som en mulighet for en klimavennlig utvikling, økt boligbygging med kvalitet og variasjon, et innovativt næringsliv, god stedsutvikling og grønne kvaliteter. Utviklingstrekk og nye lovkrav tilsier at det er behov for å jobbe videre med følgende plan- og utredningstemaer i kommuneplanens arealdel:

Stedsutvikling - med fokus på arkitektur og stedsutforming

Stedsutviklingen i Asker skal skje på stedenes egne premisser og kvaliteter. Målet vårt er å sikre god estetisk kvalitet, fremme identitet, stedstilhørighet og livskvalitet. Samtidig skal vi øke bevisstheten om arkitektonisk utforming og betydningen dette har for god stedsutvikling.

Stedsutviklingen skal bidra til å bygge opp om tilhørighet, folkehelse, lokal service, næringsutvikling og boligsosiale hensyn, med vekt på fellesskap, opplevelser, bokvalitet og trygghet. Gjennom god arkitektur og kvalitet i det fysiske miljø skapes attraktive steder, med sosiale møteplasser av ulik karakter. Disse møteplassene kan være offentlig eller privat, allment tilgjengelig eller kommersiell, inne eller ute, og kan omfatte alt fra innbyggertorg og idrettsanlegg til en benk. Vi må prioritere tilgang til vann, friluftsområder og kvalitative grønne områder for fysisk aktivitet, lek og rekreasjon.

Arkitektonisk kvalitet, naturbaserte løsninger og stedstilpasning kan være med på å løse miljø- og klimautfordringer, og bidra til grønn omstilling. God stedsutvikling er avgjørende for innbyggernes hverdagsliv og folkehelse, og spiller en nøkkelrolle i å skape gode naboskap, samtidig som det motvirke utenforskap og ensomhet.

Arkitektur med høy kvalitet er også viktig i overgangen til en sirkulær økonomi, der bygg og uterom får forlenget levetid gjennom transformasjon, gjenbruk og bruk av fleksible løsninger.

Boligpolitikk

Boligpolitikk har en avgjørende betydning for samfunnsutviklingen, og boligbygging var et av de viktigste temaene i utarbeidelsen av gjeldende kommuneplans arealdel. Boligbyggingen skal prioriteres i tilknytning til senterstruktur og kollektivsystem. Utover å minske transportbehovet, vil dette også påvirke folkehelsen, demografiutfordringer og sosial tilhørighet.

Arealdelen skal legge til rette for ønsket boligutvikling. Dette betyr at vi må sikre et variert og godt boligtilbud som svarer til innbyggernes, samfunnets og næringslivets behov. Vi har behov for flere boliger som egner seg for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, og bomiljøer som bidrar til mestring og aktivitet i hverdagen. Dette er sentralt for å møte demografiendringene og sikre gode helse- og omsorgstjenester i dag og i fremtiden. Det er også behov for å utvikle større variasjon i boformer, gjennom alternative boformer med mer fellesareal og felles funksjoner/fasiliteter.

Samtidig skal boligutviklingen bygge oppunder god stedsutvikling og skape trygge bo- og oppvekstmiljøer. Asker kommune trenger arbeidskraft i sentrale sektorer som blant annet helse og omsorg. Boligpolitikken må bidra til attraktive steder å bosette seg, og konkurrerer i praksis med omkringliggende kommuner om arbeidskraft. Det trengs en økt bevissthet og satsning på sosial bærekraft, gjennom blant annet å tilrettelegge for helsefremmende nabolag, lokale fellesskap og delingsøkonomi.

Næring

I gjeldende arealdel legger vi til grunn ABC-prinsippet (rett næring - til rett sted) for lokalisering av nye næringer. Næringer knyttet til landbruk, masseforvaltning og til dels reiseliv skal etableres på egnet sted, uavhengig av senterstruktur og ABC-prinsipper.

Asker kommune skal jobbe for lokale arbeidsplasser og økt samarbeid med næringslivet. Det skal også legges til rette for utvikling av grønne næringer som landbruk og reiseliv, samt råstoffutvinning.

Vi skal blant annet fokusere på å videreutvikle og utnytte eksisterende større næringsområder langs E134. Senterområdene bør ha en variert funksjonssammensetning, og lokalisering av kommunale tjenester bør ha et strategisk utgangspunkt i senterstrukturen.

Asker kommune vektlegger arbeidsplasser og «rett næringsliv» der kompetansen bor. Askers innbyggere er attraktive i et regionalt felles arbeidsmarked. Knutepunktsatsningen, med etablering av klimavennlige lokale og regionale kollektivløsninger vil bidra til at det blir attraktivt for næringslivet å etablere seg nær kollektivknutepunktene i Asker.

Masseforvaltning

Asker kommunes råstoff- og mineralressurser skal sikres gjennom en bærekraftig arealforvaltning. Det er viktig å vektlegge samarbeid om massehåndtering på regionalt nivå ved store infrastrukturprosjekter. Det skal vurderes gjenbruk av masser og mineralressurser og legges til rette for en sirkulærøkonomisk bygg- og anleggsbransje.

Utvikling og byggeaktivitet fører til utfordringer med

massehåndtering og behov for deponier til overskuddsmassene. Manglende kontroll og lite tilgang til godkjente arealer for deponering og mellomlagring av masser kan blant annet føre til uforutsigbar, ulovlig eller forurensende håndtering av overskuddsmasser. Dette har vi ivaretatt ved at det i gjeldende kommuneplan er avsatt arealer for håndtering av masser, både sør og nord i kommunen. Kommuneplanen har bestemmelser som sikrer at massene håndteres forsvarlig og at de gjenbrukes der det er mulig. Vi skal vurdere om det er ytterligere behov for egnede arealer for håndtering av masser.

Strandsonen

Strandsonen omfatter både arealer på land og i sjø, og er et attraktivt område, hvor ulike interesser møtes. Det er derfor viktig at arealbruken i strandsonen langs sjøen og vassdrag blir vurdert i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Strandsonen er av nasjonal betydning og skal forvaltes slik at miljøverdier og allmenne interesser ivaretas. Det er viktig å vurdere hvor store arealer i strandsonen som er allment tilgjengelig for befolkningen.

Med en kystlinje på 207 km har Asker den lengste kystlinjen av alle kommunene ved Oslofjorden. For å ta vare på kystlandskapet er det viktig å unngå uheldig utbygging. Det er også viktig å se utredning av strandsonen i sammenheng med utredninger for andre relevante fagområder, som friluftsliv, båthavner, landskap, naturmiljø, vannmiljø, vannspeilet, klimaendringer, og kulturminner og kulturmiljø. Det er også viktig å se småbåthavner med tilhørende småbåttrafikk og fritidsaktiviteter i sjø i sammenheng med skipstrafikk i skipsleder. Kyststier er positivt for friluftslivet i strandsonen, og det er viktig å sikre disse.

For å imøtekomme planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen er det i gjeldende kommuneplan definert en byggegrense mot sjøen langs hele kystlinjen.

Gjeldende kommuneplan følger opp «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» som poengterer at tilstanden for Oslofjorden er alvorlig. Asker vil bidra på flere områder i arbeidet med å gjøre fjorden frisk igjen.

Fritidsbebyggelse

Asker Kommune har mer enn 4000 fritidsboliger. Vi skal ta stilling til en mer bærekraftig videreutvikling av hytteområder slik at lokal verdiskapning, miljøhensyn, samfunnsikkerhet og beredskap blir ivaretatt på en god måte. Det bør vurderes langsiktige utbyggingsgrenser, med vekt på fortetningspotensialet framfor utbygging i nye områder. Ved videreutvikling av hytteområdene vil vi vektlegge at tilgang til ferdselsårer, naturområder og friluftslivsområder ivaretas.

Vi bør vurdere tidligere godkjente områder på nytt. Omgjøring av hytteområder til boligområder må vurderes i sammenheng med kommunens ønskede tettstedsutvikling, reiseliv, transportbehov og tilgang til nødvendig infrastruktur.

Kulturminner

Asker kommune er rik på kulturminner og kulturmiljø. Kommunen skal styrke arbeidet med kulturminner og kulturmiljø ved å ha et tydeligere søkelys på dette i tidlig fase i stedsutviklingen. Kulturminner og kulturmiljø skal i større grad være førende for stedsutviklingen, for å sikre at stedene våre bevarer sin identitet og historiske forankring. Kulturminner kan bidra til lokal identitet og

tilhørighet i Asker kommunes senterstruktur. Kulturminner og kulturmiljø er positive elementer i stedsutviklingen, og kommunen skal legge til rette for at de skal kunne tas i bruk og gi opplevelser. Arbeidet med dette skal prioriteres.

Bevaring av kulturminner og kulturmiljø gjennom ny og endret bruk vil bli vektlagt. I denne sammenheng er utvikling av Dikemark og Blakstad sentralt. Gjeldende kommuneplan ivaretar også det store verdifulle villateppet, med bestemmelser som ivaretar grøntstrukturer og småhusmiljøer.

Kommunen har et mål om at flere kulturminner og kulturmiljø skal sikres gjennom plan- og bygningsloven. Ombruk og bevaring av bygningsmasse er et også et viktig ledd for å nå bærekraftmålene. Ny kulturmiljøplan vil konkretisere dette gjennom prioriterte satsingsområder.

Mange kulturminner og kulturmiljø er gjenstand for gjengroing og forfall. Kommunen skal bidra til forvaltning, skjøtsel og istandsetting av kulturminner og kulturmiljøer. Det er mange sammenfallende interesser mellom kulturminner/kulturmiljø og landbruk, natur og friluftslivsområder. Vi skal i større grad se disse interessene i sammenheng.

Landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF)

Arealforvaltning er basert på balanse mellom vekst og vern. Dette er spesielt viktig for hensyn til bevaring av naturmangfold og områder som skal sikres til landbruksproduksjon og eller naturområder med spesiell betydning for friluftslivet. I den forbindelse viser vi til Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035 som har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune.

Vår sentrale plassering gjør at presset på jordressursene, i form av behov for arealer til utbygging og samferdselsformål, i dag er større enn noen gang. Asker kommune legger ny nasjonal jordvernstrategi fra 2023 til grunn for å bidra til at jordvernmålet om omdisponering av dyrka jord nasjonalt skal begrenses til under 2000 dekar per år, og at jordbruksareal skal bevares for framtidig matproduksjon. Over 90 % av all matjord i Asker er av svært god eller god kvalitet, og et strengt jordvern er nødvendig for å nå målet om økt matproduksjon og opprettholdelse av dagens selvforsyningsgrad. Det er også viktig at eksisterende naturverdier og økosystemtjenester bevares, og for å styrke dette, skal det vurderes tilbakeføring / gjenskapning av natur.

Gjeldende kommuneplan legger til rette for vekst i knutepunkt- og prioriterte vekstområder, samt vern av landbruksarealer og naturområder som er under utbyggingspress i hele kommunen. Gjennom fortetting ved knutepunkt og prioriterte vekstområder som kommuneplanen og regional plan legger opp til, er intensjonen også å sikre hensyn til natur- og kulturlandskap som ligger utenfor sentrene.

I Asker ligger mange boliger og fritidsboliger innenfor LNF formål. Med arealformålet LNF-spredd kan vi skille bolig og fritidsbebyggelse fra landbrukseiendommer. LNF-spredd har vært brukt ulikt i de tre tidligere kommunene. I arbeidet med gjeldende kommuneplan forsøkte vi å harmonisere dette ved å legge alle matrikkelførte boliger og hytter inn som spredd LNF. Denne jobben ble for omfattende, og vi videreførte derfor praksisen fra de tidligere kommunene. Vi ønsker nå å slutføre dette arbeidet slik at framstilling av bolig og fritidsbebyggelse i LNF harmoniseres for hele kommunen.

Samferdsel

Asker baserer sin utvikling på samordnet areal- og transportplanlegging, og vil minimere transportbehovet gjennom god arealplanlegging. Vi prioriterer vekst og utvikling i prioriterte vekstområder og har fastsatt nullvekstlinje for personbiltrafikk i gjeldende kommuneplanens arealdel.

Asker kommune vektlegger grønn mobilitet og skal tilrettelegge for tilfredsstillende veier, gang- og sykkeltraseer som bidrar til en økt andel syklende og gående. Utvikling av transportsystemet skal prioritere gange, sykkel og kollektivtransport for å bidra til å nå målene om et bærekraftig samfunn og en god helse i befolkningen.

Det skal være enkelt å velge kollektivtransport til og fra jobb. Vi vil vurdere aktuelle områder og grep som kan bygge opp under dette, eksempelvis innfartsparkeringer.

Det er i gjeldende kommuneplans bestemmelser fastsatt en parkeringsnorm for hele kommunen. Normen er differensiert etter hvor i kommunen utbygging skal skje, hvorvidt det er nord eller sør for nullvekstlinjen, innenfor eller utenfor prioriterte vekstområder og områder avsatt til sentrumsformål eller om tiltaket er plassert i gangavstand til høyfrekvent busstrase.

Asker kommune skal delta aktivt i samarbeid med nabokommuner, regionale og statlige myndigheter og organisasjoner i utvikling av nye transport- og samferdselsløsninger. I denne sammenhengen vektlegger Asker kommune arbeidet med ny E-18 og E-134.

Vann- og vannmiljø

Vi vil vurdere hvordan eksisterende og foreslått arealbruk påvirker vannmiljøet. Kapasitet og kvalitet på avløpsinfrastruktur vil også bli vurdert og sett i sammenheng med vannmiljø.

Ifølge vannforskriften skal alle vannforekomster oppnå minst «god økologisk og kjemisk tilstand». I temaplan Vann og vannmiljø (2022) framgår kommunens utfordringer. Status per januar 2023 er at 54 % av vannforekomstene i Asker har moderat, dårlig eller svært dårlig økologisk tilstand. Dette er en tilbakegang siden oktober 2020, da 52 % av vannforekomstene hadde for dårlig økologisk tilstand.

I kommuneplan er det lagt inn utvidede hensynssoner med tilhørende bestemmelser som sikrer kantvegetasjon langs alle vassdrag i hele kommunen. Dette sammen med skjerpede bestemmelser i strandsonen langs sjø innebærer at sjø og vassdrag er sikret mot uønsket avrenning og forurensing. Vi ser behov for en ny vurdering av hensynsonene med tilhørende bestemmelser for å sikre at ulike hensyn og interesser blir ivaretatt i samsvar med regelverket.

Konsekvensutredninger og ROS-analyse

I tråd med plan- og bygningsloven § 4-2 og forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) skal det for kommuneplanens arealdel utarbeides en særlig vurdering og beskrivelse av planen sine virkninger på miljø og samfunn.

Konsekvensutredningen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn for:

- Alle nye områder til utbyggingsformål
- Vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder
- Strategier for framtidig arealbruk
- Endringer i bestemmelsene som gir vesentlig endrede utbyggingsbetingelser

Konsekvensutredningen skal også gi en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene.

Kommunens gjeldende arealstrategi videreføres og legges til grunn for revisjon av arealdelen. Kommunen vil derfor ikke utrede alternativ arealstrategi. Det er kun de delene av planforslaget som gir rammer for fremtidig utbygging, og som innebærer endringer fra gjeldende arealdel (kalt 0-alterantivet), som skal konsekvensutredes. For ny arealdel kan dette for eksempel omfatte endrede arealformål, endringer i planbestemmelser eller andre vesentlige endringer fra gjeldende arealplan.

Konsekvensutredningen vil i all hovedsak basere seg på eksisterende kunnskap. Der det mangler kunnskap om viktige forhold, vil kommunen oppdatere eller supplere denne.

Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941) vil bli lagt til grunn. Det skal også gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse av foreslåtte endringer. Metode for

ROS-analysen vil være i samsvar med DSBs veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» (2017) og «Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen» (2022). Sentrale temaer er flom og overvann, grunnforhold og rasfare, drikkevann, ulykker, høyspentledninger og forurenset grunn.

Asker
kommune

Behandling av høringsuttalelser til forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanen (felles for samfunnsdel og arealdel).

Generelt om høringsuttalelsene

Kommunen har mottatt høringsuttalelser til planstrategi med planprogram for kommuneplanen fra 29 ulike parter. Disse fordelte seg slik:

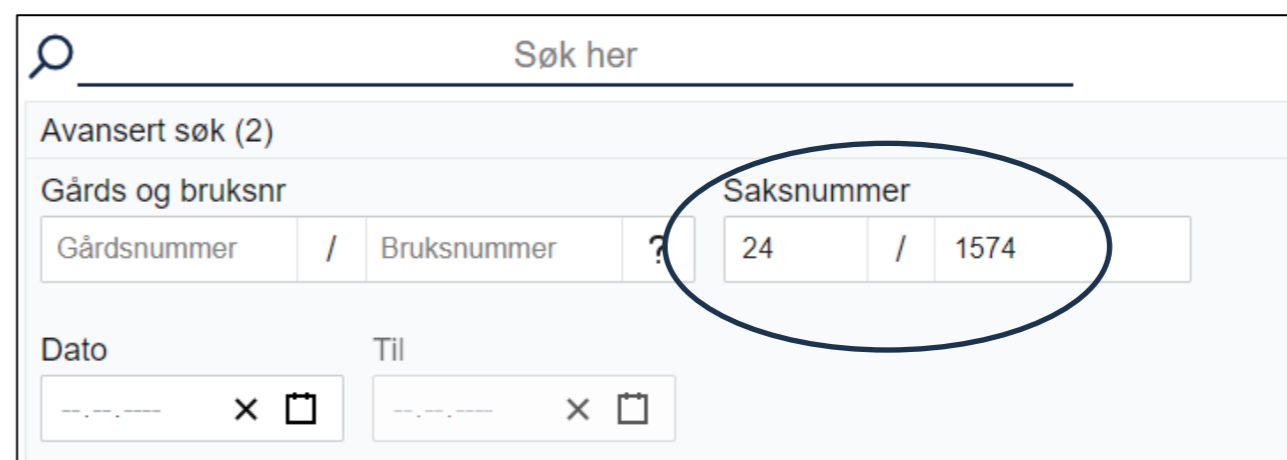
- Offentlige instanser	12
- Lag og foreninger	11
- Næringsaktører	4
- Innbyggere	2

Alle høringsuttalelser til planstrategi med planprogram er oppsummert og vurdert av kommunedirektøren, i tabellform i dette dokumentet. Høringsuttalelsene er i sin helhet også vedlagt saksfremlegg til politisk behandling. I tabellen under er også medtatt vedtak/innspill fra kommunens politiske organer og kommunedirektørens oppfølging av disse.

Noen av høringsuttalelsene er sendt med likelydende brev til både planstrategi med planprogram, til oppstart av samfunnsdelen og/eller oppstart av arealdelen. Kommunen har også mottatt uttalelser som kun retter seg mot oppstart av samfunnsdelen og/eller arealdelen.

Høringsuttalelsene til oppstart av samfunnsdelen og oppstart av arealdelen vil bli oppsummert og vurdert i det videre arbeid etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.

Høringsuttalelsene kan også ses i sin helhet i kommunens [innsynsløsning](#) under de respektive saksnummer. Gå til «POSTLISTE BYGGESAK», og skriv inn saksnummer.

Innhold

Generelt om høringsuttalelsene.....	1
Offentlige instanser	4
Direktoratet for samfunnssikkerhet.....	4
Direktoratet for mineralforvaltning	4
Forsvarsbygg.....	4
Bane Nor SF.....	5
Norges vassdrags og energidirektorat	5
Mattilsynet	5
Akershus Fylkeskommune.....	6
Kystverket.....	10
Statsforvalteren.....	11
Oslo kommune Byrådsavdeling for byutvikling.....	13
Statens Vegvesen.....	14
Fiskeridirektoratet	15
Lag og foreninger	16
Asker motorsportsklubb	16
Oslo og Omland Friluftsråd	16
DNT Asker Turlag	17
Naturvern-forbundet i Asker	21
Husebykollen hytteeier-forening.....	21
Foreningen bevar Dramstadbukta.....	22
Oslofjordens friluftsråd	22
Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus.....	23
Hyggen velforening.....	24
Fortidsminne foreningen i Oslo og Akershus.....	25
Asker kirkelige fellesråd	25
Næringsaktører	26
Frost Arkitekter	26
Nettselskapet Elvia AS.....	27
Svelviksand AS.....	27
Boxs Arkitektstudio AS.....	28

Innbyggere	29
Halvor Aas	29
Espen Koksvik	29
Politiske organ	30
Formannskapet.....	30
Utvalg for plan og byggesak.....	30
Eldrerådet	31
Ungdomsrådet	31
Råd for personer med funksjons-nedsettelse	32
Utvalg for oppvekst	32
Utvalg for velferd.....	32
Utvalg for samfunnstjenester	32
Utvalg for medborgerskap.....	32

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Direktoratet for samfunnssikkerhet (DSB)</p> <p>27.06.2024 Saksnr. 24/1574-4</p>	<ol style="list-style-type: none"> Direktoratet for samfunnssikkerhet (DSB) informerer om at de ikke har kapasitet til å behandle alle mottatte plansaker og sender derfor et generelt svar. Statsforvalteren har ansvar for å sikre samfunnssikkerhet i plansaker og samordne statlige innsigelser til kommunale planer. DSB har innsigelseskompetanse i saker som involverer farlige stoffer, transport av farlig gods, brannsikkerhet, og tilfluktsrom. DSB samarbeider med Statsforvalteren og gir faglige innspill ved behov. Hvis direkte involvering av DSB er nødvendig, må høringen sendes på nytt med spesifikke detaljer. For saker knyttet til storulykkevirksomhet, må dette tydelig fremgå. 	<ol style="list-style-type: none"> Høringsuttalelsen er av generell karakter og tas til orientering. Fagområdet samfunnssikkerhet og beredskap er omtalt i planprogrammet under kapittel om Konsekvensutredning og ROS. 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra DSB.</p>
<p>Direktoratet for mineralforvaltning</p> <p>29.08.2024 Saksnr. 24/1574-9</p>	<ol style="list-style-type: none"> Direktoratet for mineralforvaltning bemerker at kommunen har identifisert masseforvaltning som et viktig tema som skal utarbeides parallelt med arealdelen. I dette arbeidet er det viktig å vurdere om eksisterende plangrunnlag sikrer god og langsiktig forvaltning av kommunens mineralressurser. Kommunen bør vurdere om det er satt av tilstrekkelig areal til råstoffutvinning og mellomlagring av masser, og om viktige mineralforekomster er sikret mot nedbygging. God planlegging og synliggjøring av mineralressurser gir mineralnæringen forutsigbare rammebetingelser på kort og lang sikt. Høringsuttalelsen inneholder også innspill til både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen. 	<ol style="list-style-type: none"> Kommunedirektøren tar uttalelsen til orientering. Masseforvaltning er framhevet som viktig tema i planprogrammet. Arbeidet med et strategisk dokument for massehåndtering er prioritert og regionalt samarbeid er vektlagt. Høringsinnspillene til samfunnsdelen og arealdelen vil bli oppsummert og vurdert av kommunedirektøren i det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Direktoratet for mineralforvaltning.</p>
<p>Forsvarsbygg</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-10</p>	<p>Forsvarsbygg ivaretar Forsvarets arealbruksinteresser etter Plan- og bygningsloven. Langtidsplanen for Forsvaret 2025-2036, vedtatt av Stortinget 11. juni 2024, innebærer en styrking av Forsvaret på grunn av Russlands invasjon av Ukraina. Planen inkluderer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Anskaffelse av langtreckende luftvern for Østlandsområdet. Etablering av Brigade Sør som en reservistbasert brigade i Sør-Norge. Styrking av Heimevernet med mer utstyr, trening og flere soldater. <p>Det er også behov for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien for å støtte Ukraina og bygge opp egen beredskap.</p>	<p>Kommunedirektøren tar uttalelsen fra Forsvarsbygg til orientering.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Forsvarsbygg.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Bane Nor SF</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-12</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bane NOR har ingen vesentlige merknader til planstrategien, men mener at kommunen bør vurdere å revidere arealstrategien basert på det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget. 2. Ettersom vi nå gjennom denne høringen mottar varsel om oppstart av arealdelen, er vi usikre på om kommunen planlegger for en ny høring før offentlig ettersyn. Bane NOR ber om en god medvirkningsplan for det videre arbeidet. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunedirektøren tar uttalelsen fra Bane NOR til orientering. 2. Medvirkningsplanen vil bli detaljert i det videre arbeid, etter at planstrategi med program er vedtatt. I medvirkningsplanen vil vi avklare dato for ny påminnelse om igangsatt kommuneplanarbeid. 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Bane NOR.</p>
<p>Norges vassdrags og energidirektorat (NVE)</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-13</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. NVE understreker viktigheten av å kartlegge og ta hensyn til naturfare som flom, skred og kvikkleire i planleggingen. Det er et viktig prinsipp at avklaring av reell naturfare skal skje på siste plannivå. Klarest går dette frem i KMD (nå KDD) H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling - regjeringen.no 2. Asker kommune må unngå å legge til rette for spredt utbygging av bolig, fritidsbolig eller næring i LNFR-områder i potensielt fareutsatte områder uten at det er plankrav til området eller reell fare er avklart, jf. Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder) - regjeringen.no 3. Høringsuttalelsen inneholder også innspill til både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samfunnssikkerhet er framhevet som et viktig tema i planprogrammet. NVE viser til et sentralt rundskriv og kommunedirektøren foreslår å omtale dette i planprogrammet. ref. kap. 1 under avsnittet om nasjonale føringer. 2. Planprogrammet har som tema å utdype LNFR-områder. NVE viser til en viktig veileder og kommunedirektøren foreslår å vise til denne i planprogrammet, ref. kap. 1 under avsnittet om nasjonale føringer. 3. Høringsinnspillene til samfunnsdelen og arealdelen vil bli oppsummert og vurdert av kommunedirektøren i det videre arbeid, etter at planstrategi med planprogram er politisk vedtatt. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentet er endret. 2. Dokumentet er endret.
<p>Mattilsynet</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-17</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mattilsynet forventer at nasjonale føringer for drikkevann, planter og akvakultur følges opp i planprosesser. Drikkevann, som er kritisk infrastruktur, må beskyttes nøye, og kommunen må sikre at planer er oppdaterte og tilpasset fremtidige behov. For planter og akvakultur gjelder regjeringens forventninger. 2. Kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) skal ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen. På grunn av ny kunnskap om risiko- og sårbarhetsforhold, som klimaendringer, vindkraft, PFAS, terror og sabotasje, kan det være behov for å revidere gjeldende arealplaner. Ved revisjon av disse dokumentene er det viktig å vurdere om vannverkets beredskap/ROS og hovedplan for vannforsyning skal inngå i arbeidet. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunedirektøren tar dette til orientering. For øvrig viser kommunedirektøren til at planprogrammet legger til grunn oppdatert kunnskapsgrunnlag når kommuneplanen skal revideres. 2. Asker kommune har en nylig vedtatt en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som dekker forholdene knyttet til VA, terror, sabotasje, klimaendringer osv. Dette er omtalt i planprogrammet. 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Mattilsynet.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>3. Det er viktig å ha oppdaterte, helhetlige vann- og avløpsplaner som dekker hele kommunen. Planene bør vurdere behovet for nye eller oppdaterte tiltak for ledningsnett, sanering og lekkasjereduksjon. Det anbefales å lage disse som kommunedelplaner for å følge plan- og bygningslovens regler.</p> <p>4. Kommunen har en temaplan for vann og vannmiljø som er fra 8. mars 2022. Etter at denne planen var vedtatt, er det kommet nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 -2027, men også nye nasjonale mål for vann og helse.</p> <p>5. Høringsuttalelsen inneholder også innspill til både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplan.</p>	<p>3. Asker har en egen temaplan for vann og vannmiljø. Temaplanen har åtte innsatsområder med tilhørende strategier som dekker fagområdene vannforsyning, avløpshåndtering, overvann og flom, damanlegg, vannmiljø og innbyggertjenester. Temaplanen inneholder blant annet mål om en årlig fornyingstakt på 1,4 % av vannledninger og 1,8 % av avløpsledninger. Gjeldene temaplan for vann og vannmiljø fungerer godt som en helhetlig plan for overnevnte ansvarsområdene til kommunen. Innspillet tas til orientering.</p> <p>4. Kommunedirektøren mener at gjeldene temaplan for vann og vannmiljø er dekkende for å følge opp nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027 og nye nasjonale mål for vann og helse. Innspillet tas til orientering.</p> <p>5. Høringsinnspillene til samfunnsdelen og arealdelen vil bli oppsummert og vurdert av kommunedirektøren i det videre arbeid, etter at planstrategi med planprogram er politisk vedtatt.</p>	
<p>Akershus Fylkeskommune</p> <p>31.08.2024 Saksnr. 24/1574-20</p>	<p>1. Akershus fylkeskommune mener generelt at forslag til planstrategi og planprogram er oversiktlig og omtaler viktige utfordringer og muligheter for kommunen framover. Asker kommune har lenge vært kjent for å lage planstrategier og planprogram av høy kvalitet og fortsetter denne trenden. Fylkeskommunen mener at planstrategien og planprogrammet danner et godt overordnet bilde av kommunens situasjon, ved å beskrive utfordringer og utviklingstrekk som kommunen står ovenfor de kommende årene. Planstrategien gir kommunen et godt utgangspunkt for videre planarbeid. Tilhørende kunnskapsgrunnlag er grundig og godt presentert.</p> <p>2. Fylkeskommunen skal være et klimapolitisk foregangsfylke og bidra til å bekjempe klimaendringene, og til å bevare og bruke naturen og fjorden, på en bærekraftig måte. Fylkeskommune skal bidra til at Norge oppfyller sine internasjonale forpliktelser som Naturavtalen, Parisavtalen og klimaavtalen med EU fra 2019. Dette inkluderer mål om å oppnå fossilfri virksomhet innen 2028, og å redusere utslippene med 80 % innen 2030, målt mot 2016-nivåer.</p>	<p>1. Kommunedirektøren tar dette til orientering. Innspillene fra Akershus er i hovedsak ivaretatt i planprogrammet som har vært på høring. Kommunedirektøren anbefaler likevel at det gjøres enkelte endringer på bakgrunn av innspillet.</p> <p>2. Kommunedirektøren takker for innspill og slutter seg til fylkeskommunens klimaambisjoner. Asker kommune har satt seg høye mål og jobber aktivt for å redusere klimagassutslipp og nedbygging av sårbar natur, blant annet gjennom oppfølging av temaplanene handling mot klimaendringer og naturmangfold. Kommunedirektøren vil også fremheve viktigheten med godt samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner og andre samfunnsaktører for at Norge skal nå sine internasjonale forpliktelser innenfor klima og natur.</p>	

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>3. Fylkeskommunen synes det er positivt at planstrategien legger bærekraftsmålene til grunn for arbeidet og fylkeskommunen vurderer Asker kommune som ambisiøs med stort fokus på klima. For å ha reell verdi må målene gjenspeiles i kommuneplanens arealdel. Kommunen bør basere seg på målene i Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus.</p> <p>4. Fylkeskommunen anbefaler at kommunen legger frem satsingsområder som tar for seg klima og omstillingen til lavutslippssamfunnet i 2050 med energiomstilling og sirkulær økonomi som to hovedstrategier, i satsingsområder for kommunestyreperioden. Dette er i tråd med Klimautvalgets NOU "Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050".</p> <p>5. I temaplan for naturmangfold er det vedtatt at Asker skal føre arealregnskap og arbeide for å oppnå arealnøytralitet. I den sammenhengen kan det være nyttig å se til Nordre Follo kommune, som har nedfelt arealnøytralitet på en god måte i planbestemmelser til arealdelen av kommuneplanen.</p> <p>6. Den regionale planen for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027 setter retningslinjer for vannforvaltningen. Kommunen må ha gode planer for å sikre måloppnåelse i samsvar med den regionale planen, og vurdere effekten av planarbeidet på miljøtilstanden i vannforekomstene.</p> <p>7. Fylkeskommunen ønsker at kommunene har oppdaterte kunnskapsgrunnlag om friluftslivet for å ivareta dette i planleggingen. Tre viktige datasett er kartlagte friluftslivsområder, turrutedatabasen og tilgjengelighet i friluft. Asker kommune fullførte kartleggingen i 2017/2018, men endringer kan ha skjedd. Det er behov for å revidere dette grunnlaget i løpet av planperioden. Friluftslivskartleggingen bør inngå som kunnskapsgrunnlag ved revidering av kommuneplanens arealdel og konsekvensutredninger.</p>	<p>3. Klima er et viktig tema som inngår i planprogrammet. Målene i Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus er førende for kommuneplanarbeidet i Asker.</p> <p>4. Kommunedirektøren takker for innspill og viser til temaplan handling mot klimaendringer. Temaplanen har et overordnet mål om å redusere direkte klimagassutslipp med 67 % prosent. Temaplanen har seks innsatsområder for hvordan kommunen skal jobbe med reduksjon i klimagassutslipp, blant annet bærekraftig forbruk, fremtidsrettede bygg og anlegg og grønn mobilitet. Videre følges temaplanens opp gjennom klimabudsjett og klimaregnskap i henholdsvis handlingsprogram og årsrapport.</p> <p>5. Arealregnskap og arealnøytralitet er temaer som er omtalt i planprogrammet. Disse temaene vil utdypes i det videre arbeid med kommuneplanens arealdel.</p> <p>6. Kommunedirektøren tar innspill til orientering og viser til temaplan for vann og vannmiljø, som kommunestyret vedtok i mars 2022.</p> <p>7. Kommunedirektøren takker for innspill og slutter seg til viktigheten med oppdaterte kunnskapsgrunnlag, som grunnlag for planer og viktige beslutninger. Kommunestyret skal i disse dager vedta handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035. Et av tiltakene i planen er å oppdatere nasjonal database for turruter (DOK) for alle merkede turstier, skiløyper, sykkelstier og padleleder. Kommunen tar innspillet til orientering. Kommunen jobber kontinuerlig med å utvikle og oppdatere datagrunnlag.</p>	

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>8. Asker kommune har utarbeidet en handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer. Denne planen gir et svært godt grunnlag for å ivareta og utvikle turruter for friluftsliv i kommunen framover. Det er viktig at handlingsplanen også følges opp i forbindelse med både kommuneplanens arealdel, økonomiplan og handlingsprogram. Oversikt over eksisterende og planlagte turruter og ferdselsårer bør synliggjøres og brukes som kunnskapsgrunnlag i tilknytning til arealplanen. Handlingsprogrammet har en naturlig kobling til kommunedelplan for idrett og friluftsliv og prioriteringsliste for anlegg.</p> <p>9. Fylkeskommunen er positiv til at strandsonen er fremhevet som eget kapittel. Det bør også fremheves i kapittelet om fritidsbebyggelse at bærekraftig videreutvikling av hytteområdene også bør innebære at tilgang til natur- og friluftslivsområder og ferdselsårer blir ivaretatt.</p> <p>10. Statsforvalteren har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om kommunenes dispensasjonspraksis i strandsonen langs Oslofjorden; Bedre kunnskapsgrunnlag om kommunenes dispensasjonspraksis i strandsonen publisert 05.06.2024. Her kommer det tydelig frem at antall dispensasjonssøknader i strandsonen i Asker kommune er svært høyt. Akershus fylkeskommune forventer at kommunen reduserer dette.</p> <p>11. Det er viktig å tydeliggjøre utfordringene knyttet til universell utforming i planstrategien for å kunne arbeide målrettet med dem. Rapporten “Universell utforming i kommunal planlegging – utfordringer, prinsipper og tiltak 2023” gir nyttige vurderinger og veiledning. Planlegging som tar hensyn til universell utforming, bidrar til et aldersvennlig samfunn og oppfyller flere av FNs bærekraftsmål. Dette skaper velfungerende lokalsamfunn og trivelige bomiljøer.</p>	<p>8. Kommunedirektøren takker for innspill og tar dette til orientering.</p> <p>9. Kommunedirektøren vurderer innspillet som positivt. Følgende tekst innarbeides i planprogrammet, kap. 3, under tema, fritidsbebyggelse: “Ved videreutvikling av hytteområdene vil vi vektlegge at tilgang til ferdselsårer, naturområder og friluftsområder ivaretas”.</p> <p>10. Kommunedirektøren tar uttalelsen til orientering, men vil for øvrig bemerke at Asker kommunes dispensasjonspraksis kommer noe uheldig ut i statistikken. Dette henger sammen med at kommunen består av en rekke store og små tettsteder langs fjorden. Asker har nesten like mange bygninger og anlegg i strandsonen som Oslo, Bærum og Drammen til sammen. Tre av fire byggesøknader i strandsonen er søknader knyttet til eksisterende bebyggelse og anlegg. Mange av disse søknadene krever dispensasjon fra eldre planer. Asker har derfor mange byggesaker og dispensasjonssøknader i strandsonen, og ligger på landstoppen både i antall søknader om tillatelse og antall innvilgete søknader. Asker ligger imidlertid også på landstoppen i antall avslag på søknader i strandsonen.</p> <p>11. Kommunedirektøren takker for innspill og tar det til orientering.</p>	<p>9. Dokumentet er endret.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>12. Inkludering av både barn, unge og voksne er viktig i kommunen. Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er sentrale arenaer for deltakelse, som fremmer helse og sosial inkludering. Disse aktivitetene styrker fysisk helse, gir språktrening, mestring, og etablering av trygge relasjoner. De bidrar også til å bli kjent med nærmiljøet og utveksle kunnskap om kultur og samfunn, noe som er viktig for skole og arbeidsliv. Barn og unge med innvandrerbakgrunn deltar mer når foreldrene føler seg trygge på miljøet.</p> <p>13. Det er viktig at kommunen har gode planer for idrett og fysisk aktivitet, som støtter lokale behov og samfunnsmessige mål. Planene bør inkludere både kortsiktige og langsiktige tiltak for etablering og rehabilitering av idrettsanlegg. Rehabilitering av eksisterende anlegg er like viktig som å bygge nye.</p> <p>14. Medvirkning er avgjørende for å finne gode løsninger for inkludering i planleggingen. Kommunen har et spesielt ansvar for å inkludere grupper som krever særskilt tilrettelegging. Som planmyndighet må kommunen sikre at relevante parter involveres i utformingen av planer, og at alle innbyggere, uavhengig av funksjonsevne, har likeverdig tilgang og deltakelse i samfunnet.</p> <p>15. Akershus fylkeskommune mener at kommunens tilnærming til planrevisjon er for begrenset. Fylkeskommunen ser et særskilt behov for at kommunen gjennomfører en grundig gjennomgang av de omfattende boligreservene i gjeldende plan. Områder som ligger utenfor prioriterte vekstområder eller er bilbaserte bør tas ut av kommuneplanen. Fylkeskommunen minner om at vi tidligere har påpekt at den nåværende arealpolitikken kan svekke kommunens kontroll over areal- og transportutviklingen.</p>	<p>12. Kommunedirektøren takker for innspill og tar dette til orientering.</p> <p>13. Kommunen har en temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Temaplanen inneholder definerte innsatsområder for å legge til rette for at innbyggere skal få en høy livskvalitet i hverdagen gjennom fysisk aktivitet, fellesskap, mestringsopplevelser, et bredt aktivitetstilbud, god infrastruktur og tilgang på varierte anlegg og møteplasser for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen. Temaplanen inneholder prinsipper som skal legges til grunn for prioriteringer av anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. I tillegg til en liste med anlegg som bør vurderes i perioden frem til 2033.</p> <p>14. Kommunedirektøren slutter seg til fylkeskommunens innspill om viktigheten med god medvirkning. Kommunen jobber mye for å legge til rette for gode medvirkningsprosesser til alle som blir berørt av politiske beslutninger. I tillegg til de tre lovpålagte rådene, viser kommunedirektøren til temaplan for medborgerskap, temaplan for oppvekst: «å høre til», temaplan «på lik linje» - personer med nedsatt funksjonsevne, temaplan psykisk helse og rus og temaplan Leve hele livet – et aldersvennlig Asker. I disse planene er medvirkning trukket frem som viktige strategier for å nå målgruppene i temaplanene.</p> <p>15. Gjeldende arealdel av kommuneplanen har vært gjennom en omfattende planprosess ved forrige rullering, hvor ca. 5100 daa byggeområde ble overført til grønne formål. I tillegg ble matjord økt med ca. 1000 daa. Dette innebærer at 7,1 % av tidligere avsatte byggeområder ble overført til grønne formål. I dagens kommuneplan ligger 80 % av boligpotensialet nord for nullvekstlinjen (tidligere Røyken og Asker kommuner) innenfor prioritert vekstområde, dette i henhold til gjeldende regionale planer.</p> <p>Vi minner om at nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging fremhever at gode lokalsamfunn er grunnsteiner i en bærekraftig utvikling, og det er viktig å motvirke sentralisering som svekker lokale tjenester og tilbud. Alle kommunene skal ha mulighet til å utvikle små og store lokalsamfunn. Et sosialt bærekraftig samfunn forutsetter at vi lykkes med å utvikle store og små byer,</p>	

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>16. Tidligere temaplaner for kulturminner og kulturmiljøer i Røyken, Hurum og gamle Asker er vedtatt. Arbeidet med en ny samlet kulturmiljøplan for Asker kommune startet høsten 2022, men er utsatt til kommende planperiode. Fylkeskommunen ber om at dette arbeidet prioriteres, og at kulturmiljøplanen ferdigstilles før arealdelen vedtas. Det er positivt at kommunen skal utrede kulturminner/kulturmiljøer i forbindelse med kommuneplanens arealdel, og fylkeskommunen ber om grundige utredninger av konsekvenser for disse områdene ved planlagte arealbruksendringer.</p> <p>17. Høringsuttalelsen inneholder også innspill om diverse temaer knyttet til både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplan.</p>	<p>større og mindre tettsteder og spredtbygde strøk, slik at det er godt å bo, leve og arbeide der. Nasjonale forventninger er tydelige på at gjennom planleggingen kan det legges til rette for at arealene i hele kommunen kan utvikles ut fra lokale forutsetninger og behov. Asker kommune er etter sammenslåingen blitt en stor og mangfoldig kommune, hvor tidligere Røyken og Hurum har andre forutsetninger og behov enn sentrale Asker. Det er vårt ansvar å ivareta god lokalsamfunnsutvikling i hele kommunen.</p> <p>Denne rulleringen er en enkel revisjon av kommuneplanen, men vi vil vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og se på eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil vi prioritere arbeid med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse, ref. kap. 2 med tema, planrevisjon, «planvask» av kommunens reguleringsplaner.</p> <p>16. Arbeidet med en kulturmiljøplan er prioritert og det er en målsetning at denne planen ferdigstilles før arealdelen vedtas.</p> <p>17. Høringsinnspillene til samfunnsdelen og arealdelen vil bli oppsummert og vurdert av kommunedirektøren i det videre arbeid, etter at planstrategi med planprogram er politisk vedtatt.</p>	
<p>Kystverket</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-27</p>	<p>1. Kystverket skal sikre sjøtransportinteressene i offentlige planprosesser. Asker kommune har en lang og variert kystlinje med sjøarealer i Drammensfjorden og Oslofjorden. Farledene i Drammensfjorden og Oslofjorden er svært trafikkerte. Staten v/ Kystverket har investert betydelige midler i utbedring av farleden gjennom Svelvikstrømmen og farleden i Oslofjorden. Kystverket forventer at kommunens planarbeid tar hensyn til skipstrafikken og næringer med behov for sjøtransport.</p> <p>2. Høringsuttalelsen inneholder også konkrete innspill om diverse temaer knyttet til arealdelen av kommuneplan.</p>	<p>1. Kommunedirektøren tar høringsuttalene fra Kystverket til orientering.</p> <p>2. Høringsinnspillene til arealdelen vil bli oppsummert og vurdert av kommunedirektøren i det videre arbeidet med arealdelen.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Kystverket.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Statsforvalteren</p> <p>02.09.2024 Saksnr. 24/1574-28</p>	<p>Statsforvalteren sin uttalelse dekker flere sentrale temaer:</p> <ol style="list-style-type: none"> Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging: <ul style="list-style-type: none"> Asker kommune har betydelige natur-, landskaps- og landbruksområder av nasjonal og regional verdi. Samlokalisering av funksjoner er viktig for å utvikle attraktive sentrumsområder og fremme bruk av sykkel, gange og kollektivtransport. Kommunen bør vurdere områder avsatt til utbygging som ikke er utbygd, og sikre at planer er oppdaterte for å møte nasjonale mål. Revisjon av kommuneplanens arealdel bør ta hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning og samfunnssikkerhet. Spredt bolig- og fritidsbebyggelse innenfor landbruk, natur- og friluftsmål: <ul style="list-style-type: none"> Planprogrammet beskriver behovet for å harmonisere praksisen for spredt bolig- og fritidsbebyggelse innenfor landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF). For å gjennomføre dette arbeidet må det utføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og en konsekvensutredning som dekker alle relevante temaer. Det er viktig å ha bestemmelser som beskytter areal og transport, naturmangfold, vannmiljø, friluftsliv, dyrka og dyrkbar jord, og andre allmenne interesser. Det bør være en høy terskel for å tillate nye boenheter, fortetting og større bygge- og anleggstiltak i LNF-områder. Anbefaling om en byggegrense på minst 20 meter mellom bebyggelse og dyrka jord for å unngå konflikter. Markaloven: <ul style="list-style-type: none"> Markaloven § 6 krever at igangsetting av arbeid med arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som berører Marka, må ha tillatelse fra departementet. Denne myndigheten er delegert til Statsforvalteren av Klima- og miljødepartementet. Bestemmelsen gjelder uavhengig av om planen innebærer endringer innenfor Marka eller ikke. 	<ol style="list-style-type: none"> Innspillene fra Statsforvalteren er i stor grad ivaretatt gjennom planprogrammet slik det står. Innspillene dekker et bredt utvalg med temaer og inkluderer flere detaljerte forslag. Temaene og forslagene må vurderes opp mot hverandre i videre prosess for å avklare hvordan de vil bli tatt med i det videre arbeidet. LNF-områder er et tema som skal utdypes og jobbes med i henhold til planprogrammet. Det framgår av planprogrammet at konsekvensutredning og ROS-analyse gjennomføres i samsvar med plan- og bygningslovens 4-2 og KU-forskriften. De øvrige temaene og anbefalingene tas med til vurdering i det videre arbeidet med arealdelen. Utgangspunktet for denne rulleringen er en enkel revisjon av kommuneplanen hvor det ikke er forutsatt at Marka blir berørt. Fordi bestemmelsen gjelder uavhengig av om planen innebærer endringer for marka vil kommunedirektøren be om tillatelse fra departementet/Statsforvalteren i en egen henvendelse. 	

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>4. Vann og vannmiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv er en sentral sektorovergrinende plan som med fordel også kan nevnes innledningsvis som en overordnet føring for planstrategien og planprogrammet. • Det er viktig at regional plan for vannforvaltning er oppført under regionale føringer. Over halvparten av vannforekomstene i Asker kommune oppnår ikke miljømålene for vannkvalitet, noe som kan vurderes nevnt i kapitlet om utfordringer. • Statsforvalteren ber om at vannmiljø synliggjøres som et utredningstema for arealdelen. I den forbindelse må også kapasitet og kvalitet på avløpsinfrastruktur vurderes og ses i sammenheng med vannmiljø. <p>5. Strandsone langs sjøen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • God forvaltning av strandsonen er av nasjonal betydning for å ivareta miljøverdier og allmenne interesser. • Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen tydeliggjør viktigheten av god forvaltning av strandsonen til planarbeidet: <ul style="list-style-type: none"> – Ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere eksisterende arealbruk og behovet for ny utbygging. – Kommunene skal vurdere om tidligere vedtatte byggeområder i strandsonen, som ikke er utbygd, skal opprettholdes eller tas ut av kommuneplanen. <p>Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves.</p> <p>6. Landbruk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statsforvalteren mener det er positivt at planprogrammet fremhever en restriktiv holdning til omdisponering av dyrka mark. • I rulleringen av arealdelen vil nødvendige justeringer av bestemmelser og retningslinjer bli gjort. Kommunen oppfordres til å unngå bestemmelser som begrenser ordinær landbruksvirksomhet i LNF-områder, og det anbefales at landbruksvirksomhet reguleres gjennom sektorlovene. • Kommunen bør også fremheve landbruksarealer og landbrukets betydning i relevante planer og strategier, for eksempel gjennom en egen temaplan. 	<p>4. Kommunedirektøren tar dette til følge og vil innarbeide utfordringene knyttet til vann og vannmiljø i planstrategi med planprogram, ref. kap. 3, under nytt avsnitt, vann og vannmiljø.</p> <p>5. Dette er ivaretatt i planstrategien. Strandsonen er et fokustema i planstrategi med planprogram og et prioritert arbeid i arealdelen. I kommuneplanarbeidet vil vi vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil kommunen prioritere å sette i gang arbeidet med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse ref. kap. 2 med tema, planrevisjon, «planvask» av kommunens reguleringsplaner.</p> <p>6. Kommunen registreres at Statsforvalter ber om at arealplanleggingen skal reguleres etter ulike sektorlover (plan- og bygningsloven, jordlova, naturmangfoldloven, vannressursloven, mineralloven, mm) Dette er krevende å forholde seg til. Kommunen ser det som mest hensiktsmessig å forvalte helheten basert på plan- og bygningsloven. Landbrukspolitikken inngår som en del av temaplan næring.</p>	<p>4. Dokumentet er endret.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p data-bbox="151 317 483 449">Oslo kommune Byrådsavdeling for byutvikling</p> <p data-bbox="151 499 433 569">30.08.2024 Saksnr. 24/1574-29</p>	<ol data-bbox="522 296 1478 1766" style="list-style-type: none"> 1. Oslo kommune Byrådsavdeling for byutvikling viser til gjeldende regional plan for areal og transport, der næringsutvikling skal skje iht. prinsippet om rett virksomhet på rett sted (retningslinje R10). Næringstransport og bylogistikk bør inkluderes og utredes i kommunens arbeid med samferdsel og mobilitet. Byrådsavdelingen ser fram til god dialog og samarbeid med Asker kommune. 2. Asker har innført en "nullvekstlinje" for persontransport i den nordre delen av kommunen. Kommunen oppfordres til å vurdere nullvekstmålet for hele Asker og andre tiltak som fremmer gange, sykkel og kollektivtransport, samt økt fremkommelighet for kollektivtrafikk, parkeringsrestriksjoner i områder med god kollektivdekning og innfartsparkering for å redusere biltrafikken inn til sentrumsområder. 3. Revisjonsarbeidet bør styrke prinsippene for vern og grønn arealbruk i kommuneplanen. Prinsippet om arealnøytralitet bør sikre at uerstattelig natur, som naturskog og myr, ikke bygges ned. Robuste og artsrike økosystemer er viktige for å håndtere klimaendringer. Asker kommune har en viktig rolle i å bevare naturlige karbonlagre og biomangfold. 4. I uttalelsen til kommuneplanens arealdel fra 07.06.2022, påpeker byrådsavdelingen at antallet og utstrekningen av prioriterte senterområder bør reduseres, og at utbygging bør skje "innenfra og ut". Det forventes en langsiktig avgrensning av prioriterte vekstområder i tråd med retningslinje R8 og arealutnyttelse i henhold til retningslinje R6 i den regionale planen. 	<ol data-bbox="1507 296 2496 1904" style="list-style-type: none"> 1. Innspillene fra Oslo kommune er i hovedsak omtalt på et generelt grunnlag i planprogrammet. For øvrig er kommunedirektøren enig i at det er viktig med god dialog og et godt regionalt og interkommunalt samarbeid. 2. Planprogrammet legger opp til en enkel revisjon av kommuneplanen. I dette ligger at arealstrategiene i samfunnsdelen som legges til grunn for revisjon av arealdelen, skal videreføres uten endring. Samferdselsdepartementet bad i sin tid nye Asker kommune om å legge en nullvekstlinje for personbiltrafikk i den tidligere kommunegrensen mellom Røyken og Asker. Asker kommune valgte imidlertid å utvide nullvekstområdet til også å omfatte de bebygde deler av Røyken kommune. Asker kommune har således allerede utvidet nullvekstområdet utover statlige føringer. Når arbeidet med revisjon av Regional plan for areal- og transport behandles, må trafikkavvikling og en mer hensiktsmessig utnyttelse av eksisterende transportinfrastruktur vies stor oppmerksomhet. I dette ligger nødvendigheten av å utnytte transportkapasiteten motstrøms. Dette innebærer igjen en desentralisering av arbeidsplasser i Osloregionen slik at man motvirker dagens pendlermønster. 3. Arealregnskap og arealnøytralitet er omtalt i planprogrammet. I kommuneplanarbeidet vil vi vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. Førøvrig er Asker kommune skuffet over at byrådet i Oslo inngikk avtale med Svelviksand AS om å ta ut den resterende del av sandtaket på Verket, i strid med Asker kommunens anbefalinger. Her ønsket Asker kommune å få vurdert friluft- og naturverdier før et evt. uttak kan skje. 4. Hovedprinsippet i arealstrategien er at Asker kommune baserer arealutviklingen på en flersenterstruktur i tråd med føringer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. I samfunnsdelen er det foretatt en overordnet prioritering av videre vekst og utbygging i prioriterte vekstområder med bakgrunn i bærekraftsmålene, og med særlig vekt på satsingsområdene bærekraftige byer og samfunn, handling mot klimaendringene, sosial bærekraft og økonomi. Denne rulleringen handler om å videreføre langsiktige mål og arealstrategier gjennom en enkel revisjon av arealdelen som skal baseres på oppdatert arealregnskap og erfaringer fra gjeldende kommuneplan. 	<p data-bbox="2519 296 2807 579">Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Oslo kommune Byrådsavdeling for byutvikling.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>5. Det er positivt til gjennomgangen av kommunens arealreserve, og kommunen oppfordres til å fjerne utbyggingsområder som ikke samsvarer med overordnede føringer og mål, spesielt for å ivareta natur og karbonlagre. Det oppfordres også til å vurdere gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av grå arealer.</p>	<p>5. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p>	
<p>Statens Vegvesen 06.09.2024 Saksnr. 24/1574-30</p>	<p>1. Statens vegvesen tar kommunens prioriteringer for kommende planarbeid til orientering og ber om at deres merknader til planprogrammet tas hensyn til i rulleringen av kommuneplanen.</p> <p>2. Både samfunnsdelen og arealdelen skal gjennomgå en enkel revisjon. Arealdelen konkretiserer målene i samfunnsdelen og er spesielt relevant for Statens vegvesen. All arealbruk påvirker transportbehovet og transportnettet. Statens vegvesen krever dokumentasjon og konsekvensutredning med ROS for sine fagtemaer, som ofte trenger mer detaljering enn vanlig på kommuneplannivå. Vegloven og tilhørende forskrifter og vegnormaler er nasjonale føringer for transportinfrastruktur. Mangelfull konsekvensutredning eller manglende avbøtende tiltak kan føre til innsigelse.</p> <p>3. Statens vegvesen anbefaler kommunen å revurdere områder avsatt til utbygging som ennå ikke er utviklet, basert på strategier for arealbruk og mål om å redusere transportbehovet. De viser til nasjonale forventninger og statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging. En evaluering av gjeldende kommuneplan er nødvendig som grunnlag for revisjon, og dette er viktig for Statens vegvesens saksområder. For å oppnå målet om redusert transportbehov og nullvekst i privatbilbruk, må arealbruken tilrettelegge for alternative transportformer.</p> <p>4. Framstilling av bolig- og fritidsbebyggelse i LNF-områder skal harmoniseres for hele kommunen. Konsekvensutredningen må inneholde tilstrekkelige vurderinger for Statens vegvesens saksområde, og avbøtende tiltak må identifiseres og sikres gjennomført i planen. Ny utbygging i LNF-spredt områder bør unngås. Statens vegvesen viser til veilederen Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder)</p> <p>5. Vegvesenet stiller spørsmål om vedtaksdato 13.06.2023 for kommuneplanens arealdel er riktig.</p>	<p>1. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p> <p>2. Kommunedirektøren tar vegvesenets innspill om KU med ROS til orientering. For øvrig framgår det av planprogrammet at konsekvensutredning og ROS-analyse gjennomføres i samsvar med plan- og bygningslovens 4-2 og KU-forskriften.</p> <p>3. Vegvesenets anbefalinger tas med til vurdering i det videre arbeidet med arealdelen. Det framgår av planprogrammet at nasjonale og regionale forventninger og føringer legges til grunn for arbeidet med kommuneplanen. Kommunedirektøren viser for øvrig til at gjeldende arealstrategi, oppdatert arealregnskap og erfaringer fra gjeldende kommuneplan vil inngå som et viktig grunnlag for revisjon av arealdel.</p> <p>4. Planprogrammet har som tema å utdype LNF-områder. Vegvesenet i likhet med NVE viser til en viktig veileder, og kommunedirektøren foreslår å omtale denne i planprogrammet, ref. kap. 1 under avsnitt om nasjonale føringer.</p> <p>5. Vi bekrefter at arealdelen ble vedtatt 13.06.2023, men den ble vedtatt med innsigelser som ikke var løst på vedtaksdatoen. Det vil si arealdelen ble vedtatt med unntak for områder med innsigelser. Alle innsigelser ble endelig løst i møte med Statsforvalter 30.04.2024.</p>	<p>4. Dokumentet er endret.</p>

Offentlige instanser, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Fiskeridirektoratet</p> <p>06.09.2024 Saksnr. 24/1574-31</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fiskeridirektoratet gir generelle innspill til planstrategien og samfunnsdelen. Kystsonen er verdifull og sårbar, og krever grundig planlegging for å minimere negativ påvirkning. Planleggingen skal støtte bærekraftsmål, klima- og miljømål, og sikre tilstrekkelige næringsarealer med minimal negativ påvirkning. Kommunen vil også prioritere å gjennomgå eldre arealplaner for oppdatering eller oppheving, noe som anses som en fornuftig prioritering som også omfatter marint naturmangfold. 2. Fiskeridirektoratet håper Asker kommune ser betydningen av eksisterende marine næringer i kommunen, og viktigheten av å ivareta bærekraftige utviklingsmuligheter for disse. En god klargjøring av kommunens strategiske valg knyttet til utvikling og arealbruk i kystsonen vil kunne virke både avklarende og bidra konfliktdempende. 3. Fiskeridirektoratet ser det som fornuftig at kommunen vil vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold. Direktoratet legger til grunn at dette også omfatter marint naturmangfold. Direktoratet ser videre positivt på at kommunen tar sikte på å gjøre en gjennomgang av sine reguleringsplaner, bl.a. for «å avdekke manglende hensyn til natur, slik at disse planene kan endres eller oppheves». 4. Sentrale temaer i planprogram for revisjon av kommuneplanen er bl.a. folkehelse, jordvern og selvforsyningsgrad, klima og bærekraftig utvikling. Fiskeridirektoratet nevner derfor kort at mat fisket eller sanket fra sjøen som oftest er både sunn og kortreist, at kystnært fiskeri bidrar i et matsikkerhetsperspektiv, og at ivaretagelse av marint biologisk mangfold er en forutsetning for fortsatt utnyttelse av sjøen som matfat og til ulike rekreasjonsformål. 5. 6. Når det gjelder FNs bærekraftsmål, trekker direktoratet fram nr. 14 Liv under vann - hvor målet er å bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Det innebærer blant annet å forvalte og verne økosystemene i havet og langs kysten for å unngå omfattende skadevirkninger, med mål om å styrke systemenes motstandsevne og iverksette gjenopprettende tiltak for å gjøre havene sunne og produktive. 7. Høringsuttalelsen inneholder også innspill til samfunnsdelen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunedirektøren tar dette til orientering. 2. Kommunedirektøren tar dette til orientering. For øvrig viser vi til at strandsonen omfatter både sjøareal og landdelen og er et fokustema i planprogrammet. 3. I kommuneplanarbeidet vil vi vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil kommunen prioritere å sette i gang arbeidet med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse ref. kap. 2 med tema, planrevisjon, «planvask» av kommunens reguleringsplaner. 4. Kommunedirektøren tar dette til orientering 5. Kommunedirektøren tar dette til orientering 6. Innspill til samfunnsdelen vil bli oppsummert og vurdert i det videre arbeid med samfunnsdelen. 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Fiskeridirektoratet.</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
Asker motorsportsklubb 26.08.2024 Saksnr. 24/1574-5	Asker Motorsportklubb ønsker nye treningsområder avsatt for Trial og Enduro.	Innspillet fra Asker motorsportklubb hører til kommuneplanens arealdel og vil bli oppsummert og vurdert i det videre arbeidet med revisjon av arealdelen.	Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Asker motorsportsklubb.
Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) 28.08.2024 Saksnr. 24/1574-6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) mener at Asker kommune må ha en plan som sikrer at kunnskapsgrunnlaget for friluftslivsområder (Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder i Asker) blir brukt i arealplanleggingen, og også blir ajourholdt. 2. OOF vil støtte videre vern i Asker, både i byggesonen og i Marka, inkludert Vestmarka og Kjekstadmarka. Samtidig er OOF også opptatt av at vern må ta hensyn til bruk, dvs. til friluftsliv og idrett. OOF mener at et vern etter marka lovens paragraf 11 kan være et nyttig verktøy i denne sammenhengen. 3. OOF støtter Askers arealstrategi, men savner en vektlegging av friluftslivets betydning for folkehelse og trivsel. Alle de 36 små og store knutepunktene/sentrene i kommunene bør ha et godt tilbud av natur- og friluftslivsområder i nærområdene med gode muligheter for et allsidig friluftsliv for alle, inkludert personer med funksjonsnedsettelse. Det bør være muligheter for flotte naturopplevelser og mange ulike friluftslivsaktiviteter i alle sesonger. 4. OOF mener at Asker kommune, i større grad enn tidligere, må prioritere vern av strandsonen og allmenhetens tilgang til denne, i sitt videre arbeide. 5. OOF mener at friluftsliv som virkemiddel for å styrke hele befolkningens livskvalitet, gjennom bedre folkehelse og trivsel, må komme tydeligere fram i både planstrategi og planprogram. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Friluftsliv er på generelt grunnlag omtalt i planprogrammet, under kapittel 3, temaene strandsonen og LNF. 2. Kommunedirektøren tar dette til orientering 3. Kommunedirektøren vurderer innspillet som positivt og foreslår at planprogrammet suppleres med følgende strategi fra samfunnsdelen; «Asker kommune skal tilrettelegge for et mangfoldig friluftsliv, kultur- og idrettstilbud og en vital frivillighet», ref kap. 3 under avsnitt om vår langsiktige arealstrategi. 4. Strandsonen er et fokustema i planprogrammet. 5. Kommunedirektøren tar innspill til orientering, og støtter uttalelsen om at friluftsliv er et viktig virkemiddel for å styrke livskvalitet og bedre folkehelsen til innbyggerne. Kommunen jobber aktivt for å legge til rette for fysisk aktivitet og friluftsliv, noe som blant annet blir synliggjort gjennom flere av innsatsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunestyret har videre fulgt opp med temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv for å forsterke innsatsen på dette området. I tillegg skal forslag til handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035 behandles av kommunestyret innen utgangen av 2024. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Dokumentet er endret.

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnr.	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>6. OOF mener at Asker kommune må bidra til at frivilligheten har gode og forutsigbare rammevilkår gjennom en styrket driftsstøtte til frivilligheten (aktivitet og drift), samt sørge for langsiktighet i avtaler med frivilligheten.</p> <p>7. OOF mener at Asker bør ha statistikk over deltakelse, inkludert oversikt over hvilke grupper som er underrepresentert i friluftslivet, og arbeide systematisk og planmessig med å redusere barrierene for deltakelse.</p> <p>8. OOF mener at god stedsutvikling må innebære at alle innbyggerne i Asker, uavhengig av funksjonsevne og sosioøkonomisk bakgrunn, har enkel og trygg tilgang til natur- og friluftslivsområder i nærområdene. Vi anbefaler at kommunen innarbeider denne målsettingen i sitt planverk.</p> <p>9. Enkelte innspill fra OFF hører til samfunnsdelen og arealdelen.</p>	<p>6. Planstrategi med planprogram for kommuneplan er overordnet og strategisk, og tar ikke stilling til konkrete tiltak som driftsstøtte og avtaler med frivilligheten.</p> <p>7. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p> <p>8. Kommunedirektøren tar dette til orientering</p> <p>9. Enkelte innspill fra OOF vil bli vurdert nærmere i det videre arbeidet med revisjon av samfunnsdelen og arealdelen.</p>	
<p>DNT Asker Turlag</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-7</p>	<p>1. DNT Asker Turlag (Turlaget) mener at planstrategien og planprogrammet bør fokusere på lokale forhold og utfordringer i Asker kommune. Friluftsliv er knapt nevnt i høringsforslaget, og Turlaget foreslår derfor å inkludere egne avsnitt om natur- og friluftsliv under overskriftene "Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?" og "Hvilke tema må vi utrede?"</p> <p>2. Under overskriften Hva er planprogram står det bl.a.: «...hvordan du kan komme med innspill i prosessen.». Det høres ikke ut som kommunen ønsker mer engasjement i planprosessen enn lovpålagte høringsrunder. Det vises til kommunens strategi: «Asker kommune skal tilrettelegge for alle innbyggere kan delta aktivt på alle samfunnsarenaer.». Turlaget anbefaler: Teksten endres til: «...hvordan du kan komme med innspill og delta aktivt i prosessen».</p> <p>3. Kommunen har nå fire års erfaring med å følge opp målene og strategiene som ble vedtatt. På side 5 i dokumentet anbefaler Turlaget: «Som kunnskapsgrunnlag for planstrategien og planprogrammet bør det utarbeides en status for oppfølging av målene og strategiene i inneværende planperiode».</p>	<p>1. Friluftsliv er på generelt grunnlag omtalt i planprogrammet, i kapittel 3, under temaene strandsonen og LNF. Kommunedirektøren foreslår en tilføyelse i planprogrammet, i kapittel 3, under avsnittet om LNF.</p> <p>2. Kommunedirektøren vurderer innspillet som positivt og foreslår at endingen innarbeides i planprogrammet. Følgende tekst innarbeides: «...hvordan du kan komme med innspill og delta aktivt i prosessen», ref. kap 1 under avsnittet om «Hva er et planprogram?».</p> <p>3. Kommunedirektøren tar innspillet til orientering. Det er laget kunnskapsgrunnlag til planstrategien. Kunnskapsgrunnlaget har til hensikt å vise overordnet status og utfordringsbildet i Asker, og gi grunnlag til å vurdere planbehovet i kommende periode. I forrige/første planperiode ble det vedtatt ny kommuneplan og en rekke temaplaner, med mål, innsatsområder og strategier. Oppfølging og status for temaplanarbeidet rapporteres blant annet i handlingsprogram, årsrapporter og politiske saker. Kommunen jobber kontinuerlig for å utvikle bedre indikatorer og data for å få</p>	<p>1. Dokumentet er endret.</p> <p>2. Dokumentet er endret.</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>4. På side 5 i dokumentet er det identifisert seks hovedutfordringer for folkehelse. Turlaget anbefaler at det tilføyes et nytt prikkpunkt: «Nedbygging av friluftsområder/grøntområder».</p> <p>5. Nedbygging av natur- og friluftsområder er en av Askers alvorligste utfordringer. Dette er ikke omtalt i planforslaget. På side 5 i dokumentet anbefaler Turlaget et nytt avsnitt med overskriften: «Nedbygging av natur- og friluftsområder» tas inn under overskriften "Hvilke utfordringer står Asker ovenfor"?</p> <p>6. I slutten nevnes fire prikk- punkter som skal sikre informasjon og medvirkning i planprosessen. Siste prikkpunktene nevner paraplyorganisasjoner. Ikke alle frivillige organisasjoner i Asker er medlemmer i en paraplyorganisasjon, deriblant Asker Turlag. Heller ikke tiltak for å møte innbyggerne er direkte nevnt. Turlaget anbefaler at siste prikkpunkt endres til: «Møter med eldreråd, ungdomsråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, samt råd og, paraplyorganisasjoner, frivillige organisasjoner og innbyggere generelt.»</p> <p>7. Det vises en oversiktlig figur over plansystemet. Turlaget spør seg om ikke plansystemet er et lovpålagt system som inngår i rammene for planstrategien. Turlaget anbefaler: Beskrivelse av plansystemet flyttes til kapittel 1.</p> <p>8. På side 2 under overskriften «Hva er en planstrategi?» står det bl.a.: Planstrategien skal bl.a. videreføre og legge til rette for ønsket utvikling. Det kommer ikke frem i kapittel 2 hva ønsket utvikling er. Muligens er det kommunens visjon eller de åtte bærekraftsmålene. Turlaget anbefaler: Det må komme klart frem hva kommunens ønsket utvikling er.</p>	<p>måle effekten av tiltak knyttet mål og strategier i kommuneplan og temaplaner.</p> <p>4. Kommunedirektøren takke for godt innspill. God tilgang på friluftsområder og grøntområder er viktig faktor som bidrar til rekreasjon og god folkehelse i befolkningen. Kommunedirektøren mener at kulepunkt «Endring i klima, natur og miljø påvirker folkehelse» omfatter foreslått kulepunkt.</p> <p>5. I utfordringsbildet til planstrategien er det et avsnitt «klima- og natur» som omtaler utfordringer knyttet til klimaendringer og tap av natur. Temaet blir også drøftet nærmere i kunnskapsgrunnlaget til planstrategien og i temaplan for Naturmangfold, som kommunestyret vedtok i juni 2023. Kommunedirektøren tar innspillet til orientering.</p> <p>6. Kommunedirektøren vurderer innspillet som positivt og foreslår endringen innarbeides i planprogrammet, ref. kap 1 under Medvirkning og fremdrift.</p> <p>7. Kommunedirektøren takker for innspill. Flere av planene som inngår i kommunens plansystem er lovpålagte, som kommuneplan, reguleringsplan og økonomiplan. Kommunene har likevel anledning til å tilpasse plansystemet etter egen kommunes behov. I regjeringens veileder til kommunal planstrategi står det at i planstrategien vil være naturlig å ta opp kommunens samlede plansystem og om det kan gjøres forenklinger og forbedringer i plansystemet. Kommunedirektøren mener det derfor er hensiktsmessig at plansystemet presenteres i kapittel 2, som en innledning til planbehov i kommende periode.</p> <p>8. Planstrategien er i seg selv ikke en plan, eller en arena for å vedta mål og strategier. Den skal drøfte utviklingstrekk i kommunen for å kunne vurdere planbehovet i kommunestyreperioden. Kommuneplanens samfunnsdel definerer mål, satsingsområder og strategier som gir retning for ønsket utvikling av kommunen. I tillegg har kommunestyret vedtatt en rekke temaplaner med innsatsområder og strategier innenfor temaplanenes områder.</p>	<p>6. Dokumentet er endret.</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>9. Kommunens planbehov kommer relativt greit frem i kapittelet. Arbeid med arealplanen skal ha oppstart høsten 2024 (side 14). Det står imidlertid ikke noe om samfunnsdelen. Derimot står det på side 2 at det skal være en enklere revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Turlagets kommentar: I kapittel 2 bør det angis tidspunktet for oppstart av revisjon av samfunnsdelen.</p> <p>10. Turlaget har bidratt til arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer. Turlaget anbefaler: Arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer fullføres og inngår som viktig tema i arbeidet med kommuneplanen (side 14).</p> <p>11. Strategiplanen skal drøfte kommunens strategiske valg (side 2). Turlaget kan ikke se at det kommer klart frem i kapittelet. Det kan virke som strategiske valg er plassert under overskriften «Vurdering av planbehov i fireårsperioden». Turlaget anbefaler: Drøfting av kommunens strategiske valg bør omtales under egen overskrift.</p> <p>12. Gjeldende kommuneplan bygger på fire verdier: Raus, nær, modig og skapende. Turlaget anbefaler: Det tilføyes en ny verdi Naturbevisst.</p> <p>13. Det skal gjennomføres analyse for langsiktig areal- og transportutvikling (side 18). Turlaget anbefaler: Myke trafikanter medtas i analysen og friluftslivets ferdselsårer vurderes som en del av samferdselsnettet. Kommunen har under arbeid Friluftslivets ferdselsårer. Turlaget anbefaler: Friluftslivets ferdselsårer bør inngå som faktagrunnlag og bør følges opp med justeringer av arealplanen.</p> <p>14. Nest siste prikkpunkt omfatter kommunens grønne profil og historiske forankring (side 19). Det er en opprømsing som ikke får frem betydningen disse temaene skal ha i arealutviklingen. Turlaget anbefaler: Prikkpunktet deles i to. Ett for grønne profilen</p>	<p>Oppfølgingen av temaplanarbeidet skjer gjennom egne politiske saker, utviklingsarbeid i kommunens tjenester og økonomi og handlingsprogram.</p> <p>9. Det går fram av planprogrammet at arbeidet med samfunnsdelen starter opp etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.</p> <p>10. Kommunedirektøren takker for innspill. Forslag til handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035 legges frem for politisk behandling i disse dager. Planen inngår som en del av «statlige plankrav» i plansystemet til kommunen (kapittel 2 i planstrategien), og nevnes som en av kommunens planer som faller inn under denne kategorien.</p> <p>11. Kommunedirektøren tar innspill til orientering.</p> <p>12. Denne rulleringen legger til grunn en enkel revisjon av kommuneplanen. Endring av kommunens visjon inngår ikke i dette arbeidet.</p> <p>13. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p> <p>14. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p>	

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>og ett for historiske forankringen. I prikkpunktet for grønne profilen bør sammenhengende grønnstruktur tas med.</p> <p>15. Arealregnskap kan bli et nyttig verktøy for å få en oversikt over arealer som har blitt bebygget og hva som kan bebygges (side 20). Turlaget anbefaler: Arealregnskapet bør innledes med en gjennomgang av arealer som har endret arealformål etter 2020. Siden gjeldende arealplan ble godkjent for bare ett år siden, kan arealplanen for de tidligere tre kommunene benyttes. Turlaget anbefaler videre: I tillegg til et godt kunnskapsgrunnlag om naturområder bør det også utarbeides et kunnskapsgrunnlag om friluftslivsområder. I denne sammenheng bør det kartlegges områder og stier barn og ungdom benytter (Barnetråkk).</p> <p>16. Under overskriften; Erfaringer med gjeldende kommuneplan er det tre prikkpunkter evalueringen skal sette søkelyset på (side 20). Turlaget anbefaler: I tillegg til de tre prikkpunktene anbefales nytt prikkpunkt: Mål og strategier i samfunnsdelen følges opp. Det skal gjennomføres en evaluering. Turlaget anbefaler: Frivillige organisasjoner og innbyggerne generelt bør inviteres i evalueringsprosessen.</p> <p>17. Under overskriften; Hvilke tema må vi utrede? omtales flere tema som må utredes. (side 21). Grønne områder omtales nærmest som bisetning under to av temaene som skal utredes. Friluftsliv nevnes ikke. Turlaget anbefaler: «Utrede grønne områder og betydningen for det biologiske mangfold og innbyggernes trivsel og friluftsliv. Utredningen bør omfatte marka, grøntstrukturen fra marka til sjøen og grønne lunger i tettsteder/boligområder.</p> <p>18. Fritidsbebyggelse (side 24): Fritidsbebyggelse kan komme i konflikt med friluftslivsinteressene. Turlaget anbefaler: I første setning bør friluftslivsinteressene tilføyes.</p> <p>19. Samferdsel (side 24): Asker kommune vektlegger grønn mobilitet. Stier og snarveier kan være et godt bidrag til å øke andelen gående. Spesielt viktige kan de være for skolebarn. Turlaget anbefaler: Stier og snarveier tas med i samferdsels utredningen.</p>	<p>15. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p> <p>16. Kommunedirektøren tar dette til orientering. For øvrig viser vi til kapittelet om medvirkning hvor medvirkningsplanen er innarbeidet.</p> <p>17. Kommunedirektøren tar dette til orientering. For øvrig viser vi til at planprogrammet er supplert med følgende strategi fra samfunnsdelen; «Asker kommune skal tilrettelegge for et mangfoldig friluftsliv, kultur- og idrettstilbud og en vital frivillighet», ref kap. 3 under Vår langsiktige arealstrategi. Det er også tilføyd ny tekst i Kap. 3 under avsnittet om LNF.</p> <p>18. Kommunedirektøren tar dette til orientering. Følgende tekst innarbeides i planprogrammet, kap. 3, under tema, fritidsbebyggelse: “Ved videreutvikling av hytteområdene vil vi vektlegge at tilgang til ferdelsårer, naturområder og friluftsområder ivaretas”.</p> <p>19. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p>	<p>16. Dokumentet er endret.</p> <p>17. Dokumentet er endret</p> <p>18. Dokumentet er endret</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnr.	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Naturvernforbundet i Asker</p> <p>31.08.2024 Saksnr. 24/1574-14</p>	<ol style="list-style-type: none"> Naturvernforbundet i Asker mener at kommunens arealbruk og utbyggingspolitikk er for ekspansiv og skadelig for naturen og klimaet. Samtidig er det mange positive målformuleringer i plandokumentet, spesielt den nylig vedtatte temaplanen for naturmangfold, som bør få større vekt i planarbeidet. De viktigste kommentarene til kommuneplanen er følger under. Begrense boligbyggingen og befolkningsveksten til en lavere takt. Nåværende utbyggingstakt bidrar også til uhåndterbare trafikkproblemer. Ivareta naturmangfoldet. Vi krever registrering av naturmangfold og at det blir vurdert klimapåvirkningen ved alle større utbygginger. Støtte til arealnøytralitet og arealregnskap. Mer gjenbruk av areal, i stedet for å ta ubebygde områder. Ta ut tidligere dyrkbart areal og andre verdifulle naturområder fra gjeldene utbyggingsplaner. Strengere og mer enhetlig praktisering av reglene rundt hensynsoner og kantsoner langs vassdrag og sjøen. Holde fast på rekkefølgekrav. Ikke nye utbygginger før nødvendig infrastruktur er på plass. 	<p>Kommunedirektøren tar innspillet fra Naturvernforbundet i Asker til orientering. I denne rulleringen skal vi gjøre en enkel revisjon av kommuneplanen hvor langsiktige mål og arealstrategier videreføres.</p> <p>Planprogrammet har fokustemaer som boligpolitikk, samferdsel, strandsonen, arealregnskap, planrevisjon, fritidsbebyggelse som dekker innspillene.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Naturvernforbundet i Asker.</p>
<p>Husebykollen hytteeierforening</p> <p>31.08.2024 Saksnr. 24/1574-19</p>	<ol style="list-style-type: none"> Husebykollen hytteeierforening mener det er bra at planprogrammet har vektlagt bevaring, vedlikehold og sikring av eksisterende kulturminner og kulturmiljøer. Foreningen mener at nettsiden gir en god oversikt over antallet og omfanget av kulturminner i kommunen. Mange kulturminner ligger utenfor allfarvei. Det er behov for bedre informasjon og merking slik at folk kan finne frem. Foreslår at kommunen må samarbeide med lokale historielag for å forbedre informasjonstavler på stedet. Foreningen foreslår etablering av en kulturpark i Husebykollen. Dette er basert på spor etter gruvedrift på 1700-tallet (slagghauger, gruveuttak/dagbrudd og transportveier). Området har også verneverdig natur, med en verneplan for ca. 193 dekar skogsområde. Planprogrammet nevner så vidt bevaring av naturverdier og økosystemtjenester. Foreningen hadde forventet å finne noe som reflekterer gode intensjoner i Temaplan naturmangfold, 	<ol style="list-style-type: none"> Kommunedirektøren tar dette til orientering Kulturminne og kulturmiljø er et fokustema i planprogrammet. Arbeidet med en kulturmiljøplan er prioritert og det er en målsetning at denne planen ferdigstilles før arealdelen vedtas. Klima- og naturutfordringer samt arealregnskap er fremhevet i planprogrammet. 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Husebykollen hytteeierforening.</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	herunder behovet for kartlegging av naturen (arealregnskap) og opprettelsen av naturregnskap. Foreslår at det tas inn i planprogrammet at det skal iverksettes tiltak for å forhindre «stykkevis og delt» nedbygging av natur.		
Foreningen bevar Dramstadbukta 31.08.2024 Saksnr. 24/1574-21	<ol style="list-style-type: none"> Foreningen bevar Dramstadbukta uttrykker bekymring over manglende involvering i den pågående høringen. De ble informert om høringsfristen gjennom enkeltpersoner i lokalmiljøet, og mange andre aktører var heller ikke kjent med fristen. Dette hindrer medvirkning. Foreningen gjentar ønske om å bli inkludert på en høringsliste og motta relevante saker. Strategidokumentet anbefaler ingen endringer i samfunnsdelen; "Samfunnsdelens mål og strategier legger gode føringer for fremtiden, disse vil derfor videreføres uten endringer." Foreningen deler denne vurderingen og mener hovedutfordringen i prosessen rundt arealplan i 2023 var at det ikke var tilstrekkelig sammenheng mellom mål og strategier i samfunnsdelen og de radikale forslagene vedrørende industri kai, naturødeleggelser og massehåndtering i arealdelen. Kommunen har som mål å styrke fokus på strategisk medvirkning i stedsutviklingsprosesser, inkludert samarbeid med ulike aktører og økt bruk av digitale løsninger. Foreningen støtter dette og mener det vil styrke lokaldemokrati og tillit. De påpeker også utfordringer i området Klokkarstua/Verket, som nedbygging av natur og støyplager, og ser frem til samarbeid med kommunen for positiv utvikling. 	<ol style="list-style-type: none"> Kommunedirektøren beklager at foreningen ikke har blitt varslet, men foreningen er nå registrert som høringspart i saken. For øvrig viser vi til medvirkningsplanen som skal sikre bred medvirkning i planprosessen. Kommunedirektøren tar dette til orientering Dette er ivaretatt i planprogrammet. Vi vil sikre bred medvirkning og aktiv deltakelse tilknyttet prioriterte planer, herunder er planarbeid for Verket på Klokkarstua prioritert. 	Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Foreningen bevar Dramstadbukta.
Oslofjordens friluftsråd 01.09.2024 Saksnr. 24/1574-23	<ol style="list-style-type: none"> Oslofjordens friluftsråd (OF) mener kommunens plan om å rullere kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen, er svært positiv. Dette verktøyet er viktig for en helhetlig og god arealpolitikk. Det gir også en mulighet til å knytte kommunedelplaner og temaplaner tettere til de overordnede planene. Med Asker kommunes lange kystlinje er det viktig å forankre byggeforbudet langs 100-metersbeltet i KPA. Positive erfaringer fra Sarpsborg viser at kommunedelplaner for kystsonen kan være effektive for å løse arealkonflikter. En slik plan kan også gjennomføres som et interkommunalt samarbeid med juridisk bindende bestemmelser og arealkart. OF ser at planarbeid for Verket/Klokkarstua og Brønnøya er i gang. Disse områdene har viktige verdier for friluftsliv og 	Kommunedirektøren tar innspillene fra Oslofjordens friluftsråd til orientering.	Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Oslofjordens friluftsråd.

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>naturmangfold, som må vurderes nøye i planleggingen. OF ser frem til å følge det videre arbeidet.</p> <p>4. OF oppfordrer medlemskommunene til å fastsette mål om arealnøytralitet for å motvirke tap av natur.</p> <p>5. Flere kommuner har laget planer for å bekjempe og forvalte fremmede arter.</p> <p>6. OF er positive til at kommunen gjennomfører en omfattende planvask av gamle og utdaterte planer.</p>		
<p>Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-24</p>	<p>1. Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus minner om at Norge har forpliktet seg til å jobbe mot 23 mål gjennom naturavtalen fra Montreal for å bekjempe naturkrisen og øke naturarealer innen 2030. Dette krever at norske kommuner har en bærekraftig arealforvaltning som beskytter naturområder og biologisk mangfold, samtidig som de tar hensyn til klimaendringer og reduserer klimagassutslipp.</p> <p>2. Kommuneplanen bør brukes til helhetlig planlegging, da den gir kommunen et overblikk som reguleringsprosesser ikke kan tilby. Uten dette overblikket risikerer man bit-for-bit nedbygging av arealene. Revisjon av arealdelen er positivt for å inkludere temadrøftinger, nødvendige utredninger og oppdateringer etter nye føringer og lovkrav. Friluftsliv bør også få mer oppmerksomhet i planen, med egne avsnitt om natur og friluftsliv.</p> <p>3. Kommunen bør fokusere på følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grønnstruktur og grønne traseer: Gjennomgå og utvide grønnstruktur og hensynssoner for å bevare naturmiljø og friluftsliv, og sikre sammenhengende blågrønne strukturer og turveier. • Naturmangfold: Integrere kunnskapen fra kommunens ferske plan for naturmangfold (2023) i kommuneplanen. • Strandsonen: Forankre byggeforbud og vern av 100-metersbeltet langs sjøen og vassdrag i kommuneplanen, og inkludere kartlegging av strandsoneareal i arealregnskapet. • Friluftslivets ferdselsårer: Revidere kartleggingen av friluftsområder i tråd med Miljødirektoratets nye veileder. • Hytteutbygging: Få oversikt over tomtereserver og fortettingspotensialer i eksisterende hytteområder. 	<p>1. Kommunedirektøren tar dette til orientering.</p> <p>2. Kommunedirektøren tar dette til orientering. For øvrig viser vi til at planprogrammet er supplert med følgende strategi fra samfunnsdelen; «Asker kommune skal tilrettelegge for et mangfoldig friluftsliv, kultur- og idrettstilbud og en vital frivillighet», ref kap. 3 under avsnittet om vår langsiktige arealstrategi. Det er også tilføyd ny tekst i Kap. 3 under avsnittet om LNF.</p> <p>3. Kommentarene omhandler forhold og tema som vil bli vurdert i det videre arbeid med kommuneplanens arealdel. Planprogrammet har fokustemaer som strandsonen, arealregnskap, planrevisjon og fritidsbebyggelse som skal utdypes i det videre arbeid med arealdelen.</p>	<p>2. Dokumentet er endret.</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<ul style="list-style-type: none"> • Planvask: Prioritere opprydning av gamle planer som ikke passer dagens mål. <p>4. Høringsuttalelsen inneholder en rekke forslag til bestemmelser til kommuneplanens arealdel.</p> <p>5. Medvirkningsplanen skal bl.a. «---gi mulighet for innspill i de ulike fasene av planprosessen.» Vi anbefaler at innspill byttes ut med aktiv deltagelse. Planforslaget inneholder fire punkter som skal sikre informasjon og medvirkning i planprosessen (s. 8). Vi foreslår at siste punkt endres til: Møter med eldreråd, ungdomsråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, samt råd og, paraplyorganisasjoner, frivillige organisasjoner og innbyggere generelt.</p> <p>6. Høringsfrister på kommuneplanen bør være lange nok til at frivillige organisasjoner kan behandle uttalelser som styrevedtak. Det bør gis minst to måneder frist, med unntak for ferieuker som sommerferie, jul og nyttår, slik at frivillige har tid til å sette seg inn i planen, skrive forslag og behandle dem i styrene.</p> <p>7. Kommunen bør opprette et rådgivende utvalg eller en referansegruppe for frivillige organisasjoner med kunnskap om natur og friluftsliv. Denne gruppen bør involveres gjennom hele prosessen med kommuneplanen og inviteres inn før førstegangsbehandling av både samfunnsdelen og arealdelen.</p>	<p>4. Innspill til arealdelen vil bli vurdert i det videre arbeid med kommuneplanens areadel</p> <p>5. Kommunedirektøren vurderer innspillet som positivt og vil innarbeide det i planprogrammet.</p> <p>6. Kommunedirektøren tar dette til orientering</p> <p>7. Kommunaldirektøren tar dette til orientering. En medvirkningsplan som sikrer bred medvirkning er innarbeidet i planprogrammet.</p>	<p>5. Dokumentet er endret.</p>
<p>Hyggen velforening</p> <p>Saksnr. 31.08.2024 24/1574-25</p>	<p>1. Hyggen velforening støtter Asker kommunes verdigrunnlag om å skape inkluderende lokalsamfunn med likeverdige tjenester og sosial tilhørighet. De ønsker at stedsutviklingen skal skje på lokale premisser, med fokus på estetisk kvalitet og identitet. Hyggen ønsker en bærekraftig utvikling som sikrer befolkningsgrunnlaget for å beholde skole, barnehage og lokalmiljø, uten å konkurrere med større tettsteder eller ofres for boligbygging i disse områdene.</p> <p>2. Hyggen er et tettsted med en rik historie, godt miljø, og unike natur- og friluftsmuligheter. Hyggen velforening støtter planprogrammets fokus på stedsutvikling basert på lokale premisser og kvaliteter, med mål om å sikre estetisk kvalitet, identitet og stedstilhørighet. Velforeningen vektlegger også boligutvikling som fremmer trygge bo- og oppvekstmiljøer, og understreker behovet for sosial bærekraft og helsefremmende</p>	<p>1. Kommunedirektøren tar dette til orientering. For øvrig viser vi til at stedsutvikling er et fokustema i planprogrammet.</p> <p>2. Kommunedirektøren tar dette til orientering</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Hyggen velforening.</p>

Lag og foreninger, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	<p>nabolag. De støtter kommunens arbeid med kulturminner og kulturmiljø, og forventer at disse intensjonene følges opp i praksis.</p> <p>3. Høringsuttalelsen inneholder også innspill til både samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen.</p>	<p>3. Innspill til samfunnsdelen vil bli vurdert i det videre arbeid med samfunnsdelen, etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.</p>	
<p>Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus 02.09.2024 Saksnr. 24/1574-26</p>	<p>1. Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus skriver at Asker kommune mangler en helhetlig kulturmiljøplan etter sammenslåingen av Røyken, Hurum og Asker i 2020. De eksisterende kulturminneplanene er utdaterte og har ulike prioriteringer. Mangelen på en oppdatert plan kan føre til at viktige kulturmiljøer går tapt.</p> <p>2. Fortidsminneforeningen forventer at det innarbeides punkt i planstrategien om at det skal utarbeides en ny kulturmiljøplan for Asker i planperioden.</p>	<p>1. Kommunedirektøren tar dette til orientering</p> <p>2. Dette er medtatt i planprogrammet, kap. 3, under tema kulturminner. For øvrig viser vi til at arbeidet med en kulturmiljøplan er prioritert og det er en målsetning at denne planen ferdigstilles før arealdelen vedtas.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus.</p>
<p>Asker kirkelige fellesråd 31.08.2024 Saksnr. 24/1574-35</p>	<p>1. Asker kirkelige fellesråd skriver at kommunens to eldste bygg befinner seg i Asker Sør og Asker Midt: Hurum middelalderkirke (1100-tallet) og Røyken middelalderkirke (1229). Asker kirkelige fellesråd rehabiliterer i perioden 2020-2026 begge kirkene med betydelige kommunale og statlige tilskudd.</p> <p>2. I forslaget til planstrategi for Asker kommune 2024-2027 er under avsnittet om kulturminner spesielt nevnt utvikling av Dikemark og Blakstad. Det er bra. Asker kirkelige fellesråd mener imidlertid at avsnittet må få et tillegg: "Middelalderkirkene i Hurum og Røyken er kommunens eldste bygg, med stor verdi som lokale identitetsmerker, levende troshus og uerstattelige kulturminner. Kommunen bidrar aktivt til å sikre de to middelalderkirkene for kommende generasjoner."</p>	<p>1. Kommunedirektøren tar dette til orientering</p> <p>2. Kommunedirektøren vurderer innspillet som positivt og vil innarbeide det i planprogrammet, ref. kap. 3 under avsnittet om kulturminner.</p>	<p>2. Dokumentet er endret.</p>

Næringsaktører, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Frost Arkitekter</p> <p>30.08.2024</p> <p>Saksnr.24/1574-18</p>	<p>Høringsuttalelsen fra Frost arkitekter inneholder 5 hovedpunkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Behov for å revurdere LNF-arealer 2. Eldrebølgen må håndteres lokalt 3. Utbygging i attraktive områder sikrer gjennomføring 4. Redefinering av prioriterte vekstområder 5. Satsning på alternative pendlermuligheter <p>Til uttalelsen følger en oppsummering, som gjengis under:</p> <p>For å imøtekomme det grønne skiftet med økt bruk av kollektivtransport, må utvikling av boliger skje der kollektivtrafikken kan gjennomføres på en effektiv og forut beregnelig måte. Når utviklingen av E18 uteblir, må kommunens strategi for utvikling endres. Det må fortettes der det er mulig å sikre forutsigbar pendling.</p> <p>For å sikre at kommunen har en tilstrekkelig økonomi til å møte fremtidens utfordringer må det sikres at den planlagte utviklingen gjennomføres. Derfor må utviklingen være økonomisk forsvarlig for private initiativtakere og skje på steder der boliger er etterspurt.</p> <p>Eldre mennesker må få muligheten til å bli i sine respektive lokalmiljøer og sikres tilgang på gode eldreboliger der. Eldre bør behandles som en ressurs som kan bidra til lokalmiljøene. Det er nødvendig med en forsiktig reevaluering av areal avsatt til LNF-formål med lav grønn verdi for å legge til rette for utvikling av gode, kompakte boliger for eldre med en grønn profil.</p>	<p>Kommunedirektøren tar uttalelsen til orientering. Uttalelsen omhandler forhold og tema som vil bli vurdert i det videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, etter at planstrategi med planprogram er vedtatt.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Frost Arkitekter.</p>

Næringsaktører, dokumentdato og saksnummer	1. Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Nettselskapet Elvia AS</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-11</p>	<p>2. Elvia er Norges største regionale nettselskap og leverer strøm til omtrent 970 000 kunder. De bygger ut strømnettet i nordre del av Asker kommune og investerer 2 milliarder kroner årlig i nettet. Elvia har flere initiativer for å utnytte eksisterende nett bedre, inkludert prosjektet «Nettselskapet som regional energikoordinator» sammen med Lnett og Tensio. Kommuneplanens arealdel er viktig for utviklingen av energisystemet.</p> <p>3. Ved etablering av nettanlegg må Elvia ta hensyn til verneverdier knyttet til natur, kulturminner, dyrket mark, flom og vanskelige grunnforhold. Kommuneplanens arealdel påvirker utbyggingen av strømnettet, og Elvia forutsetter at kommunen ikke vedtar planbestemmelser som vanskeliggjør nettutbygging. Asker kommune som er en stor grunneier blir ofte berørt, og Elvia ønsker en mer forutsigbar og raskere saksbehandling ved inngåelse av grunneieravtaler for nye nettanlegg.</p> <p>4. For å sikre forsyningssikkerheten må rettigheter for eksisterende nettanlegg ivaretas. Det er viktig at plankartet viser hensynssoner og restriksjoner, og at faresoner og båndleggingssoner i gjeldende kommuneplan videreføres. Ved oppstart av kommuneplanens arealdel vil Elvia komme med konkrete forslag til bestemmelser for eksisterende nettanlegg.</p>	<p>Kommunedirektøren tar innspillene fra nettselskapet Elvia til orientering. For øvrig viser vi til at planprogrammet har fokustemaer som boligpolitikk, planrevisjon, LNF og evaluering av gjeldende kommuneplan med tilhørende bestemmelser. Fokustemaene skal utdypes i det videre arbeid med arealdelen.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Elvia AS.</p>
<p>Svelviksand AS</p> <p>30.08.2024 Saksnr. 24/1574-16</p>	<p>Svelviksand AS har lest kommunens forslag til planstrategi med interesse og roser kommunen for en grundig prosess som involverer både innbyggere og næringsliv. De berømmer også kommunens fokus på sikring av råstoff- og mineralressurser gjennom arealforvaltningen.</p> <p>1. Svelviksand AS er positive til planstrategiens premisser for arbeidet med Mulighetsstudie og planarbeid for Verket på Klokkarstua, spesielt når det gjelder uttak av råstoffer, håndtering av overskuddsmasser, miljøvennlig transport, og samarbeid med næringslivet. De ser frem til et godt samarbeid og ønsker kommunen lykke til med revisjonen av samfunns- og arealdelen.</p>	<p>Kommunedirektøren tar dette til orientering</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Svelviksand AS.</p>

Næringsaktører, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Boxs Arkitektstudio AS</p> <p>29.08.2024 Saksnr. 24/1574-15</p>	<p>Boxs Arkitektstudio AS kommer med en rekke anbefalinger i sin høringsuttalelse. På bakgrunn av erfaringer og resultater fra blant annet Askers Boligtilfredshetsindeks, er det identifisert behov for flere ferdigregulerte boligeiendommer, tilflytting av nye skattebetalere, rimeligere boliger, og reduserte driftskostnader for kommunen.</p> <p>Anbefalinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> Forenkling av bestemmelser og retningslinjer: Redusere detaljeringsgraden og fokusere på klarhet for å øke fremdrift i saksbehandling. Tilrettelegging for transformasjon av boligbebyggelse: Øke fleksibiliteten i antall boenheter per boligområde, bruke eksisterende infrastruktur og opprettholde grøntstruktur. Stimulering av sosialiserende boformer: Fremme boformer som motvirker ensomhet og gir bærekraftige løsninger for både eldre og yngre beboere, samt barnefamilier. <p>Fleksibilitet og engasjement fra planmyndighetene er avgjørende for å stimulere nybrottsarbeid og sikre at private utbyggere ønsker å satse på disse løsningene. Selv om det er bred politisk enighet om behovet og det overordnede resultatet, oppleves planprosesser som uforutsigbare og mangler insentiver for å sikre fremdrift og fullføring. Lange prosesser fører til høye gebyrer og stort frafall blant utbyggere, noe som gjør ressursbruken ineffektiv.</p> <p>Anbefalinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> Insentiver for sosialiserende boformer: Lavere gebyrer og høyere prioritet for prosjekter med sosialiserende boformer for å sikre bokvalitet gjennom fellesløsninger og fellesarealer. Planvask av gamle reguleringsplaner: Prioritere opprydding i utdaterte planbestemmelser for å effektivisere byggesaksbehandling og redusere byggekostnader. Vedskjul som beredskapstiltak: Innføre unntaksregler for vedskjul for å fremme alternative fyringsmetoder og selvforsyning. LNFR-formål til friområder: Vurdere om LNFR-områder kan endres til friområder for å samarbeide med grunneiere og fremme fellesskapets interesser. 	<p>Flere av kommentarene til planstrategien med planprogram omhandler forhold som vurderes i kommuneplanens arealdel. For øvrig viser vi til at planprogrammet har fokustemaer, herunder boligpolitikk, planrevisjon, LNF og evaluering av gjeldende kommuneplan med tilhørende bestemmelser som skal utdypes i det videre arbeid med arealdelen.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Boxs Arkitektstudio AS.</p>

Innbyggere, dokumentdato og saksnummer	Saksbehandlers oppsummering av innspill	Kommunedirektørens vurdering av innspill	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Halvor Aas 31.08.2024 Saksnr. 24/1574-22</p>	<p>Halvor Aas mener det er positivt at forslaget til planstrategi fremhever viktigheten av å bevare dyrkbar mark. Øvrige deler av høringsuttalelsen omhandler forhold knyttet til arealdelen.</p>	<p>Kommunedirektøren tar kommentaren om planstrategi til orientering. De andre uttalelsene vil bli oppsummert og vurdert i det videre arbeid med kommuneplanens arealdel.</p>	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Halvor Aas.</p>
<p>Espen Koksvik 26.08.2024 Saksnr.: 24/1574-32, 24/1574-33, 24/1574-34</p>	<ol style="list-style-type: none"> Espen Koksvik gir honnør for et faglig solid dokument. Samtidig poengterer han følgende knyttet til de tre temaene samfunnssikkerhet og beredskap, natur og miljø og jordvern og økt matproduksjon: <ul style="list-style-type: none"> Vern av Askers produktive arealer; knyttet til landbruk og private hager/parseller må ha høyeste prioritet i arealforvaltningen. Å opprettholde og helst øke dagens produktive jordressurser i Asker tilfredsstillende flere av bærekraftmålene og må overordnes alle andre, gode samfunnsmessige arealformål. Kapittel 1 påpeker behovet for å videreutvikle temaer som ikke er tilstrekkelig belyst. Foreslår at "Helhetlig ROS 2024" bør oppdateres i lys av nye nasjonale og globale risikoer, som valget i USA og kommende klimatopp- og naturmøter. anbefaler en kommunal kampanje basert på DSBs beredskapsanbefalinger til husholdningene, samt kartlegging av potensielle arealer for småskala kriseproduksjon av matvarer, lokale ferskvannskilder, og alternative energikilder. Oppfatter forslaget om å øke antall nye boliger i Asker som en løsning på kommunens reduserte økonomiske handlingsrom. Han mener at dette tiltaket ikke er godt faglig begrunnet og vil føre til betydelige økte kommunale utgifter. Han foreslår en bred utredning som vurderer alle samfunnsmessige og kommunale virkninger av økt boligbygging, inkludert både positive og negative aspekter. Dette bør inkludere økonomiske, sosiale og miljømessige bærekraftdimensjoner. 	<ol style="list-style-type: none"> Kommunedirektøren tar innspillet til orientering og viser for øvrig til at LNF er et fokustema i planprogrammet. Asker kommune har vedtatt «Asker kommunes helhetlige risiko og sårbarhetsanalyse 2024» som blant annet gir oversikt over risikoforhold i Asker. Kommunedirektøren tar innspillet til orientering 	<p>Kommunedirektøren ser ikke behov for å endre dokumentet som følge av uttalelsen fra Espen Koksvik.</p>

Politiske organ, møtedato og saksnummer	Vedtak:	Kommunedirektørens oppfølging av vedtak	Planstrategi med planprogram – behov for endring
<p>Formannskapet</p> <p>18.06.2024 Saksnr. 94/24</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asker kommunes planstrategi 2024-2027 med planprogram for revisjon av kommuneplanen, datert 29. mai 2024 sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13. 2. Arbeid med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel varsles igangsatt i medhold av plan- og bygningslovens § 11-12. 3. Formannskapet vurderer det som viktig å legge til rette for at innbyggere i Asker lettere og enklere kan velge kollektivtransport til og fra jobb. Formannskapet ber derfor kommunedirektøren vurdere aktuelle områder der kommunen kan være pådriver eller utfører av aktuelle tiltak som kan bygge opp under dette. Et eksempel kan være innfartsparkeringer, herunder arealregulering, opparbeidelse og drift. 4. Temaplan for digitalisering og smart bruk av teknologi revideres i perioden. 5. Formannskapet ber kommunedirektøren om å sette fokus på hvordan Askers temaplaner samvirker og hvordan arbeidet med de ulike temaplanene kan bli enda mer tverrgående slik at vi utnytter synergier i temaplanene, koordinerer mål, ambisjoner og tiltak bedre og øker resultatoppnåelse. Dette bes innarbeidet i Askers planstrategi som viktig tema. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er gjennomført 2. Er gjennomført 3. Er innarbeidet i dokumentet, ref. Planstrategi med planprogram, kap. 3 og tema <u>samferdsel</u>. 4. Er innarbeidet i dokumentet, ref. kap. 2 under avsnittet om temaplaner. 5. Er innarbeidet i dokumentet, ref. kap. 2 under avsnittet om temaplaner. 	<p>Vedtakene fra formannskapet ble innarbeidet før forslaget til planstrategi med planprogram ble lagt ut til offentlig ettersyn.</p>
<p>Utvalg for plan og byggesak</p> <p>21.08.2024 Saksnr. 39/24</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel tas til orientering. 2. Utvalg for Plan- og byggesak minner om vedtak fattet av Kommunestyret 13/6-23; Kommunedirektøren fører statistikk over omsøkte, innvilgede og avslåtte dispensasjoner. Statistikken skal benyttes til årlig oppfølging av utviklingen innenfor området, samt til grunnlag for neste rullering av kommuneplanens arealdel. Utvalget ber om at tilsvarende gjøres for klagesaker for å undersøke om det er et mønster i klagen opp imot enkelte bestemmelser eller fortolkninger av bestemmelser av kommuneplanen som gjør det nødvendig å vurdere disse på nytt. 3. I den kommende rulleringen bør det sees på en noe større grad av fleksibilitet i bestemmelsene og retningslinjer. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunedirektøren tar dette til orientering 2. Er innarbeidet i dokumentet, ref. kap. 3 under avsnittet om erfaringer med gjeldende kommuneplan. 3. Kommunedirektøren tar dette til orientering og kommer tilbake til det ved arbeidet med kommuneplanens arealdel. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Dokumentet er endret.

Politiske organ, møtedato og saksnummer	Vedtak:	Kommunedirektørens oppfølging av vedtak	Planstrategi med planprogram – behov for endring
	4. Utvalget ber om at det utarbeides en plan for vedtatt planvask. 5. Utvalget ber om at det legges opp til en diskusjon rundt kriteriene for definering av GB og SB i Kommuneplanen.	4. Kommunedirektøren vil utarbeide en fremdriftsplan for vedtatt planvask i det pågående arbeidet med planrevisjon. 5. Er innarbeidet i dokumentet, ref. kap. 3 under avsnittet om erfaringer med gjeldende kommuneplan.	5. Dokumentet er endret.
Eldrerådet 22.08.2024 Saksnr. 21/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering. 2. Eldrerådet vil påpeke at det er en svakhet ved kommunens planer er at spørsmål som spesielt berører den eldre befolkningen i stor grad henvises til planen Leve hele livet – eldre. Eldrerådet mener at det ved revisjon av alle planer må legges inn en vurdering av planens innvirkning på den eldre delen av befolkningen. 3. Når det gjelder planer som nå besluttes revidert, er dette særlig viktig når det gjelder planen Digitalisering og smart bruk av teknologi. Det må utarbeides retningslinjer som sikrer at det ved digitalisering tas hensyn til at brukergrensesnittet er tilpasset innbyggere med svak digital kompetanse, samtidig som det må etableres ikke-digitale alternativer for kontakt. Planen bør også inkludere strategi for innfasing av velferdsteknologi.	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering 2. Asker kommune har vedtatt en rekke temaplaner siden kommunesammenslåingen. Temaplaner følger opp mål, satsningsområder og strategier i kommuneplanens samfunnsdel. Temaplan Leve hele livet – eldre er særlig aktuell for eldre, med et overordnet mål om å skape et aldersvennlig samfunn. Flere andre temaplaner har også definert eldre som viktig målgruppe i sine temaplaner. Eksempler er temaplan for medborgerskap, temaplan for samferdsel og mobilitet, temaplan for bærekraftig boligutvikling for å nevne noen. I disse temaplanen er eldre trukket frem som en prioritert gruppe i flere av strategiene i temaplanen. Kommunedirektøren mener det er en styrke at øvrige temaplaner også viser til temaplan Leve hele livet – eldre, når det er relevant. Det viser at temaplanene er samstemte og trekker i samme retning for å nå de overordnede målene i kommuneplanen. 3. Kommunedirektøren takker for godt innspill og vil videreformidle anmodningen til planansvarlig i forbindelse med oppstart av planen.	
Ungdomsrådet 22.08.2024 Saksnr. 25/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering	Det er ikke behov for å endre dokumentet.

Politiske organ, møtedato og saksnummer	Vedtak:	Kommunedirektørens oppfølging av vedtak	Planstrategi med planprogram – behov for endring
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.2024 Saksnr. 18/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering	Det er ikke behov for å endre dokumentet.
Utvalg for oppvekst 27.08.2024 Saksnr. 34/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering	Det er ikke behov for å endre dokumentet.
Utvalg for velferd 27.08.2024 Saksnr. 24/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering. 2. Planstrategien skal sikre at det planlegges for nok areal til boformer for eldre, i tråd med utviklingen av et aldersvennlig Asker. Videre legger utvalget til grunn at de tre temaplanene innenfor velferdsområdet blir implementert i planstrategien	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering 2. Kommunedirektøren takker for innspill og slutter seg til forslaget. Prognoser viser at både antall og andel eldre vil øke i årene som kommer, og det er viktig at tjenesteutviklingen, boligpolitikken og øvrig samfunnsutvikling imøtekommer denne endringen. Dette omtales i planstrategien, blant annet i avsnittet om demografiutfordringer. I avsnittet om Boligpolitikk fremheves det at kommunen må legge til rette for flere boliger som egner seg for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, og bomiljøer som bidrar til mestring og aktiviteter i hverdagen. Temaplanene som utvalget viser til foreslås å videreføres i neste periode og vil inngå som en del av kommunens gjeldende temaplaner og dermed i planstrategien.	Det er ikke behov for å endre dokumentet.
Utvalg for samfunnstjenester 29.08.2024 Saksnr. 23/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering. 2. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer innarbeides i planstrategien. 3. LNF og LNF spredt (SOSI kode 5100 og 5200) må gjennomgå og eventuelt harmoniseres i det videre arbeidet.	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering 2. Forslag til handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035 legges frem for politisk behandling i kommunestyret innen utgangen av 2024. Planen inngår som en del av «statlige plankrav» i kommunens plansystem (kapittel 2 i planstrategien). 3. Er ivarettatt i dokumentet, ref. kap. 3 under avsnittet om landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF)	Det er ikke behov for å endre dokumentet.
Utvalg for medborgerskap 29.08.2024 Saksnr. 26/24	1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering. 2. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer innarbeides i planstrategien	1. Kommunedirektøren tar dette til orientering 2. Kommunedirektøren viser til svar på høringsinnspill nr. 2 fra utvalg for samfunnstjenester.	Det er ikke behov for å endre dokumentet.

Vår saksbehandler
Monica Drage Thorbjørnsen

Dokumentdato
27.06.2024

Deres dato

Vår referanse
2024/87-

Deres referanse
2024/1574

ASKER KOMMUNE SAMFUNNSUTVIKLING

Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Automatisk tilbakemelding - Høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.

Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes DSB på nytt. Det må fremgå av oversendelsen at saken gjelder plansak knyttet til anlegg omfattet av storulykkeforskriften.

Vi viser til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Arkiv

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap

Postboks 2014
3103 Tønsberg

Besøksadresse
Rambergveien 9, 3115 Tønsberg

E-post
Postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00

Internett
www.dsb.no

Organisasjonsnummer
974 760 983

Direktoratet for mineralforvaltning

med Bergmesteren for Svalbard

Asker kommune
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Dato: 29.08.2024
Vår ref: 24/04183-2
Deres ref: 2024/1574-2

Uttalelse til høring av planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 24. juni 2024.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Asker kommune har vedtatt å legge forslag til planstrategi ut på høring og offentlig ettersyn. Samtidig varsles det oppstart av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel sammen med høring av planprogram for begge kommuneplanene. Gjeldende samfunnsdel er fra 2020, arealdelen er fra 2023. Det legges opp til en enkel revisjon av begge.

Uttalelse fra DMF

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 står det at regional og kommunal planlegging er viktige verktøy for å sikre at verdifulle mineralforekomster, som kan gi framtidig verdiskaping, ikke bygges ned. Kommunal planlegging er avgjørende for å sikre de langsiktige arealbehovene for mineralnæringen.

Regjeringen forventer blant annet at:

- *Viktige mineralforekomster sikres i regionale og kommunale planer, og utvinning avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.*
- *Helhetlig masseforvaltning avklares i regionale og kommunale planer. Planer for større bygge- og anleggsarbeider avklarer hvordan overskuddsmasser skal disponeres og hvordan nødvendig areal til*

håndteringen skal sikres. Muligheten for ombruk og materialgjenvinning vurderes, og massebalanse bør tilstrebes.

Planstrategi

Kommunen har identifisert masseforvaltning som et viktig tema som skal utarbeides parallelt med arealdelen. I dette arbeidet bør det gjøres en vurdering av om eksisterende plangrunnlag i tilstrekkelig grad bidrar til å sikre god og langsiktig forvaltning av kommunens mineralressurser. Dette inkluderer om gjeldende arealdel synliggjør viktige mineralressurser og masseuttak i tråd med nasjonale mål og forventninger, og om kommunen har tilgang på nødvendige mineralske ressurser for realisering av planlagt utbygging. For eksempel kan det innebære at kommunen vurderer om det i arealdelen er satt av tilstrekkelig areal til råstoffutvinning og mellomlagring av masser, i tillegg til at mineralforekomster som kan være viktige^{1,2} er sikret mot nedbygging. God planlegging og synliggjøring av mineralressurser bidrar også til å gi mineralnæringen forutsigbare rammebetingelser på kort og lang sikt.

Samfunnsdel

Det framgår av planprogrammet at masseforvaltning er et av temaene som skal utredes i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, der kommunens råstoff- og mineralressurser skal sikres gjennom en bærekraftig arealforvaltning.

Det er store lokale og regionale forskjeller i tilgang til mineralske ressurser. Behovet for mineralske ressurser kan knyttes til alt fra lokal byggeaktivitet til storskala gruvedrift mot et globalt marked. Det vil være næringsinteresser ved utnyttelsen av mineralske ressurser, både direkte ved det enkelte masseuttak og indirekte ved ulike typer industriell videreføring av ressursene. Tilgang på byggeråstoffer er essensielt for at kommunen skal kunne imøtekomme fremtidens vekst- og utviklingsønsker, og realisere planlagte utbyggingstiltak. Det er viktig at kommunen vurderer om uttak av ressurser lokalt, spesielt byggeråstoffer, også kan ha regional betydning. Kommunen bør vurdere hvordan dette kan konkretiseres gjennom samfunnsdelen.

Ved større utbyggingsprosjekter er det viktig at masser av god kvalitet gjenvinnes som byggeråstoffer fremfor å deponeres permanent. Kommunen har i planprogrammet identifisert at samarbeid om massehåndtering på regionalt nivå i store infrastrukturprosjekter skal vektlegges. Ifølge de nasjonale forventningene, er mer sirkulære løsninger og bedre ressursutnyttelse nødvendig for en mer bærekraftig utvikling i Norge. Økt bruk og gjenbruk av overskuddsmasser kan redusere behovet for å åpne nye masseuttak for utvinning av grus- og pukkforekomster, minske utslipp og kostnader knyttet til massetransport, minske behovet for deponering, og bidra til at grus- og pukkressursene varer lenger. En helhetlig vurdering av massehåndtering i plansammenheng kan være et nyttig virkemiddel for å avklare muligheter og rammer for en mer sirkulær mineralressursbruk, for eksempel i form av en masseforvaltningsplan.

---

¹ Grus-, pukk- og steintippdatabasen:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=3203

² Malm-, industrimineral- og natursteindatabasen: https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=3203R&p_sprak=N

I denne sammenhengen viser vi til mineralstatistikken for 2023³. Kapittelet om klima og miljø er særlig relevant, der det blant annet er gjort rede for klimautslipp fra mineralnæringen som følge av transport av masser.

Arealdel

I Asker kommune har Norges geologiske undersøkelse (NGU) registrert 31 grus- og pukkforekomster¹ og 28 malm-, industrimineral- og natursteinforekomster². Dette inkluderer fem forekomster vurdert til nasjonal betydning av NGU: grusforekomsten Verket-Hurum⁴; pukkforekomstene Follestad syd⁵, Follestad øst⁶ og Stokker⁷; og natursteinforekomsten Ovnerud⁸. DMF forventer at planbeskrivelsen omtaler viktige mineralressurser i kommunen og hvordan arealformålet råstoffutvinning skal brukes. I konsekvensutredningene av ny arealbruk må det innhentes informasjon om forekomster som ikke er verdivurderte kan være viktige.

Forvaltningen av mineralske ressurser innebærer at kommunen i arealdelen vurderer hvordan eksisterende og ny arealbruk påvirker tilgang til mineralske forekomster i dag og for kommende generasjoner. De forskjellige typene mineralske ressurser, uttak i masseuttak og gruver, og andre mineralinteresser kan stille ulike krav til hvordan arealdelen skal utformes.

Asker kommune har ifølge DMFs levetidsanalyse av byggeråstoff⁹ og DMFs ressursregnskap for byggeråstoff¹⁰ mellom 10–20 års levetid både for knust fjell og 5-10 år for sand og grus. Statistikken inkluderer ikke overskuddsmasser fra bygg- og anleggsvirksomhet.

Arealbruk for masseuttak

DMF har gått igjennom hvordan kjente uttak i vårt uttaksregister¹¹ og konsesjonskart¹², er avsatt i gjeldende kommuneplan og regulert i reguleringsplaner:

- Verket er avsatt til råstoffutvinning. Uttaksområdet er regulert til råstoffutvinning i områderegulering for sandtaksområdet på Verket, vedtatt 23.09.2014.
- Huseby er avsatt til andre typer bebyggelse og anlegg. Uttaksområdet er regulert til råstoffutvinning i detaljregulering for Hurum pukkverk, vedtatt 14.11.2023.

---

³ DMF – harde fakta om mineralnæringen 2023:

https://dirmin.no/sites/default/files/harde_fakta_2023.pdf

⁴ Verket-Hurum:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46724

⁵ Follestad syd:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46706

⁶ Follestad øst:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=222667

⁷ Stokker:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusPukkDeponiOmr.php?objid=46702

⁸ Ovnerud: https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visImiNasOreOmr.php?objid=9642&p_spraak=N

⁹ Levetidskart for byggeråstoff i kommunene: <https://dirmin.no/levetidskart>

¹⁰ Ressursregnskap for Oslo og Viken: <https://dirmin.no/rrosloviken>

¹¹ DMF sitt uttaksregister: <https://minit.dirmin.no/kart/>

¹² DMF – konsesjoner: <https://dirmin.no/data/konsesjoner>

- Åros er avsatt til andre typer bebyggelse og anlegg og idrettsanlegg. Uttaksområdet er regulert til steinbrudd og masseuttak og annet spesialområde i reguleringsplan for Røyken avfalls plass, vedtatt 29.09.1997.
- Høgåsen er avsatt til råstoffutvinning og friområde. Uttaket er ikke regulert.

Områder der det skal drives masseuttak i planperioden bør avsettes til nåværende råstoffutvinning i plankartet. Områder der det er planlagt masseuttak som ikke er påbegynt, eller områder for utvidelse av eksisterende masseuttak, bør avsettes til framtidig råstoffutvinning, og vises i plankartet med ytre grenser for framtidig uttak.

Plasseringen av areal avsatt til råstoffutvinning bør vurderes ut fra geologi. Areal der det skal tas ut byggeråstoff bør i tillegg vurderes om er plassert i nærheten av områder med behov for byggeråstoffer. Transport utgjør en betydelig del av utslippene forbundet med utvinning av masser.

Hensynssoner

DMF forventer at kommunen vurderer å bruke hensynssone H590, jf. plan- og bygningsloven §11-8 c)¹³ for å synliggjøre forekomstene Verket-Hurum⁴, Follestad syd⁵, Follestad øst⁶, Stokker⁷ og Ovnerud⁸. Kommunen bør vurdere å benytte hensynssone H590 for områder med registrerte forekomster med mineralske ressurser som kan være aktuelle for framtidig utvinning.

Hensikten med en slik hensynssone kan være å sørge for at det ikke foretas utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser. Kommunen kan også vurdere å benytte hensynssone på arealer omkring eksisterende masseuttak der det ikke er registrert en mineralforekomst, for å unngå konflikt med andre arealinteresser og muliggjøre utvidelse av uttak.

Konsekvensutredning

I arbeidet med arealdelen må kommunen identifisere vesentlige virkninger av forslag til endret arealbruk på viktige mineralressurser, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 21. I dette arbeidet må *grus- og pukkdatabasen*¹⁴ og *mineralressursdatabasen*¹⁵ fra NGU, og DMF sitt kartgrunnlag legges til grunn for utredning av arealinnspill. Datasett med forekomstene kan lastes ned fra GeoNorges kartkatalog¹⁶. DMF og NGUs datasett distribueres også som WMS-tjenester, og kan legges direkte inn i kommunens egen kartløsning. DMF har også egen kartløsning med oversikt over tildelte konsesjoner¹².

Alle nye områder som kommer i nærheten av, eller i berøring med, mineralske forekomster, prospekter eller masseuttak, bør vurderes om de gjør ressurser utilgjengelige for framtida. Ved masseuttaksområder bør kommunen også vurdere om endret arealbruk berører potensielle utvidelsesområder for uttaket. Kjente forekomster som ikke har fått en verdivurdering av NGU kan inneholde ressurser som

---

¹³ Hensynssone mineralressurser: <https://www.regjeringen.no/contentassets/135bf8fa9f264d7b86700a7711863578/no/pdfs/h-2481-b-kommuneplanens-arealdel.pdf> (s.74, 108, 142 og 143)

¹⁴ Datasett for grus og pukk: <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/grus-og-pukk/a26e57bc-15bd-46db-8504-6c6ed1e7c501>

¹⁵ Datasett for mineralressurser: <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/mineralressurser-industrimineral-naturstein-og-metaller/5a887d78-07ef-44c6-8941-cb8017c6328c>

¹⁶ GeoNorges kartkatalog: <https://kartkatalog.geonorge.no/>

er, eller kan bli, viktige. Ved forslag om ny arealbruk som kan påvirke forekomster, må det innhentes informasjon som gir et endelig beslutningsgrunnlag for om viktige ressurser blir berørt. Dersom kommunen går inn for arealbruk som påvirker områder med ressurser, bør kommunen i tillegg vurdere om det finnes relevante avbøtende tiltak.

Dersom nye arealer skal avsettes til råstoffutvinning bør det begrunnes ut fra et reelt behov for uttak av ressurser, som ikke kan erstattes på andre måter, for eksempel ved bruk av overskuddsmasser, eller utvidelse av eksisterende uttak.

Dersom det blir foreslått å etablere nye masseuttak, bør det følge en begrunnelse i konsekvensutredningen der det vurderes om avsetting av areal for råstoffutvinning er i tråd med Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning¹⁷.

Bestemmelser i arealdelen

I utformingen av bestemmelsene til ny arealdel bør kommunen vurdere:

- Videreføre krav om reguleringsplan i punkt 2.1 i gjeldende bestemmelser, for tiltak nevnt i pbl § 20-1 i områder avsatt til byggeformål. DMF vurderer at masseuttak normalt vil havne under § 20-1 bokstav a) anlegg eller k) vesentlig terrenginngrep. Kommunen bør vurdere om tiltak etter § 20-1 bokstav a) og k) skal ha reguleringsplan, uavhengig av formålet i kommuneplanens arealdel. DMF mener at masseuttak generelt bør ha reguleringsplan, siden dette skaper forutsigbarhet og bedre prosesser for alle berørte parter.
- Egne krav for regulering av areal avsatt til råstoffutvinning, for eksempel utredning av landskapsvirkninger, avbøtende tiltak underveis i drift av masseuttak og ønsket etterbruk. Uttaksdybde og -volum må begrunnes hvis dette skal fastsettes i bestemmelsene.
- Et generelt krav til sikring og skjerming av masseuttak. Kommunen må sørge for at det er satt av tilstrekkelig areal for oppføring, vedlikehold og tilsyn med sikrings- og skjermingstiltak.
- Retningslinjer tilknyttet bestemmelser for masseuttak:
  - Uttak av mineralske ressurser skal skje i henhold til mineralloven. Uttak over 500 m³ er meldepliktig, og uttak over 10 000 m³ krever driftskonsesjon etter mineralloven.
- Krav om massehånderingsplan for planer eller tiltak som genererer overskuddsmasser

Masseforvaltning

I planprogrammet peker kommunen på behov for areal til deponi av overskuddsmasser. Det vises til at manglende kontroll og dårlig tilgang til areal for deponi og mellomagring kan være en kilde til uforutsigbar, ulovlig eller forurensende massehåndtering. Dersom kommunen ønsker å åpne for mellomagring og massedeponi innenfor areal som er avsatt til råstoffutvinning, bør arealene avsettes til kombinert bebyggelse og anleggsformål. Da må det oppgis at arealene skal benyttes til masseuttak og mellomagring/massedeponi, ifølge veileder til kommuneplanens

---

¹⁷ SPR for klimatilpasning: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469>

arealdel¹⁸. Forutsetningen må være at massehånderingsvirksomheten ikke er til hinder for utnyttelse av ressursene som skal tas ut, og det må utformes bestemmelser som sikrer at ressursene tas ut før deponering.

Kommunen kan også vurdere om det er arealer i nærheten av områder med stort utbyggingspress som er egnet til mellomlagring eller deponering.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Lars Libach
seniorrådgiver

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Asker kommune

Katrineåsveien 20

3440 RØYKEN

---

¹⁸ Veileder til kommuneplanens arealdel:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/135bf8fa9f264d7b86700a7711863578/no/pdfs/h-2481-b-kommuneplanens-arealdel.pdf> (s. 74)

Til
ASKER KOMMUNE
SAMFUNNSUTVIKLING

Vår saksbehandler
Steinar Nilsen

Vår dato
30.08.2024

Vår referanse
2020/164-9/314

Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Tidligere dato

Tidligere referanse
2024/1574

Høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune

Det vises til høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune. Forsvarsbygg ivaretar Forsvarets arealbruksinteresser i saker som behandles etter Plan- og bygningsloven.

De nasjonale forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategiene og bidra til at planleggingen i fylker og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklingen. Forsvarets interesser framgår av forventningsdokumentets kapittel 6 Samfunnssikkerhet og beredskap pkt.64. *Forsvarets arealbehov sikres når dette er nødvendig for å ivareta landets forsvarsevne og for å følge opp nasjonale forsvarsplaner.*

Langtidsplan for Forsvaret 2025-2036 *Forsvarsloftet – for Norges trygghet* ble vedtatt av Stortinget 11.06.2024. Langtidsplanen vil gi en omfattende styrking av Forsvaret på bakgrunn av den alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen utløst av Russlands invasjon av Ukraina.

Langtidsplanen vil få betydning for regionen for følgende elementer

- Det skal anskaffes to langtrekkende luftvern for å kunne beskytte det sentrale østlandsområdet, inkludert hovedstadsområdet mot ballistiske missiler.
- Brigade Sør skal etableres som reservistbasert brigade. Den vil lokaliseres i Sør-Norge i tilknytning til eksisterende garnisoner på Østlandet. Brigaden vil kunne bidra til forsvar av sentrale nasjonale funksjoner i hovedstadsområdet, sikring av allierte mottaksområder og kunne brukes som en mobil reaksjonsstyrke.
- Heimevernet styrkes gjennom tilførsel av mer utstyr, mer trening og større volum. Antall soldater i både områdestrukturen og innsatsstyrkene i Heimevernet økes.

Langtidsplanen peker også på at krigen i Ukraina har vist at produksjonskapasiteten for forsvarsmateriell i Vesten er for liten. For å kunne opprettholde støtten til Ukraina og samtidig bygge opp egen beredskap og forsvarsevne, er Norge og andre vestlige land avhengige av økt produksjon i forsvarsindustrien. Det er også avgjørende for å øke Forsvarets utholdenhet, forsyningssikkerhet og beredskap. Den nasjonale forsvarsindustrien skal styrkes og det skal legges til rette for å øke produksjonskapasiteten. Dagens sikkerhetspolitiske situasjon viser hvor viktig det er å raskt kunne være i stand til å gjennomføre investeringer og bygge opp industriell kapasitet som understøtter Forsvarets virksomhet i krise og krig. I tilfeller hvor det er kritisk viktig med raske utrednings- og

beslutningsprosesser skal hensynet til Norges sikkerhet veie tungt.

Med hilsen

Bjørn Bergesen
Leder Arealplan
Eiendomsforvaltning
Forsvarsbygg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

ASKER KOMMUNE
Postboks 353
1372 ASKER

Dato: 30.08.2024
Saksref: 202409729-2
Deres ref.: 2024/1574-2
Side: 1 / 2

Vår saksbehandler: Marit Louise Lindholm
Telefon:
Mobil: +4790547150
E-post: marit.louise.lindholm@banenor.no

Asker kommune - Høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel - Bane NORs uttalelse

Vi viser til oversendelse datert 24.06.2024.

Bane NOR har ingen vesentlige merknader til selve planstrategien. Det legges opp til en rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel i planperioden. Høringen inkluderer også planprogram for både samfunnsdelen og arealdelen.

Samfunnsdelen er fra 2020 og intensjonen er å gjennomføre en enkel revisjon som oppdaterer analysene og handlingsdelen. Arealdelen er av nyere dato og ble vedtatt i 2023. Det legges opp til en forenklet revisjon av arealdelen som skal gi anledning til temadrøftinger, nødvendige utredninger og oppdateringer etter nye nasjonale og regionale føringer.

Slik vi leser planprogrammet skal revisjonen av kommuneplanen ta utgangspunkt i gjeldende arealstrategi samtidig som det skal gjennomføres en oppdatering av arealregnskap og analyser for langsiktig areal- og transportutvikling. En revisjon av arealstrategien basert på det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget, som denne revisjonen skal gjennomføre, bør vurderes. Arealstrategien er også et viktig verktøy for å knytte samfunnsdelen og arealdelen sammen.

Samfunnsdelen skal revideres først, før man reviderer arealdelen. Dette er fornuftig siden samfunnsdelen vil bli førende for arbeidet med arealdelen. Etersom vi nå gjennom denne høringen mottar varsel om oppstart av arealdelen, er vi usikre på om kommunen planlegger for en ny høring før offentlig ettersyn. Det er noe krevende å gi innspill til varsel om oppstart av kommuneplanens arealdel på dette tidspunktet, når man samtidig legger opp til denne faseinndelingen der samfunnsdelen rulleres først. Det er ikke tydelig definert hvor store endringer i gjeldende plan man skal gjennomføre. Vi ber kommunen legge opp til en god medvirkningsplan for det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
ass.sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Marit Louise Lindholm
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

ASKER KOMMUNE
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Vår dato: 30.08.2024

Vår ref.: 202411527-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2024/1574-2

Saksbehandler: Sigrid Johanne

Langsjøvold/ 22959701/sjl@nve.no

NVEs innspill til planstrategi 2024-2027 med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel - Asker kommune

Vi viser til oversendelse av 24.6.2024 der kommunen ber om innspill til planstrategi samt planprogram og varsel om oppstart av både kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Det skal gjøres en enkel og mindre revisjon av både samfunnsdelen og arealdelen.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl).

Våre merknader under er mest aktuelle som innspill til planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens arealdel. I tillegg vil flere av merknadene om å ta hensyn til endret klima, sørge for oppdatert kunnskap om natur og naturfarer mm, også være aktuelt for vurdering i arbeid med planstrategi og samfunnsdel.

Innledningsvis synes vi det er positivt at kommunen ønsker å oppdatere kommuneplanen og at behov for oppdatert kunnskap vektlegges.

Generelt om håndtering av naturfare i planer

Det er et viktig prinsipp at **avklaring av reell naturfare skal skje på siste plannivå.**

Klarest går dette frem i KMD (nå KDD) [H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling - regjeringen.no](#) side 12 hvor det heter: «Ved siste plannivå er det ikke mulig å skyve nærmere avklaring av reell fare til byggesaken ved å sette vilkår for å innvilge byggesøknad. Kravet til ROS-analyse i lovens §4-3 vil da ikke være oppfylt.» Det

betyr at **dersom arealdelen åpner for bebyggelse uten å gå veien om reguleringsplan, så må reell fare avklares i arbeidet med arealdelen.**

Asker kommune må unngå å legge til rette for spredt utbygging av bolig, fritidsbolig eller næring i LNFR-områder i potensielt fareutsatte områder uten at det er *plankrav* til området eller *reell fare er avklart*, jf. [Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder \(LNFR-områder\) - regjeringen.no](http://regjeringen.no).

Kartlegg areal som er utsatt for potensiell naturfare

Som Asker kommune er kjent med, er hensynsoner et svært godt virkemiddel for å synliggjøre ulike hensyn som dere må ivareta i videre planlegging og saksbehandling. Hensynsonene, og bestemmelser/retningslinjer tilknyttet dem, kan gå på tvers av arealbruksformål, på tvers av eksisterende og framtidig bruk, og på tvers av regulerte og ikke regulerte areal. Ved å bruke Hensynsone Fareområder (§ 11-8a/ (H310, H320)) gir pbl. dere hjemmel til å gi bestemmelser tilknyttet sonen som dere ikke har mulighet til å gi til det enkelte arealbruksformål på kommuneplannivå.

NVE oppfordrer til videreføring og/eller videreutvikling av naturfarehensynssonene basert på ny/oppdatert kunnskap. Særlig legger vi vekt på at dere gjør dette i eksisterende og framtidige byggeområder. Til hensynsonene må dere videreføre, men også forbedre og presisere, bestemmelser med enten byggeforbud, eller krav om nærmere vurdering av faren i alle plan- og byggesaker. Vårt generelle råd er å styre ny bebyggelse til områder uten naturfare.

[NVE retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplanar](#) gir nærmere oversikt over hvordan flom, erosjon og skred kan utgjøre en fare. Under «Nyttige verktøy fra NVE» på nettsida [Arealplanlegging - NVE](#) ligger veiledere som viser hvordan fare for flom, overvann, kvikkleireskred og skred i bratt terreng bør utredes og innarbeides i kommuneplanens arealdel.

Benytt best mulig kunnskap om naturfare i planleggingen

Det er viktig at dere benytter best mulig kunnskap om naturfare i planleggingen. Der hvor det er kartlagt faresoner for skred, er utarbeidet flomsonekart i kommunen, eller hvor kommunen har annen konkret kunnskap om farer som kan etterprøves, kan denne kunnskapen benyttes istedenfor de landsdekkende aktsomhetskartene i de aktuelle områdene.

Kommunen kan søke NVE om [økonomisk støtte](#) til kartlegging av naturfare. Støtten til kartlegging gjelder områder der det i dag finnes eksisterende bebyggelse.

Hvordan kartlegge naturfare?

Skredfare i bratt terreng

[NVE Atlas](#) viser aktsomhetsområder for skred i bratt terreng (snøskred, steinsprang og jord- og flomskred). Sikkerhet mot skred må utredes senest på detaljreguleringsplannivå jf.

TEK17 kapittel 7. Vi forutsetter imidlertid at en også i forbindelse med ROS-analysen til kommunedelplanen som minimum vurderer potensielle fareområder for nye, planlagte byggeområder. Vi anbefaler at det også gjøres for eksisterende byggeområder. Dersom dette er en aktuell problemstilling, anbefaler vi å bruke NVEs veileder for utredning av sikkerhet mot skred i bratt terreng: [NVE veileder - Sikkerhet mot skred i bratt terreng - Kartlegging av skredfare i reguleringsplan og byggesak](#).

Kvikkleire

I Asker kommune er det noen kjente område med kvikkleire og større områder som ligger innenfor NVEs aktsomhetskart for kvikkleireskred.

Vi anbefaler at dere styrer arealbruken, slik at dere unngår å åpne for nye byggetiltak i områder med kartlagte kvikkleiresoner eller mulig fare for kvikkleireskred. Bruk hensynssoner (H310) for å markere områder som kan være utsatt for kvikkleireskredfare, og gi bestemmelser som sørger for at sikkerhet mot kvikkleire er tilstrekkelig vurdert og ivaretatt senest på siste plannivå. På reguleringsplannivå anbefaler vi at sikkerhet mot skred utredes i samsvar med [NVE Veileder 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred](#).

Hensynssoner:

- Der det finnes kartlagte faresoner for kvikkleire avmerkes faresonene som hensynssoner. Grunnlaget for hensynssonene må komme frem.
- For øvrige områder under marin grense anbefaler NVE at kommunen bruker aktsomhetskart for kvikkleireskred i 2024. Se mer informasjon i NVEs [kartbaserte veileder](#) for kommuneplan, [nettsida](#) om kartet og webinar om NVEs naturfareseminar om aktsomhetskart for kvikkleireskred [NVEs naturfarewebinar](#).

Et alternativ til å bruke aktsomhetskartet som utgangspunkt for å avmerke hensynssoner kan være å gi generelle bestemmelser for alle områder under marin grense som sørger for at gjeldende krav til sikkerhet blir ivaretatt. Marin grense avmerkes da i plankartet.

I [NVE Veileder 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred](#) finner dere en prosedyre som skildrer hvordan dere kan identifisere og begrense kvikkleireområder i arealplansaker. Desto lenger ut i prosedyren dere går, dess mer areal kan dere friskmelde. Areal som ikke er friskmeldt i samsvar med prosedyren sin del 1 (steg 1-3) er å se på som aktsomhetsområde for områdeskred av kvikkleire.

Flomfare og erosjon

Økende og mer intensiv nedbør i framtida vil, særlig for de små, bratte vassdragene, innebære potensielle for skadeflom. Disse vassdragene er i liten grad vurdert med tanke på flomfare og en liten sildrebekk kan ved store nedbørsmengder i løpet av kort tid kunne bli forvandlet til en stor flomelv med betydelig skadepotensiale. Det er derfor viktig med tilstrekkelig bred byggegrense mot vassdrag. Dette vil oftest bidra til å unngå skadeflom. Veilederen [NVE veileder 3/2015 Flaumfare langs bekker](#) gir råd om hvordan dere kan identifisere og kartlegge flomutsatte områder langs bekker. Dersom dere på en enkel måte skal gjøre konkrete vurderinger av maksimal vannstandstiging i utbyggingsområde langs vassdrag kan dere benytte formelen i pkt.1 s. 13 i veilederen.

Vi har de senere årene sett en økende tendens til at utbyggere ønsker å bygge i kort avstand til sjø og vassdrag. Dette, sammen med økt og hyppigere nedbør og varmere klima, har medført økende skader på bygningsmasse og infrastruktur.

Aktsomhetskart for flomfare i NVE Atlas er et godt utgangspunkt for å kartlegge potensiell flomfare for områder hvor kommunedelplanen åpner for ny bebyggelse. Potensiell flomfare må vurderes i forbindelse med ROS/KU for nye byggeområder. Areal som er flomutsatt, uavhengig av arealformål, skal avmerkes som hensynssone H320 og tilknyttes bestemmelser som forbyr eller setter vilkår for tiltak. Planbestemmelsene må sikre at tilstrekkelig sikkerhet mot flomfare, i henhold til sikkerhetskravene i TEK17, kapittel 7 ivaretas senest på siste plannivå.

En helhetlig forståelse av vannets kretsløp og hvordan dette påvirkes av tiltak, er avgjørende for å få til en trygg utbygging. Dette er spesielt viktig ved fortetting og transformasjon av areal. Her må elver, bekker og overvann kartlegges og gis nok plass før arealene utvikles.

Overvann

Det er et politisk ønske om mer effektiv arealbruk i form av fortetting. Samtidig ser vi en økende trend mot at befolkningen i større grad flytter inn til byer, tettsteder og kommunesentra. Dette bidrar til økende andeler med tette flater i form av asfalt, belegningsstein, takflater etc. Dette, kombinert med økende og mer intensiv nedbør, vil for mange tettsteder innebære økte utfordringer med tanke på overvannshåndteringen med potensiale for store materielle skader.

Det er derfor viktig allerede på **overordnet plannivå**, og i tidlig planfase, å ha en høy bevissthet rundt hvilke arealer som er best egnet til infiltrering og fordøyning av overvann, hvilke arealer som kan sikre trygg bortledning av overflatevann og hvilke arealer som er best egnet til å bygge på. En vurdering av hvordan overvannet skal håndteres for å unngå skader, herunder areal for flomveger, må være en naturlig del av planforslaget.

Overvannshåndtering bør i størst mulig grad skje ved å ivareta de naturlige arealene vannet renner på. Valg av naturbaserte løsninger er i tråd med [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - Lovdata](#). Vi anbefaler å videreutvikle bestemmelser til kommuneplanen som ivaretar dette, noe som gir forutsigbarhet for både kommunen selv, tiltakshavere og regionale aktører. Valg av åpne løsninger kan i tillegg til sikkerhet mot fare og skade, gi positive tilskudd til lokalmiljøet gjennom for eksempel etablering av vannspeil, åpne vannspeil, grøntområder etc. Med en økende grad av små tomtearealer med høy utnyttelse er det imidlertid viktig å være oppmerksom på at disse løsningene kan være plasskrevende og kan innebære at det må benyttes arealer også utenfor regulerte arealer.

Det er viktig å se håndteringen av overvannet i sammenheng med nedbørsfeltet som helhet, og at hensynet til flomfare sees i sammenheng med lokal overvannshåndtering. Kommunen bør forsikre seg om at både resipient (vassdrag, vann eller sjø) og VA-

infrastruktur har tilstrekkelig kapasitet før nye byggeområder planlegges. Ved store nedbørhendelser kan ikke VA-nettet alene forventes å ha tilstrekkelig kapasitet til å håndtere overvannet. Det er derfor viktig at overvannets avrenning på overflaten (dreneringslinjer), bekker og elver legges som premiss i planleggingen.

Områder som kan være utsatt for flom og oversvømmelse fra overvann bør avsettes som hensynssone fare, jf. pbl. §§ 4-3 og 11-8 a).

Se mer informasjon både om flom og overvann i NVEs [kartbaserte veileder](#) for kommuneplan, i de to veilederne [NVE Veileder 2/2023: Kartlegging av fare fra overvann](#) og [NVE Veileder 4/2022: Rettleiar for handtering av overvatn i arealplanar : korleis ta omsyn til vassmengder?](#) hvor spesielt kapittel 4.2, 4.3 og 4.4 handler om overvann i planstrategi, planprogram og kommuneplan. Se også webinar om NVEs naturfareseminar om overvann [NVEs naturfarewebinar](#).

Klimaendringer

Klimaprofil for Akershus ligger på [Klimaservicesenter](#). Regjeringen forventer både i [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027](#) og i [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - Lovdata](#) at klimatilpasning skal være en viktig premiss for kommunenes planlegging etter plan- og bygningsloven. Vi forventer at kommuneplanen benyttes som et sentralt redskap for å unngå å bygge seg inn i klima- og naturfareproblemer. Ny kunnskap om klimaendringer og naturfare må også innebære en vurdering av hvorvidt eksisterende byggeområder har en nødvendig klimarobusthet.

Gjør rede for konsekvenser for allmenne interesser i vassdrag

Norge har en unik vassdragsnatur og vassdragene våre er svært viktig både med hensyn til landskap, opplevelse, friluftsliv og biologisk mangfold.

Asker kommune bør videreutvikle krav om byggegrense langs vassdrag. Ivaretagelse av kantsoner mot vassdragene er avgjørende for å ivareta den unike vassdragsnaturen. Det er et krav i pbl. § 1-8 at kommunen vurderer å fastsette en byggegrense mot vassdrag på inntil 100 meter for «områder langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser eller vassdragets kapasitet». Kommuneplanen bør videreføre eventuelt videreutvikle den fastsatte byggegrense mot vassdragene.

Kommunen bør videreføre og eventuelt videreutvikle bestemmelsen om krav om opprettholdelse av et naturlig vegetasjonsbelte (kantsoner) langs bredden av alle vassdrag med årssikker vannføring i tråd med kravene i vannressursloven § 11 og [NVEs veileder 2/2019 Kantvegetasjon langs vassdrag](#).

Kommunen bør ha krav om at åpne bekker skal opprettholdes og at ved nye tiltak eller planer skal det vurderes om lukka bekker kan gjenåpnes. Dette er i tråd med de [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - Lovdata](#). Disse retningslinjene skal legges til grunn i kommunal, regional og statlig planlegging etter plan-

og bygningsloven samt i enkeltvedtak. I planretningslinjene frarådes det å lukke vassdrag, og det må begrunnes hvorfor en eventuelt ikke vil benytte åpne, naturbaserte løsninger. Det at bekker renner åpent har mange fordeler. De er viktige vilttrekk gjennom ellers åpne landskap. De gir opphold til både pattedyr, fugler og insekter samt at de ofte innehar et rikt plantemangfold. Planter i og langs bekker samt sollys bidrar også til å rense vannet i åpne bekker.

Hvordan ta hensyn til vassdrags- og energianlegg i planen?

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for mange viktige samfunnsoppgaver og funksjoner. Overføringsnettene ivaretar en av de grunnleggende funksjonene i kraftforsyningen og er å anse som sentral infrastruktur. Det er derfor viktig at det i arealplanleggingen tas tilstrekkelig hensyn til eksisterende anlegg for overføring og produksjon av elektrisk energi.

Eksisterende og vedtatte høyspentlinjer skal framgå av plankartet som hensynssoner (§ 11-8 d/H740). Kommunen bør også ta hensyn til eventuelle planlagte nye kraftledninger eller oppgradering av eksisterende kraftledninger i området. Kommunen bør ta tidlig kontakt med Statnett og lokale nettselskap for dialog og oppdatert data.

Mindre kraftledningsanlegg innenfor områdekonsesjonene, faller innenfor virkeområdet til plan- og bygningsloven og kan avmerkes i plankartet som teknisk infrastruktur etter plan- og bygningsloven § 11-7 nr. 2.

Reguleringsmagasin bør markeres i plankartet som hensynssone/område som er båndlagt etter vassdragslovgivningen (uten tidsavgrensning), med formål *Reguleringsmagasin* (pbl. § 11-8 d). Anlegg for produksjon av energi bør avmerkes som område for *Bebyggelse og anlegg*. Data om vassdrags- og energianlegg er tilgjengelig på NVE Atlas.

Generelle råd og veiledningsmaterieell fra NVE

For å få en fullstendig oversikt over hvordan dere kan ta hensyn til våre tema i kommuneplanen anbefaler vi dere å bruke våre [internettsider for arealplanlegging](#). Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå. Vi vil særlig vise til siden [Kommuneplan - NVE](#) der det blant annet ligger en [kartbasert veileder for kommuneplan](#). Veilederen leder dere gjennom alle våre fagområder, og gir dere verktøy og innspill til planarbeidet. Vi viser også til [NVE Veileder 2/2017: Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging: grunnlag for innsigelse](#). Her er det klargjort hva som skal til for at NVEs interesser skal være tilstrekkelig ivaretatt i arealplaner etter plan- og bygningsloven.

I tillegg til kartlegging kan kommunen søke NVE om [økonomisk støtte](#) til sikring mot naturfare, samt miljøtiltak for forringede vassdrag. Støtten til sikring gjelder områder der det i dag finnes eksisterende bebyggelse.

På nettsida [NVEs naturfarewebinar](#) finner dere i tillegg til webinar nevnt tidligere i brevet, et webinar om flom og skred i kommuneplaner. Nettsiden oppdateres når nye webinar kommer.

NVEs oppfølging av planarbeidet

I planforslaget må det ved offentlig ettersyn gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE. Vi ber om at alle plandokumenter blir sendt elektronisk.

NVE har erfaring med at det er nyttig med dialog mellom kommunen og oss i forkant av høringen av kommuneplanen. Vi oppfordrer dere derfor til å ta kontakt. Det samme må dere gjøre dersom dere har spørsmål til vårt innspill eller til faglige råd i dette brevet.

Med hilsen

Øyvind Leirset
Seksjonssjef

Sigrid Johanne Langsjøvold
Seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:
ASKER KOMMUNE

Kopimottakere:
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Asker kommune
Knud Askers vei 24
1383 ASKER

Deres ref:
Vår ref: 2024/140994
Dato: 30.08.2024
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

INNSPILL TIL HØRING AV NY PLANSTRATEGI MED PLANPROGRAM OG VARSEL OM OPPSTART AV REVISJON AV KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL OG AREALDEL FOR ASKER KOMMUNE

Vi viser til høring av ny planstrategi og revisjon av Kommuneplanens samfunnsdel, mottatt 24.juni.2024, ref. deres saks nr. 2024/1574-2.

VÅRE INNSPILL TIL PLANSTRATEGIEN

Mattilsynets forventninger til drikkevann, planter og akvakultur

Mattilsynet forventer at nasjonale føringer som skal ivareta viktige interesser knyttet til drikkevann, planter og akvakultur blir fulgt opp i planprosessen. (For planter og akvakultur se under regjeringens forventninger)

Mattilsynet forventer også at nasjonale føringer, regionale planer og lokale bestemmelser som beskytter drikkevann og drikkevannskilder følges opp av kommunen og ivaretas i videre planprosesser i kommunen. Det er viktig at planer er tilstrekkelig oppdatert og møter fremtidens behov.

Drikkevann er kritisk infrastruktur, og må derfor håndteres deretter. Vi forventer at dere går gjennom følgende planer for å se om de er oppdatert etter de nye nasjonale føringene.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommunen skal ta drikkevannsforsyningene med i vurdering av samfunnstryggheten i samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. Her viser vi til nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 og nye nasjonale mål for vann og helse. Kommunens utfordringer knyttet til vannforsyningen bør gjenspeiles i samfunnsdelen. Dette kan for eksempel være leveringssikkerhet, små private vannforsyninger, fritidsbebyggelse mm.

Arealstrategi

Kommunen skal sikre drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp. Arealer for etablering av for eksempel vindkraft/solkraft må ikke komme i konflikt med arealer som er avsatt til beskyttelse av nedslagsfelt og vanntilsigsområder til disse.

Vi er fornøyde med at dere har en langsiktig arealstrategi der det kommer frem at utviklingen av Asker skal tilpasses kommunens kapasitet på teknisk infrastruktur som vann og avløp.

Kommuneplanens arealdel (KPA)

Dere skal vurdere behovet for å revidere denne i kommende planperiode basert på eventuelle behov og nye føringer for å sikre innbyggerne trygt drikkevann. Kommunen skal sammen med vannverkene vurdere behov for beskyttelse av råvannskilde med tilsigsområder gjennom hensynssoner med tilhørende bestemmelser. Her er det kommunen i samarbeide med de konkrete vannverk som må vurdere hvilken beskyttelse som er nødvendig for å sikre råvannskildene og for å oppnå trygt og nok drikkevann ut til abonnentene.

Beredskap/ROS

Kommunens overordnede risiko og sårbarhetsanalyser (ROS) skal ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen.

Som følge av ny kunnskap om risiko- og sårbarhetsforhold, som klimaendringer, vindkraft, PFAS, terror og sabotasje, eller andre forhold som det ikke har vært tilstrekkelig kunnskap om, kan det være behov for å revidere gjeldene arealplaner i kommunen. Ved revisjon av disse dokumentene er det viktig å vurdere om vannverkets beredskap/ROS skal inngå i arbeidet. Hovedplan for vannforsyning bør også inngå i arbeidet.

Hovedplan for vannforsyning (avløp og vannmiljø)

Det er viktig at det foreligger oppdaterte helhetlige vann- og avløpsplaner som dekker hele kommunen. Gjennom den overordnede planen skal kommunen ta stilling til behovet for nye eller oppdaterte tiltaksplaner for fornyelse av ledningsnett, sanering, reduksjon av lekkasje med mer. Det anbefales å utarbeide denne type planer som en kommunedelplan fremfor temaplan. Da gjelder plan- og bygningslovens bestemmelser om saksbehandling, høring og rullering.

Dere har en temaplan vann og vannmiljø som er fra 08.mars 2022. Etter at denne planen var vedtatt, er det kommet nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 -2027 men også nye nasjonale mål for vann og helse (se mer om dette lenger ned i dokumentet).

MATTILSYNETS INVOLVERING

Mattilsynet er høringsinstans i plansaker og skal bidra til at kommunens samfunnsplanlegging ivaretar nasjonale og regionale interesser innenfor områdene drikkevann, plantehelse, fiskehelse/fiskevelferd og dyrehelse/dyrevelferd

Vi ser at noen av de planene som skal revideres i kommende periode angår våre myndighetsområder. Ved å få disse planene til høring vil vi bli gitt muligheten til å komme med innspill til planarbeidet når det gjelder blant annet drikkevannsforsyning og beskyttelse av vannforekomster, både de som i dag benyttes til uttak av drikkevann, samt de som kan tenkes å ha en verdi som fremtidige drikkevannskilder.

Relevant regelverk, Nasjonale mål og regjeringens forventninger

- Kommunen skal i samsvar med folkehelseloven kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk, jf. § 26 i drikkevannsforskriften.

Nasjonale mål

• I 2024 ble nye nasjonale mål for vann og helse vedtatt av regjeringen, sammen med en ny gjennomføringsplan. Protokollen har konkrete mål som skal ivaretas spesielt for å sikre vannforsyninger gjennom tiltak i planer. Herunder er mål om at alle skal ha tilgang til drikkevann, og da fortrinnsvis fra et vannforsyningssystem. I Norge er det mange tusen privateide enkeltvannforsyninger og små vannforsyningssystemer som forsyner husstander og fritidseiendommer. Driften og kunnskapen om drikkevann varierer sterkt, og de færreste enkeltvannforsyningene har vannbehandling, noe som kan utfordre tilgangen til trygt og nok drikke.

I plan- og beredskapssammenheng vil vi spesielt trekke frem følgende nasjonale mål på drikkevannsområdet:

- Mål nr 4- Alle vannforekomster med uttak av drikkevann skal være beskyttet mot forurensing
- Mål nr. 5 - Kommunal samfunnsplanlegging skal sikre innbyggerne trygt drikkevann og drikkevannshensyn skal ivaretas i arealplanleggingen
- Mål nr. 6 - Kommunen skal ha helhetlige planer og tiltak som ser vann, avløp og arealbruk i sammenheng
- Mål nr. 11 - Kommunens overordnede risiko og sårbarhetsanalyser skal ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen
- Mål nr. 12 - Kommunens beredskapsplanverk skal sikre alternativ drikkevannsforsyning for alle, om nødvendig gjennom samarbeid

Dere finner målene her: [Nasjonale mål for vann og helse med gjennomføringsplan \(regjeringen.no\)](#) (basert på FNs bærekraftsmål, særlig nr. 6 med delmål, for å sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til trygt drikkevann)

Regjeringens forventninger

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 -2027- punkt 6.4 omhandler rent og trygt drikkevann. Her kommer det frem at: «Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er derfor en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser. Dette kan også bidra til å redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann.»

Det står også at kommunen skal ta drikkevannsforsyningene med i vurdering av samfunnstrygghet i samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. Forventningene finner dere her: [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027.](#)

Av de nasjonale forventningene vil vi spesielt kommentere følgende forventningspunkt for sektorområdet til Mattilsynet

Akvakultur (vet ikke om dette punktet er relevant for dere)

- Forventningspunkt 35. «*Det settes av tilstrekkelige og egnede nye arealer for akvakultur gjennom oppdaterte regionale og kommunale planer for kystområdene, som også kan omfatte utvikling av akvakultur utenfor kysten og landbasert akvakultur. Planene ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.*»

Plantehelse

- Forventningspunkt 44. «*Helhetlig masseforvaltning avklares i regionale og kommunale planer. Planer for større bygge- og anleggsarbeider avklarer*

hvordan overskuddsmasser skal disponeres og hvordan nødvendig areal til håndteringen skal sikres. Muligheten for ombruk og materialgjenvinning vurderes, og massebalanse bør tilstrebes.»

Drikkevann

- Forventningspunkt 61. «*Samfunns- og arealplanleggingen samordnes med planlegging av vannforsyning og avløp, herunder overvannshåndtering og vurdering av naturbaserte løsninger.»*
- Forventningspunkt 71. «*Kommunens drikkevannsforsyning skal inngå i vurderingen av samfunnssikkerhet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Drikkevannskilder tas hensyn til og sikres i planlegging, blant annet for å redusere behovet for vannrensing».*

Vi ønsker å uttale oss også senere i planprosessen.

Med hilsen

Bjørg Voje Heieren

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG
AKERSHUS AVD DRAMMEN

Postboks 1502 MOSS
325

Samfunnsutvikling
Knud Askers vei 24
1383 ASKER

Vår ref.: 2024/39312-7

Deres ref.: 2024/1574-2

Dato: 31.08.2024

Asker kommune - Planstrategi med planprogram - Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel - Uttalelse til varsel

Vi viser til brev datert 24.06.2024 fra Asker kommune som gjelder offentlig ettersyn av *Forslag til planstrategi for Asker kommune 2024 – 2027*. Samtidig varsler kommunen oppstart av arbeidet med en enkel revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Planstrategi - Plan og bygningsloven §10-1 slår fast at kommunen skal utarbeide en kommunal planstrategi ved inngangen av hver ny valgperiode og vedtas senest ett år etter kommunestyrets konstituering. Hensikten er at det nye kommunestyret skal prioritere planoppgavene som bør startes opp eller videreføres for å oppnå ønsket utvikling i kommunen.

Planprogram - I henhold til plan- og bygningsloven § 4.1 skal kommunen utarbeide et planprogram som grunnlag for arbeidet med kommuneplanen. Planprogrammet beskriver hvordan arbeidet med kommuneplanen skal gjennomføres. Før oppstart av arbeidet med samfunnsdelen og arealdelen, må det derfor lages et planprogram i tråd med loven. Forslaget til planprogrammet inkluderer en beskrivelse av rammene for arbeidet, prioriterte utredningstemaer, medvirkningsopplegg og en fremdriftsplan.

Fylkeskommunens rolle

Fylkeskommunen skal bidra til og sørge for at nasjonale og regionale føringer blir fulgt opp i alt planarbeid. Vi uttaler oss til planarbeidet som regional planmyndighet, forvalter av fylkesvei, forvalter av innlandsfisk, fagmyndighet for kulturminnevern, forvalter av miljøvern hensyn og utøvende myndighet etter vannforskriften.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi og planprogram innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner.

Akershus fylkeskommune har følgende innspill til forslag til planstrategi og planprogram for Asker kommune:

PKKM plan

Postadresse: Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO

Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

Telefon: 22 05 50 00

E-post: post@afk.no

Internett: www.afk.no

Org.nr.: 930580783

Generelt om saksdokumentene

Forslag til planstrategi for Asker kommune 2024 – 2027 og planprogram er oversiktlig og omtaler viktig utfordringer og muligheter for kommunen framover. Asker kommune har lenge vært kjent for å lage planstrategier og planprogram av høy kvalitet og fortsetter denne trenden. Planstrategien og planprogrammet danner et godt overordnet bilde av kommunens situasjon, ved å beskrive utfordringer og utviklingstrekk som kommunen står ovenfor de kommende årene. Planstrategien gir kommunen et godt utgangspunkt for deres videre planarbeid. Tilhørende kunnskapsgrunnlag er grundig og godt presentert.

Akershus fylkeskommune synes planprogrammet beskriver utfordringer og temaer som er viktige å utrede når kommunen skal revidere kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Fylkeskommunen synes det er positivt at kommunen skal gjennomføre en evaluering av gjeldende kommuneplan og de rammer kommuneplanen gir for utvikling i innværende periode før kommunen starter opp arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel.

Klima

Akershus skal være et klimapolitisk foregangsfylke, og fylkeskommunen skal bidra til å bekjempe klimaendringene, og til å bevare og bruke naturen og fjorden, på en bærekraftig måte. Akershus fylkeskommune skal bidra til at Norge oppfyller sine internasjonale forpliktelser i Naturavtalen, Parisavtalen og klimaavtalen med EU fra 2019. Dette inkluderer mål om å oppnå fossilfri virksomhet innen 2028, og å redusere utslippene med 80 % innen 2030, målt mot 2016-nivåer.

Det er positivt å lese at planstrategien legger bærekraftsmålene til grunn for arbeidet og fylkeskommunen vurderer Asker kommune som ambisiøs med stort fokus på klima.

Målet om å være en klimaklok kommune støtter opp under dette, men vi understreker at for at en slik målsetting skal ha reell verdi, må den også gjenspeiles i kommuneplanens arealdel. I det videre planarbeidet er det ønskelig at kommunen baserer seg på målene fastsatt av Akershus fylkeskommune i Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus.

Fylkeskommunen anbefaler at kommunen legger frem satsingsområder som tar for seg klima og omstillingen til lavutslippssamfunnet i 2050 med energiomstilling og sirkulær økonomi som to hovedstrategier, i satsingsområder for kommunestyreperioden. Dette er i tråd med Klimautvalgets NOU "Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050".

Natur og areal

Vi har en pågående naturkrise globalt og nasjonalt. Tap av naturmangfold er den største miljøutfordringen verden står ovenfor, sammen med klimaendringene. FNs naturpanel slår fast at vår arealbruk er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet og biosfæren. Gjennom FNs naturavtale vedtatt desember 2022, har Norge forpliktet seg til å stanse og reversere tap av natur, og gi oss mer natur innen 2030. Dette forplikter også kommunene.

Klima- og naturutfordringer framheves i planstrategien til Asker som de største utfordringene samfunnet står ovenfor. Asker kommune skal aktivt bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. Asker skal være i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner. Asker er en av kommunene i Norge med rikest naturmangfold, og med dette mangfoldet følger et stort ansvar. Det er viktig at Asker kommune framover følger opp og forsterker nylig vedtatte Temaplan for naturmangfold (2023-2035).

Akershus fylkeskommune er i gang med å utarbeide et regionalt kartbasert arealregnskap sammen med Buskerud og Østfold fylkeskommuner. En første versjon ble lansert våren 2023. Arealregnskapet gir et helhetlig bilde av de verdier og hensyn som bør ligge til grunn for arealforvaltningen og tar inn over seg konflikter mellom nedbygging av areal og andre formål.

Fylkeskommunen har som mål at arealregnskapet skal gi oversikt over viktige naturverdier og jordbruksareal, kunne brukes i fylkeskommunal og kommunal planlegging for bærekraftig forvaltning, og gi et verktøy for å overvåke endringer i arealbruk over tid.

Asker kommune er pilotkommune for arealregnskapsprosjektet i fylkeskommunen. Som en del av arealregnskapsprosjektet gjennomfører vi nå arealanalyser for alle kommunene, for bedre oversikt over blant annet arealreserver. Vi er i dialog med Asker om dette.

I temaplan for naturmangfold er det vedtatt at Asker skal føre arealregnskap og arbeide for å oppnå arealnøytralitet. I den sammenhengen kan det være nyttig å se til Nordre Follo kommune, som har nedfelt arealnøytralitet på en god måte i planbestemmelser til arealdelen av kommuneplanen.

Vannmiljø

Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027, med tilhørende planretningslinjer, legger føringer for forvaltningen av vannet vårt. Vannet er delt inn i vannforekomster med konkrete miljømål fastsatt i vannforvaltningsplanen, i tråd med Vannforskriftens §§ 4-7. Det generelle målet er at alle vannforekomstene minst skal ha god økologisk og kjemisk tilstand, at dagens tilstand ikke skal forringes og, dersom tilstanden er dårligere enn god tilstand, skal det gjøres tiltak for å forbedre tilstanden.

Det må sikres at kommunen har gode planer for å sikre måloppnåelse i samsvar med den regionale vannforvaltningsplanen. Alt planarbeid må utrede hvilken effekt planen vil ha på miljøtilstanden i berørte vannforekomster, og om det vil ha konsekvenser for oppnåelsen av miljømålene.

Friluftsliv

Fylkeskommunen er opptatt av at kommunene har gode og oppdaterte kunnskapsgrunnlag om friluftslivet i egen kommune, for å kunne ivareta dette i all kommunal planlegging. Det er særlig tre datasett i det offentlige kartgrunnet, som er viktige for friluftsliv:

- Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder
- Turrutedatabasen – skiltede og merkede turruter
- Tilgjengelighet i friluft – kartlegging av universell utforming i friluftslivsområder

Asker kommune ferdigstilte kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i 2017/2018. Friluftslivsområdene kan ha fått endret bruk og verdi, som følge av blant annet utbygginger og befolkningsvekst i tilknytning til viktige nærturområder. Det kan også være relevant å kartlegge friluftslivsområder tettere på boligfeltene i enkelte områder, slik at også viktige innfallsporter til de sammenhengende friluftslivsområdene blir synliggjort. Fylkeskommunen vurderer derfor at det vil være behov for å revidere og oppdatere dette kunnskapsgrunnlaget i løpet av planperioden. Friluftslivskartleggingen bør inngå som kunnskapsgrunnlag ved revidering av kommuneplanens arealdel og konsekvensutredninger. Dette er også relevant kunnskapsgrunnlag knyttet til arealregnskap og arealnøytralitet, som også bør bidra til å unngå bit-for-bit nedbygging i viktige friluftslivsområder.

Asker kommune har utarbeidet en handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer, som var på høring i februar. Denne planen gir et svært godt grunnlag for å ivareta og utvikle turruter for friluftsliv i kommunen framover. Det er viktig at handlingsplanen også følges opp i forbindelse med både kommuneplanens arealdel, økonomiplan og handlingsprogram. Oversikt over eksisterende og planlagte turruter og ferdselsårer bør synliggjøres og brukes som kunnskapsgrunnlag i tilknytning til arealplanen. Handlingsprogrammet har en naturlig kobling til kommunedelplan for idrett og friluftsliv og prioriteringsliste for anlegg.

Asker preges av en lang kystlinje og ivaretagelse av allmennhetens tilgang til strandsonen er et særlig ansvar som kommunen må ivareta. Fylkeskommunen er positiv til at strandsonen er fremhevet som eget kapittel i planstrategien. Det bør også fremheves i kapittelet om fritidsbebyggelse at bærekraftig videreutvikling av hytteområdene også bør innebære at tilgang til natur- og friluftslivsområder og ferdselsårer blir ivaretatt.

Statsforvalteren har utarbeidet et kunnskapsgrunnlag om kommunenes dispensasjonspraksis i strandsonen langs Oslofjorden; [Bedre kunnskapsgrunnlag om kommunenes dispensasjonspraksis i strandsonen](#) publisert 05.06.2024. Her kommer det tydelig frem at antall dispensasjonssøknader i strandsonen i Asker kommune er svært høyt. Det er ingen som har krav på å få dispensasjon og det skal ikke være gjengs å fravike lov eller gjeldende planer uten at dette både er grundig og faglig begrunnet. Akershus fylkeskommune forventer et søkelys fra kommunens side på hvordan man kan redusere det høye antallet søknader.

Idrett, mangfold og folkehelse

Universell utforming

Det er avgjørende å tydeliggjøre og konkretisere utfordringene knyttet til universell utforming allerede i planstrategien. Dette vil tillate både fylkeskommunen og kommunen å arbeide målrettet med å løse disse utfordringene gjennom god og systematisk planlegging. For å imøtekomme demografiske utfordringer knyttet til inkludering og den økende

eldrebefolkningen, vil plandokumentet også dra nytte av rapporten «*Universell utforming i kommunal planlegging – utfordringer, prinsipper og tiltak 2023*» av Universell Utforming AS.

I kapittel 8.1 av rapporten presenteres relevante vurderinger for universell utforming. Disse vurderingene kan tjene som grunnlag for refleksjon og veiledning i utformingen av planstrategien. Planlegging som tar hensyn til universell utforming, legger grunnlaget for et aldersvennlig samfunn og er en forutsetning for å nå flere av FNs bærekraftsmål. Spesielt i kapittel 6.2 fremheves planleggingsprinsipper som legger til rette for universelt utformede i omgivelser. Dette bidrar til velfungerende lokalsamfunn og trivelige bomiljøer.

Inkludering

Det er avgjørende å inkludere både barn, unge og voksne i målgruppen for inkluderingsarbeidet i kommunen. Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv utgjør viktige arenaer i samfunnet for deltakelse for både voksne og barn, både med tanke på forebyggende helse og sosial inkludering.

Deltakelse spiller en sentral rolle for inkludering av ulike grupper på flere måter. I tillegg til å styrke fysisk helse, gir disse aktivitetene gode muligheter for språktrening, mestring, etablering av likeverdige og trygge relasjoner, samt muligheten til å bli kjent med personer og bidra til å bli en del av nærmiljøet med egne ressurser. Det bidrar også til gjensidig utveksling av kunnskap om kultur, samfunn og styresett, nettverksbygging og referanser, som er viktige faktorer for en god inngang til skole og arbeidsliv. Vi vet blant annet at barn og unge med innvandrerbakgrunn deltar i større grad når foreldrene er trygge på at det er et godt miljø for dem.

Idrett, fysisk aktivitet og anleggsutvikling

Det er viktig at kommunen har gode planer for idrett og fysisk aktivitet. Dette danner grunnlaget for godt forankrede behovsvurderinger lokalt, samtidig som de følger opp samfunnsmessige og idrettspolitiske mål. Planene bør ta for seg kortsiktige og langsiktige planer for etablering og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Vel så viktig som planer for nye anlegg er også en plan for rehabilitering av anleggene.

Medvirkning

Medvirkning er et viktig verktøy i arbeidet med å finne gode løsninger for inkludering i planleggingen. Det er viktig at kommunen legger vekt på sitt spesielle ansvar for å inkludere grupper som krever særskilt tilrettelegging. Medvirkning er et viktig verktøy i arbeidet med å finne gode løsninger for inkludering. Som planmyndighet har kommunen en forpliktelse til å sikre at relevante parter blir involvert i utformingen av planer. Vi må sikre likeverdig tilgjengelighet og samfunnsdeltakelse for alle innbyggere uavhengig av funksjonsevne. Spesielt har kommunen et særskilt ansvar for å sikre aktiv deltakelse fra grupper som krever spesiell tilrettelegging.

Planfaglige vurderinger

Fylkeskommunen vurderer at planstrategien og planprogrammet oppfyller de lovpålagte kravene som den er satt til å følge opp i henhold til plan- og bygningsloven.

Planrevisjon

Akershus fylkeskommune er spesielt positive til at kommunen planlegger en revisjon, eller såkalt "planvask", av sine reguleringsplaner. I forbindelse med behandlingen av gjeldende kommuneplanens arealdel i juni 2023, vedtok kommunen en gjennomgang av alle reguleringsplaner i Asker. Det er viktig at denne planvasken gjennomføres i tråd med nasjonale forventninger. Asker kommune har nylig vedtatt flere tiltak for planrevisjon, og i det pågående kommuneplanarbeidet vil de vurdere områder avsatt til utbyggingsformål, mulige konflikter med naturmangfold, og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. Kommunen vil også prioritere å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve dem.

En gjennomgang av eldre arealplaner beskrives også å være forankret i kommunens nylig vedtatte Temaplan for naturmangfold (2023-2035); «*Asker kommune skal gjennomgå vedtatte planer for å avdekke manglende hensyn til natur, slik at disse planene kan endres eller oppheves*».

I kommuneplanarbeidet planlegger kommunen å vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil kommunen prioritere å sette i gang arbeidet med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse.

Akershus fylkeskommune mener at kommunens tilnærming er for begrenset. I lys av kommunens ambisjon om at "*Asker skal være i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale, nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner,*" ser fylkeskommunen et særskilt behov for at kommunen gjennomfører en grundig gjennomgang av de omfattende boligreservene i gjeldende plan. Områder som ligger utenfor prioriterte vekstområder eller er bilbaserte bør tas ut av kommuneplanen. Fylkeskommunen minner om at vi tidligere har påpekt at den nåværende arealpolitikken kan svekke kommunens kontroll over areal- og transportutviklingen.

Parkeringsnormer

Akershus fylkeskommune mener det er nødvendig med en innstramning av Asker kommunes gjeldende parkeringsnormer, og ber om at kommunen inkluderer dette temaet i arbeidet med ny arealdel. Dette anses som nødvendig om Asker kommune skal være i front for lavutslippssamfunnet.

Fylkeskommunen mener begrensning i parkeringsdekning er et egnet virkemiddel for å stimulere til bruk av gange-, sykkel og kollektivtransport fremfor bilbruk. Det anbefales at det fastsettes parkeringsbestemmelser som angir maksimumsnormer, og at disse er strenge. Dette er særlig viktig for arbeids- og kundeintensive virksomheter.

Samferdsel

Nedenfor nevner vi noen temaer som vi mener kommunen bør ta hensyn til når kommunen vurderer hvilke arealformål de ulike områdene skal ha i kommuneplanen.

Trafikksikkerhet

I kommuneplanen er det viktig å legge vekt på følgende for å ivareta trafikksikkerheten for alle trafikantgrupper og for å redusere vekst i biltrafikken:

- Lokalisere boligområder, arbeidsplasser og annen virksomhet slik at gåing, sykling og reiser med kollektivtrafikk blir attraktive og trafikksikre alternativer til reiser med bil.
- Sørge for at det blir trafikksikre gang- og sykkelveiforbindelser fra boligområder til skoler, naboområder, bussholdeplasser, idrettsanlegg og andre oppholdsområder for barn.

Kollektivtrafikk

Kommuneplanen bør legge til rette for bygging av boliger på steder der det i dag er et godt kollektivtilbud slik at flere kan reise med buss eller tog som alternativ til å reise med bil.

I kommuneplanen er det viktig å sikre at det blir god fremkommelighet for busser, noe kommunen kan gjøre ved bruk av bestemmelser til kommuneplanen og gjennom prioritering av hvilke områder som avsettes til boligformål.

Kort reisetid med buss kan ha betydning for om folk velger å reise med buss som alternativ til å reise med bil. Det er redusert fremkommelighet for busser i rushtiden langs deler av Slemmestadveien, Røykenveien og Drammensveien. Det er viktig at kommuneplanen unngår å legge til rette for bygging av boliger som kan føre til mer biltrafikk og ytterligere redusert fremkommelighet for busser i rushtiden langs Slemmestadveien, Røykenveien og Drammensveien.

Vi ber om at man ved utarbeidelsen av konsekvensutredning tilhørende arealdelen, der det er relevant, spesielt beskriver hvordan tiltaket bidrar til å redusere personbiltrafikk særlig for Røykenveien, Drammensveien og Slemmestadveien. Det er viktig at konsekvensutredningen er tilgjengelig samtidig med at arealdelen legges ut, det var den ikke ved forrige behandling av kommuneplanens arealdel.

Transportbehov

Akershus fylkeskommune anbefaler kommunen å vurdere hvordan arealformålene og bestemmelsene til kommuneplanen kan påvirke fremtidig transportbehov på fylkesveiene og de kommunale veiene. Alle nye planforslag til kommuneplanens arealdel må vurderes i forhold til om det legges til rette for gåing, sykling og reiser med buss og tog som alternativ til reiser med bil.

Trase for ny Røykenvei

Fylkeskommunen har gjentatte ganger bedt Asker kommune om å ta ut samferdselslinje for ny Røykenvei fra plankartet til kommuneplanen. Vi mener dette er nødvendig for å sikre at samferdselslinjen ikke legger urimelige bindinger på private eiendommer.

På plankartet til gjeldende kommuneplan er det tegnet inn linje for tunnel med et tunnellopp. Dersom denne tunnelen skal bygges, må det lages en ny plan for tunnelen slik at tunnelen kan få adskilte tunnellopp, et tunnellopp for hver kjøreretning.

Dersom det blir aktuelt å bygge ny Røykenvei, så er det svært høy sannsynlighet for at trase for ny Røykenvei vil bli plassert et annet sted enn der den er tegnet inn på plankartet for kommuneplanen.

Kulturarv

Planstrategi/planprogram

Det er tidligere vedtatt temaplaner/kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljøer for hver av de tidligere kommunene – Røyken, Hurum og gamle Asker. Arbeidet med ny samlet kulturmiljøplan for Asker kommune startet opp høsten 2022. Opprinnelig framdriftsplan var å ha et ferdig kunnskapsgrunnlag våren 2023, høring høsten 2023, og et endelig vedtak i kommunestyret sommeren 2024. Ut fra det fylkeskommunen forstår har dette planarbeidet vært utsatt til kommende planperiode, selv om arbeidet med selve kunnskapsgrunnlaget har blitt videreført. Tidsrammen for arbeidet med temaplanen kommer ikke klart frem av planstrategi/planprogram. Fylkeskommunen ber om at dette arbeidet prioriteres i kommende planperiode. Kulturmiljøplanen bør være ferdigstilt før arealdelen vedtas, slik at denne kan legges til grunn i arbeidet med kommuneplanens arealdel og samfunnsdel.

Fylkeskommunen ser det som positivt at kommunen skal utrede temaet kulturminner/kulturmiljøer forbindelse med kommuneplanens arealdel. Vi ber kommunen utrede konsekvenser for kulturminner og kulturmiljøer spesielt grundig i de områdene som direkte eller indirekte berøres av planlagte arealbruksendringer.

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

To av satsingsområdene i samfunnsdelen er *Bærekraftige byer og samfunn* og *Handling mot klimaendringene*. Temaene er relevant for kulturminner og kulturmiljø – som representerer uerstattelige verdier i samfunnet. Bevaring og gjenbruk av bygninger er viktige virkemiddel i et bærekraftperspektiv. For å begrense tap og skader ved klimaendringer, for eksempel ved ekstremværhendelser, krever temaet ekstra oppmerksomhet. Varmere klima fører også til økt gjengroing av kulturlandskapet. For bygninger og anlegg vil høyere fuktighet øke risikoen for skade. Vurdering av risiko, gjennomføring av risikoreducerende tiltak og god beredskap er viktig for å redusere tapet av kulturhistoriske verdier. For råd og veiledning viser vi til Riksantikvarens nettsider; [Tilpasning til et klima i endring](#).

Akershus fylkeskommune støtter målet om at utviklingen av Asker skal sikre kommunens historiske forankring, bl.a. gjennom ivaretagelse av kulturlandskap, villa- og tettstedstrukturer og kulturmiljøer. Kommunens kulturmiljøplan danner her et viktig kunnskapsgrunnlag. For et målrettet fokus på disse temaene er det viktig at kommunens kulturmiljøplan ferdigstilles som del av det overordnede planarbeidet (jf. merknad over). Det vil også være særlig relevant i forbindelse med kommunens planer om evaluering av arealbruken i gjeldende kommuneplan. For forutsigbarhet i plan- og byggesaker bør det være samsvar mellom kulturmiljøplanen og kommuneplanens arealdel, ved at hensynssoner og bestemmelser støtter opp om og samsvarer med definerte verneverdier og mål nedfelt i kulturmiljøplanen.

Det er positivt at kommunen ønsker å ha et tydeligere søkelys på temaet kulturminner og kulturmiljøer i en tidlig fase av stedsutviklingen. Kulturminner og kulturmiljøer bidrar til stedenes karakter, og fremmer identitet og stedstilhørighet. For å bidra til utvikling av attraktive steder, har kommunen satt seg som mål om å legge til rette for god arkitektur og kvalitet i det fysiske miljøet.

Kommunen planlegger å utarbeide en veileder for arkitektur og stedsutvikling, noe vi støtter. Vi er positive til at gjenbruk av eldre bebyggelse løftes frem som en viktig del av sirkulærøkonomien. Vi anbefaler [Riksantikvarens bystrategi \(2021\)](#) og [Riksantikvarens klimastrategi 2021 – 2030](#) som et godt utgangspunkt for dette arbeidet.

Utviklingen av de eldre og verneverdige sykehusanleggene på Dikemark og Blakstad skal stå sentralt i kommunens arbeid med kulturminner. Her vil vi minne på om at en utredning av kulturminneverdiene og tålegrenser bør være på plass før det settes i gang en detaljert planlegging for nybygg og transformasjon. Planarbeid for Verket, Klokkarstua og Brønnøya skal også påbegynnes i perioden. Her er det også store kulturminneverdier som det må tas hensyn til.

Kommunen peker videre på at det er et mål å sikre flere kulturminner og kulturmiljøer gjennom et juridisk vern, samt hindre gjengroing av kulturlandskapet, noe vi vurderer som positivt. Asker kommune er en foregangskommune med hensyn til ivaretagelse av det «verdifulle villateppet», gjennom kommuneplanens bestemmelser. Vi støtter videre målet om å utrede arealbruken i strandsonen og hvordan allmenne interesser skal sikres i forhold til temaet kulturminner og kulturmiljøer.

Fylkeskommunen er positiv til kommunens ønske om samarbeid på tvers av kommunegrensene knyttet til ovennevnte tema.

Særskilt om hensynet til automatisk fredete kulturminner

Fylkeskommunen har ikke grunnlagsmateriale for å kunne vurdere hvorvidt foreslått arealdisponering i kommuneplanens arealdel innebærer konflikt i forhold til automatisk fredete kulturminner. Dette fordi områdene ikke er arkeologisk registrert, jamfør kulturminnelovens §§ 8 og 9. Fylkeskommunen vil derfor presisere at når det gjelder hensynet til automatisk fredete kulturminner har fylkeskommunen ikke sagt seg enig i arealbruken, jfr. kulturminneloven § 8, 4.ledd, siste setning.

Hvis kommunen imidlertid ønsker en avklaring av forholdet til automatisk fredete kulturminner i deler av kommunen før man begynner med reguleringsplanarbeidet, vil fylkeskommunen kunne bistå med dette. Kommunen må da bekoste de undersøkelser som er nødvendige, jamfør § 10 i kulturminneloven.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at dersom hensynet til kulturminner og kulturmiljøer ikke blir tatt tilstrekkelig hensyn til i planen kan det bli aktuelt å fremme innsigelse ved offentlig ettersyn.

Konklusjon

Fylkeskommunen ser frem til videre arbeidsprosesser med Asker kommune.

Akershus fylkeskommune forbeholder oss retten til kunne komme med ytterligere og mer utfyllende innspill når kommuneplanens samfunns- og arealdel sendes på høring.

Vennlig hilsen

Camilla Langedal
Spesialrådgiver

Mads Jørgen Lindahl
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STATSFORVALTEREN

STATENS VEGVESEN

KYSTVERKET

ASKER KOMMUNE
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Deres ref.:
2024/1574-2

Vår ref
2024/3095-3

Arkiv nr

Saksbehandler
Tanya Boye Worsley

Dato
30.08.2024

Uttalelse - ny planstrategi med planprogram og oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel - Asker kommune - Akershus fylke

Vi viser til brev av 24. juni 2024 om høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune.

Kystverket har følgende innspill til det videre planarbeidet:

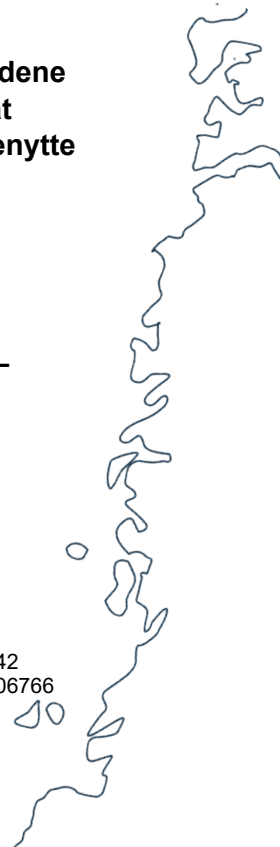
- Farledene videreføres med arealformålet *farled* på kommuneplankartet.
- Ankringsområdet Vealøsgrunnen vises med arealformålet *ankringsområde*, alternativt som bestemmelsesområde, med tilhørende bestemmelse: «Innenfor ankringsområdet tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker ankring».
- Gjeldende planbestemmelse om navigasjonsinnretninger videreføres.
- Sjønære næringsområder sikres med arealformålet *havn*, eventuelt arealformålet *næring* med tilhørende bestemmelser som sikrer at områdene forbeholdes næringer med behov for sjøtransport. Videre forventer vi at manøvreringsareal for fartøy som anløper kaier ivaretas, f.eks. ved å benytte arealformålet *havneområde i sjø*.
- Filtvedt statlig fiskerihavn vises med arealformålet *havn*.
- Virkninger for sjøtransport utredes ved nye/endrede arealinnspill i/ved farvannet. ROS-analyser inngår i dette arbeidet.

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

Bakgrunn

Asker kommune har utarbeidet forslag til ny planstrategi med planprogram, og varsler oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Det går frem av forslag til planstrategi at kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2020, og inneholder mål og strategier som gir gode føringer for kommunens arbeid. Det legges derfor opp til en forenklet revisjon av kommuneplanens samfunnsdel hvor analyser og handlingsdelen oppdateres.

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2023 etter en omfattende prosess. Kommunen vurderer at planen ivaretar sammenhengen mellom mål og strategier i samfunnsdelen og ønsket arealutvikling i kommunen. Det legges derfor opp til en forenklet revisjon av arealdelen som gir anledning til temadrøftinger, nødvendige utredninger og oppdateringer. Tema som er trukket frem er:

- Stedsutvikling
- Boligpolitikk
- Næring
- Masseforvaltning
- Strandsonen
- Fritidsbebyggelse
- Kulturminner
- Landbruks-, natur- og friluftsområder
- Samferdsel

Kystverket

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning. Kystverket ligger under Nærings- og fiskeridepartementet.

Kystverket er sektormyndighet etter havne- og farvannsloven. Havne- og farvannsloven skal fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv.

Planarbeidet i Asker kommune kan ha konsekvenser for sjøtransportens rammevilkår, og Kystverket har da rett og plikt til å delta i planleggingen, jf. plan- og bygningsloven § 3-2 tredje ledd.

Kystverket har veiledning og informasjon om vår rolle i arealplanlegging på våre [nettsider](#)¹.

Kystverkets innspill

Kystverket skal sikre sjøtransportinteressene i offentlige planprosesser.

Innledningsvis vil vi vise til regjeringens nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, forventning 37: *Det legges til rette for videre utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv.* Dette er utdypet i pkt. 4.3 hvor det står at *næringslivet er avhengig av god infrastruktur og effektive logistikknutepunkter, som godsterminaler, farleder for skipstrafikken og havner.*

Asker kommune har en lang og variert kystlinje med sjøarealer i Drammensfjorden og Oslofjorden. Farledene i Drammensfjorden og Oslofjorden er svært trafikkerte. Staten v/

---

¹ <https://www.kystverket.no/sjotransport-og-havn/arealplanlegging/>

Kystverket har investert betydelige midler i utbedring av farleden gjennom Svelvikstrømmen og farleden i Oslofjorden.

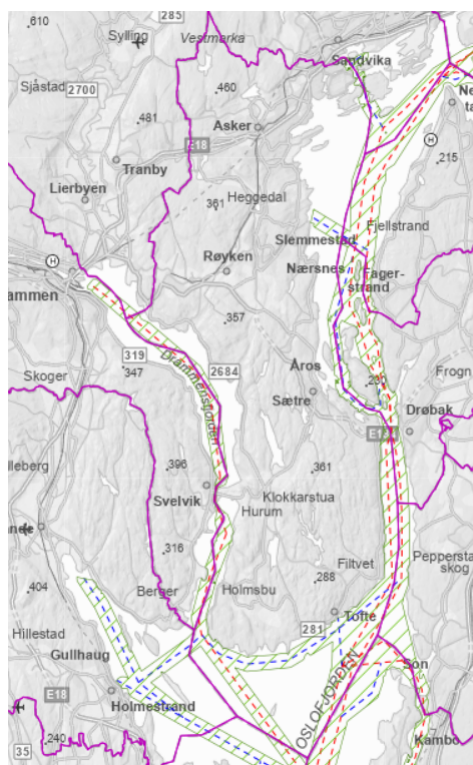
Kystverket forventer at kommunens planarbeid tar hensyn til skipstrafikken og næringer med behov for sjøtransport. Nedenfor følger tema som Kystverket ut fra sitt sektoransvar mener er viktig i det videre planarbeidet.

Sjøtransport - farleder

Farleder² er sjøens hovedveier og er sammen med havner/kaier en forutsetning for effektiv sjøtransport. Farledene er transportkorridorer med store mengder gods- og passasjertransport, som er viktig for samfunns- og næringsutvikling både lokalt og nasjonalt.

I Asker kommune er det registrert farvann med status hovedled og biled, jf. kartutsnittet i figur 1. I gjeldende plan er farledene vist med arealformålet *farled*. Kystverket forventer at farledene videreføres med arealformål på kommuneplankartet.

Vi registrerer at arealformålet farled på plankartet er sammenfallende med Kystverkets geografiske forvaltningsansvar i medhold av havne- og farvannsloven. Vi gjør oppmerksom på at sjøtrafikkens arealbehov avgjøres av trafikkbildet, farvannets beskaffenhet, værmessige forhold, dag- og nattseilas samt navigasjonsinnretninger knyttet til farleden.

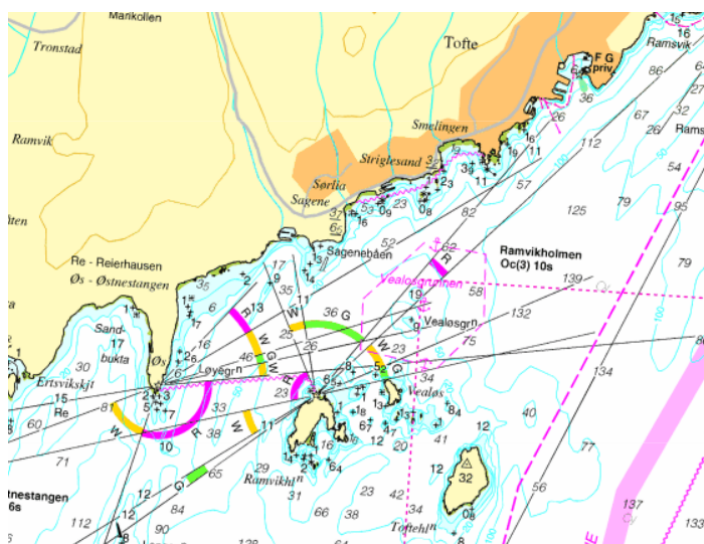
Figur 1: Kartutsnittet viser hovedledere (rød stiplede linje) og bileder (blå stiplede linje). Lilla strek er kommunegrensene. Grønn skravur markerer områder hvor Kystverket har forvaltningsansvar etter havne- og farvannsloven. Kommunal havnemyndighet har forvaltningsansvar i områdene uten grønn skravur.

² Hovedleder og bileder er fastsatt i [farledsforordningen](#) med farledsstrek og areal i Kystverkets digitale kartløsning [Kystinfo](#)

Ankringsområder for sjøtransport

Ankringsområder for sjøtransport er områder som dekker både nasjonale og regionale behov for sikker oppankring for skipstrafikken, og er derfor viktig å ivareta i kommuneplansammenheng. Kystverket har hatt til avklaring ankringsområder³ som benyttes av fartøy med lengde over 70 meter (lospliktige fartøy). I Asker kommune gjelder det ett område sør for Tofte: «Vealøsgrunnen». Se figur 2. Bruken av ankringsområdet «Vealøsgrunnen» er særlig aktuell ettersom det planlegges næringsutvikling på Tofte.

Det er viktig at ankringsområdet holdes fri for ledninger, kabler og andre tiltak som forringer muligheten for ankring. Kystverket anbefaler å vise ankringsområdet med arealformålet *ankringsområde*, jf. pbl. § 11-7 nr. 6, alternativt som bestemmelsesområde, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder for planlegging i sjøområdene kapittel 6.4.3. Vi anbefaler videre at det gis følgende bestemmelse til ankringsområdet: «Innenfor ankringsområdet tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker forankring».

Figur 2: Sjøkart som viser registrert ankringsområde ved Vealøsgrunnen. Kilde: www.kystinfo.no

Navigasjonsinnretninger

For å sikre trygg ferdsel i farvannet er navigasjonsinnretninger av vesentlig betydning. Kystverket har et overordnet ansvar for fyrlykter, overetter, staker, jernstenger mm i kommunen.

Det er viktig at det i plan legges til rette for nødvendig vedlikehold, nyetablering, flytting mv. av navigasjonsinnretninger langs kysten. Fjerning eller flytting av navigasjonsinnretninger kan være aktuelt hvis de vil kunne utgjøre en sjøsikkerhetsmessig risiko dersom de blir stående.

I gjeldende kommuneplan er det tatt inn en bestemmelse om navigasjonsinnretninger som ivaretar Kystverkets behov for nyetablering, vedlikehold, flytting og fjerning av anlegg av navigasjonsmessig bruk i kommunen (pkt. 10.7 f). Kystverket forventer at bestemmelsen

³ <https://www.kystverket.no/navigasjonstjenester/artikkel-digital-rutetjeneste---routeinfo.no/ankringsomrader-for-sjotransporten---kvalitetssikring-av-informasjon/>

om navigasjonsinnretninger videreføres. Vi legger for øvrig til grunn at det ikke vil være plankrav for navigasjonsinnretningene, og at dette tydelig går frem av bestemmelsene.

Havn / næringsområder med kai

Sjøtransporten er avhengig av tilgang til havner og kaier hvor det er døgnåpen drift og som har tilknytning til overordnet infrastruktur. Det er private kaianlegg tilknyttet næringsområder ved Slemmestad, Engene og Tofte.

Det går frem av forslag til planstrategi at næring er et av temaene som skal utredes i planarbeidet. Kystverket viser til at næringsområder med tilgang til sjø er under sterk press, og vi forventer derfor at eksisterende sjønære næringsområder sikres i planen, f.eks. ved å benytte arealformålet *havn*, eventuelt arealformålet *næring* med tilhørende bestemmelser som sikrer at områdene forbeholdes næringer med behov for sjøtransport. Det er også viktig at manøvreringsareal for fartøy som anløper kaier ivaretas, f.eks. ved å benytte arealformålet *havneområde i sjø*.

Aktivitet på kaier medfører ulike typer støy gjennom døgnet som kan være en utfordring for nærliggende områder med støyfølsom bebyggelse. Utvikling av boligområder i kommunen må sees i sammenheng med hvor det er etablert kaier og næringsområder. Det er lite hensiktsmessig å etablere bebyggelse stadig nærmere støyende virksomheter. Dette vil skape konflikt mellom naboer og virksomheter som er viktige arbeidsplasser, og som har en viktig samfunnsoppgave. Vi forutsetter at støyfølsom bebyggelse planlegges utenfor rød og gul støysone fra kaier og næringsområder slik at konflikter kan unngås.

Fiskerihavn

Kystverket har overordnet ansvar for Filtvedt statlig fiskerihavn. I statlige fiskerihavner er det investert betydelige beløp for å legge forholdene til rette for fiskerirettet virksomhet. Som statlig havnemyndighet har Kystverket ansvar for å sikre at statens investeringer og intensjoner i fiskerihavner blir ivaretatt.

Fiskerihavna er vist med arealformålet småbåthavn på gjeldende kommuneplankart. Kystverkets vurdering er at dette arealformålet ikke ivaretar fiskeri- og næringsinteressene i fiskerihavna, og vi ber kommunen om å vurdere vise området med arealformålet *havn*.

Vi gjør oppmerksom på at tiltak i fiskerihavner som kan påvirke Kystverkets anlegg og tinglyste rettigheter krever privatrettslig samtykke fra Kystverket.

Nye/endrede arealinnspill

Det følger av KU-forskriften § 6 bokstav a at nye områder avsatt til utbyggingsformål⁴ eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder skal konsekvensutredes og ha planprogram. Videre går det frem av pbl. § 4-3 at kommunen skal utarbeide en risiko- og sårbarhetsanalyse ved utarbeidelse av planer for utbygging.

Ved innspill til ny eller endret arealbruk i sjø, er det viktig at virkninger for sjøfarende blir utredet, som sikker ferdsel, tilkomst, manøvrering mv. Følgende forhold kan være aktuelle å utrede for å synliggjøre eventuelle konflikter med sjøtransport (listen er ikke uttømmende):

- ferdsel for næringsfartøy og fritidsfartøy – om arealbruken fører til innsnevring av farvannet
- bruk av farvannet til aktiviteter som oppankring, opplag og rigg
- virkninger for navigasjonsveiledningen⁵

⁴ Alle arealformål med unntak av arealformål nr. 3 grønnstruktur.

⁵ <https://www.kystverket.no/sjovegen/fyr-lykter-og-sjomerker/>

- risiko- og sårbarhetsanalyse for ulykker til sjøs (grunnstøting, kollisjon mm.)

Ved arealinnspill om tiltak på land, f.eks. forslag om utvidelse av kaier og ny støyfølsom bebyggelse nær kaier, kan følgende forhold være aktuelle å utrede (listen er ikke uttømmende):

- støypåvirkning fra havn og næringsområder
- risiko- og sårbarhetsanalyse for skipsstøt mot bebyggelse mm.

Kystverket gjør oppmerksom på at arealbruk som kan komme i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale sjøtransportinteresser, kan medføre innsigelse.

Kystverket anbefaler å benytte den lokale kompetansen hos kommunalt havnevesen ved vurdering av ny arealbruk i/ved sjø. Videre kan Kystverkets karttjenester, [Kystinfo](#)⁶ og [Kystdatahuset](#)⁷, være til nytte i forbindelse med planarbeidet. Her finnes informasjon om farleder, navigasjonsinnretninger, ankringsområder, skipstrafikk mm.

Vi viser ellers til [veileder om planlegging av sjøområder](#),⁸ som ble utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mai 2020.

Videre planprosess

Kystverket ber om at våre innspill hensyntas i den videre prosessen.

Vi ser frem til å følge planarbeidet, og ber om å bli holdt orientert videre.

Videre kontakt i saken rettes til tanya.boyeworsley@kystverket.no og merkes med **saksnr. 2024/3095**.

Vi ønsker dere lykke til i planarbeidet!

Med hilsen

Marie Gisetstad Andersen
fungerende avdelingsleder

Tanya Boye Worsley
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fiskeridirektoratet
Statsforvalteren i Oslo og Viken

Postboks 185 Sentrum
Postboks 325

5804 BERGEN
1502 MOSS

---

⁶ <http://www.kystinfo.no/>

⁷ <http://www.kystdatahuset.no/>

⁸ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-i-sjoomradene/id2700314/>

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

02.09.2024

Vår ref:

2024/30365

Deres dato:

24.06.2024

Deres ref:

2024/1574

ASKER KOMMUNE SAMFUNNSUTVIKLING
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Håkon Ahrén Heløe, 32 26 68 15

Asker - Uttalelse til høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune

Vi viser til brev datert 24. juni 2024 med høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for Asker kommune.

Bakgrunn

Asker kommune har vedtatt at forslag til planstrategi med planprogram legges ut på offentlig ettersyn og sendes på høring. Samtidig varsler kommunen oppstart av arbeidet med en enkel revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Vi har følgende konkrete merknader knyttet til nasjonale og viktige regionale interesser:

Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Regjeringen forventer at omstillingen til lavutslippssamfunnet og bidrag til oppnåelse av klima- og miljømålene prioriteres gjennom arealplanlegging som reduserer utslipp, arealbeslag og transportbehov, jf. pkt. 45 i *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027*.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Asker kommune innehar betydelige natur-, landskaps- og landbruksområder av nasjonal og vesentlig regional verdi. Samlokalisering av ulike offentlig og private funksjoner er derfor avgjørende for å utvikle tettstedene som attraktive og levende sentrumsområder, tilrettelegge for økt bruk av sykkel, gange og kollektivtransport, samt unngå nedbygging av natur og matjord.

Vi anbefaler kommunen i forbindelse med planarbeidet å gjennomføre en ny vurdering av områder avsatt eller regulert til utbygging, men hvor utbygging foreløpig ikke har skjedd. Dette kommer frem av *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027* hvor det blant annet står (s. 7): «Oppdaterte planer er nødvendig for å ta tak i aktuelle utfordringer og for å sikre at nasjonale rammer og mål følges opp». Videre er det spesifisert med følgende forventning (nr. 47): «Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.».

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning punkt 4.3 spesifiserer også behovet for revisjon av planene: «Kommunal og regional planstrategi skal omtale behovet for oppdatering av eksisterende eller utarbeiding av nye planer, i lys av forventede klimaendringer og tidligere uønskede naturhendelser. I planstrategien skal det gjøres en vurdering av om hensynet til et endret klima innebærer et behov for oppheving eller revisjon av gjeldende planer.». I lys av kommunens ambisjon om at «Asker skal være i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale, nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner», anbefaler vi sterkt at kommunen gjennomfører en grundig gjennomgang av boligreservene i gjeldende plan som ikke er i tråd med regionale og nasjonale føringer.

Spredd bolig- og fritidsbebyggelse innenfor landbruk, natur- og friluftsmål

Det står i planprogrammet at «LNF-spredd har vært brukt ulikt i de tre tidligere kommunene. I arbeidet med gjeldende kommuneplan forsøkte vi å harmonisere dette ved å legge alle matrikkelførte boliger og hytter inn som spredt LNF. Denne jobben ble for omfattende, og vi videreførte derfor praksisen fra de tidligere kommunene. Vi ønsker nå å slutføre dette arbeidet slik at framstilling av bolig og fritidsbebyggelse i LNF harmoniseres for hele kommunen.» I den sammenheng må det gjennomføres en ROS-analyse og konsekvensutredning. Sistnevnte må omfatte alle relevante tema og det må gjøres en konkret vurdering av usikkerhetsmomenter ved metodikken som anvendes, jf. KU-forskriften § 22. Vi forutsetter at konsekvensutredningen vil inneholde tilstrekkelige vurderinger av potensielle virkninger for alle berørte hensyn, og at det etter dette utarbeides en løsning som ivaretar både lokale, regionale og nasjonale interesser. Det er avgjørende med bestemmelser som fortsatt ivaretar hensynet til areal og transport, naturmangfold, vannmiljø, friluftsliv, dyrka og dyrkbar jord og øvrige allmenne interesser innenfor de aktuelle områdene. Av hensyn til nevnte interesser bør det være en svært høy terskel for å åpne for nye boenheter, fortetting og større bygge- og anleggstiltak innenfor eksisterende bolig- og fritidseiendommer i områder avsatt til LNF - spredt. Det bør også vurderes å innføre en byggegrense på minst 20 meter mellom bebyggelse og dyrka jord, for å forebygge konflikter knyttet til ulike brukshensyn. Til dette arbeidet viser vi til veilederen *Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNF-områder)*.

Markaloven

Markaloven § 6 første avsnitt om igangsetting av planarbeid lyder: «Igangsetting av arbeid med arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan som vedrører Marka, krever tillatelse av departementet». Bestemmelsen skiller ikke på om planen planlegger å gjøre endringer innenfor marka eller ikke. Klima- og miljødepartementets myndighet til å gi tillatelse til igangsetting av arbeid med kommuneplan er delegert til Statsforvalteren.

Vann og vannmiljø

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv er en sentral sektorovergrinende plan som med fordel også kan nevnes innledningsvis som en overordnet føring for planstrategien og planprogrammet.

Det er viktig at regional plan for vannforvaltning er oppført under regionale føringer. Over halvparten av vannforekomstene i Asker kommune oppnår ikke miljømålene for vannkvalitet, noe som kan vurderes nevnt i kapittelet om utfordringer. For å oppnå miljømålene er det et betydelig tiltaksbehov, blant annet innenfor avløp og landbruk. Ut fra oversikten over planbehov skal Temaplan for vann og vannmiljø, vedtatt i 2022, videreføres. Vi legger til grunn at kommunen har vurdert at denne er tilstrekkelig for videre prioriteringer og gjennomføring av nødvendige tiltak. Vi anbefaler at kommuneplanens samfunnsdel omfatter mål for vannkvalitet, og at kommunens ansvar som sektormyndighet blir synliggjort.

Kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann, og arealdelen skal hindre arealbruk og tiltak som fører til at miljømålene for vannkvalitet ikke nås eller at miljøtilstanden blir forringet. Vi ber om at vannmiljø synliggjøres som et utredningstema for arealdelen. I den forbindelse må også kapasitet og kvalitet på avløpsinfrastruktur vurderes og ses i sammenheng med vannmiljø. Vi viser til vårt brev av 30. januar 2024 til kommunene om avløp i arealplanleggingen: [Kommunene må ivareta avløp i arealplanleggingen | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#).

Kommunedelplanen for naturmangfold fra 2023 står på lista over planer som skal videreføres. Vi anser at denne vil utgjøre et viktig og godt kunnskapsgrunnlag for videre arealplanlegging, også med hensyn på ivaretagelse av naturmangfold knyttet til vassdrag og sjø.

Strandsone langs sjøen

Asker kommune har en svært lang og variert strandsone som har stor verdi for befolkningen i form av rekreasjon, friluftsområder, men også næring og boligområder. God forvaltning av strandsonen er derfor av nasjonal betydning og skal forvaltes slik at miljøverdier og allmenne interesser ivaretas. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen tydeliggjør viktigheten av god forvaltning av strandsonen til planarbeidet: *«Ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere eksisterende arealbruk og behovet for ny utbygging. Kommunene skal vurdere om tidligere vedtatte byggeområder i strandsonen, som ikke er utbygd, skal opprettholdes eller tas ut av kommuneplanen. Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves.»*

Landbruk

Det er positivt at en restriktiv holdning til omdisponering av dyrka mark blir trukket fram i planprogrammet som skal legge føringer for rulleringen av arealdelen.

I rulleringen av arealdelen blir det lagt opp til å gjøre nødvendige justeringer av bestemmelser og retningslinjer. Vi oppfordrer kommunen til å gjennomgå og unngå bestemmelser som kan legge begrensninger på ordinær landbruksvirksomhet i LNF-områder. Vi anbefaler at landbruksvirksomhet som hovedregel blir regulert gjennom sektorlovene.

Vi oppfordrer kommunen til å løfte fram landbruksarealer og landbrukets betydning i relevante planer og strategier i kommende planperiode, for eksempel gjennom en egen temaplan for

landbruk, eller jordvernstrategi for kommunen. Jordvernstrategi kan kommunen søke tilskudd til å utarbeide, som Landbruksdirektoratet lyser ut årlig.

Ellers viser vi til [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2024](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#). For kommunens samfunnsplanlegging viser vi også til [Statsforvalterens forventningsbrev for 2024](#). Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#).

Vi ber om å få tilsendt vedtatt planprogram. Når forslag til ny samfunnsdel og arealdel legges ut til offentlig ettersyn, vil vi komme tilbake til saken for å vurdere om de nasjonale og viktige regionale interessene er fulgt opp.

Med hilsen

Brede Kihle
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Håkon Ahrén Heløe
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Akershus fylkeskommune
Statens Vegvesen
MATTILSYNET

NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER
Felles postmottak	2381	BRUMUNDDAL
Postboks 383		
Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO

Vår ref. (saksnr.):
24/3555 - 7

Byrådets sak nr.:
23/24

Vedtaksdato:
30.08.2024

Oslo kommunes uttalelse til høring av ny planstrategi for Asker kommune

Saksfremstilling:

Det vises til brev fra Asker kommune av 24.06.2024 med offentlig høring av ny planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Fristen for innspill er i henhold til brev fra Asker kommune 01.09.2024.

Asker kommune varsler samtidig om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 09.06.2020. Gjeldende arealdel ble vedtatt 13.06.2023. Planstrategien legger opp til en mindre revisjon av kommuneplanen med oppstart høst 2024.

Vedtakskompetanse:

Myndighet til å avgi uttalelse til nabokommuners plan- og utbyggingssaker er av Oslo bystyre delegert til byrådet med videredelegering til byråden for byutvikling, jf. byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218.

Vedtak/Oslo kommunes uttalelse:

Næringstransport og bylogistikk

Vi viser til gjeldende regional plan for areal og transport, der næringsutvikling skal skje iht. prinsippet om rett virksomhet på rett sted (retningslinje R10). Næringstransport og bylogistikk er problemstillinger som bør inngå og utredes i kommunens arbeid med samferdsel og mobilitet. Løsninger for bylogistikk og næringstransport er nødvendig å vurdere for å nå overordnede mål for klima og miljø, trafiksikkerhet, attraktive sentrumsområder, bedre bomiljø og nabolag og effektiv trafikkavvikling og arealknapphet i sentrumsområder. Arbeidet med bylogistikk bør ha et regionalt perspektiv, og det er derfor avgjørende med et nært samarbeid med nabokommuner. For å oppnå en helhetlig tilnærming for bærekraftig områdeutvikling, bør bylogistikk ses i sammenheng med andre mobilitetsbehov. Vi ser frem til god dialog og samarbeid med Asker kommune om dette.

Null vekst i persontransporten

Asker og Oslo har felles bo- og arbeidsmarked, og areal- og transportplanleggingen i Asker har innvirkning på trafikksituasjonen i Oslo. Asker kommune har tegnet opp en «nullvekstlinje» som markerer at mål om null vekst i persontransporten kun gjelder for den nordre delen av kommunen. I revisjonsarbeidet oppfordres kommunen til å vurdere bruk av nullvekstmålet som et styrende prinsipp for Asker kommune som helhet. Det bør også vurderes andre tiltak som bidrar til å flytte trafikk over til gange, sykkel og kollektiv. Økt fremkommelighet for kollektivtrafikk, parkeringsrestriksjoner i områder med god kollektivdekning og innfartsparkering er f.eks. viktige virkemidler for å redusere biltrafikken inn til sentrumsområder.

Arealnøytralitet

Vi mener at revisjonsarbeidet bør forsterke prinsippene for vern og grønn arealbruk i kommuneplanen. I operasjonaliseringen av et prinsipp om arealnøytralitet, bør det sikres at man ikke bygger ned natur som ikke lar seg erstatte eller kompensere for, for eksempel naturskog og myr. Robuste og artsrike økosystemer er viktige for å takle klimaendringene. Dette er viktig for klimatilpasning, og Asker kommune har en svært viktig rolle i å bevare naturlige karbonlagre og biomangfold.

Langsiktig avgrensning av vekstområder

Vi viser til vår uttalelse til kommuneplanens arealdel, datert 07.06.2022, der vi blant annet påpekte at antallet og utstrekning av prioriterte senterområder bør reduseres, og at det bør tas grep for å sikre utbygging "innenfra og ut". Vi forventer at det i arealdelen defineres en langsiktig avgrensning av prioriterte vekstområder i henhold til retningslinje R8 i regional plan for areal og transport, og at det legges opp til arealutnyttelse i tråd med regional plans retningslinje R6. Vi er ellers svært positive til den forestående gjennomgangen av kommunens arealreserve, og oppfordrer sterkt kommunen til å ta ut utbyggingsområder som ikke er i tråd med overordnede føringer og kommunens egne mål, spesielt med tanke på å ivareta natur og karbonlagre. Det oppfordres til at det i større utstrekning også gjøres en vurdering av muligheter knyttet til gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av grå arealer.

James Stove Lorentzen

byråd

Statens vegvesen

ASKER KOMMUNE
Katrineåsveien 20

3440 RØYKEN

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Wenche Bjertnes / 97073803

Vår referanse:
24/171047-3

Deres referanse:
2024/1574

Vår dato:
06.09.2024

Høring – Ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel – Asker kommune

Saken gjelder

Kommunal planstrategi med planprogram er mottatt til offentlig ettersyn. Statens vegvesen har avviklet ferie og beklager sent svar.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen.

Vi skal bidra til å følge opp FNs-bærekrafts mål rettet mot transportsektoren gjennom oppfølgingen av NTP-målene, hvor hovedmålet er et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050. Under er det fem likestilte delmål;

- Mer for pengene
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde
- Enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet.

Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Vårt sektoransvar for vegnettet betyr at vi har et

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Dr. Hansteins gate 13
3044 Drammen

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

overordnet ansvar for at trafikksikkerhet, framkommelighet, universell utforming, klima og miljøhensyn, samt at helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Gjennom vårt sektoransvar skal vi bidra til samarbeid mellom aktuelle myndigheter, næringsliv og innbyggerne med mål om en bærekraftig utvikling.

Planstrategien for Asker kommune 2024–2027

Større arealplaner som skal påbegynnes i perioden som berører våre saksområder er:

- 1) Kommuneplanens samfunnsdel langsiktige mål og strategier foreslås videreført. Oppdatering av analyser for langsiktig utvikling skal gjennomføres.
- 2) Kommuneplanens arealdel er nylig vedtatt. I forslag til planstrategi er det oppgitt vedtaksdato 13.06.2023. (Er denne datoen riktig?) I planprogramperioden er det aktuelt å videreføre enkelte temaer som ikke ble tilstrekkelig utdypet og avklart i den nylig vedtatte arealplanen.
- 3) Strategisk plan for næringsutvikling langs E134.
- 4) Kommunedelplan for Asker.
- 5) Planarbeid for Verket på Klokkarstua.
- 6) Reguleringsplan for Brønnøya
- 7) Planarbeid Dikemarkområdet

Av temaplaner som skal revideres er barnehage og skolekapasitet av interesse for vårt fagområde. Spesielt om det planlegges endring i lokalisering og sammenslåing.

Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Både samfunnsdelen og arealdelen skal i kommende periode gjennomgå en enkel og mindre revisjon. Arealdelen konkretiserer de mål og føringer som legges i samfunnsdelen. For Statens vegvesen har arealdelen størst aktualitet med tanke på våre saksområder. All arealbruk medfører i ulik grad behov for å transport og vil ha konsekvenser for transportnettet. Som grunnlag for Statens vegvesen sine vurderinger er det nødvendig med dokumentasjon og konsekvensutredning med ROS av våre fagtemaer. Det er vår erfaring at dokumentasjon av våre fagtemaer kan tilsi behov for mer detaljering enn hva som generelt oppfattes være tilstrekkelig på kommuneplannivå. Vegloven med tilhørende forskrifter og vegnormaler er nasjonale føringer for utforming av infrastruktur for transport. Mangelfull konsekvensutredning for våre fagtemaer vil være grunnlag for innsigelse. Likeledes dersom avbøtende tiltak ikke inngår i planen og er sikret gjennomført før utbygging kan skje.

Samordnet bolig, areal- og transportplanlegging

Med bakgrunn i kommunens strategier for arealbruk og målsetting om å legge til rette for reduksjon av transport og transportbehov anbefaler Statens vegvesen kommunen å gjennomføre en ny vurdering av områder avsatt eller regulert til utbygging, men hvor utbygging foreløpig ikke har skjedd. Statens vegvesen viser til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027, samt Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing.

Det legges opp til å gjennomføre en evaluering av gjeldende kommuneplan som grunnlag for revisjon av kommuneplanen. Evalueringen er av interesse for våre saksområder. Kommunens arealbruk har betydning for transportbehovet og derigjennom hvilke nødvendige tiltak som eventuelt må prioriteres. Dersom målet om å minimere transportbehovet og 0-vekst for bruk av privatbil skal oppnås må dette underbygges med en arealbruk som legger til rette for mindre transportbehov som kan løses med alternative transportformer.

Spredt bolig- og fritidsbebyggelse

Framstilling av bolig- og fritidsbebyggelse i LNF skal harmoniseres for hele kommunen. Det forutsettes at konsekvensutredningen vil inneholde tilstrekkelige vurderinger for vårt saksområde. Avbøtende tiltak må identifiseres og være sikret gjennomført i planen. Ny utbygging i områder avsatt til LNF-spredt bør i størst mulig grad unngås. Statens vegvesen viser til veilederen *Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder)*

Konklusjon

Statens vegvesen tar kommunens prioriteringer om kommende planarbeid til orientering. Vi ber kommunen ta hensyn til våre merknader til planprogrammet i rulleringen av kommuneplanen. Statens vegvesen vil delta i kommunens planarbeid i tråd med vårt ansvar og vår rolle. Vi forutsetter ny uttale, senest til offentlig ettersyn, av kommuneplanen. Statens vegvesen ber om å få tilsendt vedtatt planprogram.

Statens vegvesen, Transport og Samfunn
Med hilsen

Anders Olav Thune Hagerup
seksjonsleder

Wenche Bjertnes
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE, Hauges gate 89, 3019 DRAMMEN
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS, Postboks 325, 1502 MOSS

Asker Kommune
Att: Hiwa Suleyman
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Innspill til høring av ny planstrategi med planprogram og varsel om oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel - Asker kommune Akershus

Vi viser til brev 24.6.2024 om høring av ovennevnte planarbeider og oppstartsvarsel av enkel revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Fiskeridirektoratets arealseksjon har for tiden mange saker, og må prioritere mellom flere viktige oppgaver. I denne omgang må vi derfor nøye oss med mer generelle innspill til planstrategien med planprogram og oppstart samfunnsdel. Frist for innspill til oppstart kommuneplanens arealdel er 1. september neste år, og vi tar sikte på å bidra grundigere der.

Fiskeridirektoratet "*Livet i havet – vårt felles ansvar*"

Fiskeridirektoratet har som formål å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Samfunnsoppdraget overlapper i stor grad med FNs bærekraftsmål nummer 14 «*Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*». Vi skal ivareta fiskeri- og havbruksnæringens interesser i planarbeidet, herunder ivaretagelse av marint biologisk mangfold, ved å tilstrebe en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen.

Generell merknader om kystnære sjøområder og marine næringer

Kystsonen er svært verdifull og attraktiv for bl.a. rekreasjon og næringsvirksomhet, men er samtidig veldig sårbar. En forutsetning for kystsonens verdi er at den er ren, levende og mangfoldig. Grundig planlegging er en forutsetning for at menneskelig aktivitet i så liten grad som mulig skal påvirke kystsonen og livet i sjøen negativt. Dette er spesielt viktig ved planlegging av hytte- og boligtomter på land i tilknytning til sjø samt lokalisering og utbygging av småbåthavner, havneanlegg, industriområder og avløpsnett mv. Det vil være avgjørende for videre utvikling av marine næringer at de omfattes av kommunens planer.

I «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027» legges blant annet bærekraftsmålene, nasjonale klima- og miljømål og løsninger som styrker verdiskapning og bosetting i hele landet til grunn for den overordnede samfunns- og arealplanleggingen og for statens deltakelse i planprosessene. Berørte myndigheter skal gi tidlige og tydelige signaler om viktige interesser i kommunale planprosesser, og samfunns-

og arealplanleggingen skal baseres på et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Regjeringen forventer blant annet at det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn, og at det settes av tilstrekkelig og egnede nye arealer for akvakultur. Det skal også legges til rette for naturbaserte næringer, som bl.a. fiskeri, som er viktig for verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting i store deler av landet.

Kommunen har registrerte fiskefartøyer og fiskere i vårt Fartøyregister¹ og Fiskermanntall². Fiskeridirektoratet håper Asker kommune ser betydningen av eksisterende marine næringer i kommunen, og viktigheten av å ivareta bærekraftige utviklingsmuligheter for disse. Det skjer også mye nytt på akvakulturfrenten - teknologiutvikling, nye arter, driftsformer mv. Videre kan det ligge muligheter i f.eks. økoturisme og reiseliv tilknyttet sjøen, kystkultur, kulturlandskap mv., og for fruktbart samarbeid i småskala mellom landbruk/fiske/andre matrelaterte næringer og kultur/reiseliv/andre opplevelsesnæringer. En god klargjøring av kommunens strategiske valg knyttet til utvikling og arealbruk i kystsonen vil kunne virke både avklarende og bidra konfliktdepende.

Planstrategi

Kommunen vil i kommuneplanarbeidet: *«vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil kommunen prioritere å sette i gang arbeidet med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse.»*

Vi anser dette som svært fornuftig prioritering, og legger til grunn at dette også omfatter marint naturmangfold. Vi ser videre positivt på at kommunen tar sikte på å gjøre en gjennomgang av sine reguleringsplaner, bl.a. for *«å avdekke manglende hensyn til natur, slik at disse planene kan endres eller oppheves.»* En slik planvask kan være et viktig virkemiddel i klima- og naturforvaltningen, i tillegg til at oppdaterte planer vil gi en mer forutsigbar situasjon for utbyggere og grunneiere.

Fiskeridirektoratet ser for øvrig interkommunale planer og planprosesser som positivt med hensyn til ressursbruk og tilgang til kompetanse. Planene vil også ofte da bli bedre avstemt i forhold til nabokommuner. Dette gjelder særlig for sjøen, og vi oppfordrer til mer initiativ til interkommunal planlegging for sjøområder.

Planprogram for revisjon av kommuneplanen

Arealstrategien i samfunnsdelen bygger bla. på følgende prinsipp for arealutvikling: *«Utviklingen av Asker skal sikre kommunens grønne profil og historiske forankring, gjennom ivaretagelse av det ikke bygde og det bebygde landskapet, med sine naturkvaliteter, marka, strandsonen, sjø og vassdrag, landbruks-, villa- og tettstedsstrukturer og kulturmiljøer.»*

Vi anser dette som et godt prinsipp, og legger til grunn at dette vil følges opp mtp. marin natur og marint miljø.

Videre er bl.a. folkehelse, jordvern og selvforsyningsgrad, klima og bærekraftig utvikling sentrale temaer i planprogram for revisjon av kommuneplanen.

Fiskeridirektoratet nevner derfor kort at mat fisket eller sanket fra sjøen som oftest er både sunn og kortreist, at kystnært fiskeri bidrar i et matsikkerhetsperspektiv, og at ivaretagelse av marint biologisk mangfold er en forutsetning for fortsatt utnyttelse av sjøen som matfat og til ulike rekreasjonsformål.

¹ <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Registre-og-skjema/Fartoyregisteret>

² <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Registre-og-skjema/Fiskermanntallet>

Vi nevner videre kort tare og ålegras sin evne til å fange karbon og binde CO₂. Det er registrert flere viktige ålegrassamfunn i Askers sjøområder. Her kan vi også vise til nasjonale forventninger nr. 48, og minne om at karbonrike arealer også omfatter de to nevnte marine naturtypene. Vi minner også om forventning nr. 62 om å følge opp helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, og særlig om «å fraråde etablering av kunstige sandstrender og unngå andre inngrep og tiltak på bløtbunnsområder, for å skåne verdifulle bløtbunnsområder inklusive ålegrasenger og å sikre viktige naturforekomster også i sjø i kommunal arealplanlegging.»³

Når det gjelder FNs bærekraftsmål, vil vi trekke fram nr. 14 *Liv under vann* - hvor målet er å bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Det innebærer blant annet å forvalte og verne økosystemene i havet og langs kysten for å unngå omfattende skadevirkninger, med mål om å styrke systemenes motstandsevne og iverksette gjenopprettende tiltak for å gjøre havene sunne og produktive.

Oppstart samfunnsdelen

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal blant annet legge grunnlag for videre arealplanlegging og bruk og vern av areal i kommunen. Det er derfor viktig å sikre god sammenheng mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

For Fiskeridirektoratet er det viktig at arealforvaltningen er forutsigbar og at det balanseres fornuftig mellom bruk og vern. Det bør være eksistens- og utviklingsmuligheter for marine næringer samtidig som kommende generasjoner kan dra nytte av de fordeler som ressursene, beliggenheten og miljøet i en kystkommune gir.

Vi anser også at kommunene bør se ekstra godt på sammenhengen mellom bruk av land og sjø i kommuneplansammenheng, noe som bl.a. vil være med på å redusere konflikter i sjø og sjønære områder og gi en mer forutsigbar utvikling. Videre at man inkluderer sjøområdene med marint miljø og marine ressurser i fokuset på klimaendringer, naturmangfold og naturens økosystemtjenester. Vi anser f.eks. at ivaretagelse av viktige fiskeplasser/-områder og marine ressursområder, som gytefelt, ålegras, tareskog, bløtbunn og skjellsand mv. er viktig for å nå sentrale bærekraftsmål.

Det er på denne bakgrunn vi allerede i samfunnsdelen anser det som viktig å ha tilstrekkelig kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter kommunen ser for fiskeri- og akvakulturnæringene samt å få til en konkretisering av hvilke mål og strategier - og hvilke prioriteringer, satsinger og tiltak, som gjelder for fiskeri- og havbruksinteressene, herunder marint biologisk mangfold.

Med stort press på arealene er det en utfordring å styre arealbruken på en slik måte at konflikten med en målsetting om å ta vare på marine ressurser og marint miljø blir minst mulig. Strandsonen er attraktiv for de marine næringene, da mye av den biologiske produksjon som foregår her er en forutsetning for senere utnyttelse, f.eks. for ulike fiskerier og turistvirksomhet, men også f.eks. rekreasjonsbruk som bygger opp om god folkehelse.

Vi anbefaler videre at Asker gjør en vurdering av problematikken rundt marin forsøpling. Det er viktig at kommunene erkjenner og ivaretar sitt ansvar på dette området, og forvalter sine lokale ressurser med lokale ordninger som reduserer og hindrer plast- og marin forsøpling i størst mulig grad. Med fokus på lokale tiltak basert på dagens ordninger og regelverk vil det kunne medvirke til at alle i større grad bidrar i arbeidet med å minimere plastavfall og andre typer avfall og redusere marin forsøpling.

---

³ Innsatsområde 4: Ivareta sårbare arter, utvalgte naturtyper og kulturminner, T24

Fiskeridirektoratet ønsker økt fokus på å sikre og avsette sjøarealer for fiskeri- og akvakulturvirksomhet i Asker kommunes planverk. Det er av flere grunner viktig for Asker kommune å inkludere kystsonen og marin sektor i arbeidet med samfunnsdelen, og å sikre klare rammebetingelser for arealbruk i sjø, utvikling og næringsvirksomhet. I neste omgang må målet være å oppdatere viktige data for fiskeriinteresser samt ta inn registreringer av viktige marine naturtyper i kommunen i kommuneplanens arealdel.

Informasjon om registrerte fiskeplasser/-områder, gyte-, beite- og oppvekstområder, marint biologisk mangfold mv. i Asker kommunes sjøområder er for øvrig tilgjengelig på Fiskeridirektoratets kartverktøy: <https://portal.fiskeridir.no/plan> .

Videre planprosess

Vi ønsker lykke til med planarbeidet, og ser fram til vedtatt planstrategi og planprogram samt motta forslag til ny samfunnsdel, som legger et godt grunnlag for marint biologisk mangfold og for blågrønne marine næringer og deres sameksistens med andre viktige samfunnsinteresser i Asker kommune.

Med hilsen

Tom Hansen
seksjonssjef

Knut Kristian Skjolden
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Asker Kommune	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
---------------	-------------------	------	--------

Kopi til:

Indre Oslofjord Fiskerlag	Rådhusbrygga 4	0160	Oslo
Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Statsforvalteren I Østfold Buskerud	Postboks 325	1502	Moss
Oslo Og Akershus			
Sør-Norges Fiskarlag	Postboks 936	6001	Ålesund

Innspill til planstrategi med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Asker Motorsportklubb har i dag to områder som er regulert til trening, for henholdsvis idrettene Trial og Enduro. Begge områder har leieavtaler som ikke er av varig karakter, så vi har behov for å sikre løsninger for fremtiden. Barn, ungdom og voksne må beholde muligheten til å utøve sin idrett, så vi på denne måten kan bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse for en gruppe i samfunnet som ikke fanges opp av andre tilbud.

Asker kommune hadde i sitt forslag til ny reguleringsplan avsatt et nytt område til motorsport, ved Follestad i Røyken. Dette viste seg ved befaring å ligge midt i skytefeltet til Røyken og Hurum skytterlag, og er derfor ikke egnet til verken å oppholde seg i, eller drive med noe form for aktivitet annet enn for skytterlaget. Avsatt område er i tillegg for lite, og terrenget er ikke egnet for våre formål. Tidligere Hurum kommune hadde avsatt et område i Oredalen til motorsport, noe lenger nord for det begrensede området som brukes i dag. Dette avsatte området har ikke blitt tatt i bruk. Vi har tidligere spurt Asker kommune om hvordan de stiller seg til at vi kan ta i bruk dette området til vårt formål, men har foreløpig ikke mottatt noe svar på dette.

Både Trial og Enduro er idretter som ikke krever store inngrep i naturen, og som ikke setter varige spor. Vi bruker terrenget som treningsområde/løype. Kostnadene til etablering av et område begrenser seg til oppsetting av klubbhus med nødvendige fasiliteter, og en eventuell tilfartsvei med parkering. Ellers vil oppretting og vedlikehold av løyper gjøres på dugnad. Begge idrettene er i gang med elektrifisering, noe som også betyr svært lite støy, og ingen lokale utslipp. Dette er i tråd med kommunens visjon om en grønn omstilling, slik det beskrives i temaplan "handling mot klimaendringer".

Det er også viktig for oss å få fram forskjellen mellom våre idretter og annen motorsport som krever større baneanlegg, som for eksempel motocross, roadracing, bil - og rallycross. Framover ønsker vi å samle begge idrettene våre på et felles, permanent område som kan bli godkjent av NMF (Norges Motorsportforbund). Ingen av dagens områder er godt egnet for barneidrett. Å samle aktivitetene på et nytt område vil gi barn og ungdom et reelt alternativ til å utøve motorsport innenfor trygge rammer. Begge våre idretter er store internasjonalt, med fokus på utvikling og bærekraft for å følge utviklingen i samfunnet generelt.

Vi håper våre behov blir ivaretatt i arbeidet framover.

På vegne av

Asker Motorsportklubb

Harald Sehl, leder

Asker kommune

kopi: OOFs medlemsorganisasjoner og medlemskommuner

Oslo, 28. august 2024

Høringsuttalelse til:

PLANSTRATEGI MED PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL OG AREALDEL FOR ASKER 2024-27

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon der medlemmene består av 14 kommuner, deriblant Asker kommune, to fylkeskommuner (Akershus og Oslo) og 43 frivillige natur, idrett, friluftsliv og nærmiljøorganisasjoner i Oslo og Akershus. OOF har som formål å arbeide for friluftsliv og naturvern i regionen.

For OOF er det viktig å sikre natur- og friluftslivsverdiene i vår region, inkludert Asker, slik at befolkningen kan styrke både folkehelse og trivsel, gjennom gode naturopplevelser og et aktivt liv ute i naturen.

Det blir derfor viktig å ha et godt kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet, om viktige natur- og friluftsområder og om befolkningens fysiske aktivitet og bruk av arealene.

Vi er også opptatt av friluftslivets økonomiske rammebetingelser og vi legger vekt på god medvirkning for å ta de beste beslutningene.

OPPSUMMERING

- OOF mener at Asker kommune må ha en plan som sikrer at kunnskapsgrunnlaget for friluftslivsområder (Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder i Asker) blir brukt i arealplanleggingen, og også blir ajourholdt.
- OOF vil støtte videre vern i Asker, både i byggesonen og i Marka, inkludert Vestmarka og Kjekstadmarka. Samtidig er vi også opptatt av at vern må ta hensyn til bruk, dvs. til friluftsliv og idrett. Vi mener at et vern etter markalovens paragraf 11 kan være et nyttig verktøy i denne sammenhengen.

- OOF støtter Askers arealstrategi, men vi savner en vektlegging av friluftslivets betydning for folkehelse og trivsel. Alle de 36 små og store knutepunktene/sentrene i kommunene bør ha et godt tilbud av natur- og friluftslivsområder i nærområdene med gode muligheter for et allsidig friluftsliv for alle, inkludert personer med funksjonsnedsettelse. Det bør være muligheter for flotte naturoplevelser og mange ulike friluftslivsaktiviteter i alle sesonger.
- OOF mener at Asker kommune, i større grad en tidligere, må prioritere vern av strandsonen og allmenhetens tilgang til denne, i sitt videre arbeide.
- OOF mener at friluftsliv som virkemiddel for å styrke hele befolkningens livskvalitet, gjennom bedre folkehelse og trivsel, må komme tydeligere fram i både planstrategi og planprogram for kommuneplan.
- OOF mener at Asker kommune må bidra til at frivilligheten har gode og forutsigbare rammevilkår gjennom en styrket driftsstøtte til frivilligheten (aktivitet og drift), samt sørge for langsiktighet i avtaler med frivilligheten.
- OOF mener at Asker bør ha statistikk over deltakelse, inkludert oversikt over hvilke grupper som er underrepresentert i friluftslivet, og arbeide systematisk og planmessig med å redusere barrierene for deltakelse.
- OOF mener at god stedsutvikling må innebære at alle innbyggerne i Asker, uavhengig av funksjonsevne og sosioøkonomisk bakgrunn, har enkel og trygg tilgang til natur- og friluftslivsområder i nærområdene. Vi anbefaler at kommunen innarbeider denne målsettingen i sitt planverk

A) NATUR- OG FRILUFTSLIVSVERDIENE – VIKTIG MED GODE KUNNSKAPER OG PLANER

Å ta vare på natur- og friluftslivsverdiene er en viktig oppgave for OOF, enten det er i Marka, i byggesonen eller Oslofjorden. Her følger noen viktige momenter:

NASJONAL HANDLINGSPLAN FOR NATUR BLIR VIKTIG

FNs viktige naturavtale skal høsten 2024 følges opp med en stortingsmelding; *Nasjonal handlingsplan for natur*. Denne handlingsplanen blir viktig i arbeidet for å ta vare på naturverdiene.

OOF ser fram til lanseringen av denne handlingsplanen og vil da invitere våre medlemsorganisasjoner og medlemskommuner, inkludert Asker, til et stort møte, der formålet er å sikre god kunnskap om avtalen og handlingsplanen, bidra til en opplyst og kunnskapsbasert samtale og på den måten styrke oppfølging og gjennomføringen av planen.

VIKTIG MED ET GODT KUNNSKAPSGRUNNLAG I HELE KOMMUNEN

Asker kommune utarbeidet en *Temaplan for naturmangfold* i 2023 og burde derfor være godt rustet på dette området. Ifølge planen er naturverdiene nord i Asker bedre kartlagt enn naturverdiene sør i kommunen.

OOF forventer at kommunen følger opp temaplanen og støtter kommunens målsetting ifra kunnskapsgrunnlaget for planstrategien: «*oppdatert kunnskap om arter og naturområder vil være et sentralt verktøy i arealforvaltningen fremover*».

Vi støtter også kommunens samarbeid med Akershus fylkeskommune om «*å utvikle et kartbasert arealregnskap for kommunen*».

KUNNSKAPSGRUNNLAGET FOR FRILUFTSLIVET MÅ BRUKES

Asker kommune har kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder. I planstrategien og planprogrammet for kommuneplanen er dette kunnskapsgrunnlaget ikke nevnt.

OOF mener at Asker kommune må ha en plan som sikrer at kunnskapsgrunnlaget for friluftslivsområder blir brukt i arealplanleggingen, og også blir ajourholdt.

MARKA – BÅDE BRUK OG VERN ER VIKTIG

Marka har historisk sett en svært sentral posisjon i OOFs arbeid. En av våre viktigste saker har vært å arbeide for markaloven, som ble vedtatt for 15 år siden, i 2009. Denne loven sikrer det aller største natur- og friluftsområdet i vår region mot utbygging. Lovens formål er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett som kan innpasses i Marka. Den skal samtidig sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. OOF følger alle forslag om endringer i markagrensa nøye og hovedkonklusjonen er at kommunene, inkludert Asker, i stor grad respekter denne.

Samtidig skal det drives skogbruk i Marka, og det innebærer utfordringer for både naturmangfold og naturopplevelse. OOF jobber for et mer miljøvennlig skogbruk i Marka, blant annet ved å arrangere en Markasamling hvert år, der et mer miljøvennlig skogbruk er på agendaen.

Vi vil også følge opp den nye oppdaterte standarden for skogbruket, med økt fokus på lukkede hogster o.l. Vi jobber også for bedre medvirkning i hogst- og skogsbilveg-saker og håper på et godt samarbeid med de lokale landbrukskontorene, inkludert forvaltningen i Asker kommune.

For å ta vare på naturmangfoldet trengs det også et vern mot hogst av skog. OOF har derfor støttet alle verneprosesser i Marka, og i dag er ca. 15 % av Markas skogområder vernet (Kilde: Statsforvalteren i Oslo og Viken). I Asker er, ifølge planen,

hele 69 naturvernområder vernet, som «*utgjør 7 % av kommunens totale areal*», mens «*rundt 6 av skogen i Asker er vernet*».

OOF vil støtte videre vern i Asker, både i byggesonen og i Marka, inkludert Vestmarka og Kjekstadmarka. Samtidig er vi også opptatt av at vern må ta hensyn til bruk, dvs. til friluftsliv og idrett. Vi mener at et vern etter markalovens paragraf 11 kan være et nyttig verktøy i denne sammenhengen.

ASKERS LANGSIKTIGE AREALSTRATEGI – NÆRFRILUFTSOMRÅDER MÅ SIKRES

I den langsiktige arealstrategien, i planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel (side 19), legges det vekt på samordnet areal og transportplanlegging, med vekt på knutepunktutvikling med basis i de eksisterende senterstrukturene, som Asker sentrum, 9 lokalsentre og 26 nærsentre. Et viktig punkt i arealstrategien er å «*sikre kommunenes grønne profil*», .. «*med sine naturkvaliteter, marka, strandsonen, sjø og vassdrag ...*»

OOF støtter denne strategien, men vi savner en vektlegging av friluftslivets betydning for folkehelse og trivsel. Alle de 36 små og store knutepunktene/sentrene i kommunene bør ha et godt tilbud av natur- og friluftslivsområder i nærområdene med gode muligheter for et allsidig friluftsliv for alle, inkludert personer med funksjonsnedsettelse. Det bør være muligheter for flotte naturopplevelser og mange ulike friluftslivsaktiviteter i alle sesonger.

I den forbindelse vil OOF berømme *Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer*, som nylig var ute til høring, der det er lagt inn et mål om universelt utformede turruter på tre steder i kommunen. Dette kan være en god start, der målet må være at flest mulig av de 36 knutepunktene/sentrene har et slikt tilbud i sin nærhet.

OOF støtter også en mer kritisk holdning i arealforvaltningen, der kommunen nylig har vedtatt en *Temaplan for naturmangfold*. I temaplanen foreslås det en planvask av «*vedtatte planer for å avdekke manglende hensyn til natur*».

I kunnskapsgrunnlaget for planen står følgende: «*Hele 60 prosent av strandsonerearealet i Asker er bebygd*», og «*i 2021 var Asker blant de kommunene i landet som ga flest dispensasjoner i strandsonen*».

Det er derfor positivt at kommunen vil følge opp «*Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*» (side. 22) og at kommunen ønsker en mer bærekraftig utvikling av fritidsbebyggelsen i kommunen (side 23).

OOF mener at Asker kommune i større grad en tidligere må prioritere vern av strandsonen og allmenhetens tilgang til denne, i sitt videre arbeide.

B) FRILUFTSLIV – ET GODT VIRKEMIDDEL FOR FOLKEHELSE OG TRIVSEL

For OOF er friluftslivslivets betydning for folkehelse og trivsel, og dermed for befolkningens livskvalitet, sentralt.

Friluftslivet har stor oppslutning i befolkningen og er den aktivitetsformen flest innbyggere i Norge ønsker å drive mer med. I Stortingets friluftslivsmelding (2016) framkommer det at hele 61% foretrekker friluftsliv for å styrke sin fysiske helse.

Samtidig ser vi at deltakelsen i friluftsliv er lavere i enkelte deler av befolkningen. Dette skyldes ulike barrierer for deltakelse i friluftslivet som i) fysiske barrierer for personer med funksjonsnedsettelse, ii) økonomiske barrierer for de som ikke har råd eller iii) kulturelle barrierer og manglende opplæring i friluftsliv for de som ikke vokser opp med friluftsliv som en naturlig aktivitet i familien.

I planen har en blant annet trukket fram følgende utfordringer for folkehelsen i Asker: sosial ulikhet i helse, bekymringsfulle trender i helserelaterte vaner, utfordringer med psykisk helse, endringer i befolkningssammensetningen og utfordringer med å finne sin plass i samfunnet.

OOF er opptatt av at barrierene for deltakelse i friluftsliv reduseres slik at alle grupper i samfunnet får like muligheter til å delta i det helse og trivselsfremmende friluftslivet. Barrierer for friluftsliv kan reduseres ved at alle har enkel og trygg tilgang til natur- og friluftslivsområder, at det er utlånsordninger der innbyggerne og organisasjoner kan låne friluftslivsutstyr gratis, og at barn, unge og andre med få kunnskaper og ferdigheter i friluftsliv får god opplæring.

Kommunene bør utarbeide en strategi for universelt utformet friluftstilbud med tilhørende tiltaksplan for å sikre at tilrettelagte områder og anlegg har god geografisk spredning og byr på et mangfold av aktiviteter for ulike aldersgrupper.

OOF mener at *friluftsliv* som virkemiddel for å styrke hele befolkningens livskvalitet, gjennom bedre folkehelse og trivsel, må komme tydeligere fram i både planstrategi og planprogram for kommuneplan.

FRIVILLIGHETEN MÅ SIKRES GODE RAMMEBETINGELSER

Friluftslivet er avhengig av frivilligheten, både når det gjelder tilrettelegging og aktivitet. Det er derfor viktig å sikre frivilligheten gode og langsiktige økonomiske rammer, blant annet gjennom å styrke støtten til daglig drift.

OOF mener at Asker kommune må bidra til at frivilligheten har gode og forutsigbare rammevilkår gjennom en styrket driftsstøtte til frivilligheten (aktivitet og drift), samt sørge for langsiktighet i avtaler med frivilligheten.

GODT KUNNSKAPSGRUNNLAG OM DELTAKELSE ER NØDVENDIG

OOF mener at kunnskap om forskjellige befolkningsgruppers aktivitetsnivå innen friluftsliv og fysisk aktivitet er avgjørende for å kunne ta i bruk de riktige virkemidler og ressurstilgang for å styrke aktiviteten.

OOF mener at Asker bør ha statistikk over deltakelse, inkludert oversikt over hvilke grupper som er underrepresentert i friluftslivet, og arbeide systematisk og planmessig med å redusere barrierene for deltakelse.

GOD STEDSUTVIKLING KREVER GOD TILGANG TIL NATUR- OG FRILUFTSLIVSOMRÅDER

I planen legges det vekt på stedsutvikling. På side 21, i avsnitt om *Stedsutvikling*, står følgende: «*Tilgang til vann og grønne områder for fysisk aktivitet, lek og rekreasjon må også prioriteres.*» Friluftsliv er som tidligere nevnt den mest foretrukne formen for fysisk aktivitet blant voksne, og bidrar til å styrke både folkehelse og trivsel.

OOF mener at god stedsutvikling må innebære at alle innbyggerne i Asker, uavhengig av funksjonsevne og sosioøkonomisk bakgrunn, har enkel og trygg tilgang til natur- og friluftslivsområder i nærområdene. Vi anbefaler at kommunen innarbeider denne målsettingen i sitt planverk

C) MEDVIRKNING – GRUNNLAGET FOR GODE BESLUTNINGER

For OOF er god medvirkning som sikrer godt opplyste prosesser og saker, grunnlaget for gode beslutninger. På side 8 i planen beskrives flere viktige momenter for å oppnå god medvirkning, slik som; medvirkningsplan, god informasjon og tilgjengelighet, brukerundersøkelser, bruk av digitale verktøy, o.l. OOF støtter kommunens vektlegging av god medvirkning.

Med vennlig hilsen

Reidun Bolsø
Generalsekretær

Johan Hval
Fagsjef

DNT Asker Turlag
askerturlag@dnt.no

Asker, 30.08.2024

Asker kommune
post@asker.kommune.no

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG TIL NY PLANSTRATEGI MED PLANPROGRAM

Ref: 2024/1574

Det vises til forslag til ny planstrategi med planprogram for revisjon av kommuneplanen som er lagt ut på høring.

Høringsuttalelsen fra Asker Turlag (Turlaget) følger kapitlene i planen. Kommentarene er understreket og delvis skrevet med fet tekst.

Konklusjon:

Asker er utsatt for betydelig utbyggingspress. Det fører til at natur- og friluftsområder nedbygges bit-for-bit. Dette er en av de store utfordringene Asker står ovenfor. I planforslaget nevnes naturutfordringene i verden som følge av klimaendring, men ikke naturutfordringene i Asker. Planstrategien og planprogrammet for Asker bør først og fremst fokusere på forhold og utfordringer i kommunen. Friluftsliv er knapt nevnt i høringsforslaget. Turlaget vil derfor nevne behovet for et eget avsnitt med egne overskrifter om:

- Natur- og friluftsliv under overskriften *Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?* (side 5)
- Natur- og friluftsliv under overskriften *Hvilke tema må vi utrede?* (21)

KAPITTEL 1: RAMMER FOR PLANSTRATEGIEN OG PLANPROGRAMMET.

Turlaget savner en kort innledning til dette kapittelet som sier noe om felles rammer for planstrategi og planprogram.

Side 2.

I gjeldende kommuneplan har Asker kommune satt seg en rekke gode langsiktige mål og strategier. Skal målene nås, kan det være nødvendig med flere års arbeid.

Turlagets kommentar: Det er fornuftig å videreføre vedtatte mål.

Forslaget gir en kort og grei forklaring på hva planstrategi og planprogram er.

Side 2. Hva er planprogram?

Under denne overskriften står det bl.a.: «...hvordan du kan komme med innspill i prosessen.» Det høres ikke ut som kommunen ønsker mer engasjement i planprosessen enn lovpålagte høringsrunder. Det vises til kommunens strategi: «Asker kommune skal tilrettelegge for alle innbyggere kan delta aktivt på alle samfunnsarenaer.»

Turlaget anbefaler: Teksten endres til: «.....*hvordan du kan komme med innspill og **delta aktivt i prosessen***».

Side 5. Kunnskapsgrunnlag for planstrategien og planprogrammet

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt 9. juni 2020. Kommunen har nå fire års erfaring med å følge opp målene og strategiene som ble vedtatt.

Turlaget anbefaler: Som kunnskapsgrunnlag for planstrategien og planprogrammet bør det **utarbeides en status for oppfølging av målene og strategiene i inneværende planperiode.**

Side 5 Utfordringer i et folkehelseperspektiv

Det er identifisert seks hovedutfordringer for folkehelse. DNT Oslo og Omegn/Asker Turlag inngikk i 2017 Partnerskap for folkehelse. Denne erstattes i 2024 av en samarbeidsavtale. Turlaget setter pris på samarbeidet med kommunen for å sikre innbyggerne god helse. Det en utfordring å opprettholde lett tilgjengelige og helsefremmende friomluftsområder og grøntområder i det utbyggingspresset kommunen er utsatt for.

Turlaget anbefaler: Det tilføyes et nytt prikkpunkt: **Nedbygging av friluftsområder/grøntområder.**

Side 6. Klima- og naturutfordringer

Nedbygging av natur- og friluftsområder er en av Askers alvorligste utfordringer. Det er ikke omtalt i planforslaget.

Turlaget anbefaler: Et nytt avsnitt med overskriften **Nedbygging av natur- og friluftsområder** tas inn under overskriften *Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?*

Turlaget sier seg enig i at Asker har et rikt naturmangfold og med dette mangfoldet følger et stort ansvar.

Turlaget vil minner om: Kommunen har Naturmangfoldplan, som vil være et godt verktøy for å ivareta ansvaret for naturmangfoldet.

Side 8. Medvirkning og framdrift

Det skal utarbeides egen medvirkningsplan. Det er positivt. Medvirkningsplanen skal bl.a. .... gi mulighet for innspill i de ulike fasene av planprosessen.»

Turlaget anbefaler: *Innspill* byttes ut med **aktiv deltagelse.**

På side 2 omtales *innspill* på side 8 *medvirkning*. Begge står i kapittel 1. Rammer for planstrategi og planprogram. Turlaget tolker innspill som skriftlig eller muntlig tilbakemelding på et dokument man har mottatt. Medvirkning tolker vi som aktiv deltagelse i en prosess.

Turlaget anbefaler: Bruk av innspill og medvirkning avklares.

I slutten nevnes fire prikk- punkter som skal sikre informasjon og medvirkning i planprosessen. Siste prikkpunktene nevner paraplyorganisasjoner. Ikke alle frivillige organisasjoner i Asker er medlemmer i en paraplyorganisasjon. Deriblant Asker Turlag. Heller ikke tiltak for å møte innbyggerne direkte er nevnt.

Turlaget anbefaler at siste prikkpunkt endres til: Møter med eldreråd, ungdomsråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, samt råd og, paraplyorganisasjoner, frivillige organisasjoner og innbyggere generelt

KAPITTEL 2: ASKER KOMMUNES PLANSTRATEGI

Side 10 Plansystem

Det vises en oversiktig figur over plansystemet. Turlaget spør seg om ikke plansystemet er et lovpålagt system som inngår i rammene for planstrategien.

Turlaget anbefaler: Beskrivelse av plansystemet flyttes til kapittel 1.

Side 12 Kommuneplanens samfunnsdel

På side 2 Under overskriften *Hva er en planstrategi?* står det bl.a. Planstrategien skal bl.a. videreføre og legge til rette for ønsket utvikling. Det kommer ikke frem i kapittel 2 hva ønsket utvikling er. Muligens er det kommunens visjon eller de åtte bærekraftsmålene.

Turlaget anbefaler: Det må komme klart frem hva kommunens ønsket utvikling er.

Side 12 Vurdering av planbehovet I fireårsperioden

Kommunens planbehov kommer relativt greit frem i kapittelet. Arbeid med arealplanen skal ha oppstart høsten 2024. Det står imidlertid ikke noe om samfunnsdelen. Derimot står det på side 2 at det skal være en enklere revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.

Turlagets kommentar: I kapittel 2 bør det angis tidspunktet for oppstart av revisjon av samfunnsdelen.

Side 14 Viktige temaer som utarbeides parallelt med kommuneplanen

Turlaget har bidratt til arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer.

Turlaget anbefaler: Arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer fullføres og inngår som viktig tema i arbeidet med kommuneplanen.

Side 16.

Strategiplanen skal drøfte kommunens strategiske valg (se side 2). Turlaget kan ikke se at det kommer klart frem i kapittelet. Det kan virke som strategiske valg er plassert under overskriften Vurdering av planbehov i fireårsperioden.

Turlaget anbefaler: Drøfting av kommunens strategiske valg bør omtales under egen overskrift.

KAPITTEL 3: PLANPROGRAM FOR KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL OG AREALDEL

Side 18. Enkel revisjon av kommuneplanen

Gjeldende kommuneplan bygger på fire verdier:

- Raus

- Nær
- Modig
- Skapende

Turlaget anbefaler: Det tilføyes en ny verdi **Naturbevisst**

Side 18. Samfunnsdelen

Det skal gjennomføres analyse for langsiktig areal- og transportutvikling.

Turlaget anbefaler: Myke trafikanter medtas i analysen og friluftslivets ferdselsårer vurderes som en del av samferdselsnettet.

Kommunen har under arbeid Friluftslivets ferdselsårer.

Turlaget anbefaler: Friluftslivets ferdselsårer bør inngå som faktagrunnlag og bør følges opp med justeringer av arealplanen.

Side 19. Vår langsiktige arealstrategi

Nest siste prikkpunkt omfatter kommunens grønne profil og historiske forankring. Det er en opprømsing som ikke får frem betydningen disse temaene skal ha i arealutviklingen.

Turlaget anbefaler: Prikkpunktet deles i to. Ett for **grønne profilen** og ett for **historiske forankringen**. I prikkpunktet for grønne profilen bør sammenhengende grønnstruktur tas med.

Side 20. Arealregnskap og arealnøytralitet

Arealregnskap kan bli et nyttig verktøy for å få en oversikt over arealer som har blitt bebygget og hva som kan bebygges.

Turlagets anbefaling: Arealregnskapet bør innledes med en gjennomgang av arealer som har endret arealformål etter 2020. Siden gjeldende arealplan ble godkjent for bare ett år siden, kan arealplanen for de tidligere tre kommunene benyttes.

Turlaget sier seg enig i at det er viktig ha et godt kunnskapsgrunnlag for å kunne ivareta naturområder.

Turlaget anbefaler: I tillegg til et godt kunnskapsgrunnlag om naturområder bør det også utarbeides et kunnskapsgrunnlag om friluftslivsområder. I denne sammenheng bør det kartlegges områder og stier barn og ungdom benytter (Barnetråkk).

Side 20 Erfaringer med gjeldende kommuneplan

Det er tre prikkpunkter evalueringen skal sette søkelyset på.

Turlaget anbefaler: I tillegg til de tre prikkpunktene anbefales nytt prikkpunkt:

Mål og strategier i samfunnsdelen følges opp

Det skal gjennomføres en evaluering. Evalueringen skal legges til grunn for revisjon av kommuneplanen.

Turlaget anbefaler: Frivillige organisasjoner og innbyggerne generelt bør inviteres i evalueringsprosessen.

Side 21. Hvilke tema må vi utrede?

Under denne overskriften omtales flere tema som må utredes. Grønne områder omtales nærmest som bisetning under to av temaene som skal utredes. Friluftsliv nevnes ikke. Selv ikke under overskriften Landbruk-, natur- og friluftsområde. Marka, grøntstrukturen, og grønne lunger i tettsteder/boligområder er en forutsetning for dyre- og plantelivet og for innbyggernes trivsel og friluftlivsmuligheter.

Turlaget vil minne om kommunens egne mål:

Asker kommune skal sikre viktige landskaps og grønnstrukturer mot nedbygging langs kysten, i landbruksområder, i byggesonen og i marka. Vann, vassdrag og sjøområder skal sikres mot inngrep og forurensning.

Asker kommune skal bidra til å etablere gode møteplasser, sammenhengende grøntområder og gjennomgående turveinett som tilrettelegger for friluftsliv og aktiviteter i nærmiljøet.

Turlaget anbefaler: **Utrede grønne områder og betydningen for det biologiske mangfold og innbyggernes trivsel og friluftsliv.** Utredningen bør omfatte marka, grøntstrukturen fra marka til sjøen og grønne lunger i tettsteder/boligområder.

Side 23. Fritidsbebyggelse

Fritidsbebyggelse kan komme i konflikt med friluftslivs interessene.

Turlaget anbefaler: I første setning bør friluftslivsinteressene tilføyes.

Side 24. Samferdsel

Asker kommune vektlegger grønn mobilitet. Stier og snarveier kan være et godt bidrag til å øke andelen gående. Spesielt viktige kan de være for skolebarn.

Turlaget anbefaler: Stier og snarveier tas med i samferdsels utredningen

Asker Turlag ønsker lykke til med kommuneplanprosessen og deltar gjerne i prosessen.

Vennlig hilsen

Lars Christian Iversen
Styreleder Asker Turlag

Randi Larsen
Varamedlem til styret Asker Turlag

Naturvernforbundet i Asker

Hjemmeside: <https://naturvernforbundet.no/osloogakershus/lokallag/asker/>

E-post: Asker@naturvernforbundet.no

Asker kommune post@asker.kommune.no

Hvalstad 31.08.2024

Uttalelse til

Forslag til planstrategi for Asker kommune 2024 – 2027 med Planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel

Deres ref.: 2024/1574 og 2224/2278

Viser til informasjon om endring av kommuneplanen på kommunens hjemmesider.

Naturen er en endelig ressurs som man stadig «spiser av» og nedbygget natur kommer ikke tilbake. Naturvernforbundet i Asker har lenge ment at Askers arealbruk, nedbygging av natur- og landbruksareal og klimaødeleggende energibruk må endres. Vi mener derfor at Askers utbyggingspolitikk er for ekspansiv og fremmer prosjekter som medfører press på naturgrunnet.

Samtidig vil vi framheve at det er mange positive målformuleringer i plandokumentet, og her vil vi blant annet vise til den nylige vedtatte temaplanen for naturmangfold, som det må legges større vekt i planarbeidet. Hovedprinsippet bør være å planlegge for en «uendelig» horisont slik at hensynet til naturen og ikke-fornybare ressurser blir ivarettatt.

Våre viktigste kommentarer til kommuneplanen er:

- Begrense boligbyggingen og befolkningsveksten til en lavere takt. Nåværende utbyggingstakt bidrar også til u håndterbare trafikkproblemer.
- Ivareta naturmangfoldet. Vi krever registrering av naturmangfold og at det blir vurdert klimapåvirkningen ved alle større utbygginger.
- Støtte til arealnøytralitet og arealregnskap. Mer gjenbruk av areal, i stedet for å ta ubebygde områder. Ta ut tidligere dyrkbart areal og andre verdifulle naturområder fra gjeldene utbyggingsplaner.
- Strengere og mer enhetlig praktisering av reglene rundt hensynsoner og kantsoner langs vassdrag og sjøen.
- Holde fast på rekkefølgekrav. Ikke nye utbygginger før nødvendig infrastruktur er på plass.

Konkretisering av våre innspill til planprogrammet

Begrense befolkningsveksten

Nåværende utbyggingstakt fører til stort press på tilgjengelige arealer og ressurser og innebærer også utfordringer i masseforvaltningen. Denne veksten bidrar til store trafikkproblemer, ikke bare på hovedveiene, men også lokalveiene. Kommunens prinsipp om

nullvekstlinje for personbiltrafikken er ikke basert på eksisterende empiri og fungerer ikke praksis. Bruk av personbiler er for mange ikke primært knyttet til jobbreiser, men like mye til andre behov som kjøring av barn til barnehage, fritidsaktiviteter, handel, for å oppsøke offentlig og private tjenester, for sosiale aktiviteter mm. Bruk av sykler eller annen grønn transport kan være egnede alternativer i de lyse årstider, men fungerer ikke for de aller fleste i mørket på snø- eller isdekket gang- og sykkelvei.

Ivareta naturmangfoldet

Fastsette markagrense i alle større sammenhengende skogsområder i Asker.

Dette ble også utredet ved forrige revisjon av kommuneplanen, men ikke tatt inn. Den forrige utredningen og forslag til grenser var vi i utgangspunktet fornøyd med. Vi mener det likevel kan være behov for å se nærmere på avgrensningen, å kartlegge bedre viktige nøkkelbiotoper og for å bevare friluftslivsområder. Fordelen med en markagrense er at også friluftsliv og idrett blir tatt hensyn til i forvaltningen av skogområdene. Det blir også lettere å behandle saker i marka når samme regelverk gjelder for alle skogsområder i kommunen.

Kommunedekkende oversikt over naturverdier

Vi har tidligere etterlyst en registrering og vurdering av de samlede naturforekomstene i hele kommunen. I dag har man kun registreringer enkelte steder, og detaljregistreringer blir gjort for seint i beslutningsprosessen. En slik oversikt bør omfatte:

- Kystsonen og øyene
- Vann, vassdrag med vannlevende dyr og amfibier
- Grøntområder i byggesonen
- Landbruksarealet
- Sammenhengende skog og grønne områder
- Gjenværende viktige biotoper i skogen og i Marka
- Vilt, hekke- og spillområder og trekkveier

Noe er dekket av temaplan for naturmangfold, men vi kan ikke se at en flatedekkende fakta-registrering foreligger, eller at en temaplan for grøntstruktur er blitt utarbeidet. Ved en slik oversikt over naturverdiene kan man lettere peke ut områder som egner seg til boligområder, næring, senterområder eller nye samferdselsanlegg uten at dette går ut over viktige naturverdier.

Arealnøytralitet

Naturvernforbundet mener det nå er på tide å lage en kommuneplan som bygger på arealnøytralitet. Nedbyggingen av urørt areal har vært den viktigste måten å gi plass til nye boliger, næringsareal og samferdselsprosjekter. Denne måten å planlegge på fører til stadig reduksjon av dyrket mark, natur og friluftsområder. I boligområdene blir de grønne områdene borte, muligheten til å oppleve stillhet og natur blir vanskelig i nærområdet og barns muligheter lek og utfoldelse blir redusert.

Vi mener man bare må legge inn nye byggeprosjekter på arealer som allerede er bebygget, eller har tidligere vært opparbeidet område. Eksisterende byggeplaner på tidligere LNF-områder som ikke er gjennomført, må revurderes og eventuelle alternative plasseringer må vurderes. Dersom det ikke finnes alternativer bør det om mulig tas ut av planen. Det må inviteres til fornying av eksisterende bebyggelse og fortetting der dette er mulig uten at dette går ut over naturområder.

Restaurering og skjøtsel av naturområder i byggesonen

Nedbyggingen av byggesonene har nå gått så langt at man nå bør utrede en oversikt over områder som skal restaureres. Det kan være små og store områder som har rester av sårbare

naturtyper som kan skape nye «hot spots» for arter som er truet. Det kan være elver, bekkedrag, dammer, enger, kalk-naturtyper, strandsoner eller hagemark. Det er viktig at slike naturområder er spredt rundt om og at det finnes korridorer mellom disse. Det må lages en plan for å restaurere disse slik at de har en bærekraftig størrelse og det må drives skjøtsel der dette er påkrevet, slik at viktige enger, jordekanter og åkerøyer i landbruksområder blir holdt i hevd på riktig måte.

Utvidet vern på land og i sjøen

Naturavtalen har et mål om å bevare 30% av land og hav, og i dag er ca. 17% av landarealet vernet. Naturvernforbundet mener at Asker kommune må forberede seg på å verne større arealer slik at man kan nå 30%-målet. Dette må komme fram i kommuneplanen slik at man unngår å bygge ned, eller blokkere for framtidige verneområder. En naturlig utvidelse kan være «bufferoner» rundt dagens verneområder og å inkludere deler av hensynssonene. Vi ser at dagens hensynssoener ikke gir tilstrekkelig beskyttelse mot inngrep som hugst og veibygging og trenger sterkere beskyttelse. Det er også et mål å verne sjø og vannareal i de 30%.

Vernesoner langs vassdrag er også viktig i et flomsikringsperspektiv og vil hindre erodering som etter hvert kan få svært negative konsekvenser. Naturvernforbundet har identifisert arealer, både i sjøen, øyer og tilstøtende landareal som til sammen danner viktige områder for dyre- og plantelivet i sjøen. Dagens press på strandsonen, dyrelivet i sjøen og tiltagende klimautfordringer tilsier at deler av Oslofjorden må vernes.

Holde fast på rekkefølgekrav

Ingen nye utbygginger før nødvendig infrastruktur er på klare, inkludert barnehager, skoler, syke/pleiehjem og annen offentlig tjenesteyting. Vi ser dessverre at for eks. etablering eller utvidelser av barnehager eller skoler fører til verdifulle arealer må bygges ned, fordi dette ikke er planlagt i forkant som en del av et større utbyggingsprosjekt.

Langsiktig planlegging

Hovedprinsippet bør være å planlegge for en «uendelig» horisont slik at hensynet til naturen og ressurser blir ivaretatt og at det er plass til nødvendige offentlige og private tjenester i framtiden innenfor de arealer og ressurser som da er tilgjengelig.

Mvh
For Naturvernforbundet i Asker
Jan Häusler
leder

HUSEBYKOLLEN HYTTEEIERFORENING

Stiftet 15. juli 2006

Asker kommune
Katrineåsveien 20,
3440 Røyken

Husebykollen, 31.08.2024

Deres referanse: Planstrategien med planprogram: 2024/1574

Dette dokumentet sendes elektronisk til post@asker.kommune.no

Høringsinnspill til forslag til planstrategi med planprogram, Asker kommune

---

Vi viser til kunngjøring i RHA 27.06.2024.

Kulturminner

Slik vi leser avsnittet på side 23 er det lagt vekt på bevaring og vedlikehold av eksisterende kulturminner, men også sikring av flere kulturminner/kulturmiljø. Det er vel og bra.

Asker kommune har en utmerket nettside: [Kulturminner og kulturmiljø i Asker](#) som bl.a. leder til [Askerkart](#) med kartlaget [Kulturminner lokalt](#) og [Kulturminner overalt ;-\)](#) Disse sidene gir en god oversikt over antallet og omfanget av kulturminner i kommunen.

Mange kulturminner ligger utenfor allfarvei, og vi savner noe om betydningen av informasjon og merking slik at folk kan finne frem, og informasjonstavler på stedet. Her kan samarbeid med lokale historielag også trekkes frem.

Vi mener at en setning som reflekterer dette burde inn i avsnittet.

Eksempel: Vi har tidligere foreslått etablering av kulturpark i Husebykollen basert på:

- 1) Spor etter gruvedrift på 1700-tallet – både slagghauger, gruveuttak/dagbrudd og transportveier. Disse kulturminnene er registrert og finnes i lenkene ovenfor.
- 2) Området har også verneverdig natur, ref. at statsforvalteren har startet arbeid med verneplan for ca. 193 dekar [skogsområde i Husebykollen](#).

Disse to interessefeltene kan sees i sammenheng, som tydeliggjøres ved «Det er mange sammenfallende interesser mellom kulturminner/kulturmiljø og landbruk, natur og friluftsområder.»¹

Men uten informasjon og merking mister publikum muligheten for kultur/natur-opplevelsen.

Landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF)

Planprogrammets side 23 nevner såvidt bevaring av naturverdier og økosystemtjenester, men her hadde vi forventet å finne noe som reflekterer gode intensjoner i *Temaplan naturmangfold*, herunder *behovet for kartlegging av naturen (arealregnskap) og opprettelsen av naturregnskap*.

---

¹ Planprogrammet side 23.

«Et arealregnskap er et verktøy som kan synliggjøre hvor store naturarealer som settes av til utbygging og hvordan arealbruken i kommunen endrer seg over tid. Naturregnskap, eller økosystemregnskap, kan brukes til å systematisere kunnskap om naturens goder og tjenester og bidra til bedre beslutninger for en bærekraftig utvikling.»²

Betydningen av naturregnskap er bl.a. å se naturutnyttelsen i sammenheng for å unngå nedbygging av naturen «stykkevis og delt», godt illustrert i NRK-dokumentaren «[Norge i rødt, hvitt og grått](#)» om nedbyggingen av norsk natur, og [reportasjen om kommunenes ansvar](#).

Vi foreslår at det tas inn i planprogrammet at *det skal iverksettes tiltak for å forhindre «stykkevis og delt» nedbygging av natur.*

Med vennlig hilsen,

Bjarne Blikeng
Styreleder Husebykollen Hytteeierforening
bjarne.blikeng@gmail.com; post@husebykollen.org

Åge Borg-Andersen
aageba@coherence.no

Husebykollen Hytteeierforening (org.nr. 918 121 927) organiserer 17 eiere av fritidsboliger på Husebykollen i Filtvet. Foreningens formål er bl.a. å ivareta eiernes felles interesser, bidra til et godt fritids-/friluftsmiljø i området Husebykollen samt representere i foreningssaker overfor grunneiere, kommunen, pukkverket (Hurum Pukk AS) o.a.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten håndskrevet signatur.

---

² Temaplan naturmangfold, side 31.

Høringsuttalelse fra foreningen Bevar Dramstadbukta

Foreningen ble stiftet som en medlemsforening som følge av et stort lokalt engasjement i forbindelse med Arealplanen vedtatt i Asker kommune juni 2023.

Forslaget om industri-kai og massedeponi på Verket ble utsatt og erstattet med et vedtak om en helhetlig områdeplan, med stor grad av lokal medvirkning.

Det er for øvrig i den sammenheng verdt å bemerke av foreningen savner involvering i høringen som nå pågår. Foreningen ble gjort kjent med høringsfristen via enkeltpersoner i lokalmiljøet, og vi er også kjent med at en rekke andre aktører i lokalmiljøet heller ikke er kjent med fristen. Dette bidrar ikke til medvirkning. Vi har tidligere tilskrevet Asker kommune om opprettelsen av foreningen og uttrykt ønsket om å bli holdt orientert om forhold av betydning for utvikling av området. Vi gjentar ønsket om å bli oppført på en høringsliste og motta saker som denne.

Bakgrunn:

Dramstadbukta og området rundt har i en årrekke vært under press som følge av sandtaksdrift og stadige initiativ til nye masseuttak og naturinngrep. Foreningen Bevar Dramstadbukta ble stiftet 5. februar 2024 og er en partipolitisk nøytral interesseforening som har til formål å påvirke utviklingen av Dramstadbukta og Verket-halvøya i Asker og de nære omgivelser på en bærekraftig og helhetlig måte med hensyn til natur- og kulturmiljø, bomiljø, nærings- og samfunnsutvikling.

Foreningen representerer medlemmene overfor kommunen og andre offentlige instanser i spørsmål som angår videre utvikling av området. Foreningen skal ivareta områdets interesser som et hørings- og samarbeidsorgan overfor andre instanser og er sammen med eventuelle berørte velforeninger et talerør utad i saker som vedrører områdets og befolkningens interesser. Foreningen skal opprettholde en jevnlig kontakt med kommunale organer og holde seg orientert om de planer som foreligger for området på kort og på lang sikt. Foreningen skal arbeide for et godt forhold til andre foreninger og organisasjoner i området og samarbeide med disse om saker av felles interesse.

Foreningen understreker viktigheten av fremoverlent stedsutvikling, og den samfunnsøkonomiske betydningen av gode og trygge lokalsamfunn. Derfor er det gledelig at kommunen foreslår en større områdeplan for Verket, Klokkarstua med omegn. Foreningen har videre noen betraktninger om forslaget til arealstrategi som nå er på høring:

Samfunnsdelen:

Strategidokumentet anbefaler ingen endringer i samfunnsdelen;

" Samfunnsdelens mål og strategier legger gode føringer for fremtiden, disse vil derfor videreføres uten endringer."

Foreningen deler denne vurderingen og mener hovedutfordringen i prosessen rundt arealplan i 2023 var at det ikke var tilstrekkelig sammenheng mellom mål og strategier i samfunnsdelen og de radikale forslagene vedrørende industrikai, naturødeleggelse og massehåndtering i arealdelen.

Arealdelen:

formaterte: Understreking

formaterte: Understreking

Vi merker oss at kommunen har ambisjon om å styrke vårt fokus på målrettet og strategisk medvirkning i stedsutviklingsprosesser. Dette skal omfatte både interne prosesser og samarbeid med private aktører, næringsliv, akademia, frivillige og innbyggere. Videre uttales det at kommunen skal ha satse på økt kompetanse på medvirkning i arealplaner, tidlig medvirkning i egne og private planer og økt fokus på digitale løsninger.

Foreningen mener dette er svært gode og viktige presiseringer. I følge høringsuttalelsene til planprosessen i 2023 ble denne opplevd uoversiktlig og med mangelfulle digitale løsninger når det gjaldt for eksempel oversikt over både forslag og inkomne høringssvar. Denne type tilrettelegging vil styrke lokaldemokrati, medvirkning og dermed tillit.

Foreningen mener strategidokumentet gir gode føringer når det gjelder stedsutvikling. For området Klokkarstua/ Verket har det i en årrekke vært betydelige utfordringer knyttet til nedbygging av natur, støv- og støyplager knyttet til sandtaksdriften. Stedsutviklingen og lokalbefolkningens fremtid står ved et veiskille der det er svært viktig at det gjøres gode og langsiktige vurderinger. Videre gir planen gode føringer for vern av strandsonen.

Foreningen bevar Dramstadbukta ser frem til et konstruktivt samarbeid med Asker kommune om langsiktig planlegging og positiv utvikling for våre nærområder.

Med vennlig hilsen

Arne Bratlie,
Styreleder

Kommunal planstrategi - Asker kommune 2024-2027 – kommentarer i forbindelse med høring.

Bakgrunn

Oslofjorden Friluftsråd (OF) viser til Asker kommunes nettsider og orientering om høring av kommunal planstrategi.

OF er et interkommunalt samarbeidsorgan for kommune og fylkeskommuner rundt Oslofjorden. OF fungerer blant annet som et høringsorgan for plansaker som angår friluftslivet og miljøtilstanden i og rundt fjorden. Det er derfor av stor interesse for oss å få mulighet til å se på og komme med kommentarer til Ås kommunes nye planstrategi.

Kommentarer

Generelt

Det er veldig bra at kommunen planlegger rullering av kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen. Dette er et stort og viktig verktøy for en helhetlig og god arealpolitikk. Det er også en god anledning til å knytte kommunedelplaner og temaplaner tettere opp mot de mer overordnede planene.

Kystsonoplan

Med Asker kommunes lange kystlinje må byggeforbudet langs 100-metersbelte tydelig forankres i KPA. Vi har også positiv erfaring fra enkelte av våre kommuner med egne kommunedelplaner for kystsonen, som for eksempel Sarpsborg. Dette kunne vært et godt virkemiddel for å komme i møte mange av de arealkonfliktene og utfordringene man står ovenfor i strandsonen, og for arealene i sjø. En slik plan kunne også vært gjort gjennom et interkommunalt plansamarbeid i henhold til plan- og bygningsloven § 9, med juridisk bindende bestemmelser og arealkart.

Andre planer

OF ser at det legges opp til planarbeid for både Verket/Klokkarstua og Brønnøya. Dette er områder med svært viktige verdier knytt til friluftsliv og naturmangfold. Dette er viktige temaer å vurdere og ta hensyn til i oppstarten av disse planarbeidene, og vi ser frem til å se på det videre arbeidet her.

Vi oppfordrer alle våre medlemskommuner til å vurdere å fastsette mål om arealnøytralitet. Dette er et viktig grep for nå målene om tap av natur. <https://www.sabima.no/et-arealnøytralt-norge/>

Flere andre kommuner har også laget egne planer for å bekjempe og forvalte fremmede arter.

Vi er positive til at kommunen brukre anledningen til å gjennomføre en omfattende planvask av gamle og utdaterte planer.

Med hilsen
Oslofjordens Friluftsråd

Anders Strandheim Wahlborg
Rådgiver – plan og friområder

Kopi til OFs rådsmedlemmer i Asker kommune:

Håvard Vestgren

Hanne Lise Matt

Elisabeth Holter-Schøyen

FNF Akershus
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Akershus Fylkeskommune

Asker kommune

post@asker.kommune.no

Deres ref.:

Planstrategien med planprogram: 2024/1574

Kommuneplanens samfunnsdel: 2224/2277

Kommuneplanens arealdel: 2224/2278

Oslo, 30. august 2024

Dette brevet sendes på vegne av Akershus og Oslo Orienteringskrets, Asker Elveforum, BirdLife Oslo og Akershus, DNT Oslo og Omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus, Nesodden Kajakklubb, Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus og Oslofjordens Friluftsråd.

Uttalelse til

Planstrategi, planprogram og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, Asker kommune

1. Innledning

Nasjonale forpliktelser gjør at vi ikke kan bruke arealer på samme måte som før. Gjennom naturavtalen fra Montreal, har Norge forpliktet seg til å jobbe mot 23 mål som beskriver hvordan vi skal komme oss ut av naturkrisen og få mer natur innen 2030. For å få til dette må norske kommuner ha en bærekraftig arealforvaltning som ivaretar vern av naturområder og bevaring av biologisk mangfold, samtidig som de tar hensyn til klimaendringer og reduserer utslipp av klimagasser.

2. Kunnskapsgrunnlag

Bruk kommuneplanen til helhetlig planlegging. Kommuneplanen er plannivået der kommunen kan få et overblikk som gjør helhetlig planlegging mulig. Helhetlige vurderinger og oversikt over totalbildet ivaretas ikke i reguleringsprosesser. Ved å bruke reguleringsplannivå til dette vil

kommunen ikke kunne gjøre en helhetlig vurdering for kommunen, og det vil bli en bit for bit-nedbygging av arealene.

Vi synes det er bra at det legges opp til en revisjon av arealdelen (om enn forenklet) for å gi anledning til temadrøftinger, nødvendige utredninger og oppdateringer etter nye nasjonale og regionale føringer samt nye lovkrav.

Friluftsliv er knapt nevnt i høringsforslaget. Kommunen bør derfor inkludere avsnitt med egne overskrifter om Natur og friluftsliv under *Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?* (s. og under *Hvilke tema må vi utrede?* (s. 21).

Vi ber kommunen se nærmere på følgende:

- **Grønnstruktur og grønne traseer**
Vi ber kommunen utføre en gjennomgang av og mulig utvide grønnstruktur og hensynssoner spesielt for bevaring av naturmiljø og for friluftsliv, for å sikre sammenhengende blågrønne strukturer, grønne korridorer, smug og smett og turveier gjennom byggesonen i all planlegging.
- **Naturmangfold**
Kommunen har en fersk plan for naturmangfold (2023). Det blir viktig at kunnskapen fra denne planen innarbeides i kommuneplanen.
- **Strandsonen**
Med en kystlinje på 207 km har Asker den lengste kystlinjen av alle kommunene ved Oslofjorden. Byggeforbud i strandsonen og vern av 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag må forankres tydelig i kommuneplanen. Kartlegging av kommunens strandsonereareal må være med som en del av kommunens arealregnskap.
- **Friluftslivets ferdselsårer¹ og kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder**
Miljødirektoratet er i ferd med å lage en ny veileder for evaluering/revidering av friluftslivsområder. Asker kommunes kartlegginger er fra 2017 og 2018. Vi anbefaler at kartleggingen revideres i forbindelse med den nye arealdelen.
- **Hytteutbygging**
Asker Kommune har mer enn 4000 fritidsboliger. Det er bra at kommunen vil se på utviklingen av dette. Vi anbefaler kommunen å få en oversikt over hva som allerede finnes av tomtereserver og fortettingspotensiale i eksisterende hytteområder.
- **Planvask**
Det er bra at kommunen skal prioritere en opprydning av gamle planer som ikke passer dagens mål.

3. Bestemmelser i kommuneplanens arealdel

I planforslaget står det at kommunen skal gjøre nødvendige justeringer i plankart, bestemmelser og retningslinjer.

Asker kommune har flere gode bestemmelser for natur og friluftsliv i gjeldende kommuneplan, og **vi ber om at disse ikke reduseres.**

---

¹ [Prosjektet friluftslivets ferdselsårer, Miljødirektoratet](#)

Arbeidet med den nye kommuneplanens bestemmelser i arealdelen er kanskje ikke påbegynt, men vi tillater oss å komme tidlig inn i prosessen ved å komme med **forslag til bestemmelser** som vil ivareta naturverdier og fremme friluftsliv for allmennheten i kommunen.

Intensjonen med bestemmelsene er viktigere enn formuleringen/ordlyden når vi foreslår følgende bestemmelser som eventuelt kan omskrives for å tilpasses andre lover og krav kommunen er pålagt:

Naturmangfold

Som minimum skal Miljødirektoratets Naturbase brukes som informasjonsgrunnlag i vurderingen av naturverdier. I tillegg skal også lokale databaser og kunnskapsmiljøer legges til grunn for beslutningen. [\(Ref. KPA § 4.12 Indre Østfold kommune\)](#)

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner for framtidige områder for bebyggelse og anlegg skal viktige naturkvaliteter kartlegges og søkes sikret som arealformål grønnstruktur, og/eller med angivelse av hensynssone. Viktige trær og vegetasjonsområder skal avmerkes i nye reguleringsplaner og beskyttes i bygge- og anleggsfasen. [\(Ref. KPA § 8.1 Ullensaker kommune\)](#)

Ved registrering av fremmede arter i planområdet, skal metode for bekjempelse av disse artene beskrives i reguleringsplanen og evt. fremgå av reguleringsbestemmelsene. [\(Ref. KPA § 8.1 Ullensaker kommune\)](#)

Ved beplantning av uteareal og grønnstruktur skal det tilrettelegges i størst mulig grad for pollinerende insekter, med innslag av vekster som er gode bie- og humleplanter. Det skal ikke innføres eller spres uønskede eller fremmede arter ved opparbeiding og beplantning av areal. [\(Ref. KPA § 8.1 Ullensaker kommune\)](#)

Viktig natur som myrområder, slåtteeenger og naturbeitemark, særlig sukkertareskog (sterkt truet) og andre rødlista naturtyper på land og i sjø bør ivaretas og skjermes mot inngrep (Jf. rødlisten for naturtyper, Artsdatabanken). [\(Ref. KPA 1.7 Stavanger kommune\)](#)

Prinsippene fra «tiltakshierarkiet» om å unngå, avbøte, redusere eller kompensere bør følges. Tiltak tilpasses slik at en i størst mulig grad unngår å forringe naturverdier. Ved større utbygginger bør det vurderes krav om erstatning og kompensasjon av naturverdier som forringes/ødelegges. [\(Ref. KPA 1.7 Stavanger kommune\)](#)

Myr og karbonrike arealer

§ Nedbygging og inngrep i myr tillates ikke ved regulering eller ved tiltak. Ved regulering skal myr avsettes til grønnstruktur. Ved gjennomføring av tiltak og utbygging skal det brukes torvfri jord. Fjerning av skog i forbindelse med tiltak, jf. pbl. § 20-1 og utbygging skal i størst mulig grad unngås. Redegjørelse for hvordan tiltaket vil påvirke viktige karbonlager som myr og skog skal inngå i forslag til reguleringsplan ved 1. gangsbehandling, jf. § 1-14.4. [\(Ref. 1-14.5 Lillestrøm kommune\)](#)

Myr er viktig for biologisk mangfold, klimatilpasning og som karbonlager. Fjerning av skog bør kun gjøres dersom det er tungtveiende grunner for dette. Utbygging må da skje på en måte som minimerer omfanget av avskogingen. [\(Ref. 1-14.5 Lillestrøm kommune\)](#)

Grønnstruktur og blågrønne traseer

Sammenhengende grønne korridorer og grøntdrag (uavhengig av formål) i byggesonen, inkl. forbindelser til overordnede friluftsområder, skal sikres og videreutvikles. Grønne korridorer og

grøntdrag ivaretar både landskap, økologiske sammenhenger og ferdselsårer. Gatetrær og alléer langs veier og stier sikres gjennom reguleringsplan.

FNF Oslo og Akershus mener at gatetrær og alléer sikres gjennom reguleringsplan også bør gjelde langs vassdrag.

Arealnøytralitet

Prinsippet om arealnøytralitet gjelder hele kommunen. Med arealnøytralitet menes å gjenbruke og fortette områder som allerede er utbygd, fremfor å bygge ned landbruksarealer og natur.

Med natur menes hovedøkosystemene skog, våtmark, vassdrag, naturlig åpne områder i lavlandet og semi-naturlig mark, med underliggende naturtyper. Forringet natur, eksempelvis drenert myr, regnes også som natur. Det samme gjelder naturpregede friluft- og grøntområder, eksempelvis parker, hundremeterskoger og urbane grøntkorridorer.

[\(Ref. KPA § 16.6 Nordre Follo kommune\)](#)

Prinsippet om arealnøytralitet for naturverdier bør legges til grunn og dokumenteres i planleggingen.

[\(Ref. KPA 1.7 Stavanger kommune\)](#)

Økologisk kompensasjon

Når en reguleringsplan tillater at natur eller et områdes økologiske funksjon går tapt i strid med prinsippet i § 16.6 Arealnøytralitet, skal tiltakshaver yte en økologisk kompensasjon for tapet tiltaket medfører. Økologisk kompensasjon fastsettes av kommunen, og ytes enten som erstatningsareal eller som et økonomisk bidrag til restaureringsprosjekter.

[\(Ref. KPA § 18.4 Nordre Follo kommune\)](#)

Klima og energi

Utslipp av klimagasser skal utredes ved utarbeidelse av reguleringsplan (klimagassregnskap), jf. plan- og bygningsloven § 11-9 første ledd nr. 8, for følgende tiltak:

- a. nybygg større enn 1000 m² BRA*
- b. større anleggsprosjekter for bygging av vei, bruer, gang og sykkelsti, og etablering av ledningsnett for vann- og avløp som innebærer inngrep i terreng*

[\(Ref. KPA § 4.2 Færder kommune\)](#)

Strandsonen

Tiltak skal ikke være til hinder for allmennhetens bruk og/eller ferdsel, eller være dominerende i landskapet, verken sett fra sjø eller land. Tiltaket må ikke få silhuettvirkning eller skade naturmangfoldet. [\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Ny bebyggelse skal søkes plassert så langt unna sjøen som mulig, og utvidelse av eksisterende bygninger skal fortrinnsvis skje i retning bort fra sjøen.

[\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Utbygging av veier, annen infrastruktur og tomteopparbeiding skal skje bak byggegrensen og plasseres slik at inngrep og ulemper blir minst mulig. Samlet sett skal det legges vekt på løsninger som kan bedre eksisterende situasjon i forhold til landskap og allmenn tilgang til sjø. [\(Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune\)](#)

Forbindelser til ytre friluftsområder, strand og sjø skal opprettholdes og videreutvikles.
([Ref. KPA § 2.1.4 Tønsberg kommune](#))

Stier, gangforbindelser og tilgang til friluftsområder

Stinettet er en del av et godt kommunikasjonssystem og må ivaretas og videreutvikles. Ved planlegging etter loven skal hensynet til eksisterende gangforbindelser, stier og snarveier ivaretas. Tilgjengeligheten til viktige friluftsområder og lekeplasser skal ivaretas. Ved tiltak som berører gang- og sykkelveier skal trafikksikkerhetsplanen legges til grunn. ([Ref. KPA § 1.13.3 Holmestrand kommune](#))

I nye byggeområder skal det, jf. plan- og bygningsloven § 11-9 nr. 6, tilstrebes at alle boliger har friområder maksimalt 500 meter til friområde på minimum 20 dekar, eller til nærmeste tursti/turvei som leder til slikt område. ([Ref. Miljødepartementets veileder](#))

4. Andre anbefalinger

Arealinnspill: Natur- og friluftslivsområder som må bevares

Vi vil anbefale kommunen om å gå gjennom kartleggingen av **friluftslivsområder** og foreslå å endre alle områder som er klassifisert som A- områder i 100-metersbeltet til grønnstruktur. Dette gjelder både **strandsonen** og 100-meters beltet til vann og vassdrag.

På samme måte anbefaler vi kommunen å se til den pågående kartleggingen av **naturmangfold** og selv foreslå arealbruksendringer til grønnstruktur, naturområder for de mest verdifulle områdene.

Vi anbefaler også at områder med kjente forekomster med **ålegress og viktige bløtbunnsområder** endres til arealformål natur i sjø.

Medvirkning

Det er positivt at det skal utarbeides en egen medvirkningsplan. Medvirkningsplanen skal bl.a. «... gi mulighet for innspill i de ulike fasene av planprosessen.» **Vi anbefaler at innspill byttes ut med aktiv deltagelse.**

Planforslaget inneholder fire punkter som skal sikre informasjon og medvirkning i planprosessen (s. 8). Siste punktene refererer til paraplyorganisasjoner. Ikke alle frivillige organisasjoner i Asker er medlemmer i en paraplyorganisasjon, for eksempel Asker Elveforum og Asker Turlag.

Vi foreslår at siste punkt endres til: *Møter med eldreråd, ungdomsråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, samt råd og, paraplyorganisasjoner, frivillige organisasjoner og innbyggere generelt.*

Lange nok høringsfrister på kommuneplanen. Uttalelser skal i mange frivillige organisasjoner behandles som styrevedtak. Man må gi nok tid lokalt for frivillige i organisasjonene til å sette seg inn i planen, skrive et forslag til uttalelse og til å behandle dette i styrene. Vi mener derfor at kommuneplanen bør ha en frist på minimum to måneder, fratrukket eventuelle ferieuker ifølge skoleruta som for eksempel sommerferie, jul og nyttår.

Rådgivende utvalg eller referansegruppe for natur- og friluftsliv. Vi ber kommunen om å opprette et rådgivende utvalg eller en referansegruppe for frivillige organisasjoner med kunnskap om natur og friluftsliv i kommunen. Denne gruppen bør involveres gjennom hele prosessen med kommuneplanen og inviteres inn før førstegangsbehandling av både samfunnsdelen og arealdelen.

Vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker
Koordinator
FNF Oslo og Akershus

Innspill fra Hyggen til revisjon av kommuneplanens samfunnsdel (saksnr 2224/2277) og kommuneplanens arealdel (saksnr 2224/2278).

Hyggen 31.8.2024.

Til Asker kommune

Post@asker.kommune.no, Ordfører Lene.oisteso.winger.conradi@asker.kommune.no, Leder av utvalget for plan og byggesak Havard.vestgren@politiker.aker.no, Leder for utvalg for oppvekst Elisabethholter.schoyen@politiker.aker.no, Dir. oppvekst, Kai.erik.lund@asker.kommune.no

HYGGEN TETTSTED MÅ BEVARES OG UTVIKLES SOM ET LEVENDE LOKALSAMFUNN MED BOLIGTILBUD, SKOLE, BARNEHAGE OG NÆRSENTERTILBUD MV.

Hyggen støtter Asker kommunes uttalte verdigrunnlag: «Asker legger vesentlig vekt på å etablere gode, vekstkraftige og inkluderende lokalsamfunn som sikrer likeverdige service- og tjenestetilbud, som muliggjør allsidig samfunnsdeltagelse og tilrettelegging for sosial og geografisk tilhørighet i alle deler av kommunen». Hyggen slutter seg også til kommuneplanens målsetting om at: "Stedsutviklingen i Asker skal skje på stedenes egne premisser og kvaliteter. Målet vårt er å sikre god estetisk kvalitet, fremme identitet og stedstilhørighet, samt øke bevisstheten om arkitektonisk utforming og betydningen dette har for god stedsutvikling." Bevaringen av befolkningsgrunnet og tettstedsstrukturen er viktige deler av dette.

Hyggens befolkning ønsker en bærekraftig utvikling som vil sikre tilstrekkelig befolkningsgrunnlag for å kunne beholde skole, barnehage, foreningsliv og lokalmiljø for befolkningen og kommende generasjoner. Vi vil ikke at Hyggen skal være et vekstområde i konkurranse med større tettsteder i kommunen, men vi ønsker heller ikke at utviklingen i Hyggen skal ofres for at boligbyggingen skal konsentreres til de største tettetene og skolen og barnehagen legges ned.

Hyggens historie som gammelt tettsted

Hyggen er sammen med Nærnes et av de eldste tettstedene i Røyken, og nye Asker. «Hyggenstranden» hadde på 1600-tallet en rolle som ladested med eksport av tømmer til Holland, skipsbygging, handel, fiske og treindustri. På 1800-tallet ble næringsgrunnet utvidet/endret med tegl- og steinindustri, handelslag, fruktlager, postkontor, kafé, mv.

Hyggen barneskole ble etablert allerede i 1867 og er en av de eldste og best bevarte i Asker kommune, og kanskje den eneste som har beholdt og integrert bygninger fra alle faser av skolens bygningsmessige utvikling i skolens bygningsmasse og bruk. Det er en kvalitet i seg selv. Hyggen er en av Askers største skolekretser målt i areal. Hyggen er ikke noen vanlig skolekrets med flytende grenser, men et gammelt og tradisjonsrikt tettsted hvor skolen er selve navet i lokalmiljøet, og har vært det i 157 år. Hyggen skolekrets har et rikt foreningsliv.

Skolens sentrale rolle i Hyggens lokalsamfunn

Hyggen skole er unik ved sin gode terrengtilpassing og bevaring av godt bevarte gamle skolebygninger i kombinasjon med moderne bygninger i et helhetlig miljø med gode og dels naturlige utearealer. Skolen er opp til dagens standard for vei-, vann, avløp og parkering for

funksjonshemmede, samt elbil-ladning. Det er gjort store investeringer i bygninger, utearealer og skolegård/ballbane, og senest trygg skolevei til mange millioner kroner.

Skolen benytter også Hyggens kulturhistorie og natur aktivt i undervisningen. Skolen er en viktig møteplass, identitetsskaper og informasjonskanal for lokalsamfunnet, ikke bare for barna, men også for foreldrene. Skolen er også en viktig rekrutteringsarena for deltagelse i idrettslaget, speideren og andre aktiviteter. Dersom skolen nedlegges, vil det få svært negative ringvirkninger for hele lokalmiljøet og -samfunnet. Og forgubbingen av Hyggen vil skyte fart.

Hyggen har et godt miljø og aktivt foreningsliv

Frivilligheten står sterkt i Hyggen. Foreningene samarbeider på tvers og med skolen for en god oppvekst og et godt nærmiljø.

Hyggen Velforening arrangerer nyttårsfyrverkeri, St. Hansfeiring, ryddedugnader, julegrantenning og andre sosiale sammenkomster. Velforeningen har opparbeidet og vedlikeholder et nett av turstier, bla deler av det som nå er kyststien forbi Hyggen.

Hyggen FAU, foreldreforeningen på skolen samarbeider godt tett med skolen om bla. prosjekter på skolens uteområde. FAU og skolen innførte *Hjertesone* på Hyggen Skole våren 2019 som kanskje den første skolen i Asker kommune og i dag går de fleste barna til fots til skolen året rundt.

Hyggen Speidergruppe. Stiftet 1964. 90 medlemmer. Speideren disponerer Speiderhuset og benytter seg av naturområde rundt. Speideren tilbyr aktiviteter til barn og unge fra 1. klasse. Speideren heiser skolens flagg og går først i 17. mai-toget. Speideren arrangerer den årlige Hyggenmarknaden i sentrum.

Hyggen Idrettsforening. Stiftet 1917, med 374 medlemmer i 2023, hvorav 117 barn opp til 12 år. Som supplement til Hyggenbanen og Hyggenhuset, benyttes kunstgressbanen på skolen (siden 2020) og gymsalen til både fotball og annen trening året rundt.

Aktiv i Hyggen (AIH) er et samarbeid mellom idrettsforeningen, speideren og FAU. AiH har bla organisert søknad og bygging av en aktivitetspark på skolens område med Tarzanløype og sykkelbane, samt arrangert bruktsalg/bytte av idrettsutstyr.

Røyken og Hurum Klatreklubb ble stiftet i Hyggen 2015. Klatreklubben samarbeider med kommunen (Røykenbadet), Hyggen idrettslag og speideren om å arrangere klatring for barn/ungdom inne og ute.

Hyggen Historiegruppe utarbeider temahefter om Hyggens historie, deriblant om skolens 150 år lange historie. Skolen bruker Hyggenhistorien og -gruppa aktivt i historieformidling og befaringer for fem ulike års trinn hvert år. Gruppa har også restaurert Hyggens eldste hus Skipperstua (1709).

Ledere av Hyggen Idrettsforening, Røyken og Hurum Klatreklubb, samt Hyggen Speidergruppe ble tildelt Røyken kommunes frivillighetspris i 2019 for sin innsats for barn og unge i Hyggen.

Hyggen trenger boligbygging for å bevare lokalmiljøet og unngå forgubbing.

I kommuneplanene for Hyggen ble det lagt vekt på bevaring av skolens elevgrunnlag til fulldelt skole, og sikring av nærsentertilbud, som grunnlag for boligbehovet og dimensjoneringen av nye utbyggingsarealer.

Etter sammenslåingen med Asker har elevtallet begynt å falle, og Asker kommune har fjernet så godt som alle nye boligtomter som Røyken kommune la ut i sin siste kommuneplan, også ferdig regulerte boliggrupper inne i eksisterende bebyggelse. I avsatt areal til sentrumsformål vil det imidlertid være mulighetene for innpass av et fåtall nye leiligheter. For å opprettholde elevgrunnet og utnytte skolens kapasitet er lokalsamfunnet og skolekretsen avhengig av en boligbygging på ca. 70-90 nye familieboliger i planperioden (12 år). I tillegg kommer boliger for unge/enslige. Pga. nedgangen i elevtallet på skolen per i dag kan ikke boligbyggingen vente til siste del av planperioden, og planleggingen/reguleringen må startes opp så raskt som mulig.

Det finnes en rekke tomtealternativer i tilknytning til eks. bebyggelse og infrastruktur, både på mager skogsmark og annen udyrket mark, og alternativt, om nødvendig, tidligere dyrket mark som i dag ligger brakk og vokser til med skog og kratt m.v.

Alternativet til å øke boligbyggingen og sikre elevtallet ved skolen er at forgubbingprosessen i Hyggen vil akselerere og gradvis endre karakter fra et aktivt og trivelig tettsted til en historisk preget geriatrisk landsby for eldre. Det kan virke idyllisk nok for noen, men for lokalsamfunnet ville det være en tragedie. Og med forgubbing vil kostnadene på helsebudsjettet øke mye mer enn det som brukes av budsjettmidler på Hyggen skole.

Konkrete innspill/forslag til endringer:

Til Planprogrammet

Hyggen er et tettsted og skolekrets med lang historie, godt miljø, unike natur- og friluftslivmuligheter og bærekraftige og helsefremmende nabolag. Vi støtter planprogrammets fokus på at stedsutvikling skal skjer på tettstedenes egne premisser og kvaliteter, og at målet er å sikre god estetisk kvalitet, fremme identitet og stedstilhørighet.

Vi støtter også viktigheten av at boligutviklingen bygger oppunder god stedsutvikling og skaper trygge bo- og oppvekstmiljøer. Dere skriver at boligpolitikken må bidra til attraktive steder å bosette seg, og konkurrerer i praksis med omliggende kommuner om arbeidskraft. Det trengs en økt bevissthet og satsning på sosial bærekraft, gjennom bl.a. å satse på tilrettelegging for helsefremmende nabolag og lokale felleskap, slik vi har i Hyggen.

Vi støtter også kommunens satsing på arbeidet med kulturminner og kulturmiljø ved å ha et tydelig søkelys på dette i tidlig fase av stedsutviklingen. Kulturminner og kulturmiljø skal i større grad være førende for stedsutviklingen, for at stedene bevarer sin identitet og historiske forankring. Vi forventer at kommunens gode intensjoner følges opp i praksis, også når det gjelder Hyggen.

Til Samfunnsdelen

Samfunnsdelen må ha som mål at alle historiske godt fungerende tettsteder i kommunen blir sikret en tilstrekkelig utvikling og nivå på boligbyggingen til å kunne sikre eksisterende lokalmiljø; befolkningsmengde, foreningsliv, samt offentlig og privat service mv. Det må legges særlig vekt på å bevare skolen og barnehagen som viktige lokale arenaer for barn, foreldre og besteforeldre, og katalysatorer for samholdet og samhandling i lokalmiljøet.

Til Arealdelen.

For sikre en tilstrekkelig befolkningsutvikling for å kunne bevare elevgrunnet og å unngå forgubbing og sikre et levende lokalmiljø er det behov for 90 -120 boliger de neste 12 årene. Avløpet fra Hyggen blir i dag overført til Lahell renseanlegg, og vil om få år bli overført til et større

regionalt renseanlegg i Drammen, sammen med avløpet fra Spikkestad. I vedtatt plan er det satt av utbyggingsarealer til ca. 20-30 boliger i konsentrert bebyggelse (blokker) i sentrumsområdet, best egnet som boliger for unge, enslige og eldre. Behovet for familieboliger i eneboliger/rekkehus bli da ca. 70-90 boliger, hvorav ca. 10 kan skje ved fradeling og bygging på tomter innen eksisterende bebyggelse. Det vil si et netto boligtomtebehov i felt på ca. 60-80 boliger i kommunestyreperioden.

Aktuelle tomtearealer er:

Alt 1. Utvidelse av boligområdet *Hyggen vest* i nordvestre del av Hyggen mot sørvest: 60-80 boliger, arealbehov for boligområdet ca. 75 -100 da. Området er skog i dag med middels til dårlig bonitet. Grunneieren er positiv til utbygging.

Alt 2: En kombinasjon av utbygging på ledig areal i og inntil eksisterende tettbebyggelse:

- Skogteigen mellom eksisterende bebyggelse langs Hallhagan, Pjokkabyen og Hyggenveien : ca. 10 boliger.
- Brakklandet mellom skolen og eksisterende bebyggelse i Bakkekroken i øst med Baklandet: ca. 30 boliger.
- Skog/krattområdet «Svenskesletta» og nedlagte eplehagen mellom Hyggenveien, bebyggelsen langs Hallhagan og boligområdet Søndre Guttersrud; ca. 30 boliger.

Grunneierne er positive til utbygging.

Konklusjon: Ta vare på Hyggens kvaliteter og la Hyggen utvikles og leve!

I gjeldende kommuneplan ble det gamle og godt fungerende og unike tettstedet Hyggen fratatt allerede godkjente og regulerte utbyggingsområder som ville kunne sikre en positiv utvikling og foryngelse av lokalsamfunnet og bevaring av skole, barnehage, foreningsliv og lokalmiljø, i strid med lokalbefolkningens ønsker. Denne feilen, eller misforståelsen, må rettes opp i forbindelse med rulleringen av den nye kommuneplanen for neste periode. Alt vi ber om er en moderat boligbygging for å erstatte naturlig avgang og sikre tilstrekkelig befolkningsgrunnlag til å kunne bevare lokalmiljøet og sikre skolen, barnehagen og nærservicesenterfunksjonen og aktiviteten i foreningslivet og lokalsamfunnet for kommende generasjoner.

Med vennlig hilsen

Hyggen Vel V/ leder Brede Ax

Hyggen speidergruppe v/ leder Hanne Hognestad

Hyggen FAU v/ leder Morten Leine

Hyggen Idrettsforening v/ leder Lisbeth Ax Syversen, Leder

Vedlegg 1: Hyggen vels innspill til vedtatt kommuneplanen dat. 4.5.2023.

Fortidsminneforeningen
Oslo og Akershus avdeling

Asker kommune
Katrineåsveien 20
3440 Røyken

Dato: 02.09.2024

Referanse: 2024/1574
Saksbehandler:
Saksnummer:

Uttalelse - Asker kommunes planstrategien med planprogram

Vi viser til kunngjøring datert 18.06.24 og har følgende innspill til planarbeidet.

Asker kommune mangler i dag en helhetlig kulturmiljøplan. De tre tidligere kommunene Røyken, Hurum og Asker har hver sin kulturminneplan, av ulik alder, omfang, oppbygning og med ulike prioriteringer. Til tross for at kommunene ble slått sammen alt i 2020 er det fortsatt ikke utarbeidet noe utkast til samlet kulturmiljøplan. Dagens planer, som gjelder i en fireårs periode, skulle alle sammen for lengst ha vært revidert.

I dag mangler kommunen et oppdatert planverk med tydelige prioriteringer for kulturmiljøfeltet. Dette kan føre til kunnskapsmangel som bidra til at uerstattelige kulturmiljø ikke blir bevart og tatt i bruk som ressurs, men heller forvitrer og i verste fall går tapt.

Fortidsminneforeningen forventer at det innarbeides punkt i planstrategien om at det skal utarbeides en ny kulturmiljøplan for Asker i planperioden.

Med vennlig hilsen

Heidi Berntine Bull-Gjertsen
Vernesaksansvarlig

John Grimsby
Kirkelia 5, 1384 Asker
Asker kirkelige fellesråd

Asker kommunes to eldste bygg befinner seg i Asker Sør og Asker Midt: Hurum middelalderkirke (1100-tallet) og Røyken middelalderkirke (1229). Asker kirkelige fellesråd rehabiliterer i perioden 2020-2026 begge kirkene med betydelige kommunale og statlige tilskudd.

I forslaget til planstrategi for Asker kommune 2024-2027 er under avsnittet om kulturminner spesielt nevnt utvikling av Dikemark og Blakstad. Det er bra. Asker kirkelige fellesråd mener imidlertid at avsnittet må få et tillegg: "Middelalderkirkene i Hurum og Røyken er kommunens eldste bygg, med stor verdi som lokale identitetsmerker, levende troshus og uerstattelige kulturminner. Kommunen bidrar aktivt vil bidra til å sikre de to middelalderkirkene for kommende generasjoner."

NYE FORUTSETNINGER KREVER NYE LØSNINGER:

NYE UTVIKLINGSOMRÅDER OG AREALFORMÅL

Vi viser til oppfordring om å komme med innspill til planstrategi og planprogram på kommunens hjemmesider med frist 01.09.2024.

Dette dokumentet inneholder 5 hovedpunkter:

- 1. Behov for å revurdere LNF-arealer**
- 2. Eldrebølgen må håndteres lokalt**
- 3. Utbygging i attraktive områder sikrer gjennomføring**
- 4. Redefinering av prioriterte vekstområder**
- 5. Satsning på alternative pendlermuligheter**

1. En bærekraftig omfordeling av LNF-arealer i sentrumsnære områder

I Asker kommune er omtrent 60 % av arealet klassifisert som LNF-områder (Landbruk, Natur og Friluftsliv). Kun 17% av det totale arealet er avsatt til boligformål. LNF-arealene er viktige for å ivareta naturverdier, jordbruk og rekreasjon, men mye areal er avsatt til LNF som følge av at arealene ikke er skikkelig tatt stilling til ved utarbeidelsen av kommuneplanen. Dermed er LNF også blitt en samlebetegnelse på areal som ikke faller inn under aktivt vurdert bolig-, næring-, eller industriområder. I noen tilfeller har ikke areal avsatt til dette formålet funksjon eller verdi som det regulerte formålet. Ubebygget og uskjøttet eiendom uten landskapsmessig, verdi der det ikke finnes biologisk mangfold eller der arealet har særlig verdi for overvannshåndtering midt i sentrumsnære områder er ikke til glede eller nytte for noen. Slike arealer har ingen verdi som LNF-arealer og bør redefineres med rulleringen av arealdelen.

I kommuneplanen for 2022-2034 er det lagt stor vekt på å sikre områder for landbruk, naturvern og friluftsliv. Derfor har Asker kommune de siste årene arbeidet med å øke arealet som er avsatt til LNF-formål. Hensikten har vært å balansere mellom nødvendig utbygging og bevaring av viktige natur- og landbruksområder. Dette initiativet blir sett på som et viktig skritt for å beskytte miljøet og sikre en bærekraftig fremtid for kommende generasjoner i Asker. Da er det særskilt viktig at LNF-formålet ikke er til hinder for bærekraftig utvikling. Områdene som er ubebygget og uskjøttet kan ende opp som et blomstringsområde for uønskede, fremmed invaderende planter som fortrenger stedegen vegetasjon når de etablerer seg i områder med sjeldne og sårbare arter. Det er det mange eksempler på i Asker.

Ved å se nærmere på hvilke LNF-arealer som har særskilt utviklingsverdi og lav grønn verdi, kan man sørge for at sosial og miljømessig bærekraft ikke bare opprettholdes, men også styrkes. Arealformål som virker mot sin hensikt er direkte utviklingsbremsende og undergraver viktigheten av vernet viktig natur- og landbruksmiljø.

Kommunen bør se på en omdisponering av LNF-areal der slikt areal har særskilt lav verdi som LNF og tillate at slikt areal kan utvikles til boligformål. Med en tydelig grønn profil i foregangsprosjekter på slikt areal kan kommunens grønne profil videreføres og utvikles. Slik

kan vi også møte andre utfordringer som høye boligpriser, utfordringer på veinettet, bosetting av eldre i tilpassede boliger og klimautfordringene.

Statsforvalteren i Oslo og Viken skriver i sitt forventningsbrev til kommunene at *«Vi har en klar forventning til kommunene om å avgrense byggesonen, utvikle kompakte byer og tettsteder, og konsentrere framtidig utbygging rundt kollektivknutepunkt. Dette for at innbyggernes transport ved daglige gjøremål i størst mulig grad kan skje med kollektivtrafikk, sykkel og gange, men også for å ta vare på dyrka jord og natur.»*

Vi vurderer derfor at arealer avsatt til LNF i tettsteder med gode kollektivforbindelser strider med forventet utvikling i kommunen dersom LNF arealet har lav eller ingen verdi som rekreasjonsareal.

2. Eldrebølgen må håndteres lokalt

Fremover blir det flere og flere eldre og færre og færre arbeidsaktive skatteyttere til å bekoste og ta seg av eldre mennesker. Vi vet at eldre gjerne vil bo hjemme og ikke måtte flytte til kostbare institusjonshjem før det er absolutt nødvendig. For å få til dette, må de eldre ha tilgang på boliger der det er mulig å bo når kroppen og helsen etter hvert blir dårligere. Et godt bomiljø tilpasset egne behov er dessuten helsefremmende og hindrer at aldringsprosessen går fortere enn den ellers ville gjort.

En artikkel i *The Gerontologist* understreker at å bo hjemme gir eldre en høyere grad av selvstendighet og personlig kontroll, noe som kan ha en positiv innvirkning på deres mentale helse og velvære. For å sikre en god alderdom er det viktig å få bli boende i sitt lokalmiljø, fortsette å handle i sine kjente butikker og treffe sine naboer, venner og familie. Å røskes ut av sin tilværelse for å bli flyttet inn til definerte forteningspunkter med høy tetthet og bystruktur er opprivende og øker faren for isolasjon, redusert trivsel og svekket orienteringsevne.

Vi mener at det er viktig å fortette i etablerte bomiljøer med veltilpassede eldreboliger slik at flere eldre kan bli boende i sitt eget bomiljø. Der kan felleskap med andre eldre dyrkes og benyttes som ressurs. Samfunnsengasjerte seniorer kan holde lokale diskusjonstreff, opprette mentorordninger for unge og bidra til lokalmiljøet de brenner for og bor i. For å få til dette kan ikke fortetning rundt definerte knutepunkter og flytting av eldre til tilgjengelige leiligheter der være det eneste svaret. Selvfølgelig må tilgang til kollektivtrafikk og nærhet til lokale tjenester være på plass, men å tvinge våre eldre inn i en urban sentrumstilværelse er feil. Da blir de eldre heller boende i større og ikke tilrettelagte boliger enn de ønsker og trenger for å opprettholde sitt sosiale og lokale liv.

Å bygge lokalt for eldre er en av grunnsøylene for sosial bærekraft for eldre. Det handler om å sikre at eldre mennesker har gode levekår, sosial inkludering og muligheter til å leve et verdig og meningsfylt liv i samfunnet. Asker kommune må sikre økt variasjon av ulike boformer og bør derfor i samarbeid med private initiativtakere utforske innovative boligkonsepter for eldre som nyttiggjør seg de eldre som samfunnsressurs. Deres innsats og engasjement er avgjørende for trygge og aktive lokalsamfunn.

Kommunene bør tenke helhetlig og lokalt i utviklingen av boligtilbudet til de eldre. Det bør bygges et nettverk av tilpassede boliger for eldre. I disse boligene kan ensomhet unngås gjennom å bygge gode fellesarealer der man kan følge samfunnsbegivenheter som fem-mila og valgsendingene sammen, rom for samtale, rom for mosjon, gode uteplasser der man kan dyrke blomster og bær. På denne måten kan man være i stand til å leve det livet man ønsker så lenge som mulig. Samtidig er det viktig at disse små, lokale felleskapene for eldre jobber sammen og deler erfaringer og ressurser som kan fungere på flere steder samtidig. Slik blir det også lettere for kommunene å tilby den hjelpen som trengs etter hvert som man blir eldre.

3. Utbygging i attraktive områder sikrer gjennomføring

Man bør utvikle boliger der forholdene ligger til rette for å bygge gode bomiljøer med gode klimaforhold og godt lokalmiljø. Deretter bør man sørge for at kollektivtrafikken legges til de attraktive områdene heller enn å bygge ut mindre attraktive områder.

I Håvard Røynes masteroppgave «Hva begrenser igangsetting av boligbygging i Asker kommune? - en studie av områder avsatt til boligformål» ved institutt for landskapsplanlegging ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet kommenteres det at Asker kommune ikke i tilstrekkelig grad har tatt hensyn til økonomisk lønnsomhet i prosjektene når de vurderer sin tomterese. Manglende realisering av utbyggingsområder til tross for vedtatt reguleringsplan er et problem. «Kommunen baserer boligbehovet kun på befolkningsutvikling og kommuneøkonomi og ingen markedsbaserte vurderinger.»

Mangel på finansiering på grunn av for lave markedspriser hindrer ønsket utbygging. For at utbyggingen skal gjennomføres i henhold til kommunens intensjoner må det bygges der folk ønsker å bo. Ikke alle ønsker å bo tett og urbant i knutepunktene.

Nasjonal transportplan ligger til grunn for en sterk satsning på sentrumsutvikling langs toglinjen. Strategien har til en viss grad feilet ettersom toglinjene ikke alltid ligger der folk ønsker å bo. I områder som bygges ut raskt og som oppleves som mindre attraktive har utviklingen gått saktere enn ønsket på grunn av tregt salg. Dette har igjen gjort det vanskeligere å oppnå forsvarlige priser og å få solgt boligene for utbyggerne. Omfattende nybygging på samme sted fører til en metning i markedet. En slik overmetning kan i verste fall føre til at de bomiljøene man ønsker å etablere ikke kommer på plass fordi områdene blir stående som byggeplasser over lang tid, beboere flytter forttere ut. Områdene oppleves som upersonlige fordi beboerne ikke tar eierskap til områdene når progresjonen i byggingen uteblir og ferdigstilling utsettes.

Folk må bo der de trives. Vollen i Asker er et eksempel på et slikt sted. Dette området er kjent for sin kystnære beliggenhet, flotte utsikt over Oslofjorden, og sjarmerende småbymiljø. Prisene i Vollen har økt betydelig de siste årene, spesielt for nye og moderne boliger. Det er derfor ikke overraskende at Vollen er blant de dyreste områdene i Asker når det gjelder pris per kvadratmeter for nye boliger. Ved å tillate noe utbygging i et attraktivt område sikres man at prosjektet faktisk realiseres fordi lønnsomheten i prosjektet er forsvarlig.

Ved å bygge mer i Vollen kan man dra nytte av området sterke sider og bidra til en balansert og bærekraftig utvikling i Asker. Dersom det ikke bygges mer, fortsetter prisene å stige og uten gode alternative steder å bo i samme miljø blir eldre boende i store boliger lenger enn de hadde ønsket og behovd. Vollen trenger flere leiligheter og boliger tilpasset en eldre befolkning.

Gode, kompakte boliger for eldre gir muligheter for innpass på boligmarkedet for de yngre fordi eneboliger og rekkehus fristilles. For de yngre er mangel på boliger til en gunstig pris direkte knyttet til villigheten til å ta jobb i helsesektoren. De må finnes boliger til riktig pris som kan betjenes med den lønnen man har. Oslo-området er svært krevende å bosette seg i. Den eneste måten å få bukt med galopperende boligpriser er å bygge mer. Når vi bygger godt og riktig for eldre, frigjøres boliger for barnefamiliene med voksne i yrkesaktiv alder.

4. Redefinering av prioriterte vekstområder

Dagens ensidige fokus på knutepunktutvikling langs E18 og langs toglinjene står i veien for dette, spesielt når kapasiteten på E18 strupes. Befolkningsveksten til Oslo og Akershus har ført til opprettelsen av det regionale plansamarbeidet for samordnet bolig,- areal- og transportplanlegging. På oppdrag fra Stortinget har plansamarbeidet utarbeidet et høringsforslag til hvordan areal og transport kan samordnes bedre. Plansamarbeidet har som mål å halvere klimautslippene innen 2030. Dette skal gjøres ved å lokalisere veksten til større regionale byer

eller prioriterte vekstområder. Stedene som er plukket ut er Sandvika, bybeltet Asker-Holmen, Lillestrøm/Jessheim, Ski og Ås. Denne strategien skal forhindre spredt utbygging og dermed redusert klimautslipp. Ved å bygge kompakte byer mener plansamarbeidet det er nødvendig at vekst går foran vern av dyrka mark innenfor de regionale byene.

Samlet sett kan en revurdering av prioriterte vekstområder bidra til en mer balansert og bærekraftig utvikling som bedre tar hensyn til eksisterende trafikk- og infrastrukturutfordringer.

Asker kommune har lagt ny E18 til grunn for sin kommuneplan, der veksten i hovedsak er lagt til de prioriterte vekstområder i jernbanekorridoren langs E18 (jfr. Statlige planretningslinjer og regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus). Nå som arbeidet med ny E18 stilles i bero, vil knutepunktutviklingen sentralt i kommunen måtte revurderes og veksten må skje på andre steder.

I brev til Stortinget v/Transport- og kommunikasjonskomiteen vedrørende «Forslag til Nasjonal transportplan 2025-2036 og E18 vestkorridoren» datert 04.06.2024 skriver ordførerne i Asker og Bærum følgende:

«Stans i E18-planleggingen gjennom Asker og Bærum medfører at over 4000 knutepunktsnære boliger ikke lar seg bygge, og 220.000 m² næringsareal, tilrettelagt for opp mot 10.000 arbeidsplasser, blir ikke etablert. Båndlegging av E18-areal i kommuneplaner og manglende reguleringsmessige avklaringer rammer både Sandvika, Slepden/Billingstad/Holmen og Asker sentrum. Veksten vil skje mer perifert i forhold til kollektivstammen gjennom vestregionen. Dette gir økte samfunns-kostnader/reduisert samfunnsnytte, i forhold til arealforbruk, tetthet, teknisk- og sosial infrastruktur, service etc, beregnet til rundt **2 mrd. kr. i Asker og Bærum.**»

Det er investert store summer i infrastruktur i Asker og Bærum. Til tross for disse investeringene, er det en pågående debatt om hvorvidt veksten i boliger og næring har blitt tilstrekkelig kanalisert til områdene vest for Oslo. Regionale planmyndigheter, som Viken fylkeskommune/Akershus, har synspunkter på at Asker bør bidra mer for å spre boligpresset. Viken fylkeskommune har uttrykt at Asker bør ta en rettferdig del av boligutbyggingen i regionen, men det må skje på en måte som er i tråd med bærekraftige prinsipper og hensyn til lokalsamfunnet.

Med en slik forutsetning er det viktig og riktig å se på bærekraftig utvikling andre steder. Selv om Asker har hatt en forholdsvis høy utbyggingstakt, har utviklingen øst for Oslo vært langt større gitt kommunenes størrelse. Asker kommune kan ikke slutte å utvikle boliger selv om det er utfordringer på E18. Man må heller se på å legge utviklingen andre steder og de etablerte tettstedene langs fjorden bør stå i særstilling for videre utvikling.

5. Satsning på alternative pendlermuligheter

30 000 av Askers innbyggere pendler ut av kommunen. Kun 21 000 av innbyggerne bor og jobber i kommunen. For størstedelen av kommunes arbeidsaktive innbyggere er pendlersituasjonen avgjørende for å kunne bo i kommunen. Andelen pendlere øker, men etableringen av nye arbeidsplasser i kommunen står stille.

Asker kommune har store utfordringer med trafikkavviklingen inn mot Oslo der store deler av kommunens innbyggere jobber. Grunnet kø og fulle tog oppleves kollektivtilbudet som utilstrekkelig for mange som har sitt arbeid i hovedstaden. Det bør derfor satses på utvikling der det er mulig å sikre effektiv og pålitelig kollektivtransport til byen. Fjorden ligger åpen og en økt satsning på båttrafikk inn til Oslo vil ikke legge press på veinett eller føre til ytterligere kødannelse gitt at man bygger der båten legger til.

Vollen og Slemmestad har i dag hurtigbåt til Oslo. Det planlegges anløpssteder for hurtigbåt til Sætre og det vurderes hurtigbåt fra Holmen. Slemmestad har status som prioritert lokal by/tettsted, men grunnet båtforbindelse bør også Vollen få tilsvarende status. Formannskapet har i november 2023 bedt kommunedirektøren om igangsettelse av regulering av nytt anløpssted i Vollen.

Med kø og kaos på E18 og stadig innstillinger og forsinkelser i togtrafikken i de travleste tidene på døgnet, må man se på mulighetene for andre reiseveier fra Asker til Oslo. Videreutvikling av båttilbudet er en åpenbar løsning. Fjorden ligger åpen og der er det ingen kø. Nå kommer også miljøvennlige, elektriske båter på plass.

Oppsummering:

For å imøtekomme det grønne skiftet med økt bruk av kollektivtransport, må utvikling av boliger skje der det kollektivtrafikken kan gjennomføres på en effektiv og forutberegnelig måte. Når utviklingen av E18 uteblir, må kommunens strategi for utvikling endres. Det må fortettes der det er mulig å sikre forutsigbar pendling. For å sikre at kommunen har en tilstrekkelig økonomi til å møte fremtidens utfordringer må det sikres at den planlagte utviklingen gjennomføres. Derfor må utviklingen være økonomisk forsvarlig for private initiativtakere og skje på steder der boliger er etterspurt. Eldre mennesker må få muligheten til å bli i sine respektive lokalmiljøer og sikres tilgang på gode eldreboliger der. Eldre bør behandles som en ressurs som kan bidra til lokalmiljøene. Det er nødvendig med en forsiktig reevaluering av areal avsatt til LNF-formål med lav grønn verdi for å legge til rette for utvikling av gode, kompakte boliger for eldre med en grønn profil.

Oslo, 30.08.2024

Frost Arkitekter AS

Vedlegg: Boligfelleskap for seniorer: Et meningsfylt og engasjerende liv.

**BOLIGFELLESSKAP FOR SENIORER:
ET MENINGSFYLT OG ENGASJERENDE LIV**

Perspektivmeldingen 2024: Den norske befolkningen blir stadig eldre.

Vi kommer til å leve seks år lengre og være 700 000 flere eldre / seniorer i 2060 enn i dag.

Seniorer trenger å være en del av sosiale fellesskap for å føle seg inkludert og for å forebygge ensomhet. Utenforskap er et økende problem.

Mange seniorer ønsker å bli boende i eget hjem så lenge som mulig og trenger hjem tilpasset deres behov. Dette krever satsning på gode boliger i levende fellesskap med fokus på innovasjon og teknologiske løsninger som kan støtte selvstendighet, sikkerhet og trivsel i hjemmet.

Seniorer har ofte en verdifull kombinasjon av erfaring, kunnskap og ferdigheter. De engasjerer seg i frivillig arbeid, noe som er en uvurderlig ressurs for samfunnet. Seniorer spiller derfor en viktig rolle i å overføre kunnskap, tradisjoner og kultur til yngre generasjoner.

Pilotprosjekt: Å skape et boligprosjekt for seniorer som kombinerer attraktive boenheter med samfunnsengasjement er en spennende idé som vil ha stor positiv innvirkning på både lokalsamfunnet og de involverte seniorenne. Et pilotprosjekt med 10-15 boenheter er en egnet størrelse for å utforske nye muligheter for å bygges videre på av andre.

Boligene bør være designet for å være funksjonelle og lett tilgjengelige, med universell utforming som ivaretar behovene til seniorenne.

Fellesarealer som fellesstue, møteplasser og hageområder fremmer sosialt samvær og samarbeid som for eksempel:

- Regelmessige møter hvor beboere kan diskutere aktuelle samfunnsspørsmål, politiske temaer eller lokale utfordringer.
- Samarbeid med lokale organisasjoner og foreninger for å inkludere flere perspektiver.
- Mentorprogrammer, som karriereveiledning, personlig utvikling, og livserfaring, styrker bånd mellom generasjonene.
- Samspill med lokalavis og positive sosiale mediakampanjer.
- Lokal grønnsaksproduksjon og vinproduksjon.

Økt sosialt engasjement: Prosjektet kan føre til økt sosialt engasjement blant seniorer, noe som forbedrer deres livskvalitet.

Styrket lokalsamfunn: Samfunnsengasjerte seniorer kan bidra med erfaring, kunnskap og tid, som kan ha en positiv innvirkning på hele lokalsamfunnet.

Modell for andre lokalsamfunn: Dette pilotprosjektet kan fungere som en modell for andre områder som ønsker å bedre integrere seniorer i samfunnet.

De siste årene har vi både i Norge og internasjonalt fått gode eksempler på nye boformer og ulike innovative forslag som fremmer samspill med naboene.

Likevel, så langt har vi ikke sett et innovativt bokonsept der samfunnsengasjerte seniorer inspireres til innsats i et sosialt felleskap som fokuserer på engasjement og bygger opp rundt et aktivt lokalsamfunn.

Her kan Asker kommune nok en gang gå foran!

Asker kommune – Høring - Planstrategi med planprogram 2024 – 2027, innspill fra Elvia

Vi viser til Asker kommune sitt brev med referanse 2024/1574-2 med anmodning om innspill til arbeidet med planstrategi med planprogram. Elvia takker for muligheten til å komme med innspill.

Elvia er Norges største regionale nettselskap. Vi leverer strøm til omtrent 970 000 kunder. Elvia eier og bygger ut strømmettet i nordre del av Asker kommune.

Det er som kjent behov for å bygge ut mer kraftproduksjon og nett for å nå klimamålene. Elektrifisering er ett av de viktigste tiltakene for å nå Norges klimamål, og samfunnet blir stadig med avhengig av en sikker og robust elektrisitetsforsyning. For å bygge mer nett trengs arealer, og arealer som påvirker natur og biomangfold minst mulig. I tillegg til at vi investerer for 2 milliarder kroner i nett i året, har Elvia flere initiativ for å utnytte eksisterende nett bedre.

Et av disse initiativene er prosjektet «Nettselskapet som regional energikoordinator» som vi gjennomfører sammen med nettselskapene Lnett og Tensio, netteiere i Sør-Rogaland og Trøndelag. I prosjektet skal vi utforske blant annet hvordan vi kan jobbe for en bedre koordinering av fremtidig energibruk og utvikling av et helhetlig energisystem. Kommuneplanens arealdel har stor innvirkning på utviklingen av energisystemet og er derfor viktig for Elvias arbeid.

Elvia mener Askers visjon sammen med de åtte satsningsområdene skaper gode rammer for god styring og utvikling av kommunen, og mener kommunen bør løfte fokuset på energi og energisystemer for å sikre god gjennomføringsevne. Mange av målene kommunen har for å nå klimamål og næringsutvikling er helt avhengig av elektrisk energi og dermed strømmettet. For å være sikre på at disse samfunnsmålene kan nås vil vi derfor i dette innspillet komme med forslag til hvordan man både skal kunne fremføre nye nettanlegg, bevare eksisterende og også utnytte eksisterende infrastruktur mest mulig for å unngå unødvendige inngrep i naturen.

Fremføring og lokalisering av nettanlegg er nødvendig for å sikre forsyning av strøm og bistå elektrifiseringen.

Ved etablering av nettanlegg er det mange hensyn som skal ivaretas, verneverdier knyttet til natur, kulturminner og dyrket mark. Flom og vanskelige grunnforhold er andre hensyn. Verneverdier og naturfarer må man forholde

seg til. Kommuneplanens arealdel angir rammer som også påvirker utbygging av strømmettet. Elvia forutsetter at kommunen ikke vedtar planbestemmelser som vanskeliggjør nettutbygging og at planbestemmelsene gir like vilkår for etablering av strømmett og kommunaltekniske anlegg. Dette er viktig ikke bare for Elvia, men også kundene våre som inkluderer kommunen.

Asker kommune er en stor grunneier og blir ofte berørt når Elvia etablerer strømmett. Vi ønsker å signalisere behov for en mer forutsigbar og raskere saksbehandling når det må inngås grunneieravtaler for nye nettanlegg.

Rettigheter for eksisterende nettanlegg må ivaretas for å sikre forsyningssikkerheten.

For å ivareta eksisterende nettanlegg er det viktig at plankartet viser hensynssoner og restriksjoner. Vi legger til grunn at faresoner og båndleggingssoner i gjeldende kommuneplan videreføres.

Ved oppstart av kommuneplanens arealdel vil Elvia komme tilbake med konkrete forslag til bestemmelser for eksisterende nettanlegg.

Utvikling av nye næringsarealer og boligområder i kommunen bør planlegges i områder med eksisterende infrastruktur.

Det vil være behov for utbygging av teknisk infrastruktur ved utvidelse eller etablering av bo- og/eller næringsområder. Dette gjelder også behov for strømforsyning og utbygging av strømmett. For å bedre utnytte eksisterende infrastruktur og dermed redusere behovet for beslaglegning av areal og natur for strømmett, bør kommunen fokusere på å utvikle og etablere aktivitet i områder med etablert strømmett og annen teknisk infrastruktur. Dette harmonerer godt med kommunens ønske om senterstruktur og knutepunktutvikling. Som et prinsipp for arealstrategien har Asker kommune sagt at utviklingen skal tilpasses kapasitet på teknisk og sosial infrastruktur. Tilgang på elektrisk energi er en premisssgiver for ønsket utvikling og Elvia fremhever at kapasitet og utstrekning av strømmettet bør inkluderes i områdene med særlig fokus i kommunens strategi. Vi bidrar gjerne med informasjon og dialog om strømmettets utstrekning og egenskaper.

Samlokalisering og samarbeid om energiløsninger gir økt energiutnyttelse, reduserer trykket på strømmettet og gir raskere nettilknytning.

Asker kommune ønsker å sikre en helhetlig og koordinert utvikling gjennom blant annet arealutvikling, samlokalisering og synergier mellom ulike funksjoner. Elvia ber om at dette bør være en ambisjon også for energiområdet og utviklingen av energisystemet. Synergiene ved samlokalisering av ulike energiforbrukere kan være stor, og kommunen kan her spille en viktig rolle ved å bidra til at de beste løsningene blir realisert. Felles energisystemer for kjøling, varme, lagring og gjenvinning av lokalt produsert fornybar energi vil bidra til økt energiutnyttelse og reduserte klimagassutslipp, samtidig som det vil ha en positiv effekt på strømmettet da slike løsninger vil avlaste behovet for strøm. Elvia understreker viktigheten av at kommunene har stort fokus på dette ved arealplanlegging og endring av arealplaner. I tillegg bør kommunen stille krav til utredning og etablering av felles energiløsninger i reguleringsplaner på områdenivå, slik som ligger i Oslos forslag til planbestemmelser.

Norge er et land der en stor andel av oppvarmingsbehovet på vinteren baseres på elektrisk oppvarming. For å sikre sikker forsyning må strømmettet dimensjoneres etter den timen i året der strømforbruket, og dermed overføringsbehovet for strøm, er størst. Denne timen inntreffer på dagtid på vinteren, og en stor andel av

strømforbruket skyldes oppvarmingsbehov. Vannbåren varme er, avhengig av fyringsmiddel, en miljøvennlig oppvarmingskilde som på god måte kompletterer elektrisk energi. Vannbårne systemer kan både være enkeltvis som for eksempel en grunnvarmepumpe eller større systemer som nær- og fjernvarme. Å bruke vannbåren varme til oppvarming vil avlaste kraftnettet, og Elvia mener kommunen bør stimulere til dette gjennom å oppfordre til mer bruk av vannbårne systemer og videre utvikling av fjernvarmenettet. Energieffektiviseringstiltak vil redusere behovet for energi til oppvarming, og vil dermed på samme måte avlaste kraftnettet i de timene der det er mest presset. Dette vil bidra til lavere kostnader i strømmettet som igjen gir lavere nettleie til forbrukerne. Elvia ber derfor om at et videre arbeid med kommuneplanens arealdel har stort fokus på dette området, da det vil gi positive bidrag både for kraftnettet og kommunes klima- og miljømål. Dette arbeidet kan både være i kommunens egen bygningsmasse, men også som tilrettelegger og i opplysning til innbyggere som beskrevet i Regjeringens handlingsplan for energieffektivisering ([Regjeringen, 2023](#)).

De overnevnte fokusområdene og forslagene vil bidra til å avlaste kraftnettet. Det vil frigjøre elektrisk energi til andre formål, for eksempel elektrifisering av transportsektoren.

Ta gjerne kontakt med Elvia for ytterligere innspill eller videre samarbeid ifm. kommunens prosess. Seniorrådgiver rettigheter, Oddmund Arntsberg, kan kontaktes vedrørende innspill til kommuneplanens arealdel inkl eksisterende og fremtidige rettigheter for nettanlegg. Energikoordinator, Ulrikke Bing, kan kontaktes vedrørende innspill om helhetlig planlegging og plassering av nytt forbruk, avlastning av strømmettet og samspill med andre energibærere.

For Elvia

Med vennlig hilsen

Oddmund Arntsberg
Seniorrådgiver rettigheter

Ulrikke Bing
Fagleder Energikoordinator

30. august 2024

Høringsinnspill:

Forslag til planstrategi for Asker kommune 2024 – 2027

Svelviksand AS har lest kommunens forslag til planstrategi med interesse. Kommunen skal ha honnør for å legge opp til en gjennomarbeidet prosess for arbeidet, der dere inviterer både innbyggere og næringsliv til dialog. Det gir forutsigbarhet for at alle aktører blir hørt når viktige premisser for både utbygging, næringsutvikling, lokale arbeidsplasser og stedsutvikling blir lagt.

Vi vil også berømme kommunens beskrivelse av sikring av råstoff- og mineralressurser gjennom arealforvaltningen, og behovet for å se dette i et regionalt perspektiv.

Som næringsaktør er vi glade for at planstrategien legger premisser for arbeidet med Mulighetsstudie og påfølgende planarbeid for Verket på Klokkarstua, både når det gjelder uttak av råstoff- og mineraler, håndtering/gjenbruk av overskuddsmasser, miljøvennlig transport, samarbeid med næringslivet og arbeid for lokale arbeidsplasser.

Vi ser frem til et godt samarbeid i arbeidet med mulighetsstudien for Verket, og ønsker kommunen lykke til med revisjon av samfunns- og arealdelen.

For Svelviksand AS

Stig Skarbø

Til: Asker kommune

Dato: 29.8.2024

Innspill til sak Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan (høring)

- Planstrategien med planprogram: 2024/1574
- Kommuneplanens samfunnsdel: 2024/2277
- Kommuneplanens arealdel: 2024/2278

Viser til dialogen i forbindelse med enkeltsaker, samt generelle betraktninger om boligutviklingen i Asker.

Med bakgrunn i erfaringer slik de også har blitt fremlagt for både Formannskap og Arbeidsutvalget PSM (Plan, samferdsel og miljø) gjennom blant annet Askers resultater i f.eks. NBBLs Boligitfredshetsindeks, og konstatert behov for større reserve i ferdigregulerte boligeiendommer, større behov for tilflytting av nye skattebetalere, større behov for rimeligere betalbare boliger, og reduserte driftskostnader for kommunen som helhet, anbefales å vurdere følgende innspill som føringer for planstrategi og planprogrammet for kommuneplan:

- **Forenkling av bestemmelser og retningslinjer i kommuneplanens arealdel.**

Redusert detaljeringsgrad og større fokus på krav om klarhet, vil redusere ressursbruken og øke fremdrift i saksbehandling og saksprosesser.

- **Reell tilrettelegging for transformasjon av boligbebyggelse i etablerte boligområder, herunder større fleksibilitet ift. antall boenheter.**

Eksisterende boligvolumer vil kunne anvendes og tilpasses til å huse mer enn 1 eller 2 boenheter, f.eks. 3 boenheter eller kanskje 4 boenheter. En slik boligutvikling vil benytte seg av eksisterende infrastruktur, og opprettholde eksisterende parselleringer og grøntstruktur. Avgjørende for akseptabel bokvalitet vil være oppfyllelse av de gjeldende krav til uteoppholdsarealer, og organisering av bilbruk (krav om biloppstilling på egen grunn, maksimering av utendørs biloppstillingsplasser, insentiver for bildeling osv.)

- **Større fleksibilitet og reelt ønske om å stimulere nybrottsarbeid med sosialiserende boformer.**

Fordeler for sosialiserende boformer er godt dokumentert. Ikke bare for eldre beboere (motgå ensomhet, utsatt behov for sykehjemsplasser, mm), men også for yngre beboere vil samlokalisering og sambruk av fellesarealer gi bærekraftige løsninger – sosialt, økonomisk og miljømessig. Også barnefamilier vil ha nytte av sosialiserende boformer / generasjonstun, f.eks. ved behov for barnevakter, lekekamerater eller forskjellige rollemodeller (*'It takes a village to raise a child'*).

Erfaring fra 'feltet' tilsier imidlertid at det er behov for større fleksibilitet og engasjement fra planmyndighet, for nettopp å stimulere at nybrottsarbeid gjennomføres. Ikke alle boformer trenger sykkelverksted, og det er prisbelønnede og kritikerroste bofellesskap som f.eks. har svalganger.

Med andre ord: motivasjon for etablering av sosiale boformer er ikke kun forankret i temaplan 'Leve hele livet', men har en mye større bredde som må forankres bedre i kommuneplanens prosesser, herunder planprogrammet, samfunnsdelen og arealdelen.

Fleksibilitet og smittende engasjement er viktig for å sikre at private utbyggere med tro på løsningene ønsker å satse, og orker å stå i de nødvendige planprosessene. Selv om det er stor og

bred politisk enighet om både behovet og det overordnede resultatet, oppleves planprosesser som svært lite forutsigbare og det synes å mangle insentiver for å sikre fremdrift, og fullføring - nettopp forutsigbarhet.

Tvert imot: selvkostprinsipper stimulerer motsatt vei – lange prosesser gir høye gebyrer, og gir stort frafall blant utbyggere slik at ressursbruken også av kommunens administrasjon og politiske ressurser blir forgjeves.

Prosjekter med sosialiserende boformer bør kanskje faktisk heller få insentiver med lavere gebyrer, og en høyere prioritet som monner, samtidig som bokvalitet sikres gjennom fellesløsningene og fellesarealene. Slik det også var meningen med den vedtatte boligpolitiske strategi i gamle Asker fra 2016.

- **Planvask av gamle reguleringsplaner**

Allerede siden vinter 2023 er det store behovet for opprydding i planbestemmelser kjent. Utdaterte og uklare bestemmelser er ressurskrevende å forholde seg til – både for innbyggere, for kommunens byggesaksbehandlere (dispensasjoner, klager), og for politikerressurser.

Planer fra før 2005 -mange mellom 50 og 100 år gamle- inkluderer gjerne bestemmelser som for lengst er innhentet av nasjonale bestemmelser i plan- og bygningsloven og forskrift. Det er ikke bare i GB-boligkategori, men også i SB-boligkategori og GBA-boligkategori at det er behov for å rydde av veien utdaterte materielle bestemmelser. Dette kan gjøres gjennom overstyring i kommuneplanens §§14.4 eller 14.5 (som i GB-områder), eller gjennom planvask.

For å effektivisere byggesaksbehandling, og derigjennom bidra til lavere byggekostnader og større forutsigbarhet i byggeprosesser, bør annonsert planvask gis høy prioritet. Dette arbeide bør deles opp i håndterbare og begrensede små-oppgaver (for eksempel prioritere modernisere konkrete materielle krav) som så fortløpende implementeres i oppdaterte planer – uten lange planprosesser.

For å bidra til bærekraftige løsninger som i Stavanger bør også størrelse på tomter revurderes. Mindre (og flere) tomter innenfor samme grøntstruktur og infrastruktur, gir lavere tomtebelastning for boligbyggere, samt fører til mer energieffektive kompakte boliger uten at samlet BYA i m² øker.

Også her bidrar vi gjerne med vår lokale kunnskap, slik at behovet for dispensasjoner for tilsynelatende opplagte forhold reduseres og kan bortfalle.

- **Vedskjul som beredskapstiltak**

Etter den sterke stigningen av energipriser er det større bevissthet rundt alternative fyringsmetoder, hvor vedfyring for mer enn bare koselig fyring har blitt fremhevet. Også i beredskapsøyemed og selvforsyning er vedfyring i de norske hus nyttig.

Vi anbefaler at vedskjul får en tilsvarende unntaksregel som renovasjonsbinger ift. plassering og BYA. Renovasjonsbinger og vedskjul er lave bygninger som har annen betydning for lys og luft på eiendommen enn det som BYA og høydebestemmelser styrer for volumene av boligbebyggelse på boligeiendommene.

- **LNFR-formål til Friområder**

I kommuneplanrulleringen bør vurderes om LNFR-områder kan formålsendres til friområder. F.eks. har endring fra friområde til LNFR-område i tidligere rullering fått uheldige og lite nødvendige konsekvenser for bryggerrettigheter for grunneiere på Mellom Nes.

Det synes hensiktsmessig at kommunen samarbeider med grunneiere som bør være ressursbesparende for kommunen, samtidig som slik samarbeid i lengden vil komme fellesskapet og allmennheten til gode – ref. f.eks. kyststien langs Breivika.

Oppsummering

Da alt henger sammen med alt, sendes innspillet både som høringsinnspill for planprogrammet og planstrategi, som høringsinnspill til samsfunnsdelen, og som høringsinnspill til arealdelen.

Vi ser frem til en gode og helhetlige politiske debatter i spesielt Utvalg for plan- og byggesak, Formannskapet og Kommunestyret, og til implementering og iverksettelse av temaplanene – særlig Samferdsel og Mobilitet, samt Bærekraftig Boligutvikling hvor vi blant annet har gitt innspill om økt selvbyggervirksomhet.

Kanskje behovet for omstilling og effektivisering nødvendiggjør noen mindre endringer allerede i den gjeldende kommuneplanens arealdel 2023-35? Slike mindre endringer og rettelser kan vurderes utenom tunge fullstendige kommuneplanprosesser.

Ta gjerne kontakt om dette. Vi stiller gjerne opp i dialogmøter, referansegrupper, eller deltar i andre samspills-former. Effektivt og ekte samarbeid kan føre oss videre til å oppnå fellesmålene: Større, mer variert og mer fleksibel betalbar og bærekraftig boligutvikling, samt effektivitet og forutsigbarhet i saksbehandling.

Med vennlig hilsen
Boxs Arkitektstudio

(s)

Pieter Paul Furnée

Asker kommune

INNSPILL TIL PLANSTRATEGI KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Jeg viser til offentlig ettersyn av Asker kommunens planstrategi 2024-2027, og har enkelte begrensede innspill.

1. Det er positivt at det i forslaget til planstrategi fremheves bevaring av dyrkbar mark.
2. Under punktet «Fritidsbebyggelse» er det angitt at det bør vurderes langsiktige utbyggingsgrenser, med vekt på fortetningspotensialet fremfor utbygging i nye områder.

Det er positivt med vekt på fortetting. Kommunen har et betydelig potensial for fortetting. Imidlertid er det i retningslinjene til kommuneplanen 2024 fastsatt at minstestørrelsen bør være 1000 kvm for fritidsbebyggelse, i motsetning til tidligere plans lavere krav. Nåværende retningslinjer virker mot hensynet til fortetting, og det bør legges opp til retningslinjer som i større grad tilrettelegger for fortetting.

I den forbindelse bør det også vurderes om kommuneplanen bør legge opp til noe smidigere prosesser der det ønskes fortetting innenfor allerede regulerte og bebygde områder.

3. I forslaget heter det også under fritidstomter at «[v]i bør vurdere tidligere godkjente områder på nytt». Jeg tolker dette som at man vurderer å ta ut tidligere avsatte områder.

Samtidig er det i punktet om økonomisk utvikling påpekt at vi har vært gjennom en mer krevende økonomisk periode, med økende renter og flere konkurser. Etter at forslaget er fremmet, har krisen i byggenæringen eskalert, med konkurs i flere store firmaer innen bygg- og anleggsbransjen. Det er grunn til å tro at det er et tidsspørsmål før det rammer de mindre foretakene i kommunen også.

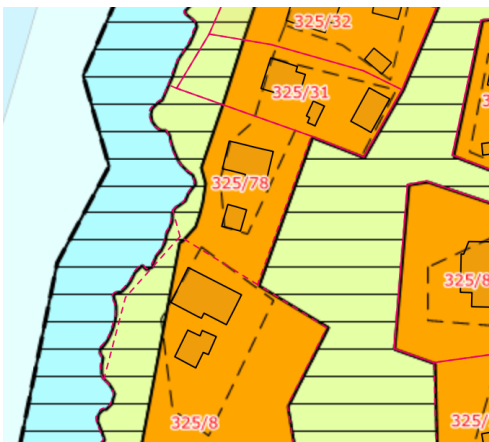

Syd i kommunen er en rekke foretak avhengig fritidsbebyggelsen, både innen handel, servering, øvrige tjenester, men ikke minst bygg og anlegg. Mindre foretak innen bygg og anlegg er avhengig av aktivitet innenfor rehabilitering, oppussinger og nybygg. Ved å ta ut eksisterende områder, svekkes grunnlaget for disse bedriftene, og den negative økonomiske utviklingen som skjer nasjonalt og regionalt vil forsterkes.

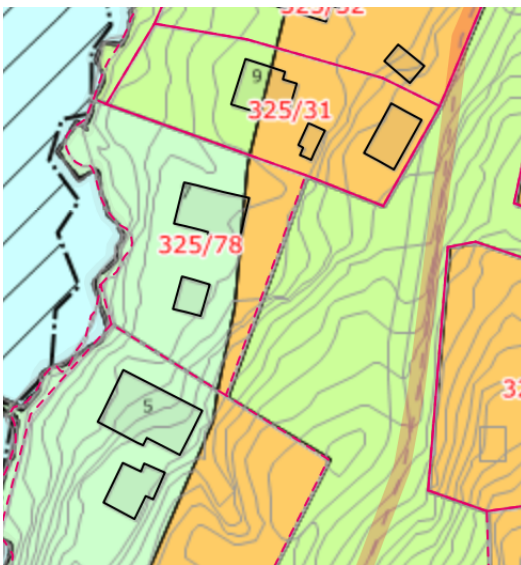
Å ta ut eksisterende områder er også i strid med de klare politiske forutsetninger som lå til grunn for kommunesammenslåingen.

4. Kommuneplanen 2024 fastsatte formålsgrenser som delvis er i strid med vedtatte reguleringsplaner. Et eksempel er nedenstående, hvor jeg presiserer at dette er en selveiertomt, der jeg ikke har noen interesser selv om den er fraskilt mitt gårdsbruk.

I gjeldende reguleringsplan er det tomten 325/78 regulert delvis til byggeområde, delvis til friområde (mot sjø), slik det fremgår under. Hytten på eiendommen har stått i svært lang tid.

I kommuneplanen er byggeområdet innskrenket, slik at det utgjør en liten, ubrukelig, snipp av tomten, der eksisterende hytte ligger utenfor. Det er ikke mulig å plassere bebyggelse innenfor byggeområde.

Dette har medført at eieren ved søknad om å rive eksisterende hytte og bygge ny, trukket lengre vekk fra sjøen, har vært avhengig av dispensasjon – som han ikke har fått. (Sak 23/3870)

Eksempelet viser at gode intensjoner i eksisterende kommuneplan i enkelte tilfeller gir meningsløse utslag. På tomten i dette eksempelet, vil ethvert tiltak – i samsvar med eksisterende reguleringsplan – utløse krav om dispensasjon, i alle fall slik administrasjonen oppfatter forholdet mellom kommuneplan og reguleringsplan.

Det er flere tilsvarende tilfeller der kommuneplanen tolkes såpass rigid at det påfører kommunen betydelig ekstraarbeid, og innbyggerne store kostnader.

Jeg tar ikke her stilling til om administrasjonens tolking av kommuneplanen og reguleringsplanen er i samsvar med kommuneplanens bestemmelser punkt 1.2, men det er uansett behov for en mer smidig formulering i kommuneplanen.

5. Gjeldende kommuneplan punkt 18.2.1 gjelder eksisterende boligbebyggelse i LNFR-areal for nødvendige tiltak for landbruk.

Etter hva jeg kan forstå, gjelder dette boligbebyggelse på landbrukseiendom.

I bokstav b) er det satt grense på 15% BYA, maksimalt 300 kvadratmeter. Bestemmelsen om 15% har neppe noen som helst betydning for landbrukseiendommer. (Med 300 kvadratmeter BYA kreves 2 000 kvadratmeter for å komme under 15%, og en tomt på 2000 kvadratmeter er ikke en landbrukseiendom etter noen fornuftig språklig mening, jf. også bestemmelsens siste ledd).

Mange av landbrukseiendommene – antakelig de fleste – er gamle gårdsbruk. Mange av disse har store våningshus. I mange tilfeller vil disse være uhensiktsmessig store for dagens bruk og krav, men de er samtidig en viktig del av kulturarven.

Begrensningen i bokstav b) innebærer imidlertid at svært mange mindre tiltak vil være avhengig av dispensasjon, bare på grunn av BYA-grensen. Det er mulig det er hensiktsmessig med en BYA-grense, men gjeldende er satt lavt sett opp mot gammel eksisterende bebyggelse på eldre landbrukseiendommer i drift.

Kommuneplanen legger altså i punkt 18.2.1 bokstav a) og b) opp til at det må søkes dispensasjon, og dermed betydelig merarbeid for kommunen og store kostnader for tiltakshaver, i saker med helt minimal betydning.

I samme punkt er det bestemmelser om parkeringsareal i bokstav d-f. Slike bestemmelser har for et hvert praktisk formål ingen betydning for en landbrukseiendom. Arealbruken på gårdstunet er normalt ikke nevneverdig påvirket av parkering av personbiler.

6. Ved revisjon av kommuneplanen bør det generelt legges opp til at gode intensjoner ikke medfører *unødvendig* rigiditet, unødvendige krav om dispensasjon og unødvendig arbeid for kommunen og kostnader for innbyggere og tiltakshavere. Det er et politisk ansvar å sørge for å få en viss fleksibilitet inn i kommuneplanen, samtidig som overordnede hensyn ivaretas.

Vennlig hilsen

Halvor Aas

Navn: Koksvik, Espen
Adresse: Brendsrudlia 11

Jeg vil gi honnør for et faglig solid dokument. Jeg vil poengtere følgende knyttet til de tre temaene samfunnssikkerhet og beredskap, natur og miljø og jordvern og økt matproduksjon:

Vern av Askes produktive arealer; knyttet til landbruk og private hager/parseller må ha høyeste prioritet i arealforvaltningen. Dette er en ikke-fornybar ressurs som befinner seg i få deler av landet og i et svært lavt og avtagende kvantum. Landets selvforsyningsgrad er bl.a. av den grunn urovekkende lav. Å opprettholde og helst øke dagens produktive jordressurser i Asker tilfredsstillere flere av bærekraftmålene og må overordnes alle andre, gode samfunnsmessige arealformål. Uansett hvor mye klodens årlige gjennomsnittstemperatur vil øke framover, er vi fundamentalt avhengig av å kunne produsere mat. Hvert mål bevart, produktiv mark har større verdi for vår samfunnssikkerhet enn hva tilsvarende areal bygget tett, høyt og sentrumsnært har verdi som bidrag til å redusere transport og dermed klimautslipp.

Behov for plan- og temautredninger.

Med fare for å "slå opp åpne dører" vil jeg spille inn følgende på temaet "samfunnssikkerhet og beredskap":

Det heter i kap. 1 at det er behov for å videreutvikle en del temaer som ikke er tilstrekkelig belyst. Jeg kjenner dessverre ikke "Helhetlig ROS 2024", men mener likevel at den bør oppdateres i lys av nye nasjonale og globale risiki. Bl.a. i kjølvannet av valget i USA og forestående klimatopp- og naturmøter internasjonalt. Som et aktuelt tiltak til oppfølging av ROS bør det gjennomføres en kommunal kampanje med fokus på DSB sine beredskapsanbefalinger til husholdningene. Videre bør det foretas en kartlegging av potensielle arealer for småskala kriseproduksjon av matvarer, kilder til lokal forsyning av ferskvann av akseptabel hygienisk og miljømessig kvalitet i kommunen (i tillegg til etablert forsyning) og av eksisterende kilder til alternativ energi, så som vedutsalg, områder for plukk av tørr nedfallsved, gassutsalg/gassdepoter o.likn.

Behov for ny plan- og temautredning:

Bred analyse av samfunnsmessige, kommunale virkninger av økt boligbygging.

Om jeg har forstått det riktig, er ett av flere forslag for å håndtere Askers reduserte, økonomiske handlingsrom grunnet regjeringens forslag til overføringer, å øke antall nye, bygde boliger pr. år fra dagens vedtatte mål.

Jeg kan ikke se at dette er faglig godt begrunnet, og vil hevde at et slikt tiltak også vil måtte medføre betydelige økte, kommunal utgifter. Det må foretas en bred utredning der alle samfunnsmessige, kommunale virkninger (pluss og minus) av økt, framtidig boligbygging kartlegges og drøftes. Flere, ressurssterke nye innbyggere, vil kunne øke skatteinngangen fra de er 30-70 år. Til utgiftssiden hører imidlertid bl.a. økt tap av natur og produktiv mark, økte infrastrukturutgifter (vann, avløp, veier, institusjoner mm.), økt behov for offentlige tjenester. Et slikt "regnskap" må hensynta alle de tre bærekraftsdimensjonene - og ikke kun den økonomiske.

Asker
kommune

Medvirkningsplan for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

2. oktober 2024

Hva er medvirkning, og hvorfor er det viktig?

Medvirkning innebærer å involvere mennesker i beslutningsprosesser som berører dem, ved å gi dem mulighet til å påvirke gjennom å dele sin kunnskap, meninger og erfaringer. Gjennom medvirkning kan interessenter bidra til å finne løsninger som fremmer samfunnsutviklingen og skaper eierskap til prosessen. Dette gir ofte mer helhetlige og bærekraftige resultater.

Medvirkning er lovpålagt i Norge gjennom blant annet plan- og bygningsloven, forvaltningsloven, offentlighetsloven, forskrift om konsekvensutredning. I tillegg finnes det nasjonale retningslinjer, veiledere og statlige forventninger. Plan- og bygningsloven legger særlig vekt på medvirkning fra ulike parter i planprosesser. Loven sikrer at ulike interesser og behov blir hørt og vurdert når beslutninger om areal- og byggeprosjekter skal tas.

I henhold til § 5-1 i Plan- og bygningsloven skal "offentlige organer, private organisasjoner og grupper og enkeltpersoner som blir berørt av planleggingen, skal sikres reell mulighet til å delta i planleggingsprosessen, med de begrensninger som følger av den enkelte plans art og det formål som skal ivaretas." Dette gjelder både når kommunen er planmyndighet og når private fremmer planforslag. Offentlige organer og andre myndigheter skal også medvirke i kommunens planlegging når det er relevant for deres virksomhet.

I Asker kommune er det flere politiske styringsdokumenter som fremhever viktigheten av samarbeide med innbyggere i utvikling og levering av tjenester, blant annet i gjeldene kommuneplans samfunnsdel:

«Kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål nummer 17, samarbeid om å nå målene: Asker kommune skal sikre innbyggerne påvirkningsmuligheter i saker som gjelder dem selv og lokalsamfunnet.»

«Asker kommune skal i samarbeid med innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, private og andre aktuelle aktører: Sikre tidlig og bred medvirkning i både planarbeid, planlegging og utvikling av tjenester og tilbud.»

Hva er en medvirkningsplan?

En medvirkningsplan skal definere hvordan innbyggere og andre interessenter skal involveres i en planprosess. Planen bør inneholde følgende elementer:

- en beskrivelse av mål for medvirkningsarbeidet
- en fremdriftsplan som viser milepæler i planprosessen for de ulike fasene med medvirkningsbehov
- en interesseanalyse som identifiserer aktuelle interessenter, hvordan de skal involveres i planarbeidet og hvilke arenaer som kan benyttes for å nå ut på best mulig måte
- en tiltaksplan som sier noe om hvilke tiltak vi tror blir nødvendige for å sikre medvirkning i planarbeidet
- i tillegg er det viktig at medvirkningsplanen sier noe om hvordan medvirkningen kan evalueres og dokumenteres

Medvirkningsplanen skal være et dynamisk dokument som oppdateres og tilpasses planprosessens utvikling, siden metodene for medvirkning og omfanget alltid må justeres etter planens behov og retning.

Mål for medvirkningen

Målet med medvirkningen er å styrke den demokratiske forankringen av beslutninger og forbedre planprosessen ved å inkludere interessenters kunnskap. For å sikre en vellykket medvirkning og god prosess for alle parter, er det avgjørende å ha tydelig kommunikasjon og involvering gjennom hele prosessen. Siden dette er en enkel revisjon av kommuneplanen, vil det være visse rammer for medvirkningen.

Planprogrammet har satt klare rammer for hvilke aspekter av kommuneplanen som skal revideres, og hvilke temaer vi ønsker medvirkning på. Likevel er det viktig at interessentene får mulighet til å gi sine innspill, slik at vi kan få verdifull innsikt i hvordan dagens kommuneplan har fungert. Disse innspillene vil bli nøye vurdert og brukt til å justere og forbedre planens innhold der det er nødvendig.

Hovedmålet med medvirkningen er å innhente innsikt og perspektiver som kan bidra til nødvendig revidering av planen. De ulike temaene som skal utredes, er beskrevet i kapitlet "Hvilke tema må vi utrede" i planprogrammet.

Fremdriftsplan og medvirkning

Under ligger fremdriftsplan med medvirkning for de tre fasene slik det er illustrert i planprogrammet. Tabellene viser milepæler i planprosessen for de ulike fasene med medvirkningsbehov.

Fase 1: planstrategi og planprogram

I denne fasen starter arbeidet med kommuneplanen og det er første mulighet til å gi innspill til både planstrategi, planprogram, kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Forslag til planstrategi med planprogram		■													
Førstegangsbehandling			■												
Varslet oppstart av samfunnsdelen og arealdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Annonsering og varsling 		■												
Offentlig ettersyn: 24.06.24 til 01.09.24	<ul style="list-style-type: none"> • Egen nettside • Mulighet for innspill 		■	■											
Behandling av merknader				■	■										
Fastsetting av planstrategi med planprogram					■										

Her vi nå!

Fase 2: kommuneplanens samfunnsdel

I denne fasen kan du komme med høringsuttalelser til samfunnsdelen, med hovedvekt på handlingsdelen.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Innspillsperiode: 24.06.24 til 01.09.24	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Mulighet for innspill 														
Forslag til revidering av samfunnsdelen	<ul style="list-style-type: none"> Innsiktsarbeid Intern medvirkning Politisk medvirkning 														
Førstegangsbehandling															
Offentlig ettersyn	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Åpen informasjonsdag Annonsering og varsling Mulighet for innspill 														
Behandling av merknader															
Vedtak, kommuneplanens samfunnsdel	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside 														

Fase 3: kommuneplanens arealdel

I denne fasen kan du komme med høringsuttalelser til arealdelen, med hovedvekt på temaene som er beskrevet i planprogrammet.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Innspillsperiode: 24.06.24 – 01.09.25	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Digitalt innspillsskjema (innbyggerdialog) 														
Forslag til revidering av arealdelen	<ul style="list-style-type: none"> Innsiktsarbeid Politisk medvirkning Møter med aktuelle lag, foreninger, næringsliv og offentlig instanser Intern medvirkning 														
Førstegangsbehandling															
Offentlig ettersyn	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Åpen informasjonsdag Annonsering og varsling Mulighet for innspill 														
Behandling av merknader															
Vedtak, kommuneplanens arealdelen	<ul style="list-style-type: none"> Egen nettside Åpent informasjonsmøte 														

Interessentanalyse

En interessent i et prosjekt defineres som enhver person, gruppe eller organisasjon som kan påvirke, bli påvirket av eller oppfattet at de kan bli påvirket av prosjektet. Når vi gjør en interesseanalyse identifiserer vi interesser som kan og bør påvirke prosjektets resultat, hvordan interessentene skal håndteres og hvilke tiltak som er planlagt for å møte forventningene deres. På bakgrunn av interesseanalysen avklares behov for koordinering og involvering og når i planprosessen dette skal skje.

Interessentanalysen er ikke uttømmende, underveis i prosessen kan nye interessenter legges til ved behov.

Interessent	Hvorfor bør de involveres?	Hva ønsker vi medvirkning på fra denne gruppen?	Hva er viktig når disse involveres?	Hva er eksempler på hvordan vi kan nå de?	Hvilke metoder for medvirkning kan vi bruke for å få innspill og innsikt?
Innbyggere	Fordi de blir direkte påvirket av arealendringer. De har kjennskap til lokalmiljøet og kan gi verdifull innsikt.	Feil fra gammel kommuneplan, ny innsikt?	Vi må legge til rette for god informasjon og kommunikasjon. Klart språk og tydelige rammer for hva de kan medvirke på.	Sosiale medier Nettsiden Direkte invitasjoner (brev) Lokalaviser	Informasjons-kampanjer Åpen kontordag
Barn og unge	Fordi vi har et særskilt ansvar å sikre at barn og unges interesser blir ivaretatt.	Barn og unges perspektiver	Vi må bruke et språk som barn forstår, gi kunnskap og grunnleggende forståelse for hva de skal være med på. Vær tydelig på hva slags innflytelse de kan få og hva de kan påvirke.	Barn og unges talsperson Skoler og barnehager, fritidsklubber Elevråd Ungdomsrådet	Arbeidsmøter Besøk Verksteder

Velforening	Fordi de blir direkte påvirket av arealendringer. De har kjennskap til lokalmiljøet og kan gi verdifull innsikt.	Innsikt om lokalområder.	Vi må legge til rette for god informasjon og kommunikasjon. Klart språk og tydelige rammer for hva de kan medvirke på.	Sosiale medier Nettsiden Direkte invitasjoner (brev) Lokalaviser	Informasjonskampanjer Åpen kontordag
Lag og organisasjoner	Fordi de representere en stor gruppe i Asker og har en viktig aktørrolle.	Innsikt om lokalområder og viktige interesser eller behov.	Vi må legge til rette for god informasjon og kommunikasjon. Klart språk og tydelige rammer for hva de kan medvirke på.	Sosiale medier Nettsiden Direkte invitasjoner (brev) Lokalaviser	Informasjonskampanjer Åpen kontordag
Næringsliv	Fordi de har en viktig rolle i samfunnsutviklingen.	Gode og dårlige erfaringer med tidligere plan.	Vi må legge til rette for god informasjon og kommunikasjon. Klart språk og tydelige rammer for hva de kan medvirke på.	Sosiale medier Nettsiden Direkte invitasjoner (brev) Lokalaviser	Informasjonskampanjer Åpen kontordag
Politiske organer	Fordi de skal vedta planen. De skal ha god innsikt og kunnskap for å kunne ta best mulig beslutning.	Innsikt om lokale behov, prioriteringer og retning.	Vi må legge til rette for god informasjon og kommunikasjon. Dokumentasjonen skal være i klarspråk.	Politiske utvalgsmøter Gruppemøter Nettside	Verksteder Presentasjoner

Administrasjon	Fordi de bruker planen daglig.	Gode og dårlige erfaringer fra bruk av planen.	Gode kommunikasjonskanaler der det er enkelt å følge innspill og få tilbakemeldinger.	Teams Viva engage Planforum Interne møter	Presentasjoner Arbeidsmøter
Offentlig instanser og regionale aktører	Fordi planen påvirker regionale og nasjonale interesser og fagområder.	Regionale og nasjonale interesser og fagområder.	Gode kommunikasjonskanaler der det er enkelt å følge innspill og få tilbakemeldinger.	Regionalt planforum	Arbeidsmøter

Varsling ved oppstart og høring

Når planprosessene skal varsles oppstart og høring blir kommunens varslingsliste for arealplaner brukt. Basert på interessentanalysen kan varslingslisten suppleres. Varslingslisten ligger offentlig tilgjengelig i kommunens planpakke:

- [Varslingsliste for arealplaner](#)

Tiltaksplan

Det er viktig å ha en oversikt over de ulike medvirkningstiltakene og tidspunktene for disse for å få en helhetlig medvirkning gjennom hele planprosessen. Tiltaksplanen bør fylles ut i starten av hver fase etter varslingsperioden har gått ut. Når alle innspillene er mottatt bør man ha en god oversikt over hva slags medvirkning som er nødvendig og med hvilke aktører. Tiltaksplanen for fase 2 samfunnsdelen og fase 3 arealdelen skal legges frem til politisk orientering.

Mal for tiltaksplan

Hva er tiltaket:	Hvordan gjennomføres tiltaket? (kanal/metode)	Hvorfor gjennomføres tiltaket:	Hvem er målgruppen for tiltaket:	Hva er tidsplanen til tiltaket (start- og sluttdato):	Hvem er ansvarlig for gjennomføring:

Dokumentasjon og evaluering

Når medvirkningstiltak er gjennomført skal medvirkningsplanen oppdateres og dokumentere resultater og læring. Resultatene fra medvirkningen skal brukes til å forbedre medvirkningsplanen og tilpasse den etter behov for fremtidige milepæler i planprosessen.

Evaluering fra tidligere kommuneplanarbeid

Det ble gjort en intern evaluering av prosessen for gjeldene kommuneplan vinteren 2024. Erfaringene fra sist runde viste at

følgende tiltak ble vurdert som effektive og ønsket videreført i ny prosess:

- En detaljert kommunikasjonsplan
- Digitale åpne informasjonsmøter
- Egen internettside om kommuneplanprosessen
- En film om kommuneplanprosessen
- Artikler om kommuneplanprosessen i Askermagasinet

Disse tiltakene vil hovedsakelig bli videreført i den pågående planprosessen.

Saksframlegg

Arkivsak
24/16182-1

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandles av

Utvalg for oppvekst
Utvalg for velferd
Utvalg for samfunnstjenester
Utvalg for medborgerskap
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

29.10.2024
29.10.2024
31.10.2024
31.10.2024
05.11.2024
12.11.2024

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

1. Sammendrag

Handlingsprogram 2024-27 ble vedtatt av kommunestyret 12. desember 2023, sak 77. Ved behandlingen av saken ble det vedtatt 13 verbalvedtak. Denne saken følger opp verbalvedtak nr. 11 «*Omstilling og effektivisering*».

I vedtaket bes kommunedirektøren redegjøre for bruk av virkemidlene konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne, private og frivilligheten i forbindelse med kommunens omstillings- og effektiviseringsarbeid. Vedtaket peker på fem konkrete tjenester som ønskes særlig belyst:

- a) Drift av badene
- b) Renovasjon
- c) Innbyggertorgene
- d) Tekniske tjenester
- e) Institusjoner/bofellesskap

Denne saken gir en redegjørelse for status for bruk av virkemidlene med særlig fokus på de fem tjenestene som er fremhevet i verbalvedtaket.

Kommunedirektørens anbefaling

Nye og innovative verktøy for tjenesteutvikling og samarbeidsformer utforskes kontinuerlig. Tjenesteutvikling og -effektivisering vil ha stort fokus i tiden fremover med sikte på å løse samfunnsflokene og kommunens økonomiske situasjon.

Kommunedirektøren legger ikke frem forslag om konkurranseutsetting av nye tjenester i denne saken. Slike grep vil kreve nærmere utredninger både med hensyn til organisatoriske, juridiske og økonomiske konsekvenser. Tjenester som er kontraktsstyrte, omfattes ikke av innsparings- og effektiviseringstiltak. Eventuelle fremtidige utredninger om anbudskonkurranse bør følgelig vurderes i nær sammenheng med det øvrige omstillings- og effektiviseringsarbeidet.

2. Saksopplysninger

2.1 Sentrale begreper

Konkurranseutsetting av offentlige tjenester innebærer at et offentlig organ legger drift av tjenester ut på anbud slik at private leverandører kan konkurrere om å tilby tjenestene. Til forskjell fra privatisering, vil kommunen fortsatt være ansvarlig for innholdet i og finansieringen av konkurranseutsatte tjenester.

Benchmarking og/eller målestokkonkurranse er metoder for å sammenligne tjenester mot «beste praksis» i bransjen eller mot sammenlignbare leverandører. Sammenligning kan skje eksternt mellom ulike kommuner eller mellom kommune og privat aktører. To enheter i samme organisasjon kan også sammenlignes, for eksempel nøkkeltall fra driften av to sykehjem.

Uavhengig av metode, må det utarbeides standardiserte parametere som grunnlag for å vurdere effektiviseringspotensialer og kvalitet i tjenestene. Asker kommune er en del av ASSS-nettverket (Aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner) som bidrar til læring og utvikling i partnerskap mellom kommunene og KS. Nettverket utvikler sammenlignbare styringsdata til bruk ved utvikling av tjenestetilbudet og utveksler erfaringer om «beste praksis» innenfor ulike tjenesteområder.

Fritt brukervalg innebærer at brukerne fritt kan velge mellom kommunal og privat tjenesteleverandør. De private leverandørene følges opp gjennom kontraktsstyring.

Konkurranseeksponering benyttes som en samlebetegnelse for konkurranseutsetting, benchmarking/målestokkonkurranse og fritt brukervalg.

Tjenesteleverandørkontrakter er kontrakter mellom en offentlig oppdragsgiver og en privat eller ideell leverandør som spesifiserer hvilke tjenester som skal leveres, samt betingelsene for leveransen.

2.2 Gjeldende regelverk og overordnede føringer

Lovverket gir rammer for konkurranseutsetting av offentlige tjenester, benchmarking og etablering av fritt brukervalg. Vedlagte rapport «*Aktuelt regelverk*» ([vedlegg 1](#)) har kommentarer og lenker til de aktuelle lovene.

Det er fra ulike regjeringer utarbeidet en rekke offentlige utredninger knyttet til konkurranseutsetting av tjenester og fritt brukervalg. Vedlagte rapport ([vedlegg 2](#)) gir oversikt og lenker til de mest sentrale utredningene og veiledere i senere tid.

Regjeringen Støre oppnevnte Avkommersialiseringsutvalget i 2022 med sikte på å utrede mulig utfasing av kommersiell drift i skattefinansierte velferdstjenester. Utvalget leverte delrapporten [NOU 2024:1 Definisjon og registrering av ideelle velferdsaktører](#) i januar 2024, og hovedrapporten [NOU 2024:17 Kommersiell og ideelle aktørers rolle i fellesskapets velferdstjenester](#) i august 2024.

NOU 2024:17 har forslag til nye tiltak innenfor områdene barnevern, barnehager, skole, asylmottak, arbeidsmarkedstiltak, spesialisthelsetjenesten og eldreomsorg.

Utredningen sammenfatter de ti forslagene slik (se side 364):

- *Bedre ivaretagelse av personer i særlig sårbare situasjoner*
- *Styrke offentlig og ideell drift*
- *Konkrete verktøy for innsyn og kontroll*
- *Bedre statistikk og mer kunnskap*

2.3 Bakgrunn og status for organisering av tjenester i Asker

Asker kommune kan i stor grad velge mellom ulike styringsmodeller for å løse samfunnsoppdrag og -oppgaver. De viktigste er linje-, eier- og kontraktsstyring. Utviklingen de siste årene går likevel i retning av mer prosjekt-, program-, portefølje- og samstyring med sikte på å løse samfunnsutfordringer. Tjenester som innbefatter offentligrettslig myndighetsutøvelse omfattes av linjestyring i basistjenestene.

De tidligere kommunene Asker, Røyken og Hurum hadde ulike tilnærminger til konkurranseutsetting av virksomheter og tjenester bl.a. innenfor områdene helse og omsorg og kommunaltekniske tjenester. Kommunene hadde også ulik profil for bruk av aksjeselskap, kommunale foretak (KF) og stiftelser.

Någjeldende organisering av de kommunale tjenestene i nye Asker kommune ble vedtatt av fellesnemnda 23.2.2018, sak 13. Fellesnemnda sitt vedtak la opp til en gradvis harmonisering av tjenestene og innebar at flere konkurranseutsatte tjenester, samt etablerte aksjeselskaper, KF og stiftelser ble tilbakeført til basisorganisasjonen.

I saken fra 2018 ble de tre tidligere kommunene enige om ni vurderingskriterier for videre organisering av tjenestene i Asker kommune:

1. Demokratisk styring og kontroll
2. Samfunnsutvikling/beredskap
3. Helhetlig tjenesteproduksjon og samhandling
4. Økonomi og ressursoptimalisering

5. Kvalitet på øvrig tjenesteproduksjon
6. Kompetanse, innovasjon, digitalisering og miljø
7. Ansattes rettigheter
8. Transaksjonskostnader
9. Styrings-, risiko-, og kostnadskontroll

Utvikling av Asker kommune sine tjenester skjer med utgangspunkt i vedtatte strategiske planer og påfølgende rapportering. Mål- og resultatstyring med tydelige mål og prioriteringer er avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester.

God ledelse og helhetlig virksomhetsstyring skal sikre effektiv drift av tjenestene. Strategisk styring og systematisk forbedringsarbeid skjer i basisorganisasjonen der det tverrsektorielle samarbeidet også inngår. Tjenesteutvikling og innovasjon kan ha sitt grunnlag i basisorganisasjonen, men prosessene og gevinstene vil ofte bli til gjennom prosjekt-, portefølje- eller samstyring med eksterne aktører.

a) Drift av badene

Badene i Asker driftes pr. i dag i egenregi. Kommunestyret behandlet sak om fremtidig organisering av de kommunale badene i møte 14.6.2022, sak 54. Det ble truffet vedtak om at badene skulle organiseres i basisorganisasjonen. Askerbadet KF ble vedtatt oppløst i samme sak.

Partiene Høyre FrP, Venstre og KrF fremmet to verbalforslag i forbindelse med kommunestyrets behandling av HP 2024-26 13.12.2022, sak 114:

- Verbalvedtak nr. 7: *«Kommunedirektøren bes om å igangsette en utredning om fordeling og drift av vannflater, stupetårn, halltid og andre ressurser samt priser og prissatser».*
- Verbalvedtak nr. 8: *«Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Asker svømmeklubb og svømmegruppa i ROS om en mulig samarbeidsavtale om skolesvømming, basert på tidligere vedtatte kriterier. Eventuell fremforhandlet avtale søkes lagt fram for politisk behandling innen utgangen av 2. kvartal 2023».*

Kommunedirektøren har i formannskapets møte 20.6.2023, sak 122, gitt en foreløpig orientering om status for videre vurdering av forslagene. Formannskapet traff følgende vedtak i saken:

- 1. Kommunedirektørens redegjørelse tas til orientering.*
- 2. Det iverksettes en erfaringsgjennomgang for tildelt bassengtid for ulike bruksformål. Aktuelle brukergrupper inviteres til medvirkning. Når forslaget om bassengfordeling foreligger, presenteres den for Utvalg for medborgerskap.*
- 3. Priser og prisstruktur for kommunens svømmehaller vurderes og ses i sammenheng med arbeidet for gebyrer og brukerbetalinger for 2024.*

Utvalg for medborgerskap traff følgende vedtak 2.11.2023, sak 39 om prisstruktur for svømmehallene:

«Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med Asker svømmeklubb og svømmegruppa i ROS om en mulig samarbeidsavtale om skolesvømming, basert på tidligere vedtatte kriterier. Eventuell fremforhandlet avtale søkes lagt fram for politisk behandling innen utgangen av 2. kvartal 2023».

I kommunestyrets møte 30.1.2024, sak 2/24 «Program for omstilling og effektivisering og prisstruktur i svømmehallene», ble det truffet slikt vedtak (pkt. 5):

«Kommunedirektøren bes legge frem en sak som beskriver en prøveordning med trinnvis opptrapping av frivillig drift av vannflater i Holmen svømmehall med evaluering før hver opptrapping gjennomføres.»

Kommunedirektøren vil fremlegge ny sak 1. kvartal 2025 som utreder videre organisering av Holmen svømmehall, herunder bruk av private/eksterne leverandører til driften. Ved bruk av anbudskonkurranse vil frivillige eller ideelle aktører ikke kunne gis prioritet foran andre interessenter. Dersom det blir vedtatt organisatoriske endringer knyttet til Holmen svømmehall, må det legges frem en ny sak som vurderer inngåelse av tjenesteleverandørkontrakt og aktuelle betingelser for ny leverandør.

b) Renovasjon og andre tekniske tjenester

I forbindelse med kommunestyrets behandling av HP for 2021-24, ble kommunedirektøren bedt om å fremlegge en utredning som viste organiseringen av teknisk drift og renovasjon. Verbalvedtaket ble besvart i Utvalg for samfunnstjenester 20.1.2022, sak 10/22 ved fremleggelse av rapporten «Organisering og nøkkeltall for kommunaltekniske tjenester i Asker kommune». Utvalget tok rapporten til orientering.

Vedlagt følger en tilsvarende rapport (vedlegg 3) med oversikt over konkurranseeksponerte tekniske tjenester med oppdaterte nøkkeltall og resultater fra benchmarking.

Rapporten viser at de fleste tjenestene innenfor Samfunnstjenester er konkurranseeksponert. Totalt 88 % av tjenestområdet sitt samlede budsjett benyttes også til kjøp av eksterne tjenester, enten gjennom leveranser fra interkommunale selskaper eller private leverandører.

Renovasjonstjenesten i Asker kommune utføres i privat regi på bakgrunn av anbudskonkurranse og inngåtte tjenesteleverandørkontrakter. Erfaringene med de private leverandørene har ifølge rapporten vært varierende. Tilbydere med lave pristilbud har i enkelte tilfeller ikke hatt nødvendig økonomisk grunnlag til å drifte tjenesten gjennom hele kontraktsperioden. Dette har bl.a. resultert i konkurser som har påvirket tjenestetilbudet negativt.

I forbindelse med etableringen av nye Asker kommune, var det behov for å harmonisere renovasjonsordningene i de tre tidligere kommunene. Målsetningen var å overføre «beste praksis» fra de ulike løsningene i kommunene og inkorporere disse i en ny renovasjonsordning. Den nye ordningen trådte i kraft 1.9.2023, og vil i større

grad enn tidligere bidra til å nå vedtatte mål om en mer effektiv kildesortering/gjenvinning.

Asker kommunes renovasjonsgebyrer sammenlignes med andre kommuner ved bruk av ASSS-samarbeidet. Styringsdataene er basert på innrapporterte tall til Statistisk Sentralbyrå (SSB) fra kommuner av tilsvarende størrelse som Asker, se nøkkeltall i vedlagte rapport side 7, 8 og 16. I tillegg til ASSS, deltar kommunen i Avfall Norges Benchmarking (RBA).

De to gjenvinningsstasjonene, Yggeset og Follestad driftes i basisorganisasjonen. Gjenvinningstjenestene blir hovedsakelig finansiert gjennom abonnementsgebyrer.

Om lag 50 % av renholdstjenestene blir anskaffet gjennom anbudskonkurranse, mens det øvrige gjennomføres i egenregi. Dette gir en god mulighet for benchmarking, se resultater i vedlagte rapport side 21-24.

For praktisk bistand i hjemmet kan brukerne velge å motta bistand fra tre private tjenesteleverandører og kommunale tjenester. Ordningen er kontraktstyrt. Flesteparten av brukerne velger kommunen som tjenesteleverandør. Erfaringer fra praktisk bistand har vist at de private aktørene egner seg best for brukere som ikke har sammensatte behov. Ved sammensatte tilstander vil det være samordningsbehov med andre kommunale tjenester og hensiktsmessig at disse brukerne følges opp i egenregi.

Virksomheten Vann og vannmiljø har ansvaret for Asker kommunes vann- og avløpsanlegg. Tjenester som egner seg for anbudskonkurranse og kontraktsstyring er konkurranseeksponert, bl.a. vannmålerutskifting og lekkasjegraving. En del av driftsoppgavene løses med egne ansatte, mens ca. 75 % av budsjettmidlene går til kjøp av eksterne tjenester. Egne ansatte brukes i hovedsakelig til beredskap, overvåking og tilsyn.

På tilsvarende måte bruker virksomheten Prosjekt og Utbygging egne ansatte til bestiller- og styringsfunksjoner, mens tjenestene kjøpes og utøves av private.

c) Innbyggertorgene

I 2018 vedtok fellesnemda å etablere syv innbyggertorg i nye Asker (sak 66/18). Overordnet målsetting var blant annet at innbyggertorgene skulle bidra til å forsterke kommunens rolle som tilrettelegger, koordinator og samskaper. Innbyggertorgene skulle også være en arena for samskaping og deltakelse gjennom frivillighet, partnerskap og medborgerskap.

Det er nå etablert åtte innbyggertorg. Asker kommune sin rolle er i hovedsak å tilrettelegge for at private og frivillige skal fyller møteplassene med helsefremmende aktiviteter og arrangementer. Det arbeides kontinuerlig med å oppfylle visjonen om at innhold og aktivitet på innbyggertorgene skal skapes sammen med de frivillige aktørene i nærmiljøene. Samarbeidet bidrar til nye nettverk, aktiviteter og arrangementer som fremmer samfunnsengasjement og sosial inkludering. På denne måten benyttes lokale ressurser og kompetanse til samfunnsutvikling.

Størsteparten av aktivitetene i innbyggertorgene er ikke-kommunale aktiviteter. En mindre del er aktiviteter tilrettelagt i regi av kommunen eller kommunale møter for å koordinere og planlegge aktiviteter. Innbyggertorgene fungerer på denne bakgrunn som arena for lokalsamfunnene, næringsliv og de private/frivillige aktørene.

Eksempel på konkurranseutsetting av tjenester på innbyggertorg

I tillegg til å være arenaer for samskaping, yter innbyggertorgene nærtjenester som lokale NAV-kontor, bibliotek, kulturskole og kafé. Asker kommune og NAV Asker har inngått samarbeid om utlysning av anbud og tjenesteleverandørkontrakt for kafédriften ved to innbyggertorg. Tiltaket skal bidra til økt inkludering og kvalifisering av arbeidssøkere.

Hver av de to kaféene kan ta imot ti deltakere pr. år og gi økt kompetanse innen matfag, språk og arbeidsliv. Opplæringen ivaretar kompetansemål fra læreplan i restaurant og matfag VG1 med sikte på at deltakerne skal komme ut i ordinært arbeid. Kostnadene ved driften fordeles mellom Asker kommune og NAV, og kommunen sin andel dekkes av midler fra Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet. Samarbeidet er innovativt, og det første av sitt slag mellom disse to offentlige aktørene. Modellen vil bli evaluert etter ett års drift.

d) Institusjoner og bofellesskap

Konkurranseutsetting av Risenga bo- og omsorgssenter med 104 langtidsplasser ble besluttet i kommunestyret i gamle Asker kommune 19.6.97, jf. sak 96/73.

I en prinsippsak for kommunestyret i gamle Asker 28.9.2010, sak 79, ble det vedtatt å konkurranseutsette omsorgsboliger på Vestre Nes. Kommunen tok samtidig de konkurranseutsatte hjemmebaserte tjenestene i Nesbru sone tilbake i basisorganisasjonen. I sak 19.11.2013, sak 83, vedtok kommunestyret ny utlysning for driften av Risenga bo- og omsorgssenter. Nesbru sykehjem som var under planlegging, ble vedtatt driftet i kommunal regi.

Ved etablering av nye Asker ble de fleste helsetjenestene, unntatt Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger, lagt i basisorganisasjonen, jf. vedtak fra fellesnemnda 23.2.2018, sak 13.

De to tabellene nedenfor viser nåværende plasser på bo- og omsorgssentre og omsorgsboligplasser fordelt på kommunale og private (kontraktsstyrte) plasser. Asker kommune har 18 % private plasser på bo- og omsorgssentre. Gjennomsnittet for kommuner i Norge er 7,7 % private plasser ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Tabellene viser ikke dagsenterplasser som f.eks. Åstad Gård som har åtte plasser for yngre personer med demens og drives i privat regi. I tillegg drifter Asker Kirkelige Fellesråd den nye Elveplassen med ti hybler og to nødsenger for personer med utfordringer knyttet til rus/psykiatri.

	Kommunalt	Privat	Totalt
Antall	510	112	622
Prosent	82	18	100

Tabell som viser plasser på bo- og omsorgssentre i Asker fordelt på kommunale og private (kontraktstyrte) plasser

	Kommunalt	Privat	Totalt
Somatikk/demens	164	16	180
Pers. neds.funksj.evne	235	0	235
Prosent	96	4	415

Tabell som viser omsorgsboligplasser i Asker fordelt på kommunale og private (kontraktstyrte) plasser

Tjenestekontrakten for Risenga bo- og omsorgssenter utløp 1.4.2024 og kontrakt om drift av 16 plasser Vestre Nes omsorgsboliger utløper i 2025. Med sikte på å oppnå stordriftsfordeler og fleksibilitet i bemanningssituasjonen for ny leverandør, ble det innhentet et samlet anbud på drift av Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger.

Følgende tjenester ble utlyst:

- 104 somatiske langtidsplasser
- 19 dagaktivitetsplasser for eldre
- 7 trygghetsplasser for eldre
- 16 omsorgsboligplasser for eldre

Utlysningen resulterte i tilbud fra to aktører, en kommersiell og en ideell. Etter forhandlinger fikk stiftelsen Kirkens Bymisjon tilbud om tjenesteleverandørkontrakt som omfatter samtlige utlyste plasser.

Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA)

Asker kommune har inngått kontrakt om tjenestekonsesjon for BPA med fire private leverandører i tillegg til den kommunale BPA-tjenesten:

- AssisterMeg
- Humana omsorg og assistanse
- Uloba BPA
- Stendi Assistanse BPA

Dette innebærer at brukerne har fritt brukervalg innenfor BPA-ordningen frem til konsesjonens utløp i 2027. Kommunen har fortsatt ansvar for å følge opp kvaliteten på tjenestene som ytes av de private aktørene.

3. Andre styringsverktøy og samarbeidsformer

Asker kommune har over tid gjennomført strategisk organisasjons- og tjenesteutvikling og iverksatt konkrete tiltak som skal bidra til økt service, effektivt,

produktivitet, kostnadsbesparelser og god tjenestekvalitet. Kommunen anvender ulike verktøy og metoder for å oppnå en god ressursutnyttelse og ønskede resultater.

Dette er blant annet:

- KOSTRA-analyser og ASSS-samarbeid («beste praksis»)
- Kunnskapsutveksling og systematisk benchmarking
- Organisasjons- og lederutvikling
- Tjenesteutvikling og tjenstedesign
- Samskaping, samspill og partnerskap modeller
- LEAN og verdistrømsanalyser
- Digitalisering og bruk av kunstig intelligens
- Bruk av selskaper for kommersielle formål og utvikling av bestemte tjenester
- Innovative anskaffelser, bl.a. nye kontraktsformer i samarbeid med private, ideelle og andre offentlige aktører
- Konkurranseseksponering ved konkurranseutsetting, benchmarking og fritt brukervalg

a) Særlig om eierskap i selskaper (eierstyring)

Asker kommune yter i hovedsak kommunale tjenester i egen regi, underlagt de folkevalgte kontroll og styring. Oppgaveløsningen kan også organiseres i aksjeselskap eller interkommunale selskap. Slik eierstyring anvendes hovedsakelig innenfor tjenesteområder som driver økonomisk virksomhet i konkurranse med private aktører.

Asker kommune har følgende heleide aksjeselskaper:

- Hurum Energi AS
- Jobbhuset AS
- Askerhalvøya Eiendom AS
- Røyken Eiendom AS
- Asker Produkt AS
- Sentrumsgården Slemmestad AS

Kommunen er i tillegg deleier i ytterligere ni selskaper og i fire interkommunale samarbeid (IKS). Interkommunalt avløpsrensaneanlegg for Drammen, Lier og Asker er et nyetablert samarbeidsselskap. Se [Asker kommunes nettsider om eierstyring](#) for oversikt over eierskap i ulike selskaper og interkommunale samarbeidsordninger.

Asker kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv med sine eierskap, og det er vedtatt tydelige mål med eierskapet til hvert enkelt selskap. Selskapene er sentrale aktører for å løse kommunens oppgaver på en effektiv måte og bidrar til å oppnå vedtatte mål og strategier. Forventninger til avkastning, utbytte, resultater, samfunnsansvar og bærekraftig utvikling skal være sentrale deler av dialogen med selskapene. Når oppgaveløsningen er organisert i selskap, har kommunen indirekte styringsmidler til rådighet. Eierskapsforvaltning innebærer organisering av styre og ledelse, utøvelse av eierskap i selskapenes eierorganer, vedtakelse av strategier, rapportering, styreinstrukser, vedtekter osv.

For enkelte tjenesteområder, bl.a. innenfor oppvekstsektoren, er det etablert et privat marked. De fleste barnehagene i Asker er private (ca. 2/3), og det er ca. 750 folkeregistrerte elever som går på privat skole.

b) Driftsavtaler og innkjøp av tjenester fra eksterne

Skjemaet nedenfor viser at Asker kommune i stor grad kjøper tjenester fra eksterne/private aktører. Tjenester som kommunen ikke yter internt, må kjøpes i markedet. Innkjøp av eksterne tjenester er et viktig verktøy blant annet ved periodisk merarbeid (sesongvariasjoner) og for ulike former for spesialkompetanse som er vanskelig for kommunen å rekruttere.

Tjenesteområde	Driftsavtale med private	Kjøp av tjenester som inngår kommunal tjenesteproduksjon	Investering - kjøp fra private
Organisasjon, styring og utvikling	55 750	26 654 414	31 084 766
Oppvekst	793 862 442	56 508 907	147 156
Velferd	528 022 377	72 418 027	444 319
Samfunnstjenester	153 504 045	344 951 783	873 715 890
Samfunnsutvikling		9 707 374	
Medborgerskap	2 682 182	51 693 175	5 321 925
Totalsum	1 478 126 796	547 469 085	910 714 056
*2023 tall			

I tillegg til kjøp av private tjenester, investerer kommunen i formålsbygg og teknisk infrastruktur for ca. 1,5 milliarder kroner over investeringsbudsjettet.

c) Andre samarbeidsformer

Asker kommune har et omfattende samarbeid med andre kommuner innenfor ulike områder, herunder blant annet:

- Interkommunalt politisk råd Asker og Bærum
- Barnevernvakten i Asker og Bærum
- Krisesenteret i Asker, Bærum og Lier
- Legevakten i Asker og Bærum
- Interkommunalt utvalg for akutt forurensning
- Vannområde Indre Oslofjord
- Vannområde Drammensfjorden

Det inngås også en rekke samarbeidsavtaler med private og frivillige organisasjoner, bl.a. NakuHel, Asker Kirkelige Fellesråd, Asker Idrettsråd, Asker kulturråd, Den Norske Turistforening (DNT), private frivillighetssentre, Asker Velforbund, Seniornett og Museum i Akershus (MiA).

Et eksempel på samarbeid om sosialt entreprenørskap er Sisters in Business (SiB). Kommunen er også engasjert i kommunale oppgavefellesskap f.eks. gjennom prosjektene Skogsborg og PostenPiloten.

d) Tilskuddsordninger

Asker kommune har en rekke målrettede tilskuddsordninger med sikte på å utvikle gode lokalsamfunn. Det ytes til sammen ca. 108 millioner kroner pr. år i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner.

4. Kommunedirektørens vurdering

Denne saken redegjør for konkurranseeksponering av virksomheter og tjenester i Asker kommune. Saken presenterer også de mest sentrale samarbeidsordningene som kommunen på ulike måter er involvert i. Oversikten er ikke uttømmende. Asker kommune bygger på FNs bærekraftsmål hvorav mål nr. 17 «*Samarbeid for å nå målene*». Samarbeid som overordnet målsetning, utgjør grunnlaget for kommunes strategiske planer, måle- og styringssystemet og budsjettarbeid. Kommunen sine virksomheter jobber kontinuerlig med dialog og samskaping med private aktører og frivillige organisasjoner for å løse felles samfunnsutfordringer.

Asker kommune er en dynamisk organisasjon som tar i bruk hensiktsmessige styringsformer på alle nivåer i samfunns- og tjenesteutviklingen. Kommunen har i større grad enn tidligere innført bestiller- og utførermodeller innenfor en rekke tjenester. Gjennom markedsmakt og bestillerkompetanse har kommunen aktivt benyttet anskaffelser som et verktøy for å oppnå mål og påvirke Askersamfunnet i en mer bærekraftig retning. Dette innebærer å stille krav i anskaffelser som bidrar til utvikling av bærekraftig næringsliv, innovative miljøløsninger og sosial bærekraft.

Bestiller- og utførermodeller tilrettelegger også for å konkurranseeksponere tjenester bl.a. gjennom bruk av fritt brukervalg og benchmarking. Det praktiseres systematisk benchmarking av kommunens tjenester, både i forhold til private leverandører og med drift i andre kommuner. Nøkkeltall fra KOSTRA og ASSS-samarbeidet gir nyttig benchmarking med andre sammenlignbare kommuner og viktige læringseffekter.

Konkurranseeksponering er ett av flere strategiske virkemidler for tjenesteutvikling. Deler av kommunen sine virksomheter og tjenester er satt ut til eksterne gjennom anbudskonkurranse, i størst grad innenfor Velferd og Samfunnstjenester. Tjenestene er differensiert fra øvrige tjenester slik at de kan følges opp på en forsvarlig måte gjennom kontraktstyring.

Som vist i vedlegg 2 er det utarbeidet en rekke offentlige utredninger som synliggjør fordeler og ulemper med konkurranseeksponering. Disse utredningene gir viktige momenter i avveiningene om konkurranseeksponering er et aktuelt styringsverktøy i ulike sammenhenger. Fellesnemnda sine ni vedtatte kriterier fra 2018 har fortsatt relevans, og bør etter kommunedirektørens vurdering anvendes dersom det foreslås nye konkurranseutsatte virksomheter eller tjenester.

Privat drift av helse- og omsorgstjenester innebærer et viktig kommunalt ansvar for å følge opp at leverandøren yter forsvarlige tjenester. Demografiutfordringen stiller også krav om at utøvelse av slike tjenester skjer på «*beste effektive omsorgsnivå*» i innsatstrappen i samsvar med BEON-prinsippet. Tildeling av plasser hos private tjenesteleverandører forutsettes å følge det samme prinsippet, og dette ivaretas i hovedsak gjennom kommunens vedtak om tildeling av plasser.

I NOU 2024:17 fremheves særlig problemstillinger med å eksponere tjenester rettet mot sårbare og utsatte grupper. Ifølge utvalget, har disse gruppene ikke alltid de samme forutsetningene til å foreta valg av tjenesteleverandører. Asker kommune har også erfaring med at det er vanskeligere for eksterne tjenesteleverandører å følge opp brukere med sammensatte behov. Tilsvarende gjelder for tjenester som forutsetter nært samarbeid med øvrige virksomheter i kommunen, blant annet tjenester som er kritiske for innbyggernes liv og helse og inngår i kommunen sine beredskapssystemer.

5. Konklusjon

Eventuell konkurranseeksponering av nye virksomheter eller tjenester vurderes gjennom egne politiske saker. Dette virkemidlet bør vurderes opp mot andre styringsverktøy som kommunen har til rådighet.

Konkurrans utsatte tjenester omfattes ikke av innsparings- og effektiviseringstiltak, og bør vurderes i nær sammenheng med det øvrige omstillings- og effektiviseringsarbeidet. Et kostnadseffektivt privat tilbud forutsetter at tjenester som lyses ut på anbud inngår i et velfungerende marked. Eventuell konkurranseutsetting bør omfatte nye virksomheter eller tjenester med sikte på å unngå virksomhetsoverdragelse av kommunalt ansatte.

Asker kommune står overfor fremtidige rekrutteringsutfordringer, særlig innenfor helse- og oppvekstsektoren. Mangelen på personell vil nødvendiggjøre stor grad av fleksibilitet i bemanningen. I denne situasjonen bør kontraktsforpliktelser med private leverandører ikke være av et slikt omfang at medfører tap av stordriftsfordeler og bemanningsfleksibilitet. Praktisering av innsatstrappen forutsetter fleksibilitet som gir synergier og effektiv tjenesteutvikling. Det bør også legges vekt på lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår for de ansatte i fremtidige tjenestekontrakter. Kommunen som ansvarlig for å yte lovpålagte tjenester ikke risikerer at private leverandører får vansker med å rekruttere og beholde kritisk arbeidskraft.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Aktuelt regelverk konkurranseeksponering

Vedlegg 2 Aktuelle offentlige utredninger og veiledninger

Vedlegg 3 Rapport Samfunnstjenester

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 31/24

Behandling

Leder Cecilie Lindgren (H) innledet kort til saken.

Rådgiver Linda Vindenes orienterte og svarte på spørsmål.

Karin S. Woldseth (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

- a) *Drift av badene:
Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses.
Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*
- b) *Renovasjon:*

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester:

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofelleskap:

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle Til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Woldseths (FrP) ble satt opp mot innstillingen og falt med 1 stemme (Woldseth, FrP)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 29.10.2024 sak 48/24

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Rikke Sjølander (Frp) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. *Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofelleskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Sjølanders forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Sjølanders forslag fikk 1 stemme (Frp) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 36/24

Behandling

Rådgiver Linde Vindenes og direktør Ragnar Sand Fuglum innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Espen Hansen Aspås (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen. Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjennvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Hansen Aspås (FrP) sitt forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Hansen Aspås sitt forslag fikk 1 stemme (FrP) og falt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 31.10.2024 sak 37/24

Behandling

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende forslag:

Rådgiver Linda Vindenes orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Alf Andreassen (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

Saken sendes tilbake, og utvalget ber kommunedirektøren følge opp verbalforslaget videre og utrede i tråd med den politiske intensjonen.

Saken bør belyse følgende på de aktuelle områdene:

a) *Drift av badene*

Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

b) Renovasjon

Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

d) Tekniske tjenester

Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

e) Institusjoner/bofellesskap

Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingen ble vedtatt mot 1 stemme (Andreassen, Frp)

Andreassens (Frp) forslag fikk 1 stemme og falt (Andreassen, Frp)

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 154/24

Behandling

Kommunedirektøren redegjorde for saken (*presentasjon*).

Rikard Gaarder (FrP) fremmet følgende forslag til nytt punkt 2, på vegne av Frp,H,V,KrF:

A. Drift av badene

- *Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.*

B. Renovasjon

- *Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.*

C. Tekniske tjenester

- *Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.*

D. Institusjoner/bofellesskap

- *Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.*

E. Samarbeid på VA-området

- *Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensegraden for Oslofjorden.*

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Knudsens forslag, punktene A,C og D, ble vedtatt mot 3 stemmer (A,SV).

Knudsens forslag, punktene B og E, ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.

2. A. Drift av badene

- Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.

B. Renovasjon

- Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.

C. Tekniske tjenester

- Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.

D. Institusjoner/bofellesskap

- Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.

E. Samarbeid på VA-området

- Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensgraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16182

Saksbehandler
Linda Vindenes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	29.10.2024	48/24
2 Utvalg for velferd	29.10.2024	31/24
3 Utvalg for samfunnstjenester	31.10.2024	36/24
4 Utvalg for medborgerskap	31.10.2024	37/24
5 Formannskapet	05.11.2024	154/24
6 Kommunestyret	12.11.2024	71/24

Svar på verbalvedtak - Bruk av konkurranseutsetting og samarbeid med eksterne som virkemidler i omstillings- og effektiviseringsprosesser

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 71/24

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

Hvis anbudskonkurranse av helse og omsorgsinstitusjoner gjennomføres, skal kommunen legge inn et tilbud om drift i egen regi.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 A ble vedtatt, mot 12 stemmer (A,SV,R,Steine-MDG)

Innstillingens punkt 2 B ble vedtatt, mot 1 stemme (R).

Innstillingens punkter 2C og 2D ble vedtatt, mot 13 stemmer (A,SV,R,Steine+Haugen-MDG)

Innstillingens punkt 2E ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 siste setning ble enstemmig vedtatt.

Dahls forslag fikk 14 stemmer (R,A,SV,MDG+Vatn), og falt.

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende protokolltilførsel:

Når kontrakter med private leverandører på ulike tjenesteområder går ut, bør kommunen vurdere å ta tjenester tilbake i egen regi.

Dette fikk tilslutning fra følgende medlemmer: Kjølseth (SV), Guettler (SV), Dahl (R), Steine (MDG), Nygren (A), Østensen (A), Ali (A), Margol (A).

Vedtak

1. Kommunedirektøren sin redegjørelse tas til orientering.
2. A. Drift av badene
  - Alternative driftsformer og ulike konsekvenser av disse skal belyses. Herunder om for eksempel kommunale aksjeselskap eller foretak kan gi gevinster. Deler av drift eller tiltak som kan tenkes konkurranseutsatt skal belyses.
- B. Renovasjon
  - Tilbud, omfang og pris på ulike tilbydere skal vurderes. Herunder også grep rundt fallende gjenvinningsgrad og hvilke konsekvenser brukerbetaling har hatt.
- C. Tekniske tjenester
  - Alternativ driftsform av tjenestene Asker drift leverer, og om det er områder som fortsatt kan utsettes for konkurranse. Alternativer for kjøretøypark skal også belyses.
- D. Institusjoner/bofellesskap
  - Vurdering av konkurranseutsetting og muligheten for private eller ideelle til å overta driften av kommunale aktuelle helse og omsorgsinstitusjoner. Herunder for eksempel driften av det nye sykehjemmet i Heggedal.
- E. Samarbeid på VA-området
  - Vurdere utvidet samarbeid med andre kommuner på eksisterende og nye prosjekter i VA-området med sikte på å få ned investerings- og driftskostnader for å få ned gebyrene og øke den totale rensegraden for Oslofjorden.

Saken om innbyggertorgene ansees kvittert ut gjennom kommunedirektørens tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet for 2025.

Rapport nr. 1

Aktuelt regelverk konkurranseutsetting

Lovverket gir rammer for konkurranseutsetting, benchmarking og etablering av fritt brukervalg. Nedenfor følger en oversikt over de viktigste lovene og rettslige prinsippene som er aktuelle:

Lov 22 juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner ([kommuneloven](#)) gir kommunene lovmessige rammer til å utøve sine tjenester og drive samfunnsutvikling. Loven åpner for ulike former for organisering av kommunene sine tjenester.

Lov 27. november 1992 nr. 109 ([EØS-loven](#)) gjennomfører Norges folkerettslige forpliktelser i tråd med EØS-avtalen. Loven medfører krav om fri bevegelighet for varer, tjenester, arbeidskraft og kapital innenfor EUs medlemsstater og EØS-området, bl.a. rett for foretak til å etablere seg i et av disse landene. Tildelingen av tjenesteoppdrag til private må ifølge loven skje på ikke-diskriminerende vilkår.

EØS-avtalens art. 61 i EØS-loven har også et forbud mot ulovlig offentlig støtte som innebærer at kommunen ikke kan gi økonomisk fordel til en privat leverandør dersom støtten innebærer en konkurransefordel i markedet. Eksempler på offentlig støtte kan være økonomisk tilskudd eller gratis konsulenttjenester.

Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser ([anskaffelsesloven](#)) og FOR 12. august 2016 nr. 974 ([anskaffelsesforskriften](#)) stiller krav til prosedyrer når en tjeneste skal anskaffes. Samlet beregnet verdi for anskaffelsen avgjør hvorvidt en anskaffelse skal kunngjøres nasjonalt eller internasjonalt via Databasen for offentlige anskaffelser (Doffin). Anskaffelsesforskriften fastsetter terskelverdier som gir grunnlag for vurderingen. Kravspesifikasjonene, tildelingskriteriene i konkurranse om offentlig anskaffelse og etterfølgende kontraktsvilkår må være tydelige og transparente.

Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger ([konkurranseloven](#)) har en rekke bestemmelser som kan være aktuelle i forbindelse med konkurranseutsetting. Loven har til formål å sikre konkurranse for å legge til rette for effektiv bruk av samfunnets ressurser og forhindre at enkelte aktører får en dominerende stilling på bekostning av konkurrenter.

Innenfor helse- og omsorgstjenester gjelder det skjerpede krav til at lovpålagte oppgaver skal ivaretas på en forsvarlig måte. Plikten til å yte forsvarlige helse- og omsorgstjenester er blant annet fastsatt i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient og brukerrettigheter (jf. § 2-1) ([pasient- og brukerrettighetsloven](#)), lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester ([helse- og omsorgstjenesteloven](#)) jf. kap. 4 og lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell ([helsepersonelloven](#)).

Helsepersonelloven og pasient- og brukerrettsloven pålegger også kommunene å organisere virksomheten sin slik at helsetjenesten blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. Kravet om forsvarlige helse- og omsorgstjenester og krav til organisering av lovpålagte tjenester vil få betydning både for kommunens anbud, kontraktsoppfølging og tilsyn overfor private leverandører.

[Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter m.v.](#) (FOR 8.2.2008 nr. 112) får anvendelse ved tildeling av tjenestekontrakter og påbyr blant annet å innta lønns- og arbeidsvilkår i tjenesteleverandørkontrakter som overstiger en gitt verdi.

Likebehandlingsprinsippet i forvaltningsretten innebærer at like tilfeller skal behandles likt slik at en unngår usaklig forskjellsbehandling. Dette er et ulovfestet krav som innebærer at offentlige organ skal yte likeverdige tjenester til innbyggerne uavhengig av hvem som yter tjenesten. Prinsippet er nedfelt i enkelte særlover som bl.a. lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter, og vil gjelde for private leverandører når de tilbyr tjenester på vegne av kommunen.

Rapport nr. 2

Aktuelle offentlige utredninger og veiledninger

[Rapport nr. 1/1998 Konkurransetsetting av kommunale virksomheter fra de nordiske konkurransemyndigheter](#)

[NOU 2000:19 Bør offentlig sektor eksponeres for konkurranse? avgitt 20.6.2000 fra utvalg oppnevnt fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet](#)

[Veileder brukervalg og konkurranseutsetting - Hvordan sikre best mulig tjenester for innbyggerne? utarbeidet av en interdepartemental arbeidsgruppe 31.8.2005](#)

[Rapport Like konkurransevilkår for offentlige og private aktører utarbeidet av arbeidsgruppe i Nærings- og fiskeridepartementet 23.1.2018](#)

[Veileder om offentlig støtte avgitt 15.3.2019 fra Nærings- og fiskeridepartementet](#)

[NOU 2020:13 Privataktører i velferdsstaten - Velferdsutvalgets delutredning I og II om offentlig finansierte velferdstjenester avgitt 1.12.2020](#)

[NOU 2024:1 Definisjon og registrering av ideelle velferdsaktører - Delutredning avgitt 31.1.2024 fra Avkommersialiseringsutvalget](#)

[NOU 2024:17 Kommersielle og ideelle aktørers rolle i fellesskapets velferdstjenester avgitt 29.8.2024 fra Avkommersialiseringsutvalget](#)

SAMFUNNSTJENESTER

Konkurransetsetting, benchmarking, samarbeid og brukervalg

Innhold

Innledning.....	3
Organisering	3
Økonomiske nøkkeltall – overordnet nivå.....	4
Forvaltning/eierrolle, bestillerfunksjon og tjenesteproduksjon.....	5
Ulike måter å sikre kvalitet og effektiv tjenesteproduksjon.....	9
Benchmarking/konkurranseskapering	9
Egenregiproduksjon i basis.....	9
Konkurranseskapering.....	10
Fritt brukervalg.....	10
Andre samarbeidsformer	11
Virksomhet/tjenester – beskrivelse av tjenestene og form for tjenesteproduksjon	13
Programområde felles samfunnstjenester inkl. brann og redning.....	13
Programområde Miljø og samferdsel.....	13
Programområde vann og avløp	16
Programområde Eiendom	19

Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av interne ressurser og baserer seg i hovedsak på nøytrale kilder; KOSTRA, ASSS (Aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner), Avfall Norge, Norsk Vann osv. Rapporten er laget for å svare ut verbalvedtak 11 til HP2025-28, vedtatt i desember 2023. En liknende rapport ble utarbeidet i 2022 (HUST-sak 10/2022, 20.01.2022) basert på verbalvedtak 8 b) og c) til HP2021-24.

Grunnlaget kan benyttes for å vurdere om tjenestene som leveres er på riktig nivå, om tjenestene er hensiktsmessig organisert og om tjenestene produseres på en effektiv måte. En mer helhetlig vurdering av tjenestetilbudet og hvilke strategier som ligger til grunn for de ulike tjenestene, fremkommer av temaplanene for de respektive områdene:

- Handling mot klimaendringene
- Vann og vannmiljø
- Naturmangfold
- Eiendom
- Samferdsel og mobilitet

I 2024 er netto driftsramme for hele kommunen på 6 984 millioner kroner. Av dette tilfaller 726 millioner (ca. 10 %) samfunnstjenester.

I tillegg til ordinær drift har samfunnstjenester ansvar for selvkostområder (VAR) og investeringsprosjekter innenfor bygg- og anlegg. Inkluderer man dette har tjenesteområdets samlede tjenesteproduksjon (94,5 %) og forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse (ca. 5,5 %) på ca. 3 milliarder kroner. Den største delen av disse tjenestene kjøper kommunen eksternt (88 %), enten av kommunalt eide selskaper (IKS/AS) eller i det private markedet.

Organisering

Grunnlaget for og beslutning om organisering av tjenestene i Asker ligger i sak 13/18 til fellesnemda 23.2.2018.

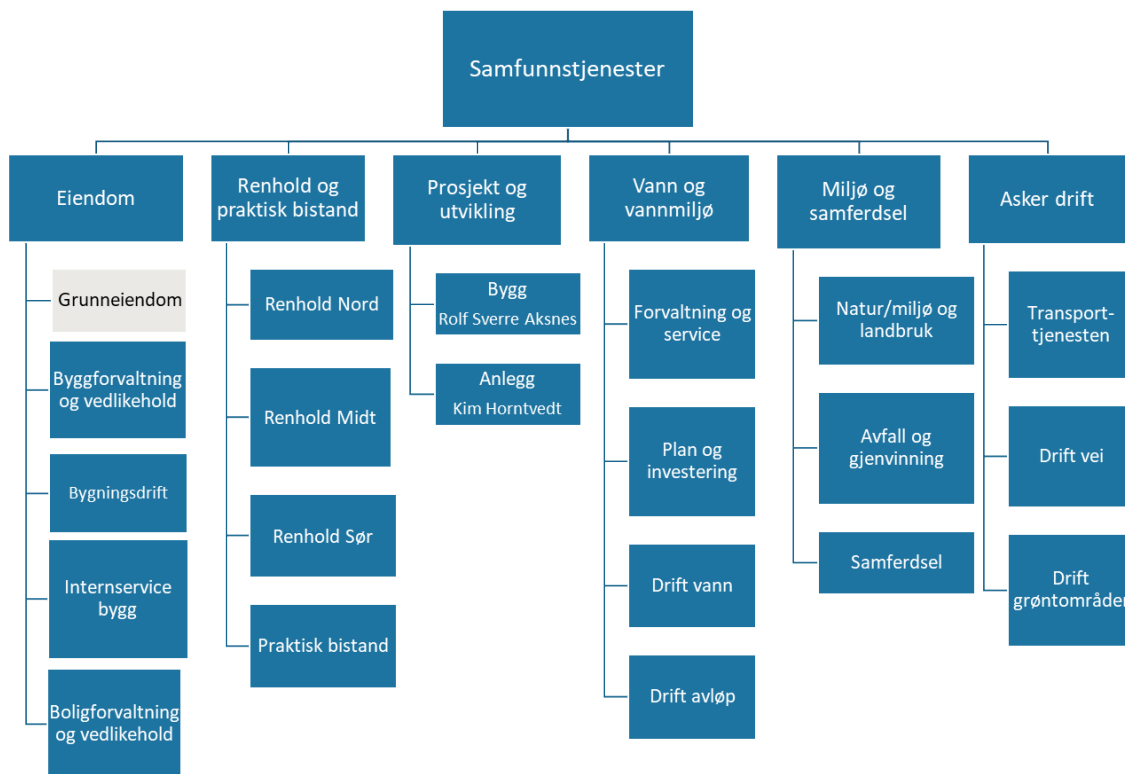
Parameterne beslutningen bygget på var en samlet vurdering av fordeler og ulemper knyttet til:

1. Demokratisk styring og kontroll
2. Samfunnsutvikling /beredskap
3. Helhetlig tjenesteproduksjon og samhandling
4. Økonomi og resursoptimalisering
5. Kvalitet på øvrig tjenesteproduksjon
6. Kompetanse, innovasjon, digitalisering og miljø
7. Ansattes rettigheter
8. Transaksjonskostnader
9. Styring-, risiko-, og kostnadskontroll

I dokumentet er det vist til hvordan sammenlignbare kommuner har organisert seg i forhold til disse tjenestene. For den nye kommunen falt valget på å organisere de fleste tjenestene i basis.

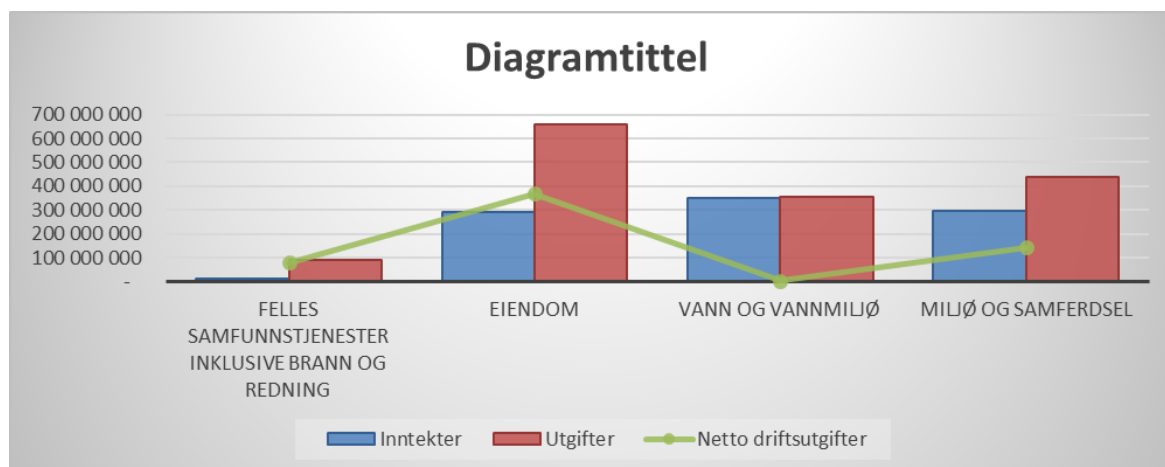
Samfunnstjenester har følgende organisering i dag:

Tjenesteområdet har ca. 450 årsverk.

Økonomiske nøkkeltall – overordnet nivå

Tjenesteområdet har en samlet driftsomsetning på 1,8 milliarder kroner og inntekter (gebyrer og brukerbetaling) på 1,1 milliarder kroner. Tjenesteområdet belaster kommunekassen med ca. 726 mill. kroner, som kun utgjør ca. 10 % av kommunens totale driftsbudsjett.

Lønnskostnader utgjør ca. 20 % av brutto driftsbudsjett. 80 % av budsjettet er kjøp av tjenester fra eksterne leverandører i konkurranse.

Tjenesteområder samfunnstjenester har prosjektansvaret for oppfølging av alle kommunens investeringer i bygg- og anleggsprosjekter. I 2024 investeres det for 1,6 milliarder kroner. Alle disse tjenestene er kjøp av eksterne tjenester i konkurranse.

Forvaltning/eierrolle, bestillerfunksjon og tjenesteproduksjon

Tjenesteområdet har ulike oppgaver. Disse fordeler seg mellom:

- Forvaltning/eierrolle (lovanvendelse og forvaltning av verdier)
- Bestillerfunksjon (anskaffelse og kontraktsoppfølging)
- Tjenesteproduksjon (egenproduksjon eller kjøpte tjenester)

Forvaltningsoppgavene/eierrollen handler om vedtak og ivaretagelse av innbyggernes rettigheter og plikter. Dette er oppgaver som ikke kan, eller i svært liten grad kan delegeres til andre utenfor organisasjonen.

Bestillerfunksjonen handler om å ivareta kommunens rolle og ansvar i forbindelse med leveranse av kommunens vedtatte tjenester. Bestillerfunksjonen kan enten bestille tjenesten i en intern virksomhet eller i det private marked. Tjenestene som bestilles kan være alt fra snøbrøyting til store investeringsprosjekter. Omfanget av bestillerfunksjonen vil i stor grad avhenge av hvor stor risiko/behov for kontroll det er i bestillingen. Kommunen kan for eksempel velge å kjøpe en skole og overlate all prosjektering, bygging og drift til leverandørene, eller man kan ha en organisasjon for detaljering og spesifisering av hva som skal leveres av både materialer og tjenester. Dette gjelder både drifts og investeringstjenester.

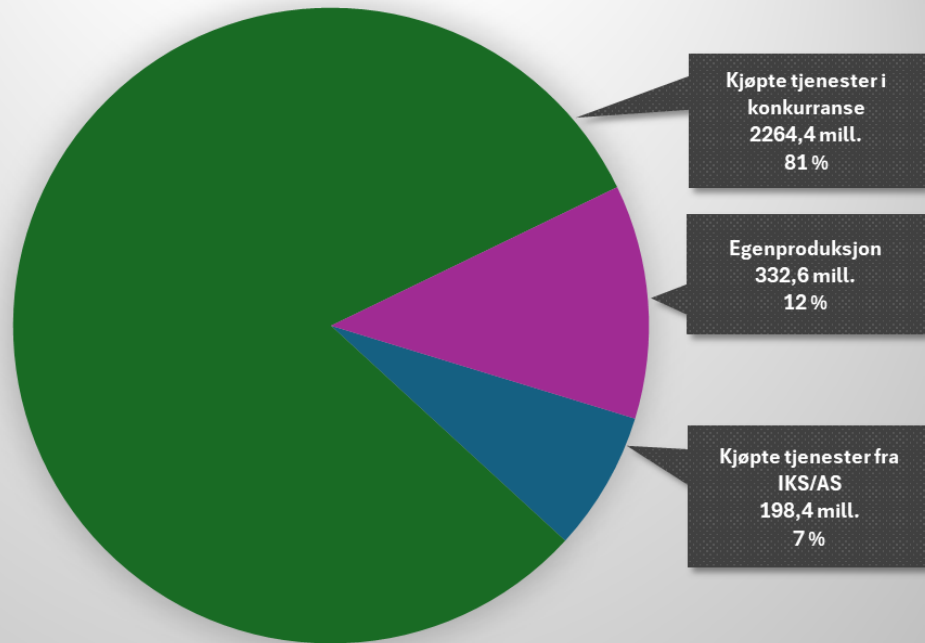
Tjenesteproduksjon kan skje både i egenregi eller gjennom kjøpte tjenester. Kjøp av tjenester skjer etter lov om offentlige anskaffelser, dvs. alltid i konkurranse. Egenproduksjon av tjenester skjer med egne ansatte. For samfunnstjenester skjer det aller meste av egenproduserte tjenester med konkurranseeksponering (benchmarking) til det private leverandørmarkedet.

Virksomhetene er inndelt i forhold til fagområder og ikke i forhold overnevnte roller. De fleste virksomhetene ivaretar alle disse rollene, bortsett fra Asker Drift som er en tjenesteprodusent.

Samlet sett kan man si at:

- **Samfunnstjenesters andel av kommunens driftsbudsjett er ca. 10 %**
- **Alle tjenesteleveranser innenfor Samfunnstjenester er benchmarket med andre kommuner for å vurdere (rett) standard og kvalitet på tjenestene, blant annet . Kostra og ASSS.**
- **Samfunnstjenesters samlede tjenesteproduksjon (94,5 %) og forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse (ca. 5,5 %) er på ca. 3 milliarder kroner.**
- **Tjenesteproduksjonen bestilles i hovedsak i markedet (87 %), mens kun 13 % produseres i egenregi.**
- **Tilnærmet all tjenesteproduksjon er konkurranseeksponert, enten dette skjer i kommunal eller privat regi.**

Tjenesteproduksjon i samfunnstjenester

Figuren over viser oversikt over total tjenesteproduksjon i samfunnstjenester i 2024 fordelt på hvordan kommunen organiserer tjenesteproduksjonen. Samlet er tjenesteproduksjonen på ca. 3 milliarder kroner. Tjenesteproduksjon inkluderer både tjenester som skjer i egen virksomhet og tjenester som bestilles i en virksomhet og utføres av en annen virksomhet (eks. Samferdsel bestiller snømåking av virksomheten Asker drift). Forvaltningsoppgaver, oppfølging av kontrakter og myndighetsutøvelser er ikke inkludert i diagrammet.

I HP2025-28 fremkommer de overordnede KOSTRA-tallene for tjenesteområdet på side 113:

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr) *)	1 026	1 160	1 019	1 010	1 203		1 153
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde beløp per innbygger (kr) *)	1 404	1 598	1 435	1 522	1 463		1 599
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	10,8 %	11,6 %	11,6 %	8,4 %	11,4 %	9,9 %	9,9 %
Produktivitet							
Avløp - driftsutgifter per innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb) *)	1 291	1 355	1 314	1 303	2 616		
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate *)	403 110	414 960	506 178	492 500	365 000		418 800
Formålsbygg, kommune Areal per bruker (m2)	4,8	4,7	4,9	4,3	4,5		4,3
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	169	167	153	162	193	177	177
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg (kr) *)	1 769,9	1 792,2	1 833,0	1 464,2	1 703,6		1 659,4

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Renovasjon - Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kommune) *)	1 394	1 588	1 310	1 418	1 329		
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	138	139	150	182	175	140	140
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) *)	1 018	1 152	1 020	808	1 982		
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	4 053	4 056	3 471	3 178	3 809		3 316
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	4 288	4 920	3 900	6 244	6 610	4 418	4 418
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr) *)	3 426	4 252	3 157	3 982	4 581		3 057
Dekningsgrad							
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	31,9 %	33,7 %	26,0 %	40,0 %	40,9 %		
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,5 %	0,3 %	0,4 %	0,8 %	0,9 %		
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	32,7 %	32,6 %	33,3 %	29,5 %	22,6 %		22,5 %
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier og gater	81,2 %	80,8 %	99,7 %	100,0 %	93,5 %		95,3 %
Kvalitet							
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	5,3 %	5,8 %	0,0 %	1,1 %	12,1 %		4,1 %
Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	47,9 %	48,5 %	55,4 %	55,8 %	45,2 %		42,8 %
Avløp - Andel fornyet spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år	0,8 %	0,5 %	1,1 %	1,2 %	0,5 %		
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	390	391	285	422	333		0
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Antall bygningsbranner (antall)	41	37	58	53	28	720	720
Formålsbygg, kommune Alle energityper Energibruk per m2 eid areal (kWh)	130	128	141	128	144		

*) Inflasjonsjustert med deflator

Ulike måter å sikre kvalitet og effektiv tjenesteproduksjon

Benchmarking/konkurransesponering

Benchmarking innebærer at kommunens nøkkeltall, arbeidsmåter og/eller resultater sammenlignes med tilsvarende referansegrunnlag fra andre kommuner eller eksterne leverandører. Slike eksterne leverandører kan være private tjenesteytere med tilsvarende leveranser eller offentlige organer som stat eller kommuner.

Kommunen har lang erfaring med benchmarking med andre kommuner gjennom KOSTRA-rapportering og analyse av kvantitative og kvalitative størrelser på alle typer tjenester. Verdien av denne benchmarkingen er avhengig av kvalitet og presisjon på det som rapporteres inn. KOSTRA-rapporteringen har blitt stadig bedre og stadig nye indikatorer legges til, slik at man kan borre i og analysere resultatene. Det er også andre nasjonale rapporteringsdatabaser som kan benyttes i dette analysearbeidet. Innenfor mange fagområder er det etablert egne analysenettverk som stadig utvikler sikrere datagrunnlag for å kunne gi resultater som kan benyttes i forbedringsarbeidet. ASSS, Bedre vann, Avfall Norge og NKF (Norsk kommunalteknisk forening) er eksempler på slike nettverk. Det er også kommersielle selskaper som tilbyr analysekompetanse og kapasitet med utgangspunkt i å samle data fra ulike åpne kilder. Analyse i kombinasjon med fokusgrupper gir som regel den beste forståelsen for resultatene, og som gir størst verdi for læring.

Benchmarking benyttes til å legge en mer kunnskapsbasert og målrettet plan for effektivisering og omstilling av tjenestene, enten dette gjelder standard eller forventede kostnader. I samfunnstjenester har vi gjennom KOSTRA og de ulike nettverkene tilgang til data på de aller fleste tjenester ned på et relativt detaljert nivå, ref. Bedre vann (omtales under vann og avløp).

Konkurransesponering benyttes for å sammenligne effektivitet, kostnadsnivå og kvalitet på egenproduserte tjenester med markedet. Samfunnstjenester har et hovedprinsipp om at hvis det er mer hensiktsmessig/effektivt å kjøpe tjenester i markedet, så velger man å kjøpe tjenesten i markedet. De tjenestene vi produserer billigere og bedre selv, beholder vi i egenproduksjon. Likevel er det andre kriterier enn pris og kvalitet som også må hensyntas. Dette er forhold som beredskap, utvikling av bestillerkompetanse/spisskompetanse, være en korreksjon til markedet, ivareta lokale arbeidsplasser, levere tjenester der det ikke finnes private leverandører m.fl. Typiske eksempler på tjenester som er konkurransesponert i samfunnstjenester er renholdstjenester, ulike typer vei og grønttjenester (sommer og vinter), vann og avløpsarbeider (spyling, vannmålerutskifting, lekkasjegraving) og transporttjenester. Dette er tjenester som kommunen kjøper i markedet eller produserer i egenregi.

Egenregiproduksjon i basis

Innen samfunnstjenester er det svært begrenset tjenesteproduksjon i egenregi; kun 12 % av totalbudsjettet. Prinsippene for valg av områder for egenregiproduksjon er omtalt i avsnittet over. Historisk er egenregiproduksjonen i norske kommuner redusert kraftig, særlig i sentrale områder av landet der det er et fungerende privat marked. Likevel kan det være mange grunner for å beholde noe egenregiproduksjon. Dette er forhold som beredskap, utvikling av bestillerkompetanse/spisskompetanse, være en korreksjon til markedet, ivareta lokale arbeidsplasser og levere tjenester der det ikke finnes private leverandører. Selv om ovennevnte forhold ivaretas i vurderingen av egenregiproduksjon, må man verdsette også disse egenskapene i et økonomisk aspekt.

Egenregiproduksjon kan ha en effektiviseringsgevinst ved at bestillersiden (de som definerer standard, kvalitet, gjør anskaffelsen og kontrollerer leveransene) kan reduseres. ved at administrasjon og kontraktoppfølging bortfaller.

Ved omstilling av egenregiproduksjon må dette skje planlagt. Hvis ikke kan det fort påløpe dobbeltkostnader; kostnader med eget personell som går ledig i tillegg til kostnader for kjøp av tjenester eget personell kan levere. Slik omstilling krever god ledelse og styring. Dette har samfunnstjenester gode erfaringer med ved å sikre at Asker drift har full utnyttelse av sine ansatte gjennom blant annet å omdisponere ansatte til andre oppdrag ved behov.

Konkurransesutsetting

88 % av budsjettet til tjenesteproduksjon i samfunnstjenester benyttes til kjøp av tjenester eksternt, enten gjennom leveranser fra interkommunale selskaper eller private leverandører. Leveranser fra private leverandører er den overveiende andelen. Ved leveranse av tjenester fra det private markedet gjelder lov om offentlige anskaffelser. Samfunnstjenester har det største anskaffelsesmiljøet i kommunen. Dette feltet utvikles i tett samarbeid med den sentrale anskaffelsesavdelingen.

Konkurransesutsetting krever en kompetent bestiller som kan planlegge, gjennomføre og følge opp anskaffelsen på en kvalitativ god måte. Dette krever god fagkunnskap om det som skal leveres er gode tjenester. Innovative anskaffelser benyttes der dette egner seg. Kostnadene forbundet med bestillerfunksjonen inngår i grunnlaget for benchmarking av tjenesten/leveransen.

Et konkurransegrunnlag må ta forbehold/hensyn til politiske vedtak, behov for endret leveranse, økonomiske rammebetingelser, avbrudd og andre forhold så langt det er mulig. Dette må veies opp mot de kostnadene kommunen har ved å overføre risiko til leverandøren. Den samme kostnadene vil vi også få når vi innarbeider nødvendige sanksjoner for å ivareta innbyggernes og kommunens interesser.

I alle anskaffelser vurderes også ikke-materielle verdier, slik som arbeidsforhold (forhindre sosial dumping), styrking av bransjen, lærlingeordninger, bærekraft, omdømme o.l.

Det er også en risiko knyttet til privat utførelse av tjenester kommunen og innbyggerne er avhengige av. Ved konkurs eller annen svikt i tjenesteproduksjonen risikerer kommunen brått å stå uten leverandør. Dette har også Asker kommune hatt erfaring med; ref. avfallsinnsamling, konkurs i byggeprosjekter og voksenopplæringen.

Konkurransesutsetting må ikke forveksles med privatisering. Ved privatisering overlates hele ansvaret for en tjeneste til private. Kommunen vil derved ikke lenger ha noen innflytelse på tjenesteproduksjon, dersom dette ikke sikres gjennom konsesjoner, støtteordninger eller lignende.

Fritt brukervalg

Asker kommune kan etablere fritt brukervalg innenfor enkelte tjenesteområder der tjenestene vanligvis leveres av kommunen. Dette innebærer at både kommunen og private aktører evt. ideelle organisasjoner yter de samme tjenestene. Brukerne står fritt til å velge leverandør.

Innen samfunnstjenester er det kun tjenesten praktisk bistand som har fritt brukervalg. I prinsippet skal bruker få vedtatt bistand og ha samme brukerbetaling uavhengig av leverandør.

For praktisk bistand har det vært tre private leverandører i tillegg til kommunens tjenestetilbud. En av de private tilbyderne sa opp sin avtale i 2023 og ansatte med brukere ble overført et av de andre firmaene. En av leverandørene er en sosial entreprenør og bruker kun deltidsansatte.

Erfaringer har vist at de private leverandørene egner seg best for de brukerne der tjenestebehovet er lett å beskrive og er avgrenset. Brukere med sammensatt behov hvor det er et stort samordningsbehov med andre kommunale tjenester, ivaretas som regel av kommunens tjenesteprodusent.

Oppfølging og kontroll av de private leverandørene er vanskelig.

Med bakgrunn i ovennevnte er det vanskelig å benchmarke/prissammenlikne privat og kommunal tjenesteproduksjon for praktisk bistand. Antagelig er det riktig å videreføre den praksis som er nedfelt gjennom de siste årene med en fordeling av brukere avhengig av hvor komplekse behovene er.

Andre samarbeidsformer

Selv om Asker kommune er en stor og robust kommune er vi avhengig av å samarbeide med omkringliggende kommuner på en del områder. Dette gjelder særlig der det er store anleggsinvesteringer og der større enheter har et effektiviseringspotensiale. Benchmarkingstall viser at store enheter er effektive og har lavere kostnader enn mindre enheter. Det er ikke registrert stordriftsulempen ved noen av de nedenstående selskapene.

Innenfor samfunnstjenesters område har vi følgende samarbeid:

Aksjeselskaper

- VEAS – Vestfjorden avløpssamarbeid

Interkommunalt samarbeid (IKS)

Oppgi hvilke IKS som er etablert innenfor Samfunnstjenester (oppdater listen).

- Asker og Bærum Brann og Redning IKS (ABBR)
- Asker og Bærum Vannverk IKS (ABV)
- Glitrevannverket IKS (GV)

Kommunalt oppgavefelleskap og andre samarbeidsformer

- Interkommunalt utvalg for akutt forurensning
- Vannområde Indre Oslofjord
- Vannområde Drammensfjorden

Andre samarbeidsrelasjoner/stiftelser

I forbindelse med kommunesammenslåingen er det avviklet en rekke stiftelser som lå i «porteføljen» til de tre kommunene. Avviklingen har tatt tid, men synes å være vellykket i form av effektivisering og innsparte midler. Dette gjelder:

- Skogsborg
- Røyken boligstiftelse
- Risenga bo og omsorgssenter
- Holmsbu billedgalleri

Nye aktuelle samarbeidsselskaper er nytt interkommunalt avløpsrensaneanlegg for Drammen, Lier og Asker. Dette antas å stå ferdig i 2030, men beslutning om etablering må skje i 2025.

Der deler av tjenesteproduksjonen leveres av disse selskapene er det viktig å se dette i sammenheng med den øvrige tjenesteproduksjonen i kommunen. Selv om selskapene har egne styringslinjer utenom kommunedirektøren, er det viktig med tett og god dialog mellom selskapene og den faglige driften i kommunene. Dette må struktureres og ikke baseres på frivillighet/tilfeldige relasjoner. Dette gjelder særlig med hensyn til budsjettprosesser.

Virksomhet/tjenester – beskrivelse av tjenestene og form for tjenesteproduksjon

I det etterfølgende beskrives de ulike tjenestene og i hva slags regi tjenesteproduksjonen gjøres. Det er også gjengitt nøkkeltall og referert til aktuell benchmarking. Tjenestene er fordelt på programområder på samme måte som i budsjettene i HP.

Programområde felles samfunnstjenester inkl. brann og redning

	Brann og redning
Antall egne årsverk (Asker og Bærum)	200*
Sum brutto budsjett (totalt/Asker rammeoverføring)	278,4/92,8 mill. kr

Brann og redning

Asker kommune har delegert all myndighet og tjenesteutøvelse vedrørende brann og redningstjenestene til Asker og Bærum brann og redning IKS. Selskapet styres av et representantskap oppnevnt av kommunestyret. Eierstyringen utøves av formannskapet med bistand fra et eiersekretariat. Tjenestene følges opp av direktør for samfunnstjenester.

Programområde Miljø og samferdsel

	Natur, miljø og landbruk	Renovasjon	Samferdsel	Asker drift	
				Drift vei/ grønt	Transport-tjenesten
Antall egne årsverk	18	46	21	37	15,7
Forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging (myndighetsutøvelse)	17 mill. kr	26 mill. kr	20 mill. kr	0	0
Kjøpte tjenester i egen organisasjon	13,5 mill. kr	0	28 mill. kr	0	0
Kjøpte tjenester fra IKS/AS	0	0	0	0	0
Kjøpte tjenester i konkurranse	37,5 mill. kr	93 mill. kr	34 mill. kr	0	0
Egenregiproduksjon (lønn/materialer)	5 mill. kr	60 mill. kr	7 mill. kr	45,9 mill. kr	18,3 mill. kr
Samlet tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse	73 mill. kr	179 mill. kr	89 mill. kr	45,9 mill. kr	18,3 mill. kr

Natur, miljø og landbruk

Tjenesten er i hovedsak bemannet med personell som forvalter og bestiller innenfor området. Størstedelen av budsjettet benyttes til å kjøpe tjenester innenfor skjøtsel av friluftsområder (fra Asker drift) og uteområder rundt kommunale bygg (fra private entreprenører). Bestilling skjer etter forutgående avtale.

Samferdsel

Representerer Asker kommune som eier og forvalter/bestiller. Mange av tjenestene kjøpes fra Asker drift som drifter/vedlikeholder. Dette omfatter også døgnbemannet beredskap knyttet til veivedlikehold vinter og sommer. Mange tjenester kjøpes også eksternt.

Hovedområdene innen samferdsel omfatter forvaltning, drift og vedlikehold av 500 km kommunale veier, fortau og gangsykkelveier, 17.000 veilypunkter, sentrumsområdene og parkering. Innenfor alle disse områdene skal det fremmes framkommelighet, trafiksikkerhet og grønn mobilitet. Samferdselsområdet grenser på mange områder mot andre forvaltningsområder på statlig og fylkeskommunalt nivå. Dette koordineres i et samferdselsteam i tett samarbeid med tjenesteområde samfunnsutvikling.

Samferdselsavdelingen har ikke egne ressurser til tjenesteproduksjon bortsett fra parkeringsbetjenter. Tjenester til drift og vedlikehold kjøpes enten fra Asker drift eller på anbud i markedet. Oppdragsmengden fordeler seg ca. 50/50 mellom Asker drift og tjenester kjøpt i markedet. Asker drift prissammenlignes/konkurransesponeres med private leverandører.

Nøkkeltall og benchmarking baserer seg utelukkende på KOSTRA-tall.

De fleste nøkkeltallene påvirkes av kommunens grad av urbanitet. Bykommuner er tettere bebygde med færre km infrastruktur per innbygger. Under er gjengitt tall fra ASSS.

Indikator	Asker			Snitt ASSS	Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2021	2022	2023	2023	2023	2023
SFS Kommunale veier i km per 10 000 innbyggere	41	40	40	30	54	16
SFS Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for per 10 000 innbyggere	13	13	13	6	13	3
SFS Brutto driftsutgifter eksklusiv avskrivninger samferdsel per km (kroner)	194 509	241 708	253 957	404 631	832 326	130 232
SFS Kostnader til gatebelysning per lyspunkt, kommunale veier	147	465	585	1 004	1 619	374
SFS Drenering/overvann, kroner per meter vei	-	11	9	13	24	4
SFS Trafiksikkerhet inkludert skilting og veimerking, kroner per meter vei	-	27	23	43	93	2
SFS Veidekker, kroner per meter vei	-	9	10	52	118	10
SFS Renhold, kroner per meter vei	-	17	12	33	72	3
SFS Vinterdrift, kroner per meter vei	-	116	115	138	271	29
SFS Investeringer til veidekker (asfalt) per meter vei (kroner)	-	-	-	59	142	1
SFS Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kroner) (snitt 4 år)*	1 753	2 096	2 242	1 449	4 264	377

Asker drift

Asker Drift representerer kommunen som drifter/vedlikeholder, eller utfører/tjenesteprodusent. Virksomheten utfører oppdrag på bestilling fra forvalterne/bestillerne. Bestillingene kommer i hovedsak fra Miljø og samferdsel. Tjenestene virksomheten leverer er i hovedsak veivedlikehold, grøntskjøtsel og transporttjenester. Sistnevnte er på oppdrag fra Velferdsforvaltningen.

I tillegg til parker og andre friområder inkluderer grøntskjøtsel også alle uteområder rundt kommunale formålsbygg.

Virksomheten dimensjoneres med bemanning for å håndtere vinterberedskap og beredskap for å ivareta uønskede hendelser som ras, skred, flom, transport, graving med mer. Virksomheten utfører ca. 20 % av vintervedlikeholdet på kommunale veier, mens 80% utføres av private entreprenører. På denne måten er det et godt grunnlag for sammenlikning/benchmarking av tjenestene på pris og kvalitet. Asker drift godtgjøres med utgangspunkt i de private leverandørenes kontraktspriser og vinterkontraktene styres etter krav til leveranse og kvalitet.

Asker drift gjør også oppdrag innenfor vann og avløpsområdet. Her er priser direkte sammenliknbare med privat entreprenør på rammeavtale (innhentet i konkurranse).

I og med at Asker drift er en intern enhet har de ikke anledning til å konkurrere i det private markedet. Variasjoner i oppdragsmengden reguleres derfor gjennom tett dialog med bestillerne, noe som sikrer full sysselsetting gjennom årstidene. Denne fleksibiliteten har stor verdi for responstid og beredskap for en så stor kommune som Asker, hvor ressurser i markedet ikke alltid er tilgjengelig i den langstrakte kommunen.

Kjøp av maskiner og utstyr vurderes i forhold til behov. Det kjøpes ofte brukte maskiner.

Transporttjenesten disponerer 13 minibusser som brukes til vedtaksbasert transport for personer med funksjonsnedsettelse, som busser til arbeid og aktivitet. I dag finnes det ikke et privat marked for en tjeneste med et slikt omfang i Asker kommune. Vurdering av organisering og lønnsomhet har vært gjort for deler eller hele tjenesten, uten at det er funnet mer effektive løsninger.

Renovasjon

Renovasjonsområdet ivaretas i Asker kommune hovedsakelig gjennom kontrahering av private leverandører. Erfaringene gjennom kommunesammenslåingen har vist at denne tjenesten har vært svært utsatt for konjunkturer i markedet. Sammen med en høy standard på tjenesten har mange konkurser og kortsiktige kontrakter ført til at Asker kommune har hatt høye renovasjonsgebyrer. I 2023 er det innhentet nye avtaler for de store innsamlingskontraktene. Dette har gitt lavere priser og vil gi et positivt utslag på benchmarkingen for 2024.

Driften av gjenvinningsstasjonene på Yggeset og Follestad skjer i egenregi og finansieres i hovedsak gjennom abonnementsgebyret. Mye av det forebyggende klima og miljøarbeidet overfor innbyggerne skjer med utgangspunkt i renovasjonsområdet.

ASSS har laget en sammenligning av renovasjonsgebyr for perioden 2020-2023, basert på endelige tall innrapportert fra kommunene til SSB. [Figuren og tabellen under er klippet ut fra KS sine sider om ASSS og gjelder Asker kommune.](#)

Tabell 3. Nøkkeltall vann, avløp og renovasjon renovasjon Last ned tabell for Excel

Indikator	Asker			Høyest ASSS	Lavest ASSS
	2021	2022	2023	2023	2023
VAR Gebyrgrunnlag per årsinnbygger (renovasjon)	1 313	1 334	1 588	2 103	968
VAR Årsgebyr ekskl. mva for standard bolig på 120 m ² (kroner) (renovasjon)*	3 746	3 878	4 056	5 345	2 126
VAR Mengde husholdningsavfall (kg per innbygger)*	437,7	389,9	390,8	437,5	268,6
VAR Andel levert til materialgjenvinning (prosent av total avfallsmengde)*	49,20	47,90	48,50	55,80	24,10

Tallene viser at Asker har samlet inn mer avfall pr innbygger, og med høyere gjenvinningsgrad enn gjennomsnittet i ASSS. Samtidig har kommunen et noe høyere gebyr pr innbygger enn gjennomsnittet i ASSS-kommunene.

I tillegg til ASSS-samarbeidet har Asker kommune deltatt i Avfall Norges Benchmarking for 2023 (RBA). Benchmarkingen sammenligner seks resultatområder. Asker kommune har generelt gode resultater, og det er allerede satt i gang tiltak på noen områder der forbedringspotensialet er åpenbart.

Prestasjon	Resultatområde
Svært god	miljøstandard
God	kundetilfredshet
God	tjenestestandard
God	prisnivå
For svak?	driftseffektivitet
God	arb.miljø/HMS
*Kundemålingen ble utført i 2024	

Forklaring av figuren:

Mørk grønn farge betyr en svært god prestasjon, lysgrønn er jevnt godt, mens lys rød indikerer at Asker bør vurdere om prestasjonsnivået er akseptabelt

Driftseffektiviteten har etter kommunesammenslåingen vært lav på grunn av behov for harmonisering med kortsiktige kontrakter og høye enhetspriser. Ny innsamlingskontrakt fra 2023 er etablert og vil gi utslag på driftseffektivitetsparameteren fra og med neste måling.

Programområde vann og avløp

	Vann og avløp
Antall egne årsverk	83
Forvaltningsoppgaver (myndighetsutøvelse)	40,8 mill. kr
Kjøpte tjenester i egen organisasjon	4,4 mill. kr
Kjøpte tjenester fra IKS/AS	105,6 mill. kr
Kjøpte tjenester i konkurranse	33,4 mill. kr
Egenregiproduksjon (lønn/materialer)	80,6 mill. kr
Samlet tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse	268,8 mill. kr

Vann og avløp

Tjenesten vann og avløp representerer Asker kommune som eier, forvalter/bestiller og drifter/vedlikeholder. Virksomheten har også døgnbemannet beredskap som dekker alle de kommunaltekniske tjenestene. Mange av driftsoppgavene løses med egne ansatte, mens ca. 75 % av budsjettmidlene går til kjøp av eksterne tjenester (kommunalt eide selskaper; ABV, GV, VEAS og i det private markedet). Eget personell benyttes i hovedsak til beredskap, overvåking og tilsyn.

For nordre Asker forsynes abonnentene med vann fra Asker og Bærum vannverk med fullverdig reservevannforsyning fra Glitrevannverket. Avløpet går til VEAS (Vestfjorden avløpssekskap) på Bjerkås. For Røyken forsynes abonnentene med vann fra Glitrevannverket med fullverdig reservevannforsyning fra Asker og Bærum vannverk. Avløpet går til VEAS, Lahell og Åros renseanlegg. For Hurum forsynes abonnentene med vann fra Sandungen. Området har ikke reservevannforsyning. Avløpet føres til Åros, Rulleto, Storsand og Bokerøya (Drammen kommune). Tofte og Filtvet forsynes fra privat vannverk med kilde i Husebyvann og Barlindvann.

Det driftes ca. 900 km ledningsnett og 143 kommunale avløpspumpestasjoner. Vassdragsovervåking, kildesporing og lekkasjelytting er en viktig del av tjenesten.

Innen vann og avløpsområdet deltar Asker kommune i Bedre Vann, kommunenes benchmarkingsportal for vanntjenestene. Arbeidet skjer i regi av bransjeforeningen Norsk Vann. I tillegg deltar Asker i det såkalte VASK-samarbeide (Norsk vann) og storkommune-samarbeidet ASSS (de 12 største).

Bedre Vann er et måle og vurderingssystem for å dokumentere effektivitet. Alle data som blir rapportert til KOSTRA og Mattilsynets MATS inngår i målesystemet.

Resultatene gir et grunnlag for prioritering av videre arbeid med utvikling av vanntjenester til god standard på et riktig kostnadsnivå.

Rapporter fra tidligere år kan hentes på [Bedre vann](#).

Med Bedre Vann kan vi måle egen resultatutvikling over tid; både standard og kostnader.

Rapporter for de tidligere årene for de tre kommunene Asker, Røyken og Hurum ligger tilgjengelig på samme portal. Fra å ligge blant topp 10-kommunene i Norge før 2020, ligger nå Asker kommune blant de kommunene med dårligst resultater på Kvalitetsindikatorene, men er nå i bedring.

De viktigste kvalitetsresultatene fra 2023-rapporten er (2019 gjelder kun gamle Asker):

Asker Resultatutvikling vannforsyning

2024-06-28 15:31:58

KOMMUNENS VANNFORSYNINGSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 296	86 707	89 039	89 021	90 321
Standard på tjenesten	Vekting i KI					
Hygienisk betryggende drikkevann ³⁾	40 %	God	God	God	God	God
Bruksmessig vannkvalitet ⁴⁾	15 %	God	God	God	God	God
Leveringsstabilitet ⁵⁾	15 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	God
Alternativ forsyning ⁶⁾	10 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull	Mangelfull
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	4,0	3,1	3,1	3,1	3,4

Asker Resultatutvikling avløp

2024-07-01 10:00:42

KOMMUNENS AVLØPSTJENESTE	Enhet	2019	2020	2021	2022	2023
Antall personer tilknyttet vannforsyningen ¹⁾	Personer	60 731	91 929	90 177	99 599	98 934
Standard på tjenesten	Vekt i KI					
Overholdelse gjeldende rensekraft ³⁾	40 %	Mangelfull	Dårlig	God	God	Mangelfull
Tilknytning til godkjent utslipp ⁴⁾	10 %	God	God	God	God	God
Kvalitet og bruk av slam ⁵⁾	10 %	God	God	God	God	Mangelfull
Overløpsutslipp fra avløpsnettet ⁶⁾	20 %	God	God	God	God	God
Ledningsnettets funksjon ⁷⁾	20 %	God	God	God	God	God
Vektet kvalitetsindeks (KI) ⁹⁾	KI	3,2	2,4	4,0	4,0	3,0

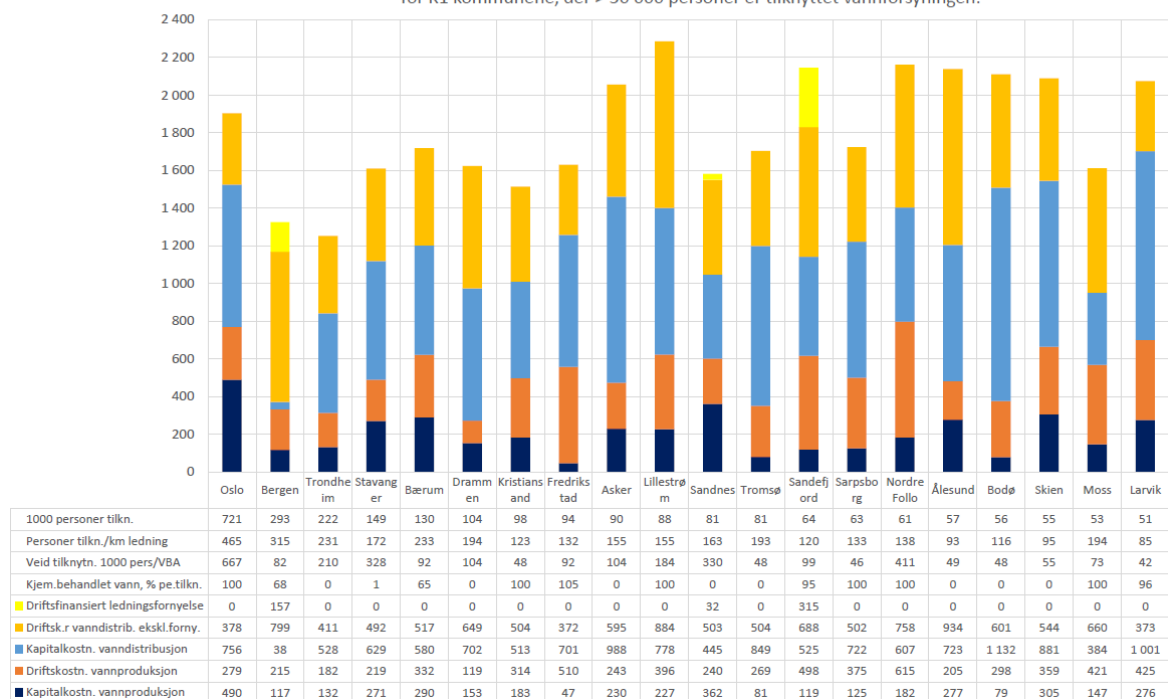
Størrelsen på gebyrene er i stor grad styrt av standard og hvor tettbygd kommunen er; vann og avløp i grisgrendte strøk gir økte kostnader.

Når vi studerer de enkelte kostnadselementene innenfor vann og avløp skiller Asker seg ut med høye kapitalkostnader knyttet til vandrdistribusjon som skriver seg fra høye investeringer i ledningsnett/fornylse og reservevannforsyning.

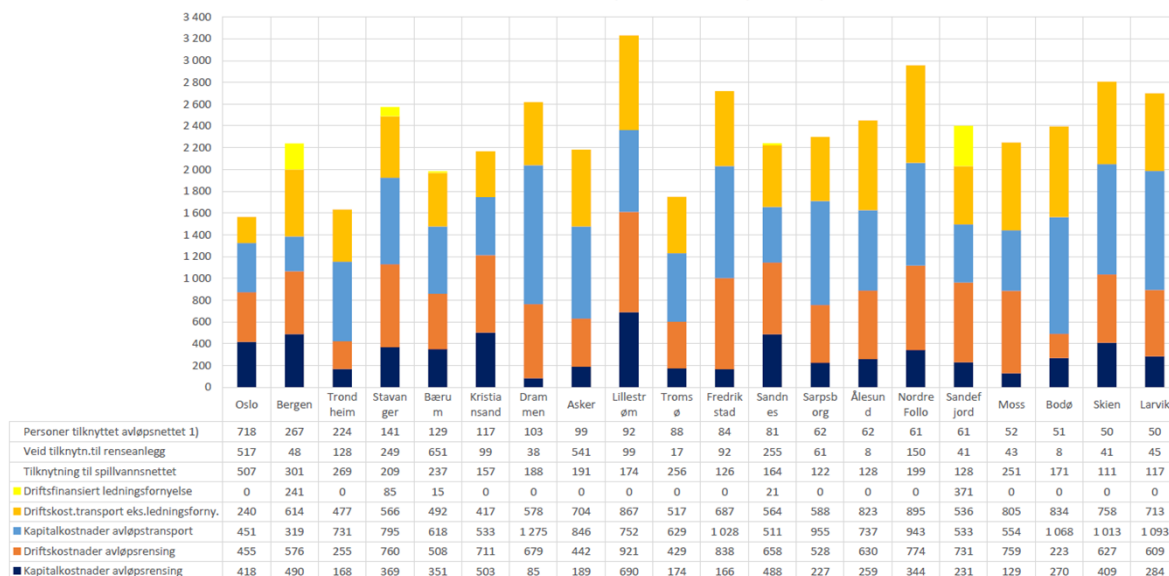
Sterkt økende kapitalkostnader de siste årene på grunn av renteoppgang, har gitt store gebyrøkninger i de fleste kommuner. Asker kommune valgte å øke gebyrene med ca. 30 % i 2024. Mange andre kommuner valgte å bruke av fond (og få negative fond) og ta gebyrøkningene over tid. Sammenlikning knyttet til effektivitet egner seg derfor best gjennom å se på kostnadsbildet og ikke gebyrnivået.

Selvkost vann 2023 - kr/pers.tilknyttet

for K1 kommunene, der > 50 000 personer er tilknyttet vannforsyningen.

Selvkost avløp 2023 - kr/pers. tilknyttet
for K1 kommunene, der > 50 000 personer er tilknyttet avløpsnett

Programområde Eiendom

	Eiendomsdrift	Renhold og praktisk bistand	Prosjekt og utvikling
Antall egne årsverk	97	113	30
Forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging (myndighetsutøvelse)	35 mill. kr	2 mill. kr	30 mill. kr
Kjøpte tjenester i egen organisasjon	0	0	0
Kjøpte tjenester fra IKS/AS	0	0	0
Kjøpte tjenester i konkurranse	406 mill. kr	50,5 mill. kr	1.600 mill. kr
Egenregiproduksjon (lønn/materialer)	50 mill. kr	75,8 mill. kr	0
Samlet tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver, kontraktsoppfølging og myndighetsutøvelse	491 mill. kr	128,3 mill. kr	1630 mill. kr

Eiendom

Representerer Asker kommune som eier, forvalter/bestiller, drifter/vedlikeholder av kommunale eiendommer. Eiendom er organisert med en forvaltningsavdeling med spesialister, en driftsavdeling med driftsoperatører som har ansvar for sine bygg, samt en mindre serviceavdeling som gjør forefallende vedlikeholdsoppgaver. Det er en egen boligavdeling som forvalter og drifter kommunens 1300 boliger. Alle vedlikeholdsoppdrag (maling, gulvbelegg, takreparasjoner osv.) og rehabiliteringsoppgaver kjøpes inn fra private gjennom rammeavtaler. Kjøp av energi er et betydelig beløp i eiendomsbudsjettet.

Gjennom KOSTRA-tall og analyse i ASSS-samarbeidet fremkommer det at Asker bruker mye mer areal per innbygger enn de andre kommunene (se tabell under). Det store effektiviseringspotensialet innenfor eiendomsområdet ligger derfor i å effektivisere/reducere arealbruken og selge eiendommer som ikke er direkte tilknyttet tjenesteproduksjonen (formålsbygg). Kommunestyret vedtok i 5.3.2024

strategi for effektivisering av kontorarbeidsplasser (sak 9/2024). Bare innenfor dette området er det et innsparingspotensiale på 50 millioner kroner pr år.

I ASSS-samarbeidet gjøres det mye analyse innenfor eiendomsområdet. Her er noen utvalgte nøkkeltall:

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	Kostragruppe 12
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg Som består av:	1 769,9	1 792	1 833,0	1 464,2	1 703,6	1 649,3
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer per kvadratmeter	154	112	143	117	98	117
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt formålsbygg, kommune utgifter per kvadratmeter bygg Som består av:	1 616,6	1 681	1 689,8	1 346,8	1 605,4	1 532
Avskrivninger, Formålsbygg, kommune	618	702	635	423	559	568
Vedlikehold per kvadratmeter	138	139	150	182	175	140
Renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	169	167	153	162	193	175
Energikostnader per kvadratmeter	187	157	160	131	195	160
Resterende driftsutgifter per kvadratmeter	505	515	592	449	483	489

KOSTRA-tallen viser at Asker generelt ligger ganske likt i kostnader sammenlignet med andre kommuner. Asker har imidlertid betydelig høyere avskrivningskostnader enn andre kommuner. Dette skyldes at Asker har investert i mange nye bygg de siste 20 årene, ref. temaplan eiendom.

KOSTRA-tall viser at Asker bruker betydelig mer areal enn snittet av de andre kommunene per innbygger og per bruker på områdene skole, institusjon/sykehjem og idrett. Innenfor administrasjon, barnehage og kultur ligger Asker under gjennomsnittet. Fordi omtrent halvparten av alle formålsbygg er skoler, så vil en effektivisering av skolebyggene ha størst effekt.

2023	130 Administrasjons-lokaler	221 Barnehage-lokaler og skyss	222 Skolelokaler	261 Institusjons-lokaler	381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	386 Kommunale kulturbygg	FGK6 Formålsbygg, kommune	Kommunalt disponerte boliger	Andel kommunalt eide boliger
	BTA per innb.	BTA per barn i komm. barnehage	BTA per barn i komm. skole	BTA per beboer i kommunalt sykehjem	BTA per innb.	BTA per innb.	BTA per innb.	Antall per 1000 innbyggere	
Gjennomsnitt	0,32	14,65	18,67	120,09	0,56	0,33	4,38	17,92	78,42
3004 Fredrikstad	0,56	13,04	19,68	143,44	0,59	0,47	4,94	16	78
3005 Drammen	0,57	14,84	18,06	107,49	0,43	0,36	4,32	21	65
3024 Bærum	0,20	17,64	20,19	133,58	0,68	0,18	4,93	16	94
3025 Asker	0,24	12,11	20,24	124,64	0,85	0,27	4,72	15	80
3030 Lillestrøm	0,31	16,70	19,54	152,52	0,35	0,44	4,54	12	87
0301 Oslo	0,13	15,46	18,38	102,80	0,39	0,32	3,63	19	91
4204 Kristiansand	0,31	13,81	17,25	137,85	0,87	0,36	4,59	18	58
1103 Stavanger	0,50	16,21	17,44	96,83	0,70	0,38	4,72	24	79
1108 Sandnes	0,12	12,99	16,64	116,91	0,46	0,31	4,02	17	81
4601 Bergen	0,32	11,66	17,23	76,29	0,35	0,23	3,48	20	92
5001 Trondheim - Tråante	0,20	16,60	19,92	127,16	0,33	0,22	4,14	18	68
5401 Tromsø	0,41	14,79	19,52	121,62	0,76	0,41	4,55	19	68

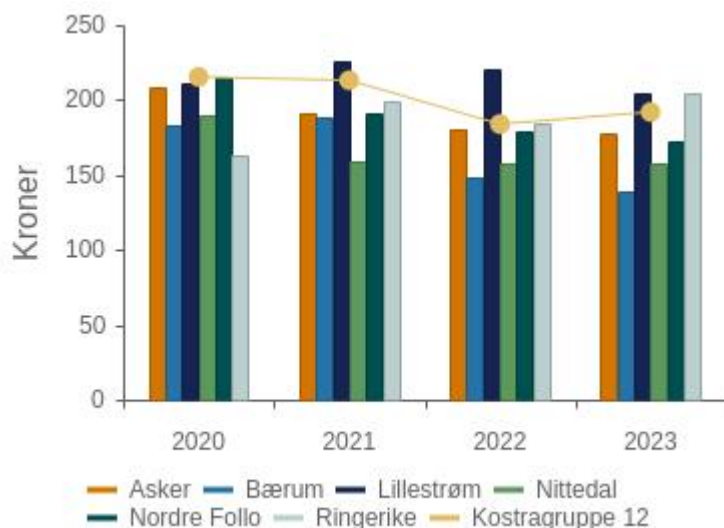
Arealoptimalisering av formålsbygg og salg av bygg og eiendommer som ikke brukes i tjenesteproduksjonen har stort innsparingspotensial. Dette jobbes det med å realisere.

Renhold og praktisk bistand

Representerer Asker kommune som forvalter/bestiller og drifter/utfører. Omtrent 50 % av renholdet gjennomføres i egenregi, mens andre halvdel kjøpes i konkurranse. Dette gir en god mulighet for sammenlikning. Det samme gjelder praktisk bistand, der det er fritt brukervalg mellom kommunale eller private tjenester. Omtrent 50 % av brukerne velger kommunal tjenesteproducent.

Tall og vurderinger i det etterfølgende er hentet fra en nylig gjennomført intern benchmarking av virksomheten Renhold og praktisk bistand.

Tabellene under viser samlede utgifter til renholdsaktiviteter på skolelokaler per kvm (samlet privat og kommunalt):

	2020	2021	2022	2023
Asker	208	191	181	178
Bærum	183	189	148	139
Lillestrøm	211	227	220	204
Nittedal	190	158	158	158
Nordre Follo	215	191	179	173
Ringerike	163	199	185	204
Kostragruppe 12	215	213	184	192

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

KOSTRA-tall viser at Asker ligger lavere enn kostragruppe 12 og Lillestrøm, og at produktiviteten har økt i perioden. Antall, størrelse og store avstander mellom skolene har betydning for produktiviteten.

Samlede utgifter til renholdsaktiviteter, barnehager per kvm (samlet privat og kommunalt):

	2020	2021	2022	2023
Asker	305	318	257	338
Bærum	432	375	341	307
Lillestrøm	272	291	300	279
Nittedal	348	378	434	416
Nordre Follo	237	375	372	361
Ringerike	556	593	450	403
Kostragruppe 12	348	326	317	324

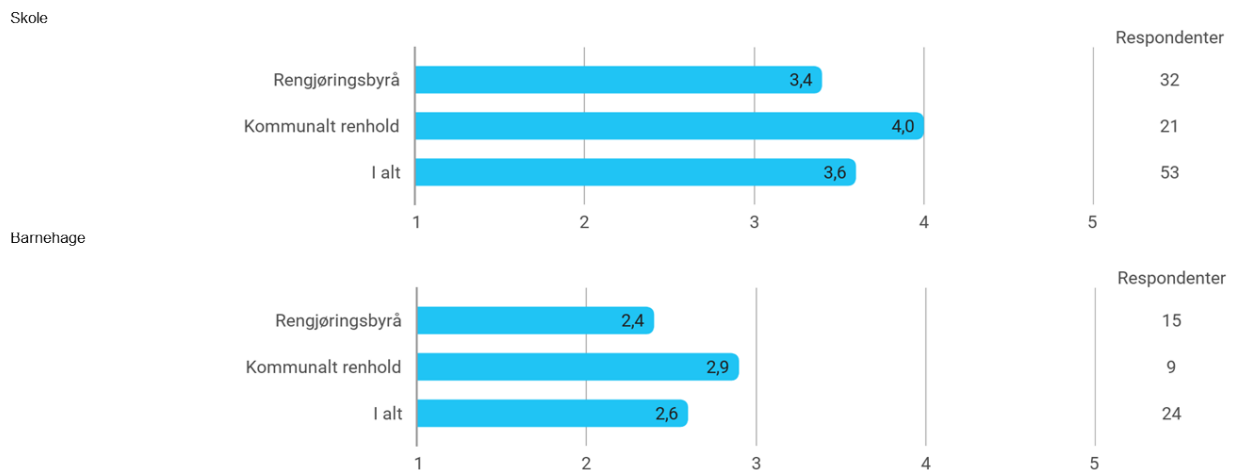
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Asker ligger godt an i forhold til andre sammenlignbare kommuner og kostragruppe 12. Svingninger kan skyldes pandemiårene 2020/2021. Areal til private barnehager utgikk i 2023 fra KOSTRA (kun Asker), men var med i de andre årene.

I 2024 ble det gjennomført en brukerundersøkelse på skoler og barnehager. Både de med privat og de med kommunalt renhold deltok i undersøkelsen.

Svarene for alle disse spørsmålene følger et likt mønster. Respondentene med kommunalt renhold har en høyere gjennomsnittsscore enn private på alle disse spørsmålene, både for barnehager og for skoler, og samlet sett er scoren lavere for barnehagene enn for skolene.

Totalt sett er jeg godt fornøyd med renholdet i bygget

For å kunne gjøre bedre sammenlikninger mellom kommunalt og privat renhold, må grunnlaget og forutsetningene være mer likt enn i dag. Dette jobbes det med.

Når kommunalt og privat renhold sammenliknes, er kommunalt renhold noe dyrere enn privat. Det er flere ulike forklaringer til dette:

- Private renholdsfirmaene har i stor grad utført renholdet på kveldstid med deltidsansatte. Kommunale renholdere utfører renholdet på dagtid der kommunen tilstreber heltidsansatte. For at kommunen skal kunne ivareta *påseplikten* vil det i framtiden bli lagt til grunn at renholdet gjennomføres på dagtid.
- Mange av de kommunalt ansatte har fagbrev som kvalifiserer for et høyere lønnsnivå, mot de private som i svært liten grad har fagutdanning.
- Pensjonskostnadene for kommunalt ansatte er betydelig høyere enn for de private.
- I områder sør i kommunen er det vanskelig å få private aktører til å utføre renholdstjenester på grunn av lang reisevei til og mellom objektene.
- Utvikling og innovasjon (bruk av roboter og sensorer) av tjenesten er viktig. Dette for både å effektivisere tjenesten og å bedre arbeidsmiljøet, og derved bedre rekrutteringen til bransjen. Få renholdsfirmaer er villige til å ta slik utviklingsrisiko.

Punktene over viser at det er en del faktorer som gjør det vanskelig å sammenligne de private og kommunale tjenestene. Samtidig er det gode grunner for å ha tjenesten både i kommunalt og privat regi.

Som tjenesteproducent og bestiller er kommunen en viktig aktør for å utvikle bransjen med hensyn til kvalitet, innovasjon, arbeidsforhold osv. Dette vil måtte gjenspeiles i kontraktsforutsetningene ved anbudsinnhenting. Tjenesteproduksjon i egenregi har også en verdi for beredskap. Dette ble erfart under pandemien. Egen tjenesteproduksjon kan også være markedsregulerende ved store svingninger i det private tjenestetilbudet.

Mange av de samme forholdene gjelder tjenesten praktisk bistand.

Det har vært tre ulike private leverandører av praktisk bistand/hjemmehjelpstjenester. En av disse sa opp avtalen i 2023.

De kommunale utførerne og de private utførerne har ca. halvparten av brukerne hver. Brukerne som velger/får tildelt kommunale tjenester har ofte mer omfattende og komplekse vedtak enn de som velger/får tildelt private tjenester. Brukere med omfattende vedtak har oftere krav til samarbeid med andre kommunale avdelinger, f.eks hjemmesykepleie, bo og omsorgssentrene og Trygg hjemme (brannvesenet).

På grunn av ulikhet i vedtaksomfanget/tjenesten er det ikke lett å sammenligne tjenestene mellom kommunal og privat utfører, da de stort sett har ulike brukergrupper.

Det inngås ny tjenestekonsesjonskontrakt fra mars 2025. Erfaringer fra eksisterende kontrakter og egenregiproduksjonen søkes da innarbeidet i kontraktsgrunnlaget.

Erfaringer fra fritt brukervalg i praktisk bistand:

- Et flertall av brukerne ønsker kommunal utfører. Dette er det ikke tilstrekkelig kapasitet til, slik at mange veiledes til å velge private leverandører. Uavhengig av tjenesteproducent er de aller fleste fornøyd med tjenestene.
- Det er ofte mangelfull kommunikasjon mellom private utførere og kommunens andre tjenester mht. rapportering og brukers helsetilstand og behov for andre tjenester.
- Det er utfordrende å behandle klagesaker og føre kontroll med private utøvere.

Intensjonen med å etablere fritt brukervalg i praktisk bistand, var konkurranse og frihet for brukerne. Kostnaden for brukerne skulle være det samme uansett hvilken leverandør de valgte. I praksis har nok de ulike driftsformene i større grad dekket ulike brukere og behov, enn å være likeverdige. Det bør vurderes om dette også bør fortsette slik.

Resultatene fra brukerundersøkelsen som er gjennomført på området praktisk bistand er generelt gode, både de som får tjenesten i privat og offentlig regi. Dette kommer tydelig frem i siste oppsummerende spørsmål der respondenten blir bedt om å svare på hvor enige de er i påstanden om at de totalt sett er godt fornøyd med tjenesten de mottar fra praktisk bistand/hjemmehjelpstjenesten. På dette spørsmålet har 90 % svart at de er helt- eller delvis enig i påstanden.

Prosjekt og utvikling

Representerer Asker kommune som eier og forvalter/bestiller av kommunens investeringer og er ansvarlig for gjennomføring. Virksomheten er linjestyrt og gjennomfører alle investeringsprosjekter på vegne av Asker kommune. Organisering av prosjektgjennomføring skjer etter prosjektmodellen, forankret i formannskapet 25.8.2020 i presentasjon:

<https://www.aker.kommune.no/politikk/politiske-moter-og-dokumenter/?v=l&mid=clak79g1206031uzucyzj2zze#result>

De fleste kommuner jobber etter samme modell som Asker kommune; alle rådgivnings- og entreprenørtjenester kjøpes i det private markedet. Dette gjør Prosjekt og utvikling til kommunens mest kompetente anskaffelsesmiljø.

Sammen med prosjektmodellen har prosjekt og utvikling over tid opparbeidet et godt fagmiljø for prosjektering og utvikling av bygg- og anlegg.

Dette er svært viktig da risikoen for avvik er store. Asker har også erfaring med få og dårlige ressurser på prosjektstyring og prosjektledelse, der ofte eierskapet til prosjektene har vært dårlige. Oppdraget er ikke bare å gjennomføre ønskede prosjekter i tråd med innmeldte behov til vedtatt kostnad, tid og kvalitet – men også være en kritisk røst til hvordan behov fra tjenestoområdene skal dekkes. Nybygg er ikke alltid løsningen. Suksessen i vellykkede prosjekter ligger i tidlig planlegging og avstemming mot interessentene.

Saksframlegg

Arkivsak
24/16970-1

Saksbehandler
Rolf Inge Brakstad

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
05.11.2024
12.11.2024

Valg2025 - valg over 1 eller 2 dager / delegering av myndighet / fastsettelse av stemmekretser

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Stortings- og sametingsvalget i Asker avholdes som én-dags-valg - mandag 8. september 2025. Det tilrettelegges ikke for mottak av valgtingsstemmer søndag 7. september.
2. Kommunedirektøren/leder av politisk sekretariat gis fullmakt til å ta avgjørelser/fatte beslutninger som gjelder gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget 2025 så lenge disse ikke har eller er av prinsipiell betydning.
3. I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 14 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund / 13 Sydsbogen / 15 Holmsbu - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige 14 stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

1. Sammendrag

Denne saken tar for seg 3 forhold som kommunestyret må ta stilling til. Antall valgdager og delegering av myndighet er kjente temaer. Hva gjelder å beslutte antall stemmekretser - så er dette en bestilling fra kommunestyret etter behandling av evalueringssaken høsten 2023 - kfr sak 63/23 *Valg2023 - oppsummering og evaluering*, pkt 2 i vedtaket «*Kommunedirektøren bes om å utrede en mulig endring av antall stemmekretser/valglokaler forut for stortingsvalget i 2025*».

Kommunedirektøren foreslår å opprettholde tradisjonen/praksisen med å tilrettelegge for én-dags-valg.

Alt det som kan delegeres fra kommunestyret til valgstyret er allerede delegert (kfr sak 62/24 - behandlet av kommunestyret 15. oktober 2024). Denne saken gjelder videre delegering av myndighet til kommunedirektøren/leder av politisk sekretariat.

Det å beslutte antall stemmekretser er gjennom nevnte sak (62/24) i utgangspunktet allerede delegert til valgstyret. Kommunedirektøren er allikevel av den oppfatning at det i denne prosessen vil det være riktig å legge saken frem for kommunestyret i og med at det var kommunestyret som høsten 2023 ba om en bestilling ift dette temaet.

2. Bakgrunn for saken

Høsten 2025 skal det avvikles stortings- og sametingsvalg i Norge. Deler av det administrative arbeidet har allerede startet - og det er et omfattende arbeid som skal planlegges og gjennomføres før selve valgdagen i september. Med ny valglov og forskrift er det ekstra viktig å komme tidlig i gang. Noen forhold må videre avklares før valgbudsjett vedtas - dette gjelder blant annet antall valgdager og antall stemmekretser.

2.1 Én-dags-valg eller to-dagers-valg

Kommunestyret bes om å ta stilling til om valget skal gjennomføres som én-dagsvalg eller to-dagersvalg.

Valgloven § 9-1 (1) har følgende ordlyd: «*Stortingsvalg skal holdes i alle kommuner på den samme mandagen i september måned i det siste året av hver stortingsperiode*». I statsråd 3. mai 2024 ble valgdagen for stortings- og sametingsvalget fastsatt til mandag 8. september.

Sameloven § 2-3 tredje ledd slår fast at valg til Sametinget skal holdes på samme dag som stortingsvalget (ved mer enn 30 innført i samemanntallet).

Iht valgloven § 9-1 (4) kan kommunestyret selv vedta at det på ett eller flere steder i kommunen også skal holdes valg søndagen før den offisielle valgdagen. Vedtak om valg på søndag vedtas med alminnelig flertall i kommunestyret.

I nye Asker er det nå en godt etablert praksis for at kommunen kun benytter den offisielle valgdagen.

To-dagersvalg er ressurskrevende både organisatorisk/personalmessig/økonomisk.

Hvorvidt man ønsker valg over to dager er en politisk avgjørelse - men kommunedirektøren vil ikke anbefale det.

Kostnaden ved å gjennomføre valg over to dager vil ikke stå i forhold til hvor mange velgere som forventes å benytte tilbudet. Videre vil det ikke være budsjettmessig dekning for å tilrettelegge for et to-dagers-valg.

I spørsmålet om utvidelse av stemmetilbudet ved å innføre stemmegivning på søndagen legges det til grunn at målet er økt valgdeltakelse.

Forskning viser imidlertid at det ikke er holdepunkter for å konkludere med at tiltaket gir ønsket effekt. Det vises til valglovutvalgets utredning NOU 2020:6 Frie og hemmelige valg der dette er oppsummert på følgende måte (side 44 pkt. 3.4.2):

«Hvor enkelt det er å stemme, kan ha betydning for valgdeltakelse. Bergh og Haugsgjerd konkluderer imidlertid med at vi «trolig i Norge har kommet så langt i retning av å gjøre stemmegivning tilgjengelig at det er lite mer å hente». Forfatterne viser til at forskere som analyserte effekten av todagersvalg i Norge med data fra lokalvalget i 2011, ikke fant noen effekt på valgdeltakelsen på kommunalt nivå. Tilsvarende ledet ikke forsøket med internettstemming i Norge i 2011 og 2013 til høyere valgdeltakelse på tross av at forsøket gjorde det svært enkelt å stemme.

Selv om det ikke har vært effekter av å gjøre det enklere å stemme i disse tilfellene, kan det tenkes at det ville hatt en negativ effekt på valgdeltakelsen å gjøre det vanskeligere å stemme enn i dag. En studie av deltakelse ved sametingsvalg i Norge fant støtte for dette.

Når den norske valgordningen sammenliknes med ordningene de andre nordiske landene har, ser det heller ikke ut til at det er en direkte sammenheng mellom lengde på forhånds-stemmeperioden og valgdeltakelse. Både Danmark og Sverige har en vesentlig kortere periode for forhåndsstemming enn Norge. I Danmark kan en velger normalt forhåndsstemme de siste tre ukene før valgdagen. I Sverige startet forhåndsstemmeperioden ved valget i 2018 22. august og varte fram til valgdagen 9. september. Begge land har likevel høyere valg-deltakelse enn i Norge.»

Når spørsmålet om antall valgdager skal avgjøres - må kommunestyret se tilbudet til velgerne i en helhetlig sammenheng. Trenden nasjonalt - så vel som lokalt (godt dokumentert i Asker) - er at stadig flere velgere forhåndsstemmer.

Stortings- og sametingsvalget vil i 2025 bli planlagt med et godt og tilgjengelig forhåndsstemmetilbud. På valgdagen kan velgerne videre stemme i et hvilket som helst av kommunens nå foreslåtte 14 stemmekretser.

Både Bærum og Drammen har allerede besluttet én-dags-valg.

Dersom kommunestyret vedtar åpne valglokaler på søndagen før valgdagen - vil kommunedirektøren komme tilbake med en egen sak som foreslår rammene for et slikt tilbud og beskriver de økonomiske konsekvensene av dette.

Under i **Tab01** så fremgår det klart hvordan velgerne i Asker har endret sitt stemmemønster:

Tab01	gml Asker		gml Røyken		gml Hurum		Asker	
	Sedler	Andel%	Sedler	Andel%	Sedler	Andel%	Samlet	Andel%
FH 11	6 536	22,8	1 348	14,5	717	15,6	8 638	20,2
VT 11	22 160	77,2	7 931	85,5	3 866	84,4	34 120	79,8
Total 11	28 696	100	9 279	100	4 583	100	42 758	100
FH 13	10 662	32,3	2 172	18,8	1 289	24,2	14 123	28,3
VT 13	22 388	67,7	9 369	81,2	4 040	75,8	35 797	71,7
Total 13	33 050	100	11 541	100	5 329	100	49 920	100
FH 15	7 654	26,7	1 253	13,3	1 123	25,4	10 070	23,6
VT 15	21 055	73,3	8 179	86,7	3 296	74,6	32 690	76,4
Total 15	28 709	100	9 432	100	4 419	100	42 760	100
FH 17	14 280	41,3	3 327	27,3	2 039	37,3	19 715	37,6
VT 17	20 297	58,7	8 847	72,7	3 428	62,7	32 703	62,4
Total 17	34 577	100	12 174	100	5 467	100	52 418	100
FH 19	11 635	35,4	3 688	33,1	1 812	35,6	17 135	34,9
VT 19	21 235	64,6	7 485	66,9	3 269	64,4	31 989	65,1
Total 19	32 870	100	11 173	100	5 081	100	49 124	100
FH 21	22 414	63,92	6 175	56,4	3 555	62,09	32 144	62,13
VT 21	12 652	36,08	4 773	43,6	2 171	37,91	19 596	37,87
Total 21	35 066	100	10 948	100	5 726	100	51 740	100
FH 23	18 740	55,73	6 175	56,4	2 798	56,31	27 713	55,93
VT 23	14 889	44,27	4 773	43,6	2 171	43,69	21 833	44,07
Total 23	33 629	100	10 948	100	4 969	100	49 546	100

I 2013 (stortingsvalg) ble 71,7 % av stemmene tatt imot på valgdagen - 8 år senere ble i underkant av 38 % av stemmene mottatt på valgdagen.

Erfaringen viser også at andelen som forhåndsstemmer er en del høyere ved stortingsvalg enn ved lokalvalg - dette gjelder både nasjonalt og spesielt i Asker som ligger godt over den nasjonale oppmøteprosenten.

2.2 Delegering av myndighet

Kommunene er ansvarlige for forberedelse og gjennomføring av valg. Kommunestyret har oppnevnt formannskapet til både valgstyre og samevalgstyre (fremgår av Reglement for Formannskapet pkt 5 - «*Formannskapets medlemmer utgjør kommunens valgstyre og samevalgstyre, jf. valgloven § 4-5 og forskrift om valg til Sametinget § 17(1)*»).

Kommunestyret skal avgjøre om det skal være to-dagers-valg, jf. valgloven § 9-1 (4) (kfr pkt 2.1. over). Det er også kommunestyret som avgjør hvordan kommunen skal deles inn i stemmekretser i henhold til valgloven § 9-2. Denne myndigheten kan delegeres til valgstyret - hvilket er gjort her i Asker - se imidlertid pkt 1, siste avsnitt.

Kommunedirektøren kan gis vedtaksmyndighet som ligger til valgstyret etter loven. Kommunelovens bestemmelser om delegering av myndighet til administrasjonen kommer da til anvendelse, jf. kommuneloven § 13-1 sjette ledd: «*Et folkevalgt organ kan gi kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet.*»

Kommunedirektøren gis da myndighet til å utføre praktiske oppgaver og ta avgjørelser av ikke-prinsipiell betydning både før, under og etter valget.

Kommunedirektøren kan delegere myndighet videre til den eller de personer som har det praktiske ansvaret for ulike funksjoner i forbindelse med gjennomføringen av valget.

Slik valget er organisert i Asker - med politisk sekretariat som utførende aktør - vil naturlig alle praktiske oppgaver organiseres og bli ivaretatt der.

Valgloven og valgforskriften setter noen begrensninger for hva valgstyret kan delegere. Formuleringen «*valgstyret selv*» brukes enkelte steder i valgloven.

I spørsmål/saker som skal avgjøres av valgstyret - vil kommunedirektøren legge disse frem for valgstyret i tråd med tidligere praksis. Under vises det til spørsmål/saker som skal avgjøres av valgstyret.

- Valgstyret selv skal fastsette åpningstider og steder for forhåndsstemmegivning (§ 7-1 (1) og §7-2 (2)) og stemmegivningen på valgtinget (§ 9-1 (5) og § 9-3 (2)).
- Ifølge valgloven § 9-4 kan valgstyret selv velge om kommunen skal bruke et elektronisk manntall eller et papirmanntall på valgdagen. Valgstyret skal orientere Valgdirektoratet om hvilket manntall kommunen skal bruke, senest 31. mai i valgåret.
- Ifølge valgloven § 10-5 bestemmer valgstyret selv hvor stemmesedlene skal telles opp, og ifølge § 10-11 (12) om andre opptelling skal gjennomføres maskinelt eller manuelt.
- Valgstyret kan selv, i særlige tilfeller, vedta bruk av stemmeseddelkonvolutt ved forhåndsstemming, jf. valgloven § 7-5 (4).
- Valgstyret skal iht. valgloven § 10-15 (2) føre protokoll over forberedelsene og gjennomføringen av valget i kommunen.

Øvrige oppgaver og avgjørelser - som ikke er av prinsipiell betydning - kan delegeres.

Mange av de praktiske oppgavene som er lagt til valgstyret - blir i praksis ivaretatt administrativt - typisk å ivareta alle kunngjøringer / orienteringer til Valgdirektoriatet / mld til Kartverket / klargjøre beslutningsgrunnlaget for godkjenning av valget / klargjøre protokoller / ta stilling til kurante henvendelser fra velger om for eksempel manntall osv.

Prinsipielle saker krever alltid vedtak i valgstyret og kan ikke delegeres til andre. Dette er eksempler på noen saker som er prinsipielle og hvor valgstyret må fatte vedtak (ikke en uttømmende liste):

- vedta stemmekretser, stemmesteder og åpningstider
- godkjenne listeforslag
- godkjenne tilbakekalling av listeforslag
- behandle forkastelser av stemmegivninger og stemmesedler
- godkjenne valgoppgjøret
- behandle klager ved valget

Saker som er av rent praktisk art - vil altså sjelden være av prinsipiell betydning. Prøving og godkjenning av kurante forhåndsstemmegivninger er ikke av prinsipiell betydning - og kan også delegeres.

Delegeringsvedtaket må leses med den begrensning at den som har fått delegert myndighet har plikt til å gå tilbake til valgstyret hvis en enkeltsak innenfor en generell fullmakt må anses å ha prinsipiell betydning.

2.3 Antall stemmekretser

Kommunestyret vedtok enstemmig høsten 2023 at kommunedirektøren skulle gjøre en ny vurdering av antall stemmekretser og fremme en sak om en mulig reduksjon av antall stemmekretser forut for stortingsvalget 2025.

Denne bestillingen hadde sin forankring i at det ved lokalvalget i 2023 ble erfart og konstatert at velgeradferden fra særlig 2021 vedvarte - dvs stor benyttelse av forhåndsstemmetilbudet. I forbindelse med behandlingen i januar 2023 - ble det uttrykt et politisk ønske om å få dette bekreftet før en reduksjon av stemmekretsene eventuelt på nytt ble vurdert.

Det er nå gjort en ny grundig vurdering - og kommunedirektøren har falt ned på at det forut for stortingsvalget 2025 - vil det både være fornuftig og nødvendig å endre antall stemmekreter fra 17 til 14.

Til grunn for vurderingen og denne anbefalingen - ligger i stor grad den omfattende utredningen og gjennomgangen som ble for foretatt forut for lokalvalget i 2023. Det vises her til sak 03/23, «Valg2023 - godkjenning av stemmekretser - valglokaler og åpningstider» behandlet av kommunestyret 31. januar 2023 (kfr vedlegg 01). I vedlegg 02 til nevnte sak var det lagt med en kartskisse som viser hvordan stemmekretsene var tenkt endret.

Oppsummert legges samme tilnærming/forslag til grunn - hvilket innebærer at:

- hele stemmekrets 15 Holmsbu inngår i stemmekrets14 Klokkarstua
- stemmekrets 12 Frydenlund foreslås delt slik at en liten del nord i stemmekretsen knyttes mot stemmekrets 11 Slemmestad - resten knyttes mot stemmekrets 17 Sætre
- i stemmekrets 13 Sydskogen foreslås det å knytte en liten del mot stemmekrets 06 Hovedgården - resten mot stemmekrets 11 Slemmestad

Det henvises derfor til denne utredningen (vedlegg 01) og kartskissen (vedlegg 02) - og det foreslås at både utredningen og kartskissen legges til grunn for det videre arbeidet med de endelige endringene og tilpasningene i stemmekretsoppsettet.

Noe av tallmaterialet i utredningen vil endres marginalt (antall velgere og %-beregninger) - hvilket har sammenheng med at antall manntallsførte er lavere ved stortingsvalg (færre med stemmerett) - noe som oppveies av at valgdeltagelsen er markant høyre.

Se ellers tabellen under som viser velgeradferden i de 3 aktuelle stemmekretsene ved de 2 siste valgene:

	2021 stortingsvalg	2023 lokalvalg
Stemte på forhånd	2 331	1 865
Stemte på valgting	1 766	1 777
Stemte ikke	1 062	2 374
Antall med stemmerett	5 159	6 016

Det fremgår videre av kommunedirektørens forslag til tilleggsinnstillingen til Handlingsprogram og budsjett for 2025-2028 med nye omstillingstiltak (presentert for formannskapet den 22. oktober 2024) - at en reduksjon av valgbudsjettet med MNOK 0,5 er forutsatt av en reduksjon av de nevnte stemmekretsene - slik at antall stemme-kretser dermed reduseres fra 17 til 14.

Samme tema (antall stemmekretser) har blitt tidligere behandlet:

- 10/02-2015 I VLG i gamle Asker - endring fra 15 til 8 kretser

- 2016 - fra 3 til 5 stemmekretser forut for stortingsvalget (Hurum)
- 15/12-2016 / KST i gamle Røyken (sak16/1739) - endring fra 8 til 5 kretser
- 16/11-2018 / Nye Asker valgstyret (sak 02/18) - *Valg2019 - godkjenning av valgkretser og valglokaler* (sammenslåing av Filtvet og Tofte til en stemmekrets)
- 10/11-2020 I KST (91/20) - *Valg2021- endring av antall valgkretser*
- 02/02-2021 I VLG (02/21) - *Valg2021- godkjenning av stemmekretser - valglokaler og åpningstider*
- 15/11-2022 / KST (/22) - *Valg2023 – antall stemmekretser*
- 31/01-2023 / KST (03/23) - *Valg2023- godkjenning av stemmekretser - valglokaler og åpningstider* (forslag om reduksjon fra 17 til 14 stemmekretser)
- 14/11-2023 / KST (64/23) - *Valg2023 - oppsummering og evaluering* (bestilling av ny gjennomgang om stemmekretsreduksjon)

Bærum kommune har allerede besluttet å redusere antall stemmekretser fra 18 til 17. Trondhjem kommune har redusert antall stemmekretser fra 41 til 17 stemmekretser. Drammen har redusert antall stemmekretser fra 17 til 13. Felles tilnærming er at det er uhensiktsmessig å ha for mange stemmekretser (særlig de små) - marginal risiko for redusert valgdeltagelse - samt at de fleste har behov for å redusere sine kostander knyttet til valggjennomføringen.

Valgstyret vil senere få seg forelagt en egen sak - hvor det vedtas et endelig oppsett av stemmekretsene (ny nummerering) - hvilke valglokaler som er tenkt brukt (pr nå ingen planer når det gjelder å ikke bruke de samme lokalene som i 2023) - samt åpningstider for disse på valgdagen. .

3. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener at det er nødvendig både å redusere antall stemmekretser og kun tilrettelegge for én-dags-valg - dette for å effektivisere bruken av tilgjengelige ressurser - særlig knyttet til økonomi - men også i forhold til bruk av personell og utstyr. På grunn av den helt spesielle økonomiske situasjonen kommunen nå står ovenfor - er det anbefalt å redusere kommunens kostander ved gjennomføring av valg.

Kommunedirektøren er videre av den oppfatning at det fullt mulig å gjøre dette uten at dette går på bekostning av å tilrettelegge for et forsvarlig og kvalitativt godt valg som også velgerne vil være komfortable med. Én-dags-valg er velgerne allerede godt vant med - og en reduksjon av 3 stemmekretser vil berøre relativt få velgere.

Det er videre grunn til å påpeke at endringer i stemmekretsene vil ha svært liten eller ingen betydning for den samlede valgoppslutningen eller muligheten for å kunne delta i demokratiske prosesser. Det er et faktum at velgerne i Asker er svært komfortable

med å stemme på forhånd - stor oppslutning både i 2021 og 2023 (og tilsvarende markante nedgang ift oppmøte på valgdagen) bekrefter dette i stor grad.

Kommunedirektøren mener til tross for en mulig justering av antall stemmekretser (reduksjon) - så vil fortsatt være god tilgjengelighet til valg i Asker. Gjennom god informasjon, opplæring, planlegging og beredskap vil velgere i Asker fortsatt være sikret god tilgjengelighet til valg.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Sak 003-23 - KST - 31. januar 2023
Oversikt stemmekretser 1-14

Saksprotokoll

Arivsak
24/16970

Saksbehandler
Rolf Inge Brakstad

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.11.2024	155/24
12.11.2024	72/24

Valg2025 - valg over 1 eller 2 dager / delegering av myndighet / fastsettelse av stemmekretser

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 155/24

Behandling

Innstillingens punkter 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.

Ordfører foreslo å fjerne «14» i siste setning.

Med denne endringen ble innstillingens punkt 3 vedtatt, mot 4 stemmer (A,FrP).

Innstilling

1. Stortings- og sametingsvalget i Asker avholdes som én-dags-valg - mandag 8. september 2025. Det tilrettelegges ikke for mottak av valgtingsstemmer søndag 7. september.
2. Kommunedirektøren/leder av politisk sekretariat gis fullmakt til å ta avgjørelser/ fatte beslutninger som gjelder gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget 2025 så lenge disse ikke har eller er av prinsipiell betydning.
3. I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 14 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund / 13 Sydsbogen / 15 Holmsbu - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16970

Saksbehandler
Rolf Inge Brakstad

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	05.11.2024	155/24
2 Kommunestyret	12.11.2024	72/24

Valg2025 - valg over 1 eller 2 dager / delegering av myndighet / fastsettelse av stemmekretser

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 72/24

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende alternative forslag til punkt 3:

I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 15 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund og 13 Sydskogen - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

Innstillingens punkter 1 og 2 ble enstemmig vedtatt.

Dahls forslag fikk 10 stemmer (R,SV,MDG,INP), og falt.

Innstillingens punkt 3 ble deretter vedtatt, mot 13 stemmer (A,FrP,Sp).

Vedtak

1. Stortings- og sametingsvalget i Asker avholdes som én-dags-valg - mandag 8. september 2025. Det tilrettelegges ikke for mottak av valgtingsstemmer søndag 7. september.
2. Kommunedirektøren/leder av politisk sekretariat gis fullmakt til å ta avgjørelser/fatte beslutninger som gjelder gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget 2025 så lenge disse ikke har eller er av prinsipiell betydning.

3. I Asker kommune skal stemming på valgdagen foregå i 14 stemmekretser. De nåværende stemmekretsene - 12 Frydenlund / 13 Sydsbogen / 15 Holmsbu - slås sammen med omkringliggende stemmekretser slik det er redegjort for i saken. De øvrige stemmekretsene fra lokalvalget i 2023 gjenbrukes.

Saksframlegg

Arkivsak
22/13341-2

Saksbehandler
Rolf Inge Brakstad

Behandles av
Valgstyret
Kommunestyret

Møtedato
24.01.2023
31.01.2023

Valg2023 - godkjenning av stemmekretser - valglokaler og åpningstider

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Følgende stemmekretser og valglokaler godkjennes ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023:

<u>Kretsnummer:</u>	<u>Kretsnavn:</u>	<u>Valglokale:</u>
Stemme-krets 01	Nesøya	Nesøya barneskole
Stemme-krets 02	Nesbru	Nesbru videregående skole
Stemme-krets 03	Hofstad	Hofstad barneskole
Stemme-krets 04	Risenga	Leikvollhallen
Stemme-krets 05	Borgen	Borgen ungdomsskole
Stemme-krets 06	Hovedgården	Heggedalshallen
Stemme-krets 07	Vollen	Vollen ungdomsskole
Stemme-krets 08	Solvang	Solvang ungdomsskole
Stemme-krets 09	Spikkestad	ROS Arena
Stemme-krets 10	Midtbygda	Midtbygda barneskole
Stemme-krets 11	Slemmestad	Slemmestadhallen
Stemme-krets 12	Klokkarstua	Hovenga samfunnshus
Stemme-krets 13	Tofte	Tofte ungdomsskole
Stemme-krets 14	Sætre	Sætre barneskole

2. Samtlige valglokaler holder åpent fra kl. 09.00 til kl. 21.00.

1. Sammendrag og konklusjon

Saken gjelder godkjenning av stemmekretser/valglokaler og åpningstider. Kommunedirektøren legger frem et forslag om å gjøre endringer i 7 av de nåværende 17 stemmekretsene.

Dette er foreslått gjort ved å fjerne de 3 nåværende stemmekretsene 12 Frydenlund, 13 Sydskogen og 15 Holmsbu og utvide de nåværende og omkringliggende 4 stemmekretsene 06 Hovedgården, 11 Slemmestad, 14 Klokkarstua og 17 Sætre.

Det er foreslått endring i ett stemmelokale - i stemmekrets 04 Risenga så flyttes stemmelokalet fra Bondi barneskole tilbake til Leikvollhallen.

Videre så foreslås det at samtlige stemmelokaler holder åpent fra kl. 09.00 til kl. 21.00.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

2.1 Antall stemmekretser - sentrale vurderingstemaer

Saken og utredningen tar utgangspunkt i kommunestyrets behandling av sak 0101/22 i møte 15. november 2022, [Valg2023 - antall stemmekretser](#). Denne saken tok igjen blant annet utgangspunkt i kommunestyrets behandling (november 2021) av sak 0076/21, [Evaluering og oppsummering - Valg2021](#).

I saken som kommunestyret behandlet i november 2022 redegjorde kommunedirektøren for en mulig dimensjonering av valgdagstilbudet i 2023. Kommunedirektørens redegjørelse oppsummerte med at det antakelig ikke ville være behov for å tilrettelegge for samme dimensjonering i forbindelse med valgdagen i 2023 som i 2019 og 2021 - dette som følge av en større forventet oppslutning om forhåndsstemmetilbudet også i 2023 sammenlignet med lokalvalget i 2019. Det vises særskilt til nevnte sak pkt. 2.1 - *Forutsetninger for saken*, pkt. 2.2 - *Reduksjon ikke økning av antall stemmekretser* og pkt. 2.4 *Aktuelle endringer 2021-2023?*

Ved vurderingen av antall stemmekretser og valg av valglokaler - må flere forhold avveies. Noen følger av lov og forskrift mens andre er basert på skjønnsmessige vurderinger hva angår for eksempel valgsikkerhet, bemanningsbehov, velgeratferd og kostnader. Endringer må samtidig veies opp mot eventuelle ulemper.

I det følgende gjennomgås disse momentene (det vises også til ovennevnte sak 0101/22 pkt. 2.3 *Vurderingstema ifm. Stemmekretsoppdeling*)

2.1.1 Universell utforming

Stemmeavgivningen skal tilfredsstillende krav til egnethet og tilgjengelighet. Kravet til egnethet er presisert i valgloven - og innebærer blant annet at rammene rundt stemmeavgivningen skal være slik at velgerne føler seg bekvemme i situasjonen - og trygge på at grunnleggende sikkerhetsrutiner er ivaretatt. Vilåret om tilgjengelighet er gjengitt i valgforskriften §§ 26 og 30 og omfatter både tilgjengelighet til valglokalet og inne i selve valglokalet.

Alle velgere skal kunne ta seg inn i valglokalet og avgi stemme uten å måtte be om hjelp - hvilket blant annet stiller krav til parkering, skilting, fremkommelighet, praktisk tilretteleggelse i valglokalet, logistikk og lysforhold.

Samtlige 14 foreslåtte lokaler i Asker oppfyller kravene til universell utforming (dette gjelder også for lokalene i nåværende stemmekrets 12 Frydenlund (Frydenlund barneskole) og 13 Sydsbogen (Sydsbogen barneskole) / noen utfordringer er det knyttet til lokalet i nåværende stemmekrets 15 Holmsbu (Holmsbu badhotell).

2.1.2 Elektronisk manntallsavkryssing - XiM

Valget i 2023 gjennomføres med bruk av elektronisk manntalls-avkryssing - XiM. For velgerne innebærer XiM at de på ordinær måte kan stemme i alle kommunens valglokaler - dette uavhengig av hvilken stemmekrets de er bosatt/manntallsført i. Papirmanntall benyttes ikke - og avkryssing skjer kun elektronisk.

For å redusere risikoen forbundet med XiM må kommunen ha et gjennomtenkt forhold til hva som er egnede valglokaler.

Antall valglokaler og geografisk spredning av disse vil blant annet virke inn på definert responstid ved en eventuell nedetid - jo større avstander det er mellom lokalene - jo mer sårbar vil man kunne være dersom velgerne må flytte til andre lokaler.

Merk at et valglokale vil kunne benyttes selv om tilgangen til XiM skulle bortfalle. I en slik situasjon vil det være mulig å ta i bruk manuelle beredskapsrutiner. Dersom valggjennomføringen er basert på valglokaler uten tilstrekkelig sikker nettforsbindelse - øker risikoen for bruk av manuelle beredskapsrutiner.

I Asker har man god erfaring og trygge nettløsninger og reserveløsninger til disse. I lokaler som leies inn - vil det kunne knytte seg noe større usikkerhet ift. kontroll på en sikker nettforsbindelse - men erfaringen fra både 2019 og 2021 var meget god (alle lokaler har muligheter for å koble opp via mobilt bredbånd).

Utviklingen/endringen i valggjennomføring har medført at kretsbegrepet har fått en noe redusert betydning i forhold til tidligere. Erfaringen er at det betyr mindre og mindre å stemme i «egen» krets - oppslutningen rundt forhåndstemmetilbudet illustrerer dette på en god måte. Med XiM registreres stemmen i avgitt valglokale og ikke i

manntallsført krets. Sammenholdt med at forhåndsstemmene heller ikke fordeles på krets (er kun en teknisk krets) har derfor kretsvis resultater samlet en redusert informasjonsverdi.

2.1.3 Velgeradferd

Erfaringen er altså at flere og flere velger å avgi stemmen sin før selve valgdagen. I 2019 ble det satset målbevisst ift. å øke forhåndsstemmeopplutningen - hvilket ga en god og ønsket uttelling.

Dette tilbudet ble forsterket ytterligere forut for valget i 2021 - og denne satsningen resulterte som kjent i en markant økning av velgere som stemte på forhånd og en tilsvarende markant nedgang/opplutning om selve valgdagen. For 2023 er det foreslått en tilsvarende dimensjonering av forhåndsstemmetilbudet som i 2021.

Oppmøte på valgdagen ved de 3 siste valgene (antall velgere + %-andel av manntallsførte)

2021 / 19 200 / 29,71%	2019 / 31 989 / 44,40 %	2017 / 32 416 / 52,15 %
-------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Videre har det skjedd en utvikling som vil kunne reise spørsmål om viktigheten av velgernes tilhørighet til egen stemmekrets. For noen er nok dette fortsatt viktig - men mye tyder på at dette ikke har samme betydning/verdi som tidligere. Oppslutningen om forhåndsstemmeinstituttet bekrefter dette - det er helt greit å stemme på forhånd uavhengig av hvilken stemmekrets man er manntallsført i. Det beste eksemplet fra valget i 2021 - opplutningen i stemmekrets 10 Midtbygda - hvor 26,82 % stemte på forhånd i 2019 mot 55,01 % i 2021.

Asker kommune reduserte antall stemmekretser fra 15 til 8 i forkant av valget i 2015 - dette uten at velgerne protesterte nevneverdig på denne endringen. Tilsvarende ble kretsene Filtvet og Tofte slått sammen i 2019 uten at det avstedkom noen form for innsigelser eller diskusjon. I Røyken gikk man ned fra 8 til 5 valgkretser fra 2015 til 2017. Å endre eller redusere valgkretser har heller ikke hatt noen innvirkning på valgdeltagelsen - det er andre faktorer som spiller inn her.

2.1.4 Kostander

Det er relativt store kostnader forbundet med å tilrettelegge for et valg. Det vil anslagsvis bli produsert over 5 500 timer ifm. administrasjon / bemanning / opplæring/ klargjøring / pakking / opp- og nedrigging og opprydding av 17 stemmekretser. Jo flere valglokaler desto høyere kostnader. En reduksjon i antall stemmekretser vil i denne sammenheng kunne gi relativt store innsparinger. Flere manntallsførte pr. krets gir lavere enhetskostnad pr. mottatte stemme.

Det er gjort noen beregninger i forhold til hva valgdagen utløser av behov knyttet til bemanning / opplæring / utstyr / materiell / rigging / testing / support / bevertning / lokalleie / stemmesedler.

I tabellen under er det laget en oversikt over volum/kostand knyttet til å opprettholde stemmekretsene 12 Frydenlund, 13 Sydsbogen og 15 Holmsbu. Det anslås at det vil koste et sted mellom kr. 450 000 og kr. 475 000 å opprettholde disse 3 kretsene.

	12 Frydenlund	13 Sydsbogen	15 Holmsbu	SUM
Antall valgfunksjonær	16	16	5	37
Timer totalt	270	270	94	634
Timekostnad (450 pr time)	121 500	121 500	42 300	285 300
Innkjøp PC/IKT	50 000	50 000	20 000	120 000
Rigg IKT (opp/ned/test)	2 500	2 500	2 500	7 500
Pakk/rigg materiell/utstyr	6 000	6 000	6 000	18 000
Leie lokaler	0	0	10 000	10 000
Beverting	6 000	6 000	1 850	13 850
Stemmesedler	7 320	9 555	3 660	20 535
	193 320	195 555	86 310	475 185

Det er tatt utgangspunkt i at antall valgfunksjonærer er på noenlunde samme nivå som i 2019 (dette ble oppjustert noe pga. pandemi i 2021).

Videre er det forutsatt at behovet for mannskap/materiell og utstyr ikke øker i stemmekretsene som eventuelt blir utvidet. I timevolumet er det tatt høyde for 16 timers valgdag pr valgfunksjonær (VF) - opplæring av VF og stemmestyret - samt administrativ planlegging.

Tas det utgangspunkt i forventet antall velgere på valgdagen (17 stemmekretser) - så vil en mottatt stemme pr stk. koste henholdsvis;

12 Frydenlund	13 Sydsbogen	15 Holmsbu	08 Solvang	Snitt Asker
Velgere valgdag	Velgere valgdag	Velgere valgdag	Velgere valgdag	Velgere valgdag
832	856	228	2 146	1 372
Pris pr stemme	Pris pr stemme	Pris pr stemme	Pris pr stemme	Pris pr stemme
kr 232	kr 228	kr 378 (høyest)	kr 120 (lavest)	kr 198

2.1.4 Konsekvenser ift materiell/logistikk/bemanning

Det er tidkrevende å pakke og klargjøre alt materiell som skal benyttes ifm. en valgdag. Bortfall av 3 stemmekretser vil ha betydning ift. omfanget av dette arbeidet - både ifm.

klargjøringen og riggingen før valgdagen - men også ift. opprydding og kontroll av utstyret når dette er levert tilbake til valglageret. Dette gjelder også ift IKT-utstyr og materiell / rigging og testing av dette.

Det totale bemanningsbehovet vil bli redusert med 37 personer - hvilket vil ha betydning for arbeidet ifm. rekruttering/opplæring og avlønning. Dette vil også bidra til å frigjøre flere IKT-ressurser - hvilket det er knapphet på.

2.1.5 Mulige ulemper ved å redusere antall stemmekretser / lavere valgdeltagelse?

En reduksjon i antall stemmekretser vil medføre at noen velgere får lengre reiseavstand til valglokalet. Hvorvidt noen unnlater å stemme pga. en slik endring - er det vanskelig å si noe sikkert om.

Erfaringsmessig er det kun velgere som bor i umiddelbar nærhet til valglokalet som velger å benytte bena til valglokalet - en stor andel benytter seg av bil. Spørsmålet blir da om eventuelt økt kjøreavstand (f.eks. 9 min i stedet for 5 min) kan bli avgjørende for hvorvidt man velger å stemme eller ikke. Kommunedirektøren tror ikke dette er eller blir en avgjørende faktor - spesielt ikke når også forhåndsstemmetilbudet er så vidt godt som det er i Asker. Velgerne har svært mange muligheter/anledninger til å forhåndsstemme i forbindelse med andre gjøremål.

Samtidig har også velgerne på valgdagen mulighet til å stemme i et hvilket som helst av kommunens valglokaler - for eksempel på vei hjem fra jobb eller til/fra fritidsaktiviteter.

Som det fremkommer under pkt. 2.2 under - så antas det at i overkant 1 900 valgdagsvelgere vil berørt av de foreslåtte endringene. Dette utgjør ca. 3,5 % av det volumet som antas å ville stemme ved valget. Et eventuelt bortfall blant disse på 10 % - vil utgjøre 190 velgere - noe som påvirker den totale oppslutningen med 0,36 %.

Endres et tilbud - kan det kanskje for enkelte oppstå usikkerhet med hensyn til hvor man kan stemme på valgdagen. Det er derfor viktig at aktuelle informasjonstiltak til velgerne først blir forankret i kommunikasjonsplanen - deretter effektivt i tråd med vedtatt plan. Det legges frem en egen sak om dette til valgstyret i møte den 7. februar 2023. Erfaringen fra både 2019 og 2021 var at det på en meget god måte ble kommunisert relevant informasjon til alle velgerne.

Velgere må ha mulighet til å gjøre seg kjent med hvor og når de kan gjennomføre sin stemmegivning. Aktuelle/kjente og brukte kanaler er valgkort (digitalt/papir for noen få), kommunens nettsider, lovpålagte kunngjøringer, sosiale medier, Askermagasinet (også med eget valgnummer i august), innbyggertorgene, lokalmedia, riksmidia, valglokaler.no.

Erfaringsmessig er det svært få velgere som ikke får med seg at de har stemmerett - samt hvor og når de kan benytte denne retten.

Store valgkretser er effektive og hensiktsmessige - men kan være mer utfordrende særlig i forbindelse med parkering og adkomst. De er også mer sårbare dersom man må over på beredskapsrutiner - eventuelt stenge ned et valglokale (bortfall av strøm).

Dette er noe av årsaken til at det ikke anbefales å endre noen av kretsene i gamle Asker. Går en av de større kretsene ned - vil risikoen være større og konsekvensene bli unødvendige store - og vil i større grad kunne påvirke tidspunktet for kontroll/ optelling og fremleggelse av det endelige valgresultatet.

Kommunedirektøren har i forbindelse med kommunestyrets behandling i november 2022 av stemmekretssaken - mottatt en henvendelse fra Holmsbu Vel. Vellet er opptatt av å opprettholde 15 Holmsbu som en egen stemmekrets. Det gis uttrykk for at man opplever det som trist dersom stemmekretsen legges ned - og at man føler seg nedprioritert. Det pekes på det sosiale aspektet ved å stemme lokalt - samt utfordringer for de som ikke disponerer bil.

I samtlige kretser - er det i større eller mindre grad en utfordring for de velgerne som ikke disponerer bil dersom de ikke skulle ha gangavstand til valglokalet. Dette er en utfordring som kommunedirektøren har forståelse for. Videre er det forståelse for at enkelte velgere setter pris på velgeropplevelsen i eget lokalmiljø. Til dette må det bemerkes at dette er et forhold som nå erfaringsmessig betyr mindre og mindre i og med at flere ønsker og faktisk velger å stemme på forhånd.

Det er gjort praktiske og økonomiske vurderinger av hvilke løsninger som kan fungere - uten å bidra til å redusere tilgjengeligheten i for stor grad for de velgerne som blir berørt. Det er tatt utgangspunkt i tidligere erfaringer med kretsendringer - samt det forhold at flere ønsker å stemme på forhånd.

Dette har også kommet tydelig til uttrykk - også i de kretsene som er berørt i kommunedirektørens forslag til endringer. Over dobbelt så mange stemte på forhånd for eksempel i Holmsbu når man sammenligner 2021 (248) med 2019 (128).

2.2 Forventet oppmøte på valgdagen?

Helt ferske tall over manntallsførte viser at det vil være ca 76 000 manntallsførte ved lokalvalget til høsten. I vedlegg 01 / Tab01 og 02 er det utarbeidet oversikter over hva som antas å bli oppslutningen om lokalvalget til høsten - ved fortsatt 17 stemmekretser og ved en reduksjon til 14 stemmekretser - både samlet og fordelt mellom de som stemmer på forhånd og de som møter på valgdagen.

Til grunn er erfaringstall fra 2019 når det gjelder de som ikke kommer til stemme (disse er ganske stabile). Videre er det gjort en vurdering av forventet oppslutning om forhåndsstemmetilbudet. Den resterende andelen vil da utgjøre forventet oppmøte på selve valgdagen.

Det avgjørende blir å treffe best mulig når det gjelder oppmøte under forhåndsstemmeperioden. Erfaringsmessig er det færre som gjør dette ved lokalvalg - så erfaringen fra 2021 (snitt 50,23 % / Tab01/rad 12) er for høyt og er derfor ikke lagt til grunn.

Med en høyere forventet økning ift. oppmøtet fra 2019 (snitt 22,61 % / Tab01/rad 11) - er det lagt inn en prosentandel på den enkelte stemmekrets som ligger et sted mellom erfaringen fra 2019 og 2021 (snittet er beregnet til ca. 38,00 % / Tab01/rad 13).

Som det fremgår av vedlegg 01/Tab01/rad 1 og 10 - er det store forskjeller både når det gjelder antall manntallsførte og forventet oppmøte på valgdagen. Flest manntallsførte i stemmekrets 05 Borgen med 7 452 / forventet oppmøte på 2 157. Færrest manntallsførte i stemmekrets 15 Holmsbu med 626 / oppmøte med 228.

Forventet oppmøte for samtlige kretser fremgår for 17 stemmekretser av vedlegg 01 Tab 01 (rad 10) og for 14 stemmekretser av Tab02 (rad 5).

Snittet oppsummert for henholdsvis gamle Asker, Røyken og Hurum antas å bli;

Asker (krets 1-17)	Asker (krets 1-8)	Røyken (krets 9-13)	Hurum (krets14-17)
1 372	1 988	1 037	557

Oppmøte i krets 12 Frydenlund / 13 Sydsbogen og 15 Holmsbu

I de foreslåtte nedlagte 3 stemmekretsene er det til sammen;

- **6 046** manntallsførte
- **2 167** velger antagelig ikke å stemme
- **1 964** velger trolig å stemme på forhånd
- **1 916** vil stemme og således blir berørt ift. valgdagen.

Mulige endringer i 06 Hovedgården, 11 Slemmestad, 14 Klokkarstua og 17 Sætre

I vedlegg 02 (oversikt stemmekretser 1-14)) fremgår det hvordan stemmekretsene er tenkt endret.

→ hele stemmekrets 15 Holmsbu inngår i stemmekrets14 Klokkarstua.

- stemmekrets 12 Frydenlund er foreslått delt slik at en liten del nord i stemmekretsen knyttes mot stemmekrets 11 Slemmestad - resten knyttes mot stemmekrets 17 Sætre.
- i stemmekrets 13 Sydskogen forslås det å knytte en liten del mot stemmekrets 06 Hovedgården - resten mot stemmekrets 11 Slemmestad.

Som det fremgår at vedlegg 01 / Tab2 (rad 1 og 5) endrer både antall manntallsførte og velgere på valgdagen seg i disse stemmekretsene.

Stemme-krets	06 Hovedgården	11 Slemmestad	12 Klokkarstua	14 Sætre
Stemmerett 2023	6 880	7 422	1 683	5 626
Stemmerett 2019	6 475	4 309	1 057	3 524
Endring 2019-2023	+ 205	+ 3 113	+ 626	+ 2 102
Oppmøte valgdag 2023	1 899	2 004	707	1 463
Oppmøte valgdag 2019	2 777	1 580	498	1 385
Endring 2019-2023	- 878	+ 424	+ 209	+ 78

Særlig i stemmekrets 11 Slemmestad øker antallet velgere med stemmerett ganske mye - en økning på 3 113 manntallsførte. Antall velgere på valgdagen øker derimot ikke med mer enn ca. 425 velgere. Alle de «nye» kretsene har kapasitet til å håndtere anslåtte endringer med utgangspunkt i erfaringen/omfanget fra 2019.

2.3 Generelt om valglokale/flyt/tempo

Det er flere faktorer som spiller en rolle i vurderingen av hvorvidt et valglokale vil fungere - om det er tilstrekkelig kapasitet eller ikke til å håndtere velgerne. Hva gjelder inngangspartiet/adkomsten og selve lokalet og utformingen av dette - er det viktig å vurdere flyten av velgere - hvor skal de gå - hvor kan de vente/eventuelt stå i kø/skal de vente inne eller ute?

Felles for alle valglokaler er at alle gå-retninger vil bli merket med oransje ledetape på gulvet - i de lokalene hvor dette fremstår som nødvendig. Det vil også settes opp stolper/ ledebånd som sikrer kontrollert og ønsket flyt i lokalet.

En annen faktor som vil ha betydning er at alle velgerne nå i enda større grad har erfaring med XiM. Videre har også våre valgfunksjonærer (det er lagt opp stor gjenbruk av valgfunksjonærene fra 2019/2021) betydelig mer erfaring - slik at disse er enda bedre skolert/mer trygge på rutiner og oppgaver. Alt knyttet til XiM fungerte bortimot knirkefritt både i både 2017/2019/2021 - både teknisk/personellmessig.

Forut for valget i 2021 - hvor digitale valgkort ble brukt for første gang - knyttet det seg usikkerhet ift. hvordan bruken av dette ville påvirke flyten i valglokalet. Isolert så gikk det veldig fint å bruke digitale valgkort. Det må nok også sies at dette i noen grad skyldtes et lavere oppmøte - noe som da ikke satte «flyten» på prøve i samme grad. Det forventede oppmøtet i 2023 er noe høyere enn i 2021 - men ikke i et slikt omfang at det er grunn til å tro at bruk av digitale valgkort vil skape for store utfordringer ifm. velgerens flyt gjennom valglokalet.

Skulle pågangen ved XiM-bordene bli for stor - legges det også denne gangen opp til at stemmestyret etablerer en ekstra XiM-funksjon ved bordet til stemmestyrets leder - slik at kapasiteten øker når det er størst pågang/fare for kødannelse.

En «forverring» ift. stortingsvalget i 2021 - er at det nå er snakk om 2 valg - hvor velgeren erfaringsmessig samlet bruker noe mer tid i avlukket enn ved stortingsvalg. Det er videre 2 stemmesedler som skal brettes - den ene 2 ganger. Dette er forhold som vil kunne påvirke flyten i valglokalet. Erfaringsmessig har valgfunksjonærene vært veldig flinke til å veilede velgerne ifm. å brette stemmesedlene på riktig måte før de stemples ved XiM-bordet.

Det vil også denne gangen etableres et eget urnebord - hvilket vil bidra til et høyere tempo bort fra XiM-bordet - noe som igjen har stor betydning for flyten fra avlukket til XiM-bordet.

En annen viktig faktor er å vurdere konsekvensene dersom valgsystemet skulle gå ned eller nettilgangen blir borte. Da vil etablerte beredskapsrutiner bli iverksatt - og vil ikke medføre at velgeren trenger å bytte valglokale. Gjennomføres valgtinget ved bruk av beredskapsrutiner gjennom en hel dag - vil arbeidet med etterregistrering bli mer omfattende ved store kretser/få valglokaler - og det vil også kunne påvirke tempoet/flyten noe.

Skulle vi miste strømmen - slik at valglokalet ikke kan brukes på grunn av manglende lys - vil velgerne knyttet til dette lokalet måtte bruke et annet lokale - og færre lokaler betyr større belastning på de andre lokalene (flere velgere som må bytte lokale). Dette vil nok i størst grad kunne bli en utfordring i de lokalene som betjener flest velgere - og dersom det er noe lengere kjøreavstand til nærmeste lokale.

2.4 Nærmere om enkelte valgkretser/valglokaler

Nedenfor vil kommunedirektøren gå igjennom de valgkretsene hvor det så langt har vært behov for en særskilt gjennomgang på grunn av sammenslåing, trafikale utfordringer, parkeringsforhold og kapasitet. De øvrige kretsene undergis ikke en nærmere gjennomgang utover å opplyse om at alle forhold knyttet til flyt og dimensjonering i valglokalet (antall avlukker, XiM-bord, valgfunksjonærer, urner mm)

og parkering osv. vil bli grundig analysert og tilpasset alle lokalene i forbindelse med Valg2023.

2.4.1 Kretser undergitt en særskilt gjennomgang/vurdering

I fortsettelsen er stemmekretsnavn/nummer tilpasset en reduksjon fra 17 til 14 stemmekretser. Utenom det allerede nevnte stemmekretsene er det vurdert at det kun behov for å si noe om stemmekrets 04 Risenga.

04 Risenga - i denne stemmekretsen så foreslås det å flytte valglokalet tilbake til Leikvollhallen fra Bondi barneskole som ble brukt i 2021. I forbindelse med valget i 2021 var Leikvollhallen og området rundt ikke tilgjengelig på grunn av utbygging. Dette er nå ferdig - og det er derfor ønskelig å flytte tilbake til Leikvollhallen.

Tidligere var det tilstrekkelig med p-plasser rett utenfor hallen. Disse er ikke lenger tilgjengelig i samme grad. Det er derfor mulig/anbefalt å benytte p-anlegget i Varner Arena - hvor det er gratis parkering for velgerne. Det er 3 minutter å spasere bort til Leikvollhallen. Det vil også være mulig å parkere på Meierisletta - dette er en løsning innbyggerne allerede er kjent med (7 min å spasere). Rett utenfor Leikvollhallen vil det være tilrettelagt for velgerne som er avhengig av å kjøre bil helt frem til valglokalet.

Årsaken til at det ikke er ønskelig å fortsette på Bondi barneskole - har med adkomsten inn/ut Iduns vei og Røykenveien. Bruken av Bondi barneskole gikk fint i 2021 - men det skyldes i stor grad et lavt oppmøte. Det er forventet mellom 500-600 flere velgere i 2023 enn i 2021.

Utfordringen ift. Bondi skole er delvis innkjøringen til Iduns vei fra Røykenveien - og da kanskje spesielt mellom kl. 15.00 og 17.00. Det er lettere å komme inn i Iduns vei pga. etablert ventefil retning sør. Utfordringen er trolig større ifm. utkjøring til Røykenveien og spesielt dersom man skal sørover.

06 Hovedgården - i denne stemmekretsen så foreslås det at en liten del av stemmekrets 13 Sydslogen flyttes over. Dette er området som ligger helt nordvest (Stokkerskogen / sørover mot Stokker) - mørkegrønt område på kartet til høyre.

Det er også gjort en vurdering ift. eventuelt å knytte dette området mot stemmekrets 14 Sætre. Området inngår i lokalområdet for Sætre - og barn i dette området vil knyttes til Grytnes og den nye skolen der i 2027. Det er omtrent like lagt til Sætre og Slemmestad fra Båtstø.

Endringen fra nåværende 13 Sydsbogen omfatter områdene på begge sider av Slemmestadveien – dvs. deler av Bø, Sydsbogen, Bødalen og Østskogen. Felles for de aller fleste som bor i disse områdene er at de benytter Slemmestadveien som går forbi valglokalet i Slemmestadhallen.

Denne endringen er antatt å berøre snau 2 800 manntallsførte - som innebærer at på valgdagen berøres ca. 850 velgere i nåværende stemmekrets 13 Sydsbogen.

Samlet øker antallet velgere med stemmerett fra 4 309 til 7 422 i Slemmestad. Samlet antas det at ca. 2 000 velgere vil stemme på valgdagen. Dette er igjen samlet en økning med ca. 425 velgere sammenlignet med hva Slemmestad tok imot på valgdagen i 2019 (1 580).

En nedleggelse av valglokalet på Sydsbogen vil medføre at velgere i nærheten av dette valglokalet trolig ikke lenger vil gå til valglokalet (3 km fra Sydsbogen til

Slemmestadhallen). Hele området er en del av lokalområde Slemmestad - og har sånn sett en naturlig tilknytning til Slemmestad - herunder Slemmestad Innbyggertorg.

Nesten 1 300 velgere (49,83%) besøkte i stor utstrekning innbyggertorget på Slemmestad for å stemme i 2021. Til sammenligning gjorde valgte bare 597 å forhåndsstemme i 2019 (20,25 %). Slik kommunedirektøren vurderer det - illustrerer dette en stor vilje til å tilpasse seg det gjeldende tilbudet et lite stykke unna egen stemmekrets.

En mulig utfordring ift. denne foreslåtte endringen er knyttet til trafikkavviklingen i krysset Slemmestadveien og Skolebakken. Dette krysset - som er lysregulert - vil muligens kunne gi noen utfordringer når det gjelder trafikkavviklingen på Slemmestadveien - kanskje særlig i tidsrommet fra kl. 15.00 til kl. 18.30.

Utfordringen blir å vurdere om ca. 425 flere velgere - de fleste trolig i bil - vil skape for store trafikale problemer i nevnte lyskryss. På valgdagen i 2019 stemte det 1 580 velgere i Slemmestadhallen - uten at det ble innrapportert om trafikale problemer.

Følgende er vektlagt;

- det antas at alle disse velgerne ikke kommer i 425 egne biler (velgere i samme husstand antas å kjøre sammen til valglokalet)
- velgerne vil spre seg utover hele åpningstiden - mellom 09.00 og 21.00 (12 timer)
- erfaringsmessig så stemmer flere etter jobb/skole - det må derfor påregnes noe mer «trykk» i tidsrommet fra kl. 15.00 til 18.30
- velgere slipper å «konkurrere» med transport til/fra ungdomsskolen i og med at denne er stengt på valgdagen
- velgere vil om mulig bli oppfordret til å benytte parkeringsmulighetene på Rortunet - det er 650 meter / 8-9 minutter å gå opp til Slemmestadhallen

Kommunedirektøren har vært i dialog med Miljø og samferdsel - og vurderingen derfra er at gitt nevnte forutsetninger/omfang - vil trolig merbelastningen trafikalt gå greit.

Det er også sendt en henvendelse til Viken (som ansvarlig for fylkesveien) - hvor det er gitt informasjon om forutsetninger/omfang om det kommende valget. Det lagt til grunn at det pågående reguleringsarbeidet ikke påvirke eller ha betydning for dagens lysregulerte løsning.

12 Klokkarstua - i denne stemmekretsen er det foreslått å tilføre hele nåværende stemmekrets 15 Holmsbu. Størrelsen på denne stemmekretsen ved en sammenslåing blir på 1 683 manntallsførte. Det antas at 574 av disse ikke kommer til å stemme.

Oppmøte på valgdagen er anslått til litt over 700 velgere. Dette er fin kretsstørrelse. Det er også gjort en vurdering ift. å knytte 15 Holmsbu mot 16 Tofte - dette blant annet fordi hele 15 Holmsbu er tilknyttet lokalområde Tofte - og sånn sett er vant til å forholde seg til Tofte - herunder Tofte Innbyggertorg. Det er allikevel samlet vurdert som mer hensiktsmessig å se mot Klokkarstua. Hensynet til en mer fornuftig dimensjonering av Klokkarstua har her vært avgjørende.

Som valglokale er det foreslått å fortsatt bruke samfunnshuset på Hovenga - et lokale som fungerte godt i 2019/2021 - og som ikke minst har god kapasitet til å øke sitt mottak.

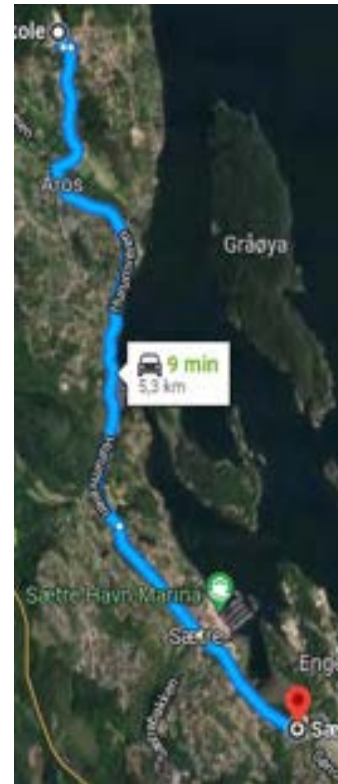

- Med 626 manntallsførte - vil den foreslåtte endringen berøre 228 velgere på valgdagen (198 stemmer ikke / 200 på forhånd).
- Det er relativt kostbart å ta imot 228 stemmer / kr 85 000 / 378 pr stk.
- En stor andel av disse velgerne enten jobber eller benytter tilbud andre steder i kommunen (typisk Tofte/Sætre og Klokkarstua (Kiwi)).
- Forholdsvis kort avstand mellom Holmsbu og Hovenga, 13 min / 11 km (18 min / 13 km til Tofte)
- Det er stor vilje til å stemme på forhånd (antallet doblet seg fra 2019 til 2021)

14 Sætre - i denne kretsen er det foreslått å tilføre nesten hele nåværende stemmekrets 12 Frydenlund (en liten del er foreslått til 11 Slemmestad - se over). Vil berøre 2 100 manntallsførte fra 12 Frydenlund - anslagsvis 610 velgere på valgdagen.

Totalt vil nye stemmekrets 14 Sætre bli på 5 626 manntallsførte - hvor anslagsvis 1 913 ikke kommer til å stemme – ca. 2 250 antas å stemme på forhånd – ca. 1 450 antas å møte opp på valgdagen.

Sammenlignet med oppmøtet på valgdagen i 2019 - vil endringen innebære en økning på ca. 80 velgere. Kapasitetsmessig er dette helt uproblematisk.

Valglokalet i nåværende stemmekrets 12 Frydenlund ligger øverst/innerst i et boligfelt - hvor adkomsten i all hovedsak skjer fra Åros sentrum. Det synes videre som om det er relativt få velgere som har tilgang til dette lokalet med mindre man benytter bil på valgdagen. Fra Frydenlund skole til Sætre skole er det ca. 5 km / 9 min å kjøre - noe kortere fra Åros sentrum (4 km / 6 min). Flesteparten av velgerne bor sør for Frydenlund skole - slik at reisetiden for de fleste blir mindre enn 9 min.

Hele området i nåværende stemmekrets 12 Frydenlund er tilknyttet lokalområde Sætre - og har sånn sett en naturlig tilknytning til Sætre - herunder Sætre Innbyggertorg. Stemmekrets 12 Frydenlund var den kretsen med den laveste oppslutning om forhåndsstemmetilbudet i 2019 - bare 13,98 % stemte på forhånd. I 2021 økte oppslutningen til snau 40 % - dette illustrerer tilknytningen til Sætre og vilje til å benytte et tilbud et lite stykke unna eget bosted.

2.5 Transporttilbud

Denne problemstillingen ble nevnt i saken behandlet av kommunestyret i november 2022 (var også forelagt valgstyret ifm. en tilsvarende sak i februar 2021). Kommunedirektøren anbefalte da - og opprettholder nå en anbefaling om at det ikke skal gis et slik transporttilbud.

For ordens skyld gjentas kommunedirektørens merknader:

Foreslås det å endre valgkretsene - vil det allerede være gjort en vurdering av hvorvidt det bør tilbys transport for de som eventuelt har behov for dette.

Det anbefales ikke at det gis et slikt transporttilbud.

Gjennom eventuelt å endre tilbudet (færre stemmekretser) - vil enkelte velgere trolig ikke lenger komme seg til et valglokale uten hjelp fra pårørende eller andre - slik de også trolig har behov for hjelp til å ivareta andre gjøremål (lege/butikk osv.).

I alle stemmekretsene er det velgere som ikke har mulighet til å komme seg til valglokalet på egen hånd (eldre / uten bil / langt å gå). Det har aldri vært praksis eller kapasitet til å gi et slikt transporttilbud. Velger man eventuelt å gi et tilbud om slik transport i eventuelle nye foreslåtte stemmekretser - vil dette klart skape store utfordringer med tanke på å gi et tilsvarende tilbud til velgere i andre stemmekretser som også har et behov for transport - men som frem til nå har måttet ordne dette på egen hånd.

Merk at velgere som er syke eller uføre vil få et tilbud om å stemme hjemme.

Videre er det grunn til å tro at gjennom den lange forhåndsstemmeperioden har de aller fleste velgerne en eller flere ganger hatt mulighet til å avgi en forhåndsstemme - hvilket vektlegges ift. hvorvidt et eget transporttilbud knyttet til valgdagen, skal eller bør etableres.

Ifm. med sammenslåingen av Tofte og Filtvet i 2019 - ble denne problemstillingen ikke reist - og valgsekretariatet mottok ingen henvendelser knyttet til dette. Dette var heller ikke et tema ifm. den store endringen i Asker i 2015 - eller ifm. sammenslåingen av kretser i Røyken (8 kretser i 2015 - 5 kretser i 2017/2019).

2.6 Valgloven § 9-3 - åpningstider i valglokalene

I og med at det er kommunestyret som behandler saken om stemmekretser og valglokaler - fastsetter også kommunestyret tiden for stemmegivning. Hva gjelder åpningstid kan et mindretall på 1/3 av kommunestyret beslutte at valglokalene skal være åpne til klokken 21 valgdagen dersom flertallet beslutter en kortere åpningstid (stemmegivningen må altså ikke foregå senere enn kl. 21.00).

I Asker er det tradisjon for å holde valglokalene åpne så lenge som valgloven tillater på valgdagen – dvs. klokken 21.00.

Bestemmelsen innebærer altså at kommunen selv bestemmer hvor lenge valglokalene skal være åpne og at det er anledning til å avslutte tidligere enn klokken 21. Bestemmelsen innebærer at man også står fritt med hensyn til når

stemmegivingen skal starte. Kommunedirektøren foreslår at man som ved tidligere valg åpner valg-lokalene klokken 09.00 av hensyn til endelig klargjøring av lokalene som da vil starte allerede ca. kl. 07.00.

Skulle det være tilrettelagt for en åpningstid fra for eksempel kl. 07.00 - ville oppmøte starte for enkelte allerede fra kl. 05.30. Videre ville valgdagen da strekke seg over 17-18 timer hvilket innebærer at det måtte etableres skiftordninger - noe som igjen ville gjøre bemanningsutfordringen mye større / øke kostnadene.

Videre er det grunn til å påpeke at valgdeltagelsen er høy i Asker/ligger godt over landssnittet - og utvidet åpningstid fra for eksempel kl. 07.00 vil trolig ikke bidra å øke deltagelsen samlet (man flytter bare tidspunktet for når enkelte velgere stemmer).

Drammen har ennå ikke tatt stilling til åpningstiden under sitt valgting (trolig vil det som tidligere foreslås en åpningstid fra kl. 09.00 til kl. 21.00). Bærum har heller ennå ikke tatt stilling til sine åpningstider. I 2019 forsøkte man i Bærum å holde åpne valglokaler kl. 08.00 og avslutte kl. 21.00. Resultatet ble at 1 300 velgere stemte i tidsrommet mellom 08.00 og 09.00 - uten at valgdeltagelsen gikk opp av den grunn. I 2021 holdt Bærum 2 lokaler opp fra kl. 07.00 - uten at valgdeltagelsen gikk opp.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Bærekraftsdimensjonene er ikke vurdert i saken.

4. Tidligere behandling

Sak om antall stemmekretser ble behandlet av kommunestyret i møte 15. november 2022 - sak 0101/22 - *Valg 2023 - antall stemmekretser*. Kommunestyret besluttet at endelig behandling av stemmekretssaken skulle gjøres i kommunestyret - man valgte derfor ikke å delegere denne myndigheten til valgstyret slik det var foreslått.

Samme tema (antall stemmekretser) har blitt tidligere behandlet:

- 10/02-2015 / VLG i gamle Asker - endring fra 15 til 8 kretser
- 2016 - fra 3 til 5 stemmekretser forut for stortingsvalget (Hurum)
- 15/12-2016 / KST i gamle Røyken (sak16/1739) - endring fra 8 til 5 kretser
- 16/11-2018 / Nye Asker valgstyret (sak 02/18) - *Valg 2019 - godkjenning av valgkretser og valglokaler* - sammenslåing av Filtvet og Tofte til en stemmekrets
- 10/11-2020 / KST (91/20) - *Valg2021 - endring av antall valgkretser*
- 02/02-2021 / VLG (02/21) - *Valg2021 - godkjenning av stemmekretser - valglokaler og åpningstider*

5. Kommunedirektørens vurdering

Som et utgangspunkt mener kommunedirektøren at det er nødvendig å redusere antall valgkretser for å effektivisere bruken av ressursene. Enhver reduksjon av antall valgkretser vil for berørte velgere imidlertid kunne bli opplevd som et dårligere tilbud.

På den ene siden må det gjøres det vurderinger av omfanget av ressursbruken for å tilrettelegge for en valgdag - på den annen side ift. eventuelle konsekvenser for berørte velgere / valgoppslutning.

Når det gjelder å effektivisere ressursbruken - mener kommunedirektøren at en mulig reduksjon av antall valgkretser vil kunne bidra til dette uten at dette går på bekostning av å gjennomføre et forsvarlig og kvalitativt godt valg som også velgerne i resultat vil være komfortable med.

Det er videre grunn til å påpeke at endringer i stemmekretsene vil ha svært liten eller ingen betydning for den samlede valgoppslutningen eller for å kunne delta i demokratiske prosesser som et lokalvalg er.

Å forholde seg til forhåndsstemmetilbudet er nå etter hvert så vidt godt innarbeidet hos velgerne - slik at denne muligheten vil trolig bli benyttet dersom velgere ikke skulle ha anledning eller ønske å stemme i sitt nye valglokale på valgdagen.

Kommunedirektøren mener til tross for en mulig justering av antall stemmekretser (reduksjon) - så vil fortsatt være god tilgjengelighet til valg i Asker. Gjennom god informasjon, opplæring, planlegging og beredskap vil velgere i Asker fortsatt være sikret god tilgjengelighet til valg

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

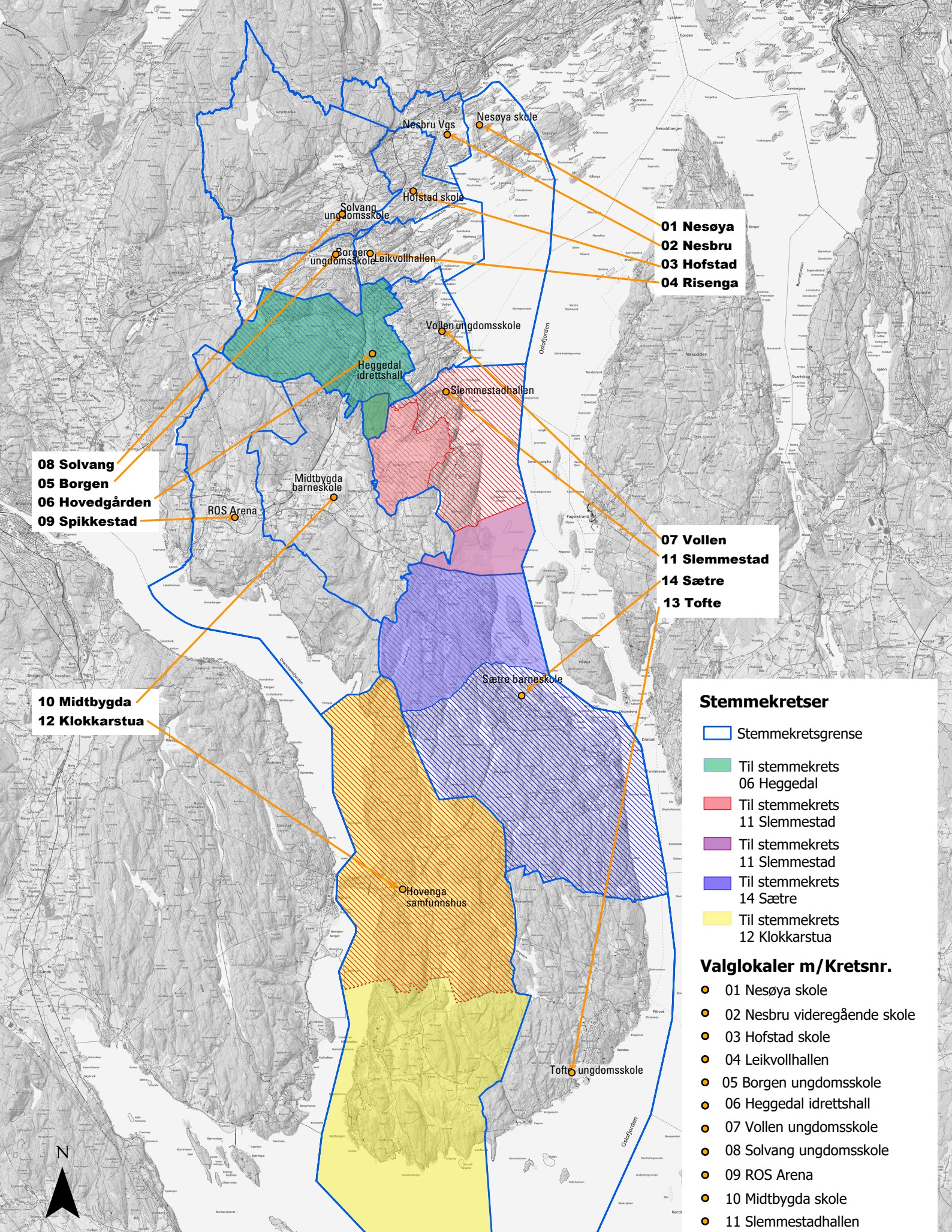
Vedlegg:

Vedlegg 01 - beregning oppmøte

Vedlegg 02 - oversikt over foreslåtte stemmekretser (1-14)

Vedlegg 03 - oversikt over eksisterende stemmekretser (1-17)

08 Solvang
05 Borgen
06 Hovedgården
09 Spikkestad

10 Midtbygda
12 Klokkarstua

01 Nesøya
02 Nesbru
03 Hofstad
04 Risenga

07 Vollen
11 Slemmestad
14 Sætre
13 Tofte

Stemmekretser

- Stemmekretsgrense
- Til stemmekrets 06 Heggedal
- Til stemmekrets 11 Slemmestad
- Til stemmekrets 11 Slemmestad
- Til stemmekrets 14 Sætre
- Til stemmekrets 12 Klokkarstua

Valglokaler m/Kretsnr.

- 01 Nesøya skole
- 02 Nesbru videregående skole
- 03 Hofstad skole
- 04 Leikvollhallen
- 05 Borgen ungdomsskole
- 06 Heggedal idrettshall
- 07 Vollen ungdomsskole
- 08 Solvang ungdomsskole
- 09 ROS Arena
- 10 Midtbygda skole
- 11 Slemmestadhallen
- 12 Hovenga samfunnshus
- 13 Tofte ungdomsskole
- 14 Sætre skole

Stemmekretser for Asker kommune

Asker Kommune, Samfunnsutvikling, Analyse og Geodata, LKA, Januar 2023

Saksframlegg

Arkivsak
24/17167-1

Saksbehandler
Alexandra Desiree
Bjørne-Larsen

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
05.11.2024
12.11.2024

Møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer vedtas.

1. Sammendrag

Kommuneloven § 13-4 oppstiller en møte- og talerett for ansatte i kommunen i folkevalgte organer når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Bestemmelsen lyder som følger:

«§ 13-4 Møterett for ansattes representanter i folkevalgte organer

Representanter for de ansatte i kommunen eller fylkeskommunen har møte- og talerett i folkevalgte organer når de behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen og fylkeskommunen som arbeidsgiver. Hvis de ansatte er representert i styret for et kommunalt eller fylkeskommunalt foretak etter kapittel 9, gjelder ikke bestemmelsen her.

Representanter for de ansatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelser av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidstakerorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

Representanter for de ansatte har ikke møterett i kontrollutvalg eller i organer som behandler klagesaker etter forvaltningsloven § 28 andre ledd. Representanter for de ansatte i revisjonen har likevel møte- og

talerett i kontrollutvalget når utvalget behandler saker som gjelder forholdet mellom kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver, og de ansatte i revisjonen.

Kommunestyret eller fylkestinget fastsetter selv nærmere retningslinjer for de ansattes møterett.»

Etter henvendelse og ønske fra de hovedtillitsvalgte har møte- og taleretten etter kommuneloven § 13-4 blitt drøftet, og partene blitt enige om å utarbeide retningslinjer for bruk av møte- og taleretten i Asker kommune.

Kommunedirektøren er positiv til at de tillitsvalgte inviteres inn til å bruke sin møte- og talerett i folkevalgte organer når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver.

Vedlagte rutiner er utarbeidet basert på undersøkelser av hvordan møte- og taleretten er organisert i andre større kommuner, samt drøftinger og innspill fra de tillitsvalgte.

2. Bakgrunn for saken

Bakgrunnen for saken er henvendelse og ønske fra de tillitsvalgte å bruke sin møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4 i folkevalgte organer når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver.

Det er utarbeidet forslag til retningslinjer som nærmere regulerer møte- og taleretten. Forslag til retningslinjer legges frem for kommunestyret. Det følger av kommuneloven § 13-4 siste ledd at nærmere retningslinjer for de ansattes møte- og talerett fastsettes av kommunestyret.

3. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren er positiv til at de tillitsvalgte inviteres inn til å bruke sin møte- og talerett i folkevalgte organer når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Å formalisere møte- og taleretten nærmere gjennom vedlagte retningslinjer vil skape forutsigbarhet for begge parter i forhold til praktiseringen av retten. Vedlagte retningslinjer foreslås vedtatt av kommunestyret.

4. Konklusjon

Kommunedirektøren ber om at kommunestyret vedtar vedlagte retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Retningslinjer for møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4

Saksprotokoll

Arivsak
24/17167

Saksbehandler
Alexandra Desiree Bjørne-Larsen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.11.2024	156/24
12.11.2024	73/24

Møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4

Formannskapet har behandlet saken i møte 05.11.2024 sak 156/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
24/17167

Saksbehandler
Alexandra Desiree Bjørne-Larsen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
05.11.2024	156/24
12.11.2024	73/24

Møte- og talerett etter kommuneloven § 13-4

Kommunestyret har behandlet saken i møte 12.11.2024 sak 73/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer vedtas.

Retningslinjer for de ansattes møte- og talerett i folkevalgte organer

Vedtatt av kommunestyret 00.00.0000, jf. kommuneloven § 13-4 fjerde ledd

Virkeområde

Kommuneloven § 13-4 gir representanter for de ansatte i kommunen møte- og talerett i folkevalgte organer når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Denne rutinen regulerer det nærmere innholdet og rammene for bruk av møte- og taleretten i Asker kommune.

Hvor og hva gjelder møte- og taleretten?

Møte- og taleretten kan utøves av representanter for de ansatte, utpekt av organisasjonene. Representantene for de ansatte blir enige om en representant per hovedsammenslutning som kan utøve møte- og taleretten etter kommuneloven § 13-4 i det enkelte møtet.

Møte- og taleretten gjelder alle folkevalgte organer i Asker kommune, med unntak av de organer og utvalg som er nevnt i kommuneloven § 13-4 første ledd andre punktum og tredje ledd.

Møte- og taleretten kan bare utøves når de folkevalgte organene behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Representanter for de ansatte har ikke rett til å delta i behandling av andre type saker, og heller ikke ved behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelser av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidstakerorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

Bruk av møte- og taleretten

Møte- og taleretten gir representantene rett til å møte i det folkevalgte organet å gi sine innspill til saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Representantene har ingen forslags- eller stemmerett i møtene.

Representanter for de ansatte kan delta med inntil 4 personer når folkevalgte organer behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver. Representantene gis til sammen inntil 10 minutter taletid før behandling av den aktuelle sak.

Ønsker representantene å benytte seg av taleretten i et folkevalgt møte, skal dette meldes fra om på epost til politisk.sekretariat@asker.kommune.no senest tre dager etter at sakspapirer er gjort tilgjengelig.

Saksframlegg

Arkivsak
24/17842-1

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandles av
Kommunestyret

Møtedato
12.11.2024

Interpellasjoner til kommunestyret 12. november 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Legges frem uten forslag til vedtak.

1. Sammendrag

Interpellasjon er en grunnlagt forespørsel til ordfører som gjelder et prinsipielt spørsmål man ønsker debattert. Interpellasjoner skal ikke inneholde forslag til vedtak, uttalelse eller annen avgjørelse som krever avstemning.

Til kommunestyrets møte 12.11.2024 har det kommet inn følgende interpellasjoner:

- Interpellasjon fra Une Borg Kjølseth (SV) - skjerming av sårbare grupper ifm. omstilling og kutt

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Interpellasjon til kommunestyret 12. november 2024, fra Une Borg Kjølseth (SV)

Sektor Velferd har effektivisert og omstilt tjenestene fra 2020. I samme periode er det kuttet 114 årsverk i Velferd. Fagforeningene er bekymret for belastningen for ansatte, og sykefraværet øker.

Asker SV er derfor svært uroet for at omstillingen og effektiviseringen har pågått så lenge at de neste kutt av «ikke prinsipiell karakter» går ut over tilbudet til de mest sårbare brukerne.

Dette er innbyggere som ikke klager på reduksjon i tjenester, skriver leserbrev eller går i fakkeltog. Vi politikere har en særlig rolle med å beskytte de mest sårbare.

Vi leser i lokalavisene at det er foreslått kutt på 11,7 millioner i 2025 innen virksomhet Psykisk helse og rus. Velferdsutvalget fikk i møtet 29.10. kort redegjørelse for kutt av «ikke prinsipiell karakter». Noen av de kuttene som er foreslått oppleves som dramatisk endring av tjenesten for brukerne av tjenestene, og burde av den grunn legges frem for politisk behandling.

Konkret foreslår ledelsen i virksomhet Psykisk helse og rus å kutte fast bemanning ved Torstad boliger, omstille Forsterket Oppfølgingstjeneste (FOT) og å fjerne en av to personer (i 75%stilling) ved Asker Gatelag. Asker SV er bekymret for at disse endringene vil endre tjenestenes karakter.

Politikk handler om å prioritere, og ordfører har gjennom prosessen vært tydelig på at sårbare grupper skal skjermes.

Spørsmål:

- Vil ordfører sørge for at det pålagte kuttet på 11,7 millioner for 2025 i virksomhet Psykisk- helse og rus blir lagt frem for politisk behandling?
- Vil ordfører følge opp sine lovnader om at sårbare grupper skal skjermes, og sørge for at deler av kuttet på 11,7 millioner til denne gruppen reverseres?